

^{ven}
Incipit tractatus magistri **Jacobi de plou**
decretorum doctoris de ecclesiasticis sacramentis

Edice aia teipm. Luca.

M in ca. Sicut ait Gregorius pma pte sua pastoralis. caplo scd. Quis aut cogitationi vulnea occultiora nescit esse vultu neibz visceru. Nimis videt medicus spualē mltō subtiliore debē fore medicō corpali: q̄ ut bñ cuet vicia. mltō in pūia op̄ h̄z: p̄p̄t ut om̄ p̄gnētoz spūaliū v̄sice tras p̄sqz ceteros curare desideret: arcūqz regulas medicāe cognoscat. Alioqn̄ si artis spūalis īp̄ctus: v̄ ī seip̄o ignorātie cōfesso vulneibz: alios med̄i p̄ent. audie n̄ īmeito mēibz. medicāe aia teipz. **M**aḡ quippe stulticia ē. ut idē ait Gregorius: si aliqs̄ alios med̄i p̄ent. q̄z ip̄e vuln̄ ī facie portat. Et maria plūc demētia est: ut iqt̄ ī pastoralī. caplo. ij. dū h̄z q̄ neqz p̄cepta spūalia cognouert: cordis se medicos p̄fitei n̄ metuit: dū q̄ p̄gnētoz v̄ nesciūt: videt̄ med̄ia carnis erubescit. Recte igit̄ cūlibz talū d̄r. medicāe aia teipm. Quos igit̄ medicos cordū appellāe ad p̄ns meliō cōuenit q̄ cūctos aīnz: ī ip̄os v̄z v̄ctores eccl̄iaz q̄bz ille thesaur̄ ē tradit̄ p̄ q̄ nō parat̄ de p̄r q̄ p̄o filio n̄ p̄p̄cat. ut d̄r ad hōnd̄s. viij. Quibz etiam ille vult nescit̄ q̄ iadit̄ ī latroēs cūand̄ fouēdusqz a samaitāo r̄luct̄ est. Luca. x. Vm̄cuqz eīz ip̄oz d̄r. Curā illi habe. Et rur̄sus de p̄ p̄phetā. Custodi virū ip̄at̄ si lapsō fuerit: aīa tua est p̄ aīa ip̄i. Horro d̄ns per Ezechielem. iij. xx. xxxij. c. cōminat̄ cūlibz cūctoz dices. Sanguēz ei de manū tua r̄pp̄ā r̄q̄rā. q̄i di. qz vicia z mors subditoz posita ē ī manū p̄latoz. vnde d̄r Judith. viij. Et vobis p̄cedit̄ aīa illoz. Hac itaqz s̄ma d̄mōnt̄ q̄sqz p̄latoz z r̄ctoꝝ p̄fēt̄ piculū sui r̄gim̄is: z artē doctrināz d̄scat̄ spūalis cūctis: q̄ten̄ ī se ignorātie curare possit vulnea: z ī subditoz cordibz p̄ sanā doctrinā z salubrē p̄it̄ctiā sciat̄ sanāe cōtagia delictorū n̄e ad absit. dū sanādi regulas nesciat. z ad sanādiū cōmissos subditos festinet̄. iuste si ob̄ia audiat̄ d̄ eis d̄

Prologus

Medicā tuā tempm. **K**etē nāq; plato ignoānti dē. ut p̄us t̄
se sufficiētē arte curandi sp̄ialiū morboꝝ habeat: q̄ em
plastr̄ sanādis vulnēibz adhibeat. **N**ā ut ait **Gregorius**:
Tēgūt. **V**erū dū ē r̄ dū pudz q̄ sacerdot̄ ducātū attipuit
q̄ exōdiū religioſe vite nō nouerūt. **L**uz t̄ q̄busdā catholicis
myſterijs ignoātia tolerāda foet. eo q̄ t̄ pleriq; meli⁹ ē ne
phāē q̄ curare. **I**n q̄b⁹ ec̄t̄ uir **Augustinus** i. li. de ōibz dñi
ueli⁹ ē fidet̄ ignoāntia q̄ temēta sc̄a. **I**n ec̄c̄iaſtic̄ tū m̄
myſterijs ordīandis diſponēdiſq; oīno dñabit. **D**e q̄bz ē illō
v̄l ap̄t̄. r̄ ad **Moꝝ. xiiii.** **S**i q̄s at̄ ignoat̄ ignoabi⁹. **O**rdi⁹
nāq; ignoātia. q̄ viz oīdie q̄cūq; agēdū ē t̄ caūa d̄bat ne
gocioꝝ natūaz ſōmāq; meritoꝝ. **R**ā ſtatut̄ face iūria
t̄ v̄ ue nō ē itelligē ſ̄ errāe. ut **iat̄ Amb. ſup̄ Beati ūma**
culaci. **H**ic ē q̄ dñs r̄q̄rit **ſ̄ ſuū prudētē q̄ d̄ſtituit ſup̄ ſa**
imā ſuā. Mat̄. xxiiii. **P**rudētē d̄xō: ut ſc̄at̄ q̄ ordiē.
q̄ ſeſu. q̄ mō. q̄ ſiē q̄cūq; gerēdū ſit. **A**lioq; ſi r̄co r̄co
ducātū p̄ſter: nōne ābo t̄ fouēa cadit. **M**at̄. xv. **I**h̄s ec̄
aco cecū ducē p̄t: ſic n̄ id̄ſc̄t̄ p̄lat⁹ ſubditū id̄ſc̄tū p̄t
p̄ v̄iā ducē ſalutē. **E**t q̄m h̄is p̄uiloꝝ t̄p̄bz t̄ p̄libz ec̄c̄is d̄
ſc̄a iſtatuta t̄ adm̄ſtrād̄ ſac̄nēt. q̄ ſc̄i iſt̄mētā p̄uālis cu
ratiois. plēoſq; nō t̄ā erraſſe q̄ v̄giaſſe circa eadē cognouit.
adeo ut veā ſit t̄ **vabanēſ ſc̄ia**. **C**ōē ē medicōꝝ p̄ c̄m egri
tudīes vaiari. **V**n̄ ſi q̄ t̄ q̄tuōs medicā veniūt ad iſmā nū
q̄ i aſſignatioē t̄ exhibitiōē cūe ueniūt. **H**ec ē. **E**t iſ̄ idē q̄
vez ſit heu uis t̄p̄bz. res fidelibz ſubiecta p̄lis q̄tidia
exp̄icta clai⁹ māſeſtat. **P**roſc̄o ſiq̄dē ai aliq̄d ſac̄metoꝝ
adm̄ſtrādū ſit t̄ ec̄c̄ia d̄i vir dyotes totū d̄er⁹ i ȳo ritu
r̄ cōmōe i d̄co d̄ordat ā d̄uēt. **S**z nūc t̄ hac ec̄c̄ia h̄ ad
dit: t̄ a⁹ ille minuit. **I**lle p̄oit poſponēdū: ille p̄oit poſp̄oit
p̄ponēdū. **I**lle b̄ndictioēz p̄ſuadet: ille neq; aſſeit. **I**lle cori
git libzū t̄q; d̄uū r̄ erzoneū: **I**lle corrigit corrigitē t̄
q̄ ignaz. **S**ic plati mutua diſcrepatioē colludentes
nō ſine ḡiū ſc̄āculo aīos ſubditōꝝ t̄ d̄fuſiois laboritū
p̄apitāt r̄ demigūt. **P**orro nos ſtanſlaus dei r̄ ap̄lice ſe
dis gr̄a ep̄s poſnomēſ p̄at̄na ſollicitudīe paſtoralis of

ficy exercitati iē tot fluctuāgos curis viā cupiētes oīdē cho
 re: pntē itatū de admīstrādis vite ecclāsticis sacmētis
 celebrādisq; missaz solēnis z cōsuis ecclāstic cadūce obsuā
 dis p venēabile vix mōr; Ricolaū de ploue decretorū docto
 rē capellanū nēm deuotū fidelit collēm z pleā discutiōe
 mastratū de frim nōz posnomēs capli cōsilio z assēsū
 pūna delibeatiōe approbatū oībz z plō vctōib; ecclāz paro
 chialū lūdū z tenedū ad vngūe p fite pīcipim; z māda
 m; volētes s^m ipz ī admīstrādis sacmētis
 celebrādis officijs: cōsuisq; obsuādis oēs z plōs dirigi z
 gubnāi. Statuētes q; si qd absit) q; spū p archidiaconū
 nōz ā p testes nōs smodules tpe vīstatiōis ept fuit.
 q; s^m dicti tractat; for; mān; z dispositiōez se nō gessēt
 ī oībz supōcis. ā q; cūcē nō habuēt p mābz penā smo
 calē irremissibilē p soluedā p pīma vice se nouēt iur
 surū: p alijs vō vicib; ad arbitriū nōz de cetero pūmedū

De sacmētis in genere

O hūana p lapsū sīdeata sub alligatiōe pccī ī
 marie eget grā dei. p quā ab illa īfectiōe pccī pge; ad statū
 originalis iustitiae ēducāt. iur illud. Qēs peccauerit z eget grā
 di. ad Ro. iii. et v. m. Talis aut grā pgnis īfectiōez ī tribz
 dīstīt: que vnicuiq; sūt necessaria ad salutē. q; sūt fides
 bona opa; z fidei sacmēta. Hec at tria s^m Hugonē de sa
 cīnētis. li. i. pre. x. ita sibi coheret ut salutē effectū hzē nō
 possūt si sil nō fuerint. q; fides nō hz meitū si dū pōt opari
 neglūgit. iur illud Ia. ii. fides sīe opib; mōtuā ē. Hec
 bonū op; aliqd ē sme fide. sīe qua ipossi; ē placē deo. ad
 Hebr. xi. Et curis fides operās hoīez satisfāre nō suffiat:
 si eā q; ī sacmēt; dei dīstīt satisfātiōez dēmit rapē. s^m Hu
 go. Hic ē q; vītus sacmētōz ecclāsticōz p salutā pscū mt
 cū ē nob nācia. cū ipā sūt occasiō z auxiliū nōz a pccō r;
 surgēdi: z ī ipis tota medicā nōis vulneib; salutāis dī
 stīt. s^m Tho. ī cōpēdio theologice vītatis. li. vi. c. i. nō q; teus
 grā sūbiectualit cōtineat: l; casalit; p ea efficiā: cū ī sola
 nūa habeat collocatū. z a solo deo īfūdī: s; q; ī illis z pī. Itā

grāz ciuitatis a sūmo medico ihū xpō oz haurie. eo q̄ rō
allignuit suā potētā dō sacmētū qn̄ est p̄ n̄ā vīā grāz d
ferre valeat. s̄m̄ mgr̄z sm̄az. li. iii. di. ii. p̄ qd̄ d̄ sanas
z iustificas p̄ctōrē. iustificat ip̄z auctōritatē. sacm̄a v̄cō
effectie p̄ grāz ī eis tāq̄ ī vāp̄ d̄ctā. **Quid sit sacm̄**

Ita aut̄ sacm̄a m̄lti moīs dīf̄ z quot s̄m̄t
f̄mat̄: tū s̄m̄ doctoz d̄z d̄ordīā sic dīf̄m̄t
ī libro de dō. christiāā. Sacm̄a z iūsb̄it gr̄e
visib̄it s̄oz: ita q̄e s̄ilitudinē gerēs z cūū eris
tat. Ex qua dīf̄m̄tōe h̄nt̄ d̄ne s̄āoz v̄ctis z noue legē
A Illa eīz q̄ figūabāt nō effīcībāt. Sacm̄a noue legē sūt
septē. **Baptism̄. Infirma. eucharistia. extīna v̄ctio. p̄m̄a.**
sac̄ ordo. z mat̄momū. Ita at̄ s̄t tāq̄ suffīctīa p̄ xpm̄ z
dīctā. ī em̄dū ecclē m̄ltāt. S̄z arca h̄ s̄c̄r̄dū ē.
D̄ctō q̄ qd̄a d̄ctā sūt ī em̄dū v̄m̄ p̄s̄ō: qd̄a ī em̄dū
totē ecclē. Illa q̄ d̄ctā sūt ī em̄dū v̄m̄ p̄s̄ō: s̄t trīplīca.
Quēdā eīz d̄a s̄t ī em̄dū ad ītūdū ecclēz s̄z baptism̄. Quēdā
d̄a eīz d̄a s̄t ad eḡssū de ecclē: ut ē extīna v̄ctio. Quēdā
ad p̄ḡssū ī ea: z h̄ d̄i. V̄nō ad exēctōēz v̄tut̄: v̄z ut n̄
q̄ mal̄ s̄p̄ent̄. z q̄tū ad h̄ ē infirma. V̄t ut boīs ad h̄eam̄: z
q̄tū ad h̄ ē eucharistia. Alio ī r̄p̄atōēz v̄tut̄: q̄ ip̄m̄ h̄oz
ī sp̄ūali pugna aliq̄ mō d̄ḡit ledi. z ē p̄m̄a. Si at̄ ī em̄
dū totē ecclē: h̄ p̄t̄ ēē duobz moīs. A ad em̄dū m̄lti p̄
ctōis sp̄ūalis: z ē ordo. A ad m̄ltiplicatōēz natūalē fīclū:
z ē mat̄momū. Quēdā eīz r̄ap̄ūt nūc̄rū sacm̄ētoz s̄m̄
ad̄p̄tatōēz v̄tutū: ut fīclī cōr̄spōdēt baptism̄ q̄ ē sac̄
m̄ētū fīclī. S̄p̄ē extīna v̄ctio p̄ qua ip̄m̄ qd̄m̄o ad fū
tūz glōiā. Chaitatē eucharistia. Prudētīe ordo. Iustīcīe
p̄m̄a. T̄p̄atīe mat̄momūz. Et s̄c̄r̄tudinē s̄c̄r̄a s̄f̄m̄a. Ac̄p̄
tā eīz d̄i s̄z ḡn̄ibz culpaz v̄ctoz z penaz. ut baptism̄
sūt d̄ culpā origīalē. Extēā v̄ctio d̄ v̄malē. P̄m̄a d̄
actūalē z m̄d̄alē. Ordo d̄ īgnorātīā. Mat̄momūz d̄
d̄cupīscētīā. Confīm̄a d̄ īf̄m̄tatē. Eucharistia d̄ ma
licīā. q̄ ē sacm̄a chaitatē q̄ p̄ se op̄ōī malīq̄. **Hec s̄c̄r̄o Tho**
sup. iii. sm̄az. di. ii. q. ii. **Hec d̄ d̄ctō d̄ d̄sc̄r̄dū z d̄sc̄r̄dū ē q̄**

A q̄ grām̄ s̄ḡfīcībāt quā tū nō effīcībāt

solo deo q̄tautor fuit sac̄m̄toꝝ ⁊ quēdā añ aduētū ut ma-
 trimoniū ⁊ pm̄ā. s̄ h̄ duo of̄ciunt ī nouo testamēto? dū
 pm̄as p̄dicauit ⁊ nuptys it̄fuit. **Q̄at̄ d̄i q̄ Jacob̄ q̄ta-**
tiuit pm̄as; Iaco. v. Cōfitemi alterutꝝ pctā vꝛā: nō ē
veistite: q̄ p̄ v̄ba nō dēcebat aliqd̄ sac̄m̄ it̄itue. s̄
p̄mulgūe: cū nō fuiss̄ auctoꝛitas it̄ituedi aliqd̄ sacꝝ
ap̄d iacobū. Itē extima vinctio it̄ituta ē Mat̄. vi. vbi
legit̄ q̄ apli vngebāt egros mltos ⁊ sanabāt. Cōfite-
at̄ q̄ h̄ nō fecerūt v̄tute p̄p̄a s̄ auctoꝛitate iesu x̄p̄i c̄
v̄tuosa vinctioē it̄ituet̄ p̄ illa v̄ba Ia. v. Infirmit̄ q̄
er vob̄ nudat̄ p̄sb̄tēos zc. S̄lī nō itelligēdū est s̄ d̄
pm̄ā dictū ē. s̄ q̄ p̄ v̄ba vinctioē p̄mulgūit ⁊ do-
cuit faciēdā: nō aut̄ it̄ituit. Itē ordo it̄ituit̄ ē cū x̄p̄o
du? Mat̄. xxvi. h̄ facite ī meā cōmemoꝛatioē. Et
Jo. ix. Quoz̄ v̄misit̄ pctā. Hec̄ eēz̄ duo p̄tinet̄ ad ordiēz̄
sac̄rdotalē. s̄ pctās d̄mittēdi pctā ī sp̄ctū cōp̄ois x̄p̄i mis-
it̄a: ⁊ pctās of̄cēdi ī sp̄ctū cōp̄ois x̄ v̄ei. h̄ Bar̄. 7. Itē of̄-
it̄o it̄ituta ē p̄ h̄ q̄ x̄p̄o ip̄osuit man̄ p̄uit. Itē baptism̄ d̄
it̄ituit̄ ē p̄ x̄m̄ q̄n̄ ip̄e se baptizai fecit a ihs̄. ⁊ aplis̄ for̄z̄ de-
dit dices. Cūtes ī mūdū v̄uisū p̄dicante euāgelū. bap-
tizā^o eos ī noīe p̄. ⁊ fi. ⁊ ff. Itē euchaist̄iā it̄ituit ī ceā
vl̄tā ī qua apl̄os cōmūcā. Cetero of̄s̄cēndū ē q̄ f̄m̄
s̄m̄ Tho. sup. iii. sinaz. di. i. q. iii. ar. iii. eff̄icāa sac̄mē-
toꝝ ē ex teib̄. s̄ ex it̄itutioē diuīnā tāq̄ ex caū p̄ncipali
agēte: ⁊ ex passioē x̄ sicut̄ ex caū p̄māia meit̄oꝛia: ⁊ fide
eccl̄esie s̄ ex cōtinuatioē it̄rument̄i p̄ncipal̄ agētis: ⁊ h̄ ē
q̄ d̄t̄ glo. sup̄ i ad Ro. v. ī s̄ilitudīēz̄ p̄uācatioēz̄ ade. q̄
a latē x̄ p̄fluerūt sac̄ra p̄ que saluā ē eccl̄ā Quāto
of̄s̄cēndū ē. q̄ q̄dā sac̄ra sūt nat̄ūra. q̄dā volūtāia: i.
q. i. c. c̄missioēz̄. s̄. s̄ notādū. Nā sac̄ra necessitati s̄t̄ it̄a
Baptism̄. of̄s̄cētio. pm̄ā. vl̄tā vinctio. toꝝp̄ x̄. Et d̄h̄ sac̄mēta

De sacramēto

necessitatē uero: q̄ sine istis hō nō p̄t saluari si ex creptu ob-
mutā & hā p̄t. **Sacram̄** uero baptismi i nāt̄ a q̄cūq̄ p̄t cā-
pi: dūmō i for̄ ecclē ifeat: de sūma trinitate & fide catho-
c. i. i fine. & de ofe. di. iij. a q̄cū. Et etiā p̄mā: nā ifeci pos-
sū cūcūq̄ uix illud i nāt̄ate. Cōfitemi alteruz p̄cā uerā:
nō tū hēctio l̄ excoicatio. **Sacra** uero uolūtaria sūt illa que
obmutē nō ē p̄cā: q̄ dñ sacra digm̄. i. q. i. s. s̄ nōndū. ut
sūt ordiēs q̄ a digm̄oibz ifeciūt: ab ep̄s. l̄ q̄ nō n̄ digm̄
ad ordiēs assumēdi sūt. Itē matrimoniu. Sine lymōi sa-
c̄mēt̄ bñ possum⁹ saluari. xxii. q̄ iij. s. vltio ad figz. Hec oīa
h̄nt̄ i glo. l. c. bened. de t̄asactioibz. **De sacramēto**

Nisi q̄s r̄nat⁹ fuerit ex aq̄ & sp̄u s̄cō. nō **baptisim**
p̄t it̄e i r̄gnū dei. Jo. iij. Et de ofe. di. iij. fil' dei
Sicut dī Guido de bas. de ofe. di. iij. placuit. p̄
Aug⁹. Corp⁹ nō fecit aīaz peccatū: s̄ peccatū u aīa corrup-
tibile car̄ne fecit. Peccauit q̄cē aīa p̄m̄ hoīs. & p̄ p̄cā ad-
rupit car̄ne: postea uero cōd̄ cū n̄ possit se uidiāe ex tō i aīa
uoluit uidiāā sumē de q̄libz aīa sp̄s: s̄ ut q̄ cito sibi ifū-
dēt̄ aīa. ex ip̄a ex e' corruptioē inasat̄ p̄cā i ip̄a aīa.
h̄ at̄ ē p̄cā origiāle: q̄ q̄cē aīe i p̄ta' cū quādā digna
i t̄ributioē inasat̄ aīe. Quomā q̄ ab h̄ p̄cō nō potū
p̄fecte libeāi n̄ p̄ baptismū. i q̄ aīa n̄cā q̄dāmo r̄nasat̄
sp̄ualit̄. & q̄ natūa fuit filia ue dei fit filia adoptiois: I-
deo saluator uerēs i mūdū p̄clamas nāt̄ate hui⁹ sac̄mēt̄
baptisim dixit. Nisi q̄s r̄nat⁹ fuerit ex aq̄. Glo. s̄s excoi-
abluctō corp⁹: & itē sp̄u s̄cō mūdādo aīaz: nō p̄t it̄e r̄.
Et q̄ p̄ nāt̄as h̄ sac̄mēt̄. Et q̄ baptism⁹ ē ianua om̄i
sac̄mēt̄oz: ideo de ip̄o p̄ uicē dū ē. Fut at̄ triplex. Neca' cā
istud sac̄m̄. P̄mō uicēbit̄ de ip̄o substantialibz. S̄cō de ip̄o
accidētalibz. Tercio de ip̄o cāct̄. Quā t̄plūc̄ ificā
cā q̄libz sac̄z i p̄nti t̄tatu seruabimur. **Baptis**
quō diffiniatur.

Diffini at sic. Baptismus est ablutio corporis exterioris: facta sub for̄ uboꝝ p̄scripta. Quiaq; deo sunt de substantia baptismi. Primum est uerbo: et sufficit generaliter: s; q; baptizans intendat illud facere qd̄ fact̄ est. Secundo t̄ si fiat specialiter uerbo: s; ut baptizans intendat qd̄ baptizandus m̄det̄ ī aia a pct̄o. Sicut egr̄it̄ uerbo illud qd̄ baptizatur si est adultus: q; iuū n̄ recipet sacram̄. ut dicit̄ ī ca. magis de baptismo et eius effectu. c̄ca. fides. Ad hoc est fides ip̄i baptismi: q; i adultis egr̄it̄ fides p̄ia: s; i puulis aliea. q; baptizant̄ i fide eccl̄ie. Tertium est expressio uoluntatis forme a re instituta: q̄ est hec. Ego te baptizo i no. p̄a. si. et s. Circa e; platioes uideat baptismus ne aliqua dictiones omittat: nec etiā addat aliquā uer̄. et ne t̄sup̄at dictiones. et admittet aliquā noia p̄sonā. Unde si dicit̄: i noie genit̄is et genit̄is et patris ab ub̄is: nō est baptismus. Itē nō debet omitti illud p̄nō i principio positū. s. ego. q; lig nō sit de for̄ opt̄ū ad necessitate sacram̄ti. s; ex institutione eccl̄ie: p̄caz̄ t̄n̄ omittēs. Quis ibi est baptismus? Ita not̄ de baptismo et eius effectu. c. i. ubi etiā dicit̄. Immersō puer̄ et dicit̄ In no. p̄a. si. et s. et p̄t̄m̄t̄es. Ego te baptizo. nō est baptismus. Secundū aut̄ ruteni dicit̄ qd̄ expressio ministri. s. ego nō sit de necessitate forme. q; ex eo baptismus efficiat̄ nō h̄z. S; p̄sona recipēs ē de necessitate forme: q; act̄ ad recipiēte t̄minat̄. Ideo differūt a nob̄ i for̄ opt̄ū ad tria. Primo q; p̄sonā ministri nō expr̄mit̄ ad emouēdū dubiū p̄mittē eccl̄ie que efficaciam attribuebat baptizati. ut p̄z. l. Cho. iij. Secūdo q; p̄t̄ actū sub t̄ia p̄sonā cū optatio mō. et dictione. ut baptizet̄ h̄ū xp̄i. Tercio p̄sonā baptizati i nō expr̄mit̄ ut dicit̄ ē. Ut q; h̄ ip̄i m̄det̄ de substantia forme: ita ut oporteat rebaptizāre nō ē det̄minatū: s; certū est q; uer̄a for̄ ē melior. Hec s̄b̄ Cho. di. iij. q. ij. ar. l.

De sacramento

Et licet in primitia etiam ex speciali consilio spiritus sancti baptizauerit in nomine christi et ipse magister sententia, quod quodammodo per alii, tota trinitas in nomine uestro et ipse ruerentur sententia ut in nomine celebrare utriusque eodem. Cessate tamen hac causa in non licet sic baptizare secundum theologos. Si quis tamen eum baptizat in nomine et factum eum eum cum eo sicut in alijs dubijs, ex quo non eum sunt determinatum per etiam tale baptismum non ualeat: ita quod talis baptizatus habet uisum. Si baptizat es ego te non baptizo: si nonum baptizat es ego te baptizo. in. p. r. f. r. f. Et ite fiat quoniam baptizat ruerit in r. g. r. quod non constat aliorum foris sunt non ualeat. p. p. t. cum etiam scit et uolent eam, nec expressit r. p. bat. Quia cum quod eum ad substantiam baptismi est materia debita: s. ablutio per elementum aquae: in toto corpore et in parte digniori. Quia quod illa ablutio fiat ab uno et eodem tempore quoniam foris uobis exprimit: ita quod unum uerba presentat et eodem tempore uerba unigenit. Ista unio debet fieri terna uice, non necessitas magis suadeat aliter fieri. ut si baptizandus esset adultus quod per sacerdotem tunc unigenit non potest: tunc eis sufficit terna appisio aquae, quod etiam in pluribus locis sunt. Et in puero ipse pericula que accideant potest etiam uolent unio: puero. Unde g. u. u. p. e. r. a. t. e. q. s. e. l. t. m. i. n. i. g. e. t. q. r. d. e. a. t. e. d. s. u. e. t. u. d. i. e. s. f. a. c. i. t. S. c. i. e. n. d. u. m. a. t. e. q. p. m. J. o. h. e. m. p. a. r. i. f. i. c. e. s. e. s. u. p. i. i. m. d. i. m. c. i. i. i. a. q. u. a. m. b. a. p. t. i. s. i. m. n. o. o. z. d. e. r. a. t. i. t. a. t. e. e. e. s. a. t. i. f. i. c. a. t. a. q. d. n. o. s. y. c. o. n. t. a. c. t. u. s. u. e. m. u. d. i. s. s. i. e. c. a. r. m. s. u. n. i. u. e. r. s. i. g. n. a. t. i. u. a. a. q. u. e. d. e. t. u. l. i. t. S. z. t. u. a. q. d. e. b. z. e. e. s. m. e. s. i. c. q. n. o. m. a. t. e. t. p. r. o. a. q. u. e. q. u. i. t. u. t. i. c. u. s. f. i. a. t. c. o. m. m. i. x. t. i. o. U. n. d. e. p. o. t. e. s. t. f. i. e. i. b. a. p. t. i. s. m. i. l. u. x. i. m. o. l. e. a. q. m. a. i. s. l. e. s. u. l. p. h. u. r. a. l. e. i. a. q. e. x. p. r. e. s. s. a. m. u. d. e. d. e. l. u. t. o. Et dico munde expressa et liquida et appareat, sic quod ibi appareat uera aqua, quod ibi uita per se luto non potest fieri uelens materia huius sacri. Et huius uerba per magister doctorem subtiliter ubi sunt est: quod lotio est materia prima et quoniam per se fundamtu et per se fundamtu ipse satisfactionis. Aqua autem est materia remota, unum aqua

Tributa spogiet spisso luto et si tangit canē tū nē
 conuēns materia ad baptismū: q̄ tal' dacty nō ē lo-
 tio. Et sil' i glacie n̄ z lotio v̄i mīe. eo q̄ n̄ z aq̄ flū-
 mida lotioi duemēs. Sil' aq̄ rosacea exp̄ssa de floibz
 l' brodiū mīmī spissū i aq̄ pl'z de piguedie q̄ de aq̄.
 n̄ aq̄ mixta cū luto mltō. Sil' v̄mū a salua a' et i
 hoīs v̄ma n̄ sil' conuēns materia baptismi. eo q̄ aq̄
 ibi mīta i' aliā sp̄z. Vbi tū n̄ tāta tūsmū' cēt aq̄
 sic i brodio: medone. cocuisia. r' d' a' l'q̄rily. dubi-
 tāt q̄dā doctōes n̄ cē materia h'z sacri. Ego tū oīo
 p̄bo i ist' l'q̄rily fieri sacm̄ p̄ defo' sacrois. Iq̄
 cū baptismū s' aq̄ q̄ flurit a latē chrysi i cruce.
 q̄ fuit vā aq̄ elemētāis v̄ nō mīciosa. p̄ sacrois
 baptismi: sic et i' s'gūis. ibi p̄flurit. Hō at' q̄tū' v̄m
 tōs i' d' elemētō t' ex pte duemēs: q̄ z frīgida. fluida
 lucida. n̄cāria v̄ tōis. Et he oēs p̄p̄' duemūt h'z
 mōi aq̄ i qua d'z fieri baptismū q̄ z ad cōmōdū f'
 feruōy d'cupiē. ad flectēdū rigōez iobediē. ad illū
 tūdū chaitatē fidei. ad iēduēdū viā saluti. It' a'
 zōz. q̄ p' baptismū. ab h'is mal' libeām. s. ab imūdi-
 gnōantia v̄ cōcupiā. v̄ p'z ex p̄petuāz aq̄. s. pū-
 tate. p' quā nūdam. p̄p̄icū' p' quā illūam. v̄ fer-
 gidū. p' quā ab estu d'cupiē t'pam. fit et' baptismū
 i aq̄ ne q̄ iopia alciy l'q̄ris excusāct. v̄ ne p̄ defo'
 p̄ct' saluti hoīs i'c'ceret. Et ut iueiā q̄p' oēs cō-
 mūis materia baptismi.

Ex p̄lex ē baptismus

Dictoria scād' q' triplex ē baptismū. s. fluidū
 q' fit i aq̄. Et tal' libeāt a pena v̄ a
 cōpa. z grāz fundit i habitu v̄ caratēz
 ip̄mē. Illūz flammū. q' cē fit q̄n' q' d' fideat bap-
 tizā. s. n̄ h'z p' quē baptize. Tal' i fide saluabit p'

ut dicitur in 3° d^o c^o d^o. Aplicā. de p^rbitō n̄ bap
tizato. Et idē p^r p^r Aug^o. v^m. l. 8°. c^o. de. v^l. m. de
vinco baptizatio. v^o p^r b^r d^r Amb^o de obitu valē
man. Et h^o delz elpā v^o grāz h^o i^o vsu i^o amētū cō
sistit. Tercio baptizatio sāguis q^o fit i^o mātio p^r
noie suscept^o. ut p^r d^r inoētib^o. Et q^o dā dicit et d^r
laene. S^o n̄ v^o ē v^oz aū v^o nō possit dīa mātie
ex pena cruc^o. eo q^o nō p^r v^oitate a^o v^o a^o fide xpi.
S^o p^r suis scētib^o pass^o ē. sic sol^o cōfite dicit. Rog
q^o dē fāb^o capm^o zc. Vide q^o pot^o q^o baptizatio ē
baptizatio flammis p^r cōfessioē fidei quā h^ont ad
xpi^o dōs eū deū v^o hoīz ēē. Et v^o baptizatio aboi tē
tatioē libeat v^o fect statū p^rmnū. q^o mātie statū cō
lat i^o celū s^o itādatōē. sic p^r de s^o stephāo dicit.
Vide c. ap. Act. v^m. **In** h^o sacro addā ē sac^o tm.
ut i^o ablu^o extēioz i^o cōpe. Addā v^o tm. ut grā itēioz
Addā v^o v^o sacm^o. ut caract^o i^o aūā. Et sic q^o fite bap
tizat aū p^rposito peccādi mōtū. n̄ attrit^o. t^o q^o errat
t^o articulis fidei. t^o q^o d^r sacm^o nō valē. tm^o v^o capit
sacm^o v^o nō saluat. Qui v^o d^r fideat baptizati.
v^o n̄ h^o p^r quē. v^o capit tē tm^o v^o saluabit. Qui v^o
v^o capit tē v^o sacm^o ut p^ruili. extēioz v^o itēioz mū
dāt. q^o v^o capit extēioz abluōēz i^o cōpe. v^o ip^ossioēz.
caractēis t^o aūā. Et at caract^o d^r d^rctio a caractē
etno ip^oss^o aūē rōnali s^o ymaginē cōfigurans t^o
mitatē creatā. h^oq^o t^o mitatē creatā. i. deo. v^o d^rctio
uōs a nō cōfigū s^o statū fidei. Et h^o ē tm^o dicit q^o
caract^o ē quedā q^olitas seu sig^o cōfiguratiū xpo
d^rctiū ab ip^o delib^o v^o assimulatiū fidelib^o
v^o dispositiū ad grāz. Et tal^o caract^o ē ideli bil^o
potētie cognitōē itellectiē i^o qua p^rncipalit^o cō

sicut ymago ex qua est hō h̄ q̄ sit hō. sic ex appeti-
 tiva h̄ q̄ sit bonus b̄ malus. Et 20 sed̄ t̄ho. di-
 m. q. m. ar. m. q̄ impressio caracteīs ē p̄ quāda-
 mē rationalē sanctificationē. put̄ significat̄
 dī deputatio alicui ad aliqd̄ sac̄. Ad hac̄ at̄
 satisfactōē nō magis active opat̄ aīa sac̄-
 tificāda q̄ aq̄ sacrificāda b̄ oleū b̄ crisma ad
 sui satisfactōē. n̄ q̄ hō se s̄brat tali satisfactōi
 p̄ cōfessū. Res at̄ p̄dce s̄brant. qz libeō arbitrio
 caret. Et iō q̄licūq̄ aīa variet̄ p̄ p̄as opatōē nū-
 q̄ caracteīs amittat. sic n̄ crisma. n̄ oleū. n̄ paīs
 cōfess̄ v̄q̄ satisfactōē p̄dit. q̄licūq̄ t̄smittet̄
 dūmō n̄ cōrūp̄a. Nullū at̄ p̄t bis baptizari. qz
 dū cōstitut̄ baptismū irriteābile. v̄s̄ p̄t p̄leq̄
 r̄missōē tā penētt̄pe q̄ fit ī baptismo. alō daet̄
 occasio se d̄liq̄di. h̄ sc̄ot̄. se. m. p̄mā. di. m. q. v.

Quoniam de actu **De baptismi accidentibus**
 accidentibus baptismi estat vidē. Et at̄ or-
 to de solēntate baptismi. q̄n̄ p̄t de s̄b-
 stātia. v̄d̄. **S**al oleū crisma cere c̄smale salua
 flata. v̄tute baptismati i^{ta} figurant. h̄ ai pa-
 tris n̄ mutat̄ s̄bū ornāt. Inūgit at̄ bap-
 tizari i^{ta} q̄tuo loci s̄. ī frōte ut fidē p̄blice p̄dic̄. Et et
 h̄ fit ī cōfess̄tōē p̄ ep̄i v̄tute. ut agēda facili
 cognoscat. In sc̄aplas ut uigil̄ suauit̄ p̄bet.
 In pectōē ut deū d̄lā diligat. Et de ist̄ oib̄ v̄clū
De cautel̄ c̄ca h̄ sac̄m̄ suād̄is. Videb̄ m̄f.

Duc d̄ cautel̄ c̄ca ist̄ sac̄m̄ adhibēdis ē vidēdū.
 Primo caueat sc̄dos ne ī p̄uat̄ dōi-
 bz baptizet̄ ifac̄t̄ b̄ adltū. n̄ cēt p̄c̄ egi-
 t̄ p̄ncip̄is. q̄b̄ ī h̄ d̄fert̄. Et h̄ ic̄ellige p̄t casū nāt̄

tael alioquin t̄ necessitate p̄t̄ baptizac̄e v̄bz. ut si p̄uē cēt
t̄ motū aīaclo. ā d̄feites h̄rent̄ īm̄cīas capītales
Put̄ h̄ totū nōt̄ t̄ demētina v̄m̄ca d̄ baptizac̄e r̄
effcū. **S**cd̄a cautela. caueat nē quē doct̄e baptizet.
ut iudeū t̄ paganiū. **E**t h̄ si r̄clamat̄ ā p̄t̄stā aliq̄
siḡno excc̄iori suū d̄fessū. nā tal̄ nō r̄cipit̄ sac̄r̄.
n̄ cogit̄ legē xp̄ianā tenē. **S**i at̄ metu motū vult
baptizari nē c̄met̄ t̄ suspēda p̄ suis excessibz. tal̄ si
n̄ r̄clamat̄. q̄uis it̄ d̄fessit̄ ut sac̄r̄m r̄cipiat. t̄
tenē legē xp̄ianā suā. **T**ercio caueat nē baptizet
amētē t̄ fatiū seu furiosū. v̄z t̄. ut d̄ sc̄o th̄o.
Amētēs a nāt̄itate r̄cipiūt sac̄r̄m sicut̄ p̄ p̄uē. **E**t
illi q̄ t̄c̄rūt amēt̄ia ex īf̄m̄itate p̄ q̄z h̄uēt̄ v̄sū
r̄ōnis v̄ lucida īualla. v̄ h̄uēt̄ t̄ p̄p̄t̄ū r̄cipiēd̄
baptizac̄e. t̄c̄ suscipiūt sac̄r̄m v̄ r̄. et̄ si actū
t̄dicat̄ q̄n̄ baptizet̄ ī amēt̄ia. als̄ nō. **E**t sic it̄
l̄igēd̄ ē qd̄ d̄t̄ **A**uḡ. m. cōfess̄. de am̄to suo. qd̄ d̄
desp̄c̄az baptizac̄e n̄ sc̄as. **S**exto caueat nē
d̄c̄ū t̄ paganiū stat̄ baptizet. n̄ p̄ de fide īstruā
de cōf̄. di. m. iudei. **E**t h̄ nē ec̄c̄iā ī elibz d̄cipiā. **E**t
eibz h̄ ē v̄z n̄ nāt̄itas aliq̄ īm̄net̄. **Q**uinto caueat q̄n̄
sit̄ pl̄es baptizet nē dicat. **E**go baptizo vos. q̄z
iūt̄ p̄t̄nēt̄ s̄m̄ th̄o. v̄ t̄n̄ cent̄ baptizati. **E**t iō cū
pl̄es baptizet. ad q̄libz sc̄orsū dicat. **E**go te bap̄t̄
h̄ sc̄o th̄o. si t̄n̄ maxīa nāt̄itas īst̄at̄. ut si p̄t̄nēt̄
t̄ duobz t̄res p̄uē sit̄ debiles v̄ īf̄m̄. **A**ḡom̄zā. v̄ t̄n̄
m̄ q̄ possit̄ dia. **E**go vos baptizo r̄c̄. nē p̄t̄ dilatoz
v̄lcc̄ioz p̄uē m̄ozet̄. **S**exto caueat nē v̄ciēt̄ for̄
p̄ aliquā īt̄p̄t̄ioz maḡz p̄ quā d̄f̄c̄t̄ īm̄iact̄ ac
t̄n̄ h̄ c̄z m̄l̄c̄ū nocet̄ s̄m̄ p̄t̄z th̄ar̄at̄asia. s̄. m. sc̄.
di. m. q. n. **M**odica t̄n̄ īt̄pos̄ t̄ m̄t̄ruptio nō noz̄ ut

si dicat. In nomine patris. et tunc forte aliquid impedimentum
 sacerdoti occurreret. ut si madidisset se mox suppellit et
 sile. ita quod dicit ministro. vide ne madidat suppellitium et
 sile. et tunc ultimum persequeret. et sic. et sic. non viciat baptismum.
Sicut de tulle si accidit tunc platiois dicitur est. et etiam de
 silencio logo ita verba longa ut intelligendum est per Thomam. sup.
iii. di. iii. q. iii. ar. i. Septimo caueat sacerdos ne in peccato mo-
 tali existeret baptizet cum solemnitate more solito puer. quod
 patet moraliter per sanctum Thomam et petrum de thoma. sup. iii. di. v.
q. ii. quibus puer baptizet in hoc casu. Et baptismus com-
 fertur tam per bonum quam per malum ministrum: quod veritas ministri non est
 de necessitate baptismi: sed de congruitate. Nec peccat susci-
 piens baptismum a malo sacerdote tolerato ab ecclesia. Secus
 est de peccato ab ecclesia. ut ab heretico schismatico excommunicato.
 et quibus nullo modo recipitur est baptismus nisi in casu necessitatis: tunc
 est etiam a non baptizato ut a iudeo et pagano possit recipi
 per intentionem malo dicitur in foris ecclesie et dicitur cum intentione
 ut faceret illud quod facit ecclesia. Verum licet baptismus a
 malo sacerdote tolerato ab ecclesia non viciat quantum ad sacramen-
 tales effectus: tamen a bono sacerdote melius recipitur si habet potestatem.
 per sanctum Thomam cum effectu principali potest aliquid addi plus
 ex merito baptizantis. Et hoc potest quod dicitur in principio et periculosum
 sacerdoti est morari in peccato mortali ad unam horam: cum per de-
 beat esse paratus ad ministrandum sacramenta. **S**ed circa hoc non est
 in casu necessitatis iudeo et pagano possit baptizari: non tamen
 possit levare de fonte. per Thomam. Ratio quod in primo casu baptiza-
 do potest tenere vices dei: cum sit eius creatura: sed in secundo non: quod non
 est membrum ecclesie. nec etiam aliquam cognationem spiritualem con-
 hinc. cum sit expertus spiritualis gratie. per Thomam. sup. iii. di. vi. q.
iii. ar. ii. Quarto attendat ut habeat circa baptizandum
 dum actualiter intentionem baptizandi: et maxime cum dicit verba esse

tialia. Jamē si aut nō hret cā: & tñ p̄us habuit e
ūdo ad baptizādū sufficit. Et q̄ p̄z q̄ furiosus & ebri
osus nō p̄t baptizari. Et dico de ebrioso cavete usu
ratiois: q̄ talē itētiōez nō hz: nec actualē n̄ habi
tualē q̄ ē nccāria: uix illud. Accedit v̄bū ad elem̄
tū & fit sacm̄. Itā s̄m̄ Bonauētiaz m. iij. di. iij.
q. i. ar. i. m. s̄ie p̄ncipalis. ad h̄ q̄ v̄ba ordmēt ad effec
tū assignatū nccāriū ē it̄ueire itētiōez m̄sari q̄ itēdit
m̄ illo actū & v̄bo dāe talē effectū. vel saltē qd̄ etiā fa
cē ordiāuit. vel saltē qd̄ x̄p̄s instituit dispēsāe. alioq̄
v̄ba & elemētū ut sic distincta nō faciūt sacm̄. Hoc aut
p̄ r̄gula habēdū est q̄ ad oēs sacm̄toz dispēsatiōez ne
cessariū ē h̄re itētiōez actū & habitū. expliate & ipliate
s̄m̄ Tho. in. iij. di. vi. q. ij. ar. i. Nono caueat q̄libz ne pu
er anq̄ nascat de v̄tro matris baptizet. Et h̄ si puer
ad oēs partes e' ē i v̄tro matris it̄ig' & colit: q̄ sic nō
p̄t aqua eū tāgē imediate. nec p̄t lauui ibi exis. Si
aut appāret p̄ncipalis ps. puo caput aut s̄m̄ bap
tizari p̄t: q̄ iā p̄t aq̄ app̄q̄. Si aut appāret ps m̄n' p̄ncipa
lis sicut man' & pes. ulla etiā eēt baptizāca: q̄ i illa
p̄te ē tota aīa lig nō oēs sens' ut i capite. & postmodū
p̄t baptizari si nascat v̄u' sub d̄itiōe. Tal tñ puer si
nascet motū sepelit i cimitio s̄m̄ doctoz subtilē. di.
ij. q. i. ar. ij. Et idē t̄z Jo parisiēs dist. iij. Sicut d̄in ē
de illo circa que diminita ē for̄ ecclē nccāria ex nccārie
istāti. Talis eīz sepelit i cimitio. q̄ pie credit q̄ s̄m̄
sac̄os supplet s̄m̄ petz & tharātasia. di. iij. q. ij. ar. i.
Decio caueat ne m̄rēz ifmā & moriētē diuidat i qua
puer v̄uit: q̄ sic homicidū cōmittet āsq̄ h̄ facerz.
nō sūt eīz faciēda mala vt veniāt. ad Ro. iij. Nō cauti
dimittat p̄re ifantē cū ea q̄ ipā peat: s̄m̄ d̄nz petz

vbi sup. Si aut̄ m̄ motua eēt iā p̄fecte. tūc p̄t̄ & debet
 eā fac̄e diuidē. p̄uez m̄ce extractū baptizāe alias nō. **Un-**
decimō caueat ne mōst̄z nō bene prius diuiditū an sit
 vn̄ hō t̄ duo. t̄ an habeat vnā aiāz t̄ duas baptizāe sep̄
 tiēt. **Nā** si sūt duo capita: duo colla & duo p̄torā: &
 p̄sequēs erūt duo corda. & ita baptizādi sūt duo &
 q̄libz seorsū. **Si** aut̄ nō est c̄tū q̄ sūt due aiē tūc p̄
 baptizādo ē vn̄ & postea alt̄ sub cōditioē: dicit̄. **Si**
 tu es baptizat̄ nō te rebaptizo: s̄ si nō es baptizat̄
 ego te baptizo i no. p. & f. & f. **Et** tale mōst̄z d̄z fuisse
 i fr̄acia: duo capita h̄m̄s. quoz vnū exp̄ssit velle
 de eo d̄ quo alter exp̄ssit nolle. vnū eiz voluit cōt̄nere
 & sobrie viuē: et aliud lasciuie & epulāi. & cū vnū p̄
 os suū extēdet. aliud se ḡuāi clamabat. ita r̄fert
 doctor subtit̄ di. vi. q. i. ar. iij. **Duodecimō** caueat ne
 chrysmate āt̄quo baptizet. q̄ punit̄ sac̄dos h̄ fac̄
 c̄s. de cōse. dist. iij. si quis de alio. **Et** de sen. excō. m.
 c. quomā. li. vi. **Vbi** d̄t̄ glo. f̄ialis cōd̄o ratioēz. q̄
 vtr̄ chrysmā nō debz̄t̄ i vsu: n̄ de illo debz̄ quis
 chrysmāi. **Et** depōit̄ sac̄dos q̄ de illo āt̄quo chryf-
 mate vngit baptizatū n̄ i mortis articulo. **Vnde**
 oī āno nouū chrysmā debz̄ cōfici & āt̄quū cremāi
 de d̄se. di. iij. li. iō. **Si** aut̄ diligēs sac̄dos t̄ oīā ne
 puer d̄cat̄ sine baptismo. vt̄ si iā caput̄ canonē
 misit̄ & vicit̄ puez moriet̄ sine baptismo p̄t̄ eēt
 baptizāe. de cōse. di. i. null̄ ep̄s. in glo. penul.

De cathecismo & exorcismo

Restat nūc ponē practiā manualē circa h̄
 sac̄mētū disp̄satioēz. **Et** aut̄ p̄mo sciēdū q̄
 cathecism̄ & exorcism̄ debēt p̄cedē baptismū
 q̄ solēmē cōfert̄. **Exorcism̄** de v̄o d̄z ulla sonatio

orationū p quā expellit dyabolus. ⁊ aduēat ut rēdat
a puero. de quo dicit tho. q̄ valde cōueniens sit ipm̄ p̄mit
ti aū baptismū. unde h̄ signat ea q̄ ponū t̄ baptismō.
Recede ab eo sathana zc. Ip̄e etiā exorcism⁹ debilitat
ptatē demōis. ne tm̄ possit t̄ hoīe sicut aū. ne baptismū
⁊ alia boā t̄ ipō t̄pediat. S̄z ptas p̄dā tōlit tollit in
baptismo sicut **Pharao** p̄ ē flagellat⁹ p̄lo nōdū de
egipto egresso. ⁊ postea tōlit in mari rubro. quod ē signa
baptismi submissi. Et bñ dicit q̄ exorcismi sūt t̄stituti p̄
t̄ enigumōs. ⁊ m̄t̄ laboantes p̄ t̄fectioēs somit. viz d̄
dyabolū t̄ eis ptatē h̄ntē. hec tho. di. vi. q. m. ar. 1. ⁊ 2.
Est at̄ catholicism⁹ s̄m̄ tho. m̄stitio aū baptismū t̄ illis
que sūt d̄a. Et d̄m̄ fidei rudimēta. ad que credēda oēs
explicite tenēt: sicut ē fides t̄m̄tati. incarnationis ⁊ pas
sionis d̄m̄. iudicij: ⁊ p̄uidētie dei de factis hom̄. de alijs at̄
debz t̄strui p̄ baptismū. Unde etiā s̄m̄ tho. t̄ adulto c̄
q̄rit ut p̄ se catholicizet ⁊ xp̄ianā religioē p̄fiteat. Ca
tholicizat̄ ad hoc adult⁹ q̄ ad fidē vōt: ut ad quā vōt
p̄po moueat volūtati arbitrio. Hic est q̄ cū baptizat̄
riten⁹ ⁊ pagan⁹ adult⁹ nō patrem s̄z ip̄met p̄ se ad
m̄rogata r̄spōdeat sac̄doti. Hic d̄m̄ p̄uat in ma
zonia in polonia. ⁊ facti male. **De mō baptizandi**
Dicitur igit̄ puer d̄at̄ baptizat̄ sac̄dos nō p̄
mittat nisi vnū ⁊ vnā fēiā t̄ pat̄nos. put
d̄m̄ iā t̄ ē de cognatioē p̄p̄ali. quus. li.
vi. de d̄se. di. iii. nō plures. Alicubi t̄m̄ d̄suetudo obtinēz
q̄ si puer mascul⁹ debeat baptizari. tūc duo viri ⁊ v
na m̄lier t̄ pat̄nos admittāt. Si v̄cō fēiā tūc due
m̄lieres ⁊ vn⁹ vir t̄ pat̄nos admittāt. Et illa est
facti tolerabilis: cū honestatē quādā ⁊ verbatitatē cōti
neat. Dem̄ at̄ aū foēs car̄e sac̄dos statuat pat̄nos

aut

ut si puer e masculus teneat eu vir. si vero feia teneat cu
 mulier. Et isti duo stant nix se. **Alj** vero pnt stae i caua
 vel vir q puez adduxerit. nec p ipso rpoceat. s; pnt oia
 accide dnm no tagat puez. **Statuat aut sacerdos pu**
er ad occasu solis. sol aut stet ad oriente. Quo fco sup
 stet i facie eoz dicat illu exorcismu. **Exi imude sps z**
di honoz deo vnuoz vco zc. fiat aut ille debz fieri sive
~~emflano que cotinet i rigea.~~ **Itex stati dicat. Reca**
et ab eo dyabole zc. fiat aut ille sive erufflano debz
fieri ad occide. vt pz hm tho. Et pnt sps maligni ex
 pulsoez z boi introductionez. **Id hoc faciet cruce in**
fronte eoz dices. Signu saluatois dmi nri ihu xpi i fro
te tua pono. Similit i pectoe alia faciet cruce dices.
Signu saluatois dmi nri ihu xpi i pectoe tuu pono.
Et demu conuictim sub vna platioe faciet vna cruce
i fronte z alia i pectoe dices. Accipe signaculu sce au
na ta i fronte qz i corde zc. Et quid ista signatio fac
 stat i pda oroe ondit cu dz. **Sume celestiu papioz**
statm zc p quod tenor q ad h i pectoe signat q i p
cepti dei suscipiedis accepti efficiat. Et i fronte vt le
ta facie dei cultue existat apt. Demu seq oro. **Id**
cas neas zc. In qua tuc dz. Et huc electu tuu cruce
dnice auz ipressioe eu signam i vteute custodi. Et
fiat crucis signatio sup totu puez. Inde seq oro.
Orpores septuie des zc. Circa qua qrat pius sacerdos de
noie ifatis dices. Quis debz vori. Et postqz illi dix
erit. N. ille stati pseqt icapieto oroez dices. Opte
septuie des pz dmi nri ihu xpi. rpuca dignae sup huc
frullu tuu zc. No est at op cu venit ad locu ppi noie
i alia oroe q vqrat patrios dices. qud vort. h pnt icoguit
tate que ibi dngit z i ppetate locutiois. Na oroz qz vq
ret dca ppi nome i taceo auu z patri mi vndet i nro qd
e magna absurditas. sicut pz ai dz. rpuca dignae

Que dicitur
 in agona

8
 J
 y
 e
 e

De sacramento

sup huc faulū tuū. **R.** Et si patrum respiciunt in nos
dicō. **R.** magna est congruitas. Dicat autē sacerdos so-
ly uacando nomē usq; ad fontē pmerigētū orōnū put
uideat expedire. nec toties quoties occurrit nois nouatio
requat patrios. s; sola noiet ī latio pp' absurditate p-
dictā. **Proes** at iste fuit p puco. ut grā pueat z
subseñt que vies pbeat libeo arbitrio. z q; paul fiat
uūsa maligni pūs illusio. **Signat** puer ī frōte.
ī pectōe. ī oclis. ī naib; ī oē signo cruci. cu' utute victo
ē diabolus: z exaltat' ē xps. **Vñ abacuc. in.** Cornua
ī maib; e' sūt. ibi abscondita ē fortitudo ed'. **Hoc sig-**
no mimūt' toti' corpis sēs. cu' utute z oīa sacra d-
plet'. z oīa diaboli figmēta frustrāt'. **Sicut** e'z ai p-
mogētā dclerēt' egypti: p'ls hebreoz signat' postib;
domoz suaz sanguie agni pascal' ī typo dñice passi-
oīs saluatiō est. p'ls beo egyptioz q' h' caruit signo ī
suis p'mogētū g'uit' p'cuss' ē. sicut apud **Ezechielē**
hierlm ab imminēte clade liberācia eē p'mittit'. si thau
que figuraz cruci exp'mit' ī frōtib; gēmetū aq; dolētū
signat'. **Dem** aūq; sal poit' ī os puei r'cepto sim' z
mōdo bñdicat' ipz speālū p' illā orōē. **Trōaso** te crea-
tuā sal: ī noie dei pris oīporēt'. z ī caritate dñi nrī
iesu x'. z ī utute sp' s'c. z' faciēdo signa cruci ad tuōndō
cuilib; p'sōe scē trinitatē. z d'pleat usq; ad frēs. **Rec** ē
dat qd posse sufficē sal illud ad exōcāsādū puez. qd
bñdicat' die dñico ad bñdicādū aquā. cū sp'eale off'
habeat z distinctū ab i'. **Et** iō caueat sacerdos ne cū i'
sale cū q' die dñico aq; exōcāsāt ad baptisimū uadat s;
ipō die dñico ī a' apho bñdicat' sal p bñdicā aq; z i'
a' p exōcāsādō is'f'rib; aū baptisimū. **Cū** at d'pleuēt

oroꝝ dictā. ⁊ sal bñdixit. r̄cipiat sal ⁊ ponat ad os pu-
 eri dicēs. Accipe salē sapiē ⁊ sit tñ dñs p̄ia i vitā et nā
 amē. **P**onat tñ i os puei pulē ⁊ modeste nō cū vehemē-
 tia sicut q̄cā solet ponē. ita q̄ puer cogi flē p̄e duāz
 ip̄sioꝝ sal qd̄ ē abomnā^{le}. **S**eruāda ē nāz mariā vrbā
 mitas ⁊ hoēstas i sacroꝝ collatioē p̄e deuotioꝝ p̄li ex-
 citāda ⁊ r̄uentiā sacroꝝ a p̄lo ip̄cedā ⁊ exhibeā. sig-
 nat eiz sal imissio grāz ⁊ sapiāz. ⁊ a pctōꝝ purdōē p̄f-
 uatioꝝ. **C**ōsequit̄ p̄sequit̄ oroꝝ solite q̄ h̄nt̄ i agēca.
Et puat̄ sacdos eas cōctē dice. **E**t q̄ sp̄cāles sūt o-
 roꝝ sup̄ sciās. ⁊ sp̄cāles sup̄ viōs. iō sigit̄ s̄i^{las} adap̄t.
Que at̄ sūt sup̄ v̄s̄q̄ illas p̄fēat̄ sup̄ v̄s̄q̄ idifferēt.
Deñ sc̄nt̄ euāgelū p̄m̄ matheū. **O**blati sūt iesu puu-
 licē. qd̄ sacdos dictus depoat̄ mirā. sicut̄ patr̄ iōs depōe-
 re faciat. **I**n legēō at̄ ip̄oat̄ manū is̄fati. vt̄ p̄cludat̄
 diabolo expulso viā ne ~~redat~~ r̄deat. **E**t h̄ iōe signat̄
 bñd̄ictioē ⁊ t̄ct̄ uel signatioē sup̄ p̄m̄isse. legat̄ at̄
 p̄m̄it̄ d̄o dñs vobiscū. **Q**uo s̄ō faciat̄ orac̄e **P**z̄ n̄ et
Ez̄ō ip̄ōs patriōs. cōmū dicat̄ illā oroꝝ. **N**ec te late-
 at̄ sathana r̄. **Q**uo s̄ō r̄cipiat̄ p̄ilues t̄re ⁊ mis̄c̄ōs
 sp̄uo faciat̄ t̄e lutū i manū s̄m̄st̄. r̄cepto eo duobz̄ di-
 giti. s̄. polluc̄ ⁊ md̄ice dext̄e manū t̄āgat̄ aurē puei di-
 cēs. **E**ffeta qd̄ ē adapeire. **E**t cū subūxerit. i modōz̄ su-
 auitat̄. tū t̄āgat̄ naēs. **C**aucat̄ at̄ ne faciat̄ lutū
 grossū ⁊ astātibz̄ aboīnā^{le}. sicut̄ q̄cā fac̄ cōsueuerūt.
 emittēt̄ p̄ sp̄uo q̄z̄ flegma sp̄umofū ex oē iduēt̄es
 horroꝝ astātibz̄. **D**esiḡt̄ at̄ sp̄uit̄ ⁊ saluē imissio s̄c̄o
 t̄at̄ audir̄ ⁊ alioꝝ s̄c̄iū sp̄uālū aptioꝝ. vt̄ sigit̄ ip̄e-
 dñēt̄ i motioꝝ ip̄i cemois̄ r̄sp̄ctū fidei docēō t̄ d̄is̄c̄ō
Post h̄ sacdos ūducat̄ puez̄ t̄ccāz̄ dicēs. **D**ñs
 custodiat̄ ūt̄it̄ r̄. d̄ad̄ ei p̄ h̄ p̄t̄at̄ ūt̄nd̄i c̄cāz̄
 ⁊ ām̄erāō eū. **S**oz̄cio fidelū. quo ad hoc v̄ic̄

8
Ro.

De sacramēto

ut possit orare cū fidelibz i ecclia si ē adult. Etia i missa. dū tñ tñ sit excozatus. etia si nō eēt vltiū scāi pressū. nō tñ possi audire totā missā. s; n̄ usq; ad sursum corā. sicut ⁊ catholicis. Tunc sacerdos accedens ad fontē q̄rat a patris noīādo puez dicit. **R.** Abrenūans sathāe. Et illi r̄ndēt. abrenūao. ⁊ iter dicit. Et oibz pōpis e9. Illi r̄ndēt. abrenūao. Hoc aut fit iō ut p̄s abrenūciēt errozē. ⁊ sic appozmz ad v̄itātē. iux illud ap̄li. Depoīte veterē hoīēz s̄m d̄isatioēz sistāz abnegātes oēs impietātē ⁊ sc̄laria desidia. dem̄ q̄rat iter. Credo t̄ ceū p̄z oīpotētē zc. Et ter r̄ndēt patris credo. Et sic de singulz articulis fidei specificādo distictē et t̄rogādo. Et licz duodecī p̄ articuli fidei i simbolo de q̄bz oibz debēt q̄re ⁊ t̄rogāre s̄gularit̄. sufficit tñ si plures articulos sit cōiūgat ⁊ de ip̄s sit q̄rat. ⁊ ita sufficit si totū symbolū ser vicibz v̄ octo p̄uret t̄rogādo. Inrogatio at̄ ista debz eē i vulgari ⁊ nō latīo. qz tū patris laici fidei p̄ficiēt p̄ baptizādo pueo. **¶** Q̄rat sc̄dū q̄si adultz baptizat? licz patris ip̄z teneāt. tñ ip̄e solz debet r̄spōdē ⁊ nō patris ad t̄rogatioēz fidei ⁊ abrenūciatioēz sup̄ dictā cū habeat vsū libei arbitrii. Hoc at̄ symbolū t̄dit̄ baptizādis tāq; noue vite auditōibz p̄ quā p̄fessioēz t̄cipit t̄ eis moī v̄z hō. et p̄ fidei noue viuē q̄ s̄m ceū creatz ē i iusticia ⁊ s̄ntate v̄itātē. Tācē sacerdos accipit oleo s̄o ad h̄ d̄posito. qd̄ vōt̄ oleū catholicōz. r̄fens puez ex velamē. ⁊ cōmūcās eū vngat eū p̄ i p̄ctōe dem̄ t̄ sapient̄ dicit. Ergo te limo oleo salutis i xp̄o iesu d̄no n̄o. Et t̄cē subiūgat. Pax t̄cū. Et deicz assistēs r̄spōdēat. Et cū sp̄i tuo. Ista at̄ iūctio olei s̄t hoīs expeditioēz quā suscepit adūs dyabolū i pugna. fit eiz i s̄ḡ pugne d̄ iūctiū. sicut

athete iungunt s^m Thomā. **Vel s^m Petz de tha.**
 figurat legi dei amoz p^h q^u fit i peccōe ubi ē loco cord.
Per h^o autē q^u fit iⁿ scapulas designat deuotā subiec-
tionē. Ungit autē i pectōe ne hosti ei imūta p^usu-
deat desideā. Int^r scapulas ubi ē vigor pōtādi on^{is}.
 q^u s^ubtidiez accipiat ad pōtādū pōd^{is} diei z est^{is}. **Un-**
git^r etiā i pectōe ut vigeat i eo sapiā. Ungit etiā i hūe^{re}
 ro dextro. q^u exlatiō bonoz opm iⁿeficiēs suēt paciā.
Dep^{er} etiā nouit s^mpt^u qd fecerit ut cert^u v^{er}ā. **Nat. vi.**
Sⁱ q^u i hūerū vigor d^ustat pōtādi oneā h^o p^{er} iⁿuictiōe
iⁿ athete dedit^r. ut sciāt se eē ad cōtamē vōtos p^{er} co-
tū vire sue cōtū cōtū ātiquū hostē publicū ac p^uari
cōg^{er}ibz pugnatiōis. **Vel s^m zabanū i libro de iⁿstitu-**
tōe delictoz. **Pecc^o vngit^r q^u nulle eliq^{ue} latet^r hosti i**
eo r^usciat^r. sⁱ iⁿ face t^uncat^r mēs e^o d^ufortet^r. Itē mē sca-
pulas: ut vndiq^{ue} munit^r. z ad bonā opa faciēda p^{er}
dei grāz roborēt. **Dem^o oībz hys rite p^{er}act^{is} queat sac^{er}dos**
a patris iⁿfatē tenēabz. z si fuerit adult^{us}. tūc ab ip^o
ip^o adult^o q^urat dices. Quis vōris. Et ille r^uspōdeat
sⁱ. Tandē sac^{er}dos q^urat. Vis baptizāi. Et ille r^uspō-
deat. volo. Hoc autē faciat ter. p^{er} h^o ut cōstet de ip^o
volūtiōe p^{ro}posito baptizādi. z ne coact^{us} baptizāi vi-
deat. Et tūc sac^{er}dos r^ucepto puēo ad manū s^mstrā: de-
nudato eo toto: si ē iⁿ estate. si vērō iⁿ h^uerme denucat^r
tū ip^o caput patēt^r z manifeste vsq^{ue} ad ip^o scapulas.
tenēdo eū sup^{er} fontē si ē infās. si vērō adult^{us}: tūc solū
iⁿ d^umato capite iⁿ fontē ter dicat distictē z exp^{er}se h^uicō
ūctiōez ip^o baptizādi. Et ego te baptizo iⁿ noīe p^{at}ris.
Et tūc f^uiat manū dextē p^{ri} aque iⁿ capite puēi p^{er}
fusiōez. Statimq^{ue} p^{er}seq^ut^r dices. z fili^{us}: sciēdo scāz p^{er}fu-
fusiōez iⁿ capite puēi sicut p^{at}ris. Et dem^o subiūgat. z

De sacramēto

sp̄s sc̄a. sciēdo etiā p̄fusioēs seu ablutioēs. Quā q̄
cē im̄sioēs capiēs hō a sordibz vetustat̄ ip̄s exi
t̄: ⁊ aliu nouū hoīez idut̄ triduaē xp̄i sepultuē cō
sepelit̄. Unde ait apl̄s. **Quicūqz baptizati sum̄ r̄.**
Ambrosiū at̄ i l̄o de sac̄c̄is d̄t: q̄ triā īrogā^o aū bap̄tis
mū ⁊ triā im̄sio i baptisimo s̄: tri^a lapsū pat̄ q̄ ibi
abluūt. s̄: locutiois cogitatiois ⁊ opis. iō eti fit triā p̄fessio
Ista etiā for̄ obfuaāta ē a vetit̄ i n̄citate bap̄tizatibz.
⁊ p̄ ciuatoēs sepi^o p̄dicāta. **Nā** xpi ⁊ iuei i parodia
mea q̄n̄z m̄lta sup̄stiaosa ⁊ vana h̄s v̄bis addi ⁊ ca
mmābilu^o vaiari. **Quidā** eū p̄ferūt solū i^o v̄ba s̄c̄e
ap̄sioē aq̄. cōtēs s̄c̄a solā p̄latioēs v̄boz. **Quidā** eū
solo sale puez h̄s v̄bis t̄ngt. **Quidā** v̄o for̄ v̄boz
mutrūt dicē. **N. ego te baptizo i noīe di am̄.** **Quidā** at̄
dicūt i no. oī potēt̄ di am̄. q̄ oēs forme enōmes sūt. n̄
aliqd̄ op̄a. **Sz** li q̄r̄t. cō s̄c̄i i^o v̄ba cū dicūt pat̄rmi
īrogati. abrenūciās sathane. īspōdeo abrenūcio. vt ē
dis i d̄u. ⁊ illi īspōcēt̄ credo. videt̄ eū cur̄cūqz sūt q̄ mē
turi videt̄ e^o q̄ r̄ndz. **Si** eū s̄c̄i ex p̄soā pat̄rmi mēt̄: qz
nō h̄z īsc̄a q̄ ip̄e baptizet̄. **Si** at̄ p̄ pueo d̄n̄ m̄hilo
min^o mēt̄ pat̄r̄. cū puec sit n̄ll^o volūtati cōpos.
ut p̄z ex eo q̄ d̄u iūngit̄ r̄calcut̄. **Ad** qd̄ d̄m̄ ē q̄ pat̄r̄
ī p̄soā loq̄t̄ sui. **Q̄** at̄ īspōdz cō r̄. t̄m̄ ē ac si dicet̄.
talē fidee habeo p̄ quā h̄ saluati p̄t. **Quz** s̄m̄ r̄ndz.
volo baptizari. s̄c̄s ē. i fide mea quā e^o teneo bap̄ti
zet̄. **Suāt** t̄n̄ v̄ba ip̄s puei ex īd̄ditate v̄boz pat̄r̄
ut īd̄ditas v̄boz ad puez note. **Un̄** d̄t **Donuētūā**
q̄ q̄n̄ r̄ndē ī p̄soā puuli **Credo.** n̄ ē fals^o s̄mo l̄ īcōsue
to. qz s̄m̄ **Aug^o** **F**iquēt̄ sig^o accipi p̄ re. s̄c̄i d̄ic̄t̄. **C**ras
erit̄ r̄surrectio d̄m̄. **Et** videt̄ fumū d̄ic̄t̄ se vidē ignē.
Un̄ s̄c̄s ē. r̄do. ⁊ sac̄r̄z fidei r̄cipio l̄ r̄cipē pat̄r̄ s̄ur̄ ad

credidi me obligo. Dicit et i^o doctor: q^o patrum tenet post
 tea puez docē i^o his que n̄ sūt de fide & de boīs moīb^z. si nō
 h^z alios doctōes v^o patres. nūc at̄ ex quo hnt putes ca
 tholicos & vident ecclias ibi potē docē: & sic patrum ex
 cusat. **R**ondū et q^o q^o vult eē ver^o patrum, nō solū
 debz r̄pōdē vba soluta s; et t̄ngē puez. vnde r̄pōsio nō
 ē de nat^o seu eēn^o p̄prietatē spūalis s; tētio seu leua^o
Potest et p̄prietatē dē hi p̄prietatē q^o ad amariā s;
 nō q^o ad p̄prietatē spūalē viciulū. vñ solū p̄prietatē ē ver^o
 p̄prietatē & n̄ p̄prietatē p̄prietatē. ut h̄ de p̄prietatē. ca. fi. li.
 vi. **D**em sacros accepto scō d̄p̄prietatē vngit puez i^o vā
 ce: i^o sūmante capite. dicit orōes q^o sē s;. **D**e om̄p̄ p̄prietatē
 n̄ i^o iesu x̄ q^o te r̄gnat̄ ex aq^o & spū scō r̄. **Q**uia h̄ tū causē
 dū ē sacdōtā ne puez vngat̄ i^o f̄ote s; iā plūes fecisse
 cogit. & eos de cetō facē p̄hibui & tēduri. **N**ā solū ep̄s
 h̄ vngit i^o f̄ote i^o cōfirmatē. **V**ñ p̄hibiti ē i^o f̄oibz sac
 cotibz ut nūq^o t̄ngat̄ f̄ote hōis aliā vntioē. qm̄ eis n̄
 cōpetit. **D**e h̄ exp̄sse h̄ i^o glo. n. c. qm̄ i^o baptismo. de
 sen. crō. lib. vi. vbi d̄r maifeste q^o p̄ baptisimū iūgat̄ i^o sacdos
 vñce d̄p̄prietatē nō at̄ i^o f̄ote. qz h̄ ē solū ep̄i. vt nōt^o de
 cōsuetudinē. c. quāto. **P**rohibitiō at̄ ne sacdōt^o i^o f̄oibz
 iūgat̄ i^o f̄ote h̄ i^o plūbz iūbz. vt p̄z de cōse. di. c. nouis
 sē. **E**riōs at̄ t̄z illoz sic errātū cōpel. qz libros vnti
 cosq^o suos ipōs sic giūt ceapē vidi. **N**ā fere ōs agēz &
 libelli baptismales i^o h̄ loco sic hnt. **N**ic faciūt sacdos
 eē i^o f̄ote. **C**ōrūgat̄ q^o de cetō libō suos errōmos. ne a
 dno cōrūgat̄: & agūt p̄m̄as de erroē p̄o. **A**deat at̄ atōita
 tē odiāriā. p̄ quā tū eis sup h̄ymoī erroē cōmissō dispē
 set. **E**t sic et i^o vntio i^o capite. ut chaitas q^o p̄ p̄z sō
 dit: abūdet p̄ i^o cōdibz nris. p̄m̄ e^o sapiētī. **M**leus de ce
 pite tuo nūq^o deficiat. **V**ñ & ap̄tē. **C**haitas di diffusa

De sacramēto

ē i codibz nrīs p sp̄s sc̄s q̄ car̄ est nobis. Vel fit iō i v̄tice.
ut coḡscat se p̄motū eē i r̄gale gē r̄ sac̄dotale. ut a
r̄ d̄orcio voce xp̄iā r̄ et̄m r̄gim̄ sit coh̄er̄s. Et et̄i statū
tegi veste l̄ mit̄. ut iō^{ant} se dyademate r̄gim̄ r̄ sac̄dōli:
si d̄s ē pot̄. **S**z dubita. R̄dōne iā p̄p̄ sc̄s car̄ ē bap
tizato i ip̄ā aq̄ baptisim̄. R̄p̄d̄eo q̄ sic. s̄ d̄rūt h̄z ubi.
Nā i ca² ad p̄tōz̄ c̄missioez̄ p̄t̄itor̄z̄. q̄ p̄ ip̄āz̄ app̄sioez̄
aq̄ i baptisimo oīā p̄t̄ā p̄igata s̄t. S̄z h̄ d̄r̄ i ista
v̄nctioē ad edificandū i cōce n̄ō dei r̄ p̄ximi dil̄ctioez̄.
Ioseph̄ d̄at̄ baptizato vesti c̄ndicā. q̄ debz̄ ita dispo
ni ut coopiat totū caput r̄ oīā loca v̄nctioū. s̄z sa
pulas r̄ pect̄s s̄m̄ **H**ugōes. q̄ c̄ndicē suo figurāz̄ p̄st̄ ac
cepte nouitatē. r̄ istitutioez̄ iuoc̄. r̄ sp̄e fut̄ue iuoc̄.
Hec ē eīz̄ vesti i qua ad nuptias r̄ḡs i r̄e q̄libz̄ n̄āe.
Hū sac̄dos i p̄onēda eā d̄t. Accipet̄ vestē c̄ndicā sc̄s r̄ i ma
culatā. vite iuoc̄tā. q̄ t̄ istitutū ei. quā p̄f̄as ad ebu
nal xp̄i. ut habeas vitā eīz̄ amē. **V**t̄ cū p̄ānculū
eti suū p̄ a² p̄ucis baptizandis t̄ctā. ut d̄r̄ de cōs. di. m̄
ca. si q̄s. ubi d̄r̄. Si q̄s voluerit ch̄rismate ut̄z̄ p̄ānū
l̄mē. r̄ sup̄ aliū baptizandū mittē. n̄ ē absurdū. Et ol
t̄io sac̄dos t̄dit p̄uē i mā² l̄āpatē seu cereū t̄ctū. q̄d
s̄t̄ fidei r̄ amoris l̄ḡitudiez̄. **L**umē s̄t̄ fide. s̄z i c̄sū s̄t̄
fide i f̄ortā ch̄ai² fuoē. **I**n maibz̄ aut̄ acceptū s̄t̄ boōz̄
opm̄ exhibitioez̄. r̄ cū tali r̄ oēs occ̄rē deb̄ ad uidi² ve
mētē. Et iō d̄t̄ sac̄dos. Accipe l̄āpatē ar̄ctē r̄ i r̄p̄h̄e
sibile r̄ custodi baptisimū tuū. ut cū d̄n̄s ad nuptias
venit̄ possis e ei occ̄rē vna cū sc̄s r̄ el̄as̄ dei i aīa
celesti ut habeas vitā eīz̄. r̄ viuas i s̄lā s̄d̄oz̄ amē

Omn̄ina. **De sacramēto cōfirmationis**
h̄^o d̄e^o q̄d op̄at̄ es i nob̄. **Psal. lxxvii.** Post sa
c̄r̄m̄ baptisim̄ se² aliud q̄d mar̄ ē q̄tū ad m̄

iustoy dignitate. Hoc eis a sumis pontificibz. r epie
 t suffraganeis tunc tdit. si a sol aplis tdebat. ut
 di. de ofe. di. v. Man. Qu eis unctio. postea se of
 ma. ibi pctz dimitti. h gre doa ca. Da at h e gra
 qua o' sila viaca: r si n' p qnz tu pugna. Et at gra
 q' amatuia qca. qua t h' cepto p' tnsitu mais bay
 tsmi o' vicia pugna. Sicut eis submis egyptis a t
 go septibz filios isrl. filios isrl oli hospes oppugnauerit
 p' ceptu. sic submis o dia' t baptismo. q' p'm nos tseqba
 mlra nob p h' vut ceptu vicia stituit. o' que vicia gra
 t h' sacro e da. qua q' amatuia qca r munitioe qca ipia
 am: Qu p' baptisimi susceptioes t quo e gra colla q'
 no lnoa r noue vite stitutioes. q' se petit eam sibi dai
 sacra a deo. p qd t e' gra ofirme. dices vba pmissa. Co
 fina h' ce. s' p' sacz ofirma. qd opat' eo t nob. s' p' g'
 na baptismal e' nouatiois. Ista duo sacra ita sut coue
 ta q' ab iure n' mote puenite nullaten' pnt segrari. r
 vni sic alio vite p'fici n' pt. Ita dt melchiores papa se
 beo hyspamaz epus c' vba ponu' ce ofe. dist. v. De hys
 beo. Diffini at iud sacz p'm doctoz subtil' sup. iii.
 se. di. vii. q. i. sic. Cofirma e' unctio hois viacois aliqili
 t ofetice t libeo arbitrio uniuq' vsi. fra t fdoce figura
 tunc cu chrismato saficato r a mistro idoneo sit ai ite
 tioe debita iungete. r vba debita pferete. Signis ex effi
 cana ex stitutioe diuina unctioes; aie p'graz roboans ad
 oficedu cu co'p'a fice r. Et p'm b'z tho. sup. iii. se. Co
 firma t re e ipa limitio chrismati sub for vboz p'scpta

De due sme de substancia h' sacrameti
Quia qd sacedu est p'm Actz ce tha. sup. iii.
 di. xvi. r Archid. ce ofe. di. v. nouissie. Quiz
 dicit' ce subst' h' sacri. duo ex pre sacri t se

De sacramēto

si materia chrysmat. v oleū cū balsamo ab epō sctificā.
h̄r cē d̄se. di. iij. **W**resbit. n̄ p̄t s̄e tali oleo cōfā h̄ sa
c̄r. eo q̄ p̄m̄ **Th**o. sup. iij. di. viij. q̄. ij. ar. iij. illa sac̄a
q̄ s̄t m̄str̄ cētman̄t et i materia s̄ificatā c̄ḡrūt v eriḡt.
Sz sac̄m̄ qd̄ nō cētman̄t s̄t m̄str̄ nisi q̄m̄ ad solēnitatē. n̄
h̄ materia s̄ificatā q̄m̄ ad nat̄ratē. s̄ q̄m̄ ad solēnitatē
vt baptism̄. **E**t q̄ h̄ sac̄m̄ cētman̄t s̄t m̄str̄: iō et c̄ḡ
rit materia s̄ificatā ab eo q̄ ē m̄str̄ h̄ sac̄r̄ s̄ ab epō. **Q**
re at̄ materia ē chrysm̄ o' ar. ij. **D**icēs q̄ h̄ sac̄r̄ sup̄sit
ūctū ab aduētū sp̄s̄ s̄a i d̄ylos. q̄ appaiūt i lignis ig
neis. s̄ igm̄ n̄ cōlēt̄ accipi p̄t loco e' p̄ materia i cōf
matioē q̄ oleū. q̄ luz̄ nutrit ignē. **F**igūas at̄ lig
ue s̄ueiēt̄ accipit balsam̄ p̄t odorē. q̄ p̄t cōfessōē
lignis odor̄ boē notiae c̄i diffūdit̄ i oī loco. **I**deo s̄t visi
bil̄ appai' sp̄s̄ s̄a fuit i igne figūata i figūa lignis.
ita materia cōfmatōis ē i oleo balsamato vt oleū p
tēnt ad cōfmatā quā oz h̄rē m̄tr̄at eos q̄ cōfessōē d̄ne
fidei cōstitūit. **E**t balsam̄ ad bonāz famā pt̄nz quā
oz diffūdit̄ v vbiq̄ facti i cōfessōē fidei. **H**ec s̄c̄o **th**o. **E**t
luz̄ x̄ c̄ta iustitioēz h̄ sac̄r̄ nō fuit vs̄o tali materia.
n̄ apli p̄ eū. t̄n̄ iō hodie eccl̄a nō vt̄ iōḡue tali ma
teria. eo q̄ x̄ nō alligat̄ potētā suā sac̄r̄is. potuit eīs
s̄e tali materia cōf̄re p̄ aliū mōz gr̄as h̄ sac̄r̄. **S**ilit̄
p̄m̄ doctōz subtilē potuit cū d̄ylos dispēsāē i p̄m̄tā
eccl̄a. ut p̄ aliū mōz cōfēnt̄ h̄ sac̄r̄. max̄e cū tūc̄ eāt
aliā siḡ s̄c̄i^{lia}. utputa cēsēs s̄a sp̄s̄ cēs̄up. v comū
lignaz. que oīa accipiebāt cōf̄r̄ti p̄ aplōs. **V**n̄ nō fir
it nec̄aria eis materia h̄ sac̄r̄ i siḡ tā occulto. ex q̄
i magi vis̄i v euictioē c̄ cōfēbat̄. **C**redit t̄n̄ iō doctō q̄
h̄ materia ab aplis̄ sit iustituta. h̄ nō legat̄ **B**ed̄m̄ qd̄
ē de subā h̄ sac̄r̄ ē s̄c̄o v̄boz. q̄ ē h̄. **C**ōsigno te siḡ s̄c̄e

cur. v. firmo te chrismate salut. i n. p. x. fi. z. s. f. unē.
 Rest tñ actio. de ofe. di. v. c. nouissē. v. s^m **Hugōes** ibi
 ē tenuisse. q. n. for pōca n. a. ē nccāria et de suba h
 sacri. tmo dicit q. sacz olei z sacz chrismati pōt ofri sū
 vbo. dūmō fiat unctio de oleo t de balsaō ofsecto. **Icē** eti
 nōt. rrv. di. ca. pueit. **Illud** tñ ibi dicit sub dubio. **E**
 go tñ istud dñi mī capio n. admitto. eo q. n. uie n.
 zōē. sicut. v. oib. theologie mīgūb. adūsa. **Tercū** qd. ē
 de suba h. sacri qd. rārit. ex pte mīstrī ē dignitas pōa
 fical sui epāl z itēto debita. **Incāntū** ēz rāri mīsticiū
 pōtifici i collatiōe h. sacri: ut si p. aliū sūm^o saccōe fiet
 eti d. **Commissiōe** nō valet. lig. s^m h. saci papa pōt sūm^o sa
 cōi cōmittē ut possi. h. sacm ofre. **Et** h. t. glo. c. m. d.
 ofuetudiē. **Hoc** etiā t. i. **Hosti.** **Hoc** etiā t. **Ardu.** rrv.
 di. pueit. **Hoc** etiā icē approbat sū tho. sup. iij. di. vii. q.
 vi. ar. iii. vbi assignat rōes dices. q. p. p. h. q. ē epōz sūm^o
 nō d. hēz plēitudiez pōtāt. p. clā^o ad cōp. d. vez. s. p.
 elatiōez ad cōp. mīsticiū. **Et** q. grā saccāt dūdit i cō
 p. mīsticiū a capite. iō oib. opa^o i cōp. mīsticiū saccāt p.
 quā grā dā. tēpēdz ab opa^o saccālī sup. cōp. dñi vez.
Et iō solū saccōs pōt absolue i foro pmālī. z baptizac
 er officio. **Et** iō dñi q. pmouē ad rōes pfaōnes q. n. rñi
 aut cōp. d. vez. s. solū cōp. mīsticiū. pōt a p. q. h. plēi
 tudiez pōtificat pōtāt. cōmitti saccōti q. h. actū sūmū
 sup. cōp. dñi vez. nō at dyacono t. h. alicui i fēdōi q. n.
 h. pfaē cōp. dñi vez. s. n. absolue i foro pmālī. **Nō** at
 pōt sūm^o saccōti cōmittē pmouē ad pfaōez q. rñi alia
 nō cōp. dñi vez. **Et** iō sūm^o saccōs ex mādato pape n.
 pōt ofere odiēz saccōti. q. ordiēs sacri hnt actū sup. cō
 p. dñi vez. t. sup. matēiā. **Ad** tñ dicit saccōti q. ofu
 met. q. ofirma^o pfiat eū i actu cōp. y. mīsticiū. nō at

ly aliqua eladez ad corp⁹ omī vez. Et h^o dcm̄ approbat
t^o pet⁹ d' thara. sup iii. se. di. iii. scdō pncipali q.
p^o. ar. ii. Hoc uē approbat Scot. Et lūz Boāuētū
vica^r p^oms⁹ dūc. tū asspēdū ē maiōr pti doctoz p^o
doctoz. q̄ cū cētīmā^o eāte h^o approbā^r d' scūit i toto z dō
cāt. Quātū qd' ē suba h^o sacri ē ex pte suscipiētis.
loz suscipiēs q̄ ē fōs. Vnctio eūz fit ad p^oadū id qd'
d' f^o i sacō. Vn t^o firmā^o d' f^o auctāna d' fessiois: cō
opōitū s. timō z carbesctēria pncipalīz eūctē^r i fōte
maīfēstā. iō fit vnctio fōcti. Y ē zō Alchid. d' se. di.
v. Nouissē. Alia at zō p^o pet⁹ sup iii. di. vii. q. iii
q̄ et robur i fōte sigt^r auz. Exctnel. iii. Ecce cedi fō
cē tuā dūioez fōctūz coz. Vn i tubz sacris fit triplex
vnctio scī d' ysmatē. s. tū dūificā^r ex fīe. q̄ i bap^o
mo (ut d'z ē) fit i vīce. ad p^oadū fīci suscipiōez. q̄
veterē ē loz zōl. In d' firmatiōē i fōte fit vnctio ad
p^ondā d' cētā d' fessiois cō p^odmētū s. timō t' vīcā d' uā
t' pallōē t' rubōē fōcti oīdē ex p^oq̄tate cellule mēdīatē
z imāgiātē. In d' dīe vōō i māibz fit vnctio ad p^ondū
p^octē d' fēcti corp⁹ d' nētū. Hec pet⁹. Alia zōez pōt
cānō dīcō. Spō scō i bap^o tismo ēbuit plēctudīez ad
t' nōctā. i d' firmatiōē augmētū ad grāz p^ostat. In bap
tismo eguām ad vīcā. p^o bap^o tismū d' firmam^r ad
pugnā. In bap^o tismo abluim^r. p^o bap^o tismū roborām^r.
Regnā p se saluat. d' fīctio amat z īstruit ad agōē
h^o mōi z plūa. d' se. di. v. spō scō. Hic oībz cōspōans
zaban⁹ d' īstātūōē d' l. i. c. xxx. d' e. Sigt^r i bap^o
mo bap^o tizat^r cū d' ysmate i capīe sūmēue. idē t' vū
cē p sacōtē sūm^r. p pōtīfūē vōō i fōte. ut i pōi vnctiōē
s. t' sūmītatē capīe i bap^o tismo s. t' sup ipz spūz scī d' f
cētio ad īhabitatōēz cō d' fēctā. i scōā q̄. s. i d' fīctiōē

ut ex hoc sp̄o s̄a septiformis gr̄a cū oī pleitudinē sc̄itatis
s̄aē utitur et ueritati uenit i hoīez declarēt. **H**ūc v̄
ba de cōsecr̄ioe di. v. nouiss̄e. **D**at̄ at̄ h̄ gr̄a nō solū
d̄t̄ s̄t̄ i a^o sac̄is: s̄ et̄ sp̄cat̄. p̄ quā q̄s deputat̄ ad
effectū sc̄itatis. et idoneus efficiat̄ ad x^m cōfitec̄dū. **E**t h̄ ē
maria ueritas. **U**n̄ h̄ debet̄ p̄s̄aē hoīes. et istud sa
c̄m n̄ obmittit̄. nā obmissio ip̄s̄ augmētū gr̄e s̄b̄lit̄.

De accidentibus circa sacramenti confirmationis

Quoniam uidec̄dū ē de accidentibus h̄ sac̄i. q̄
s̄t̄ iiii. **P**riū q̄ istud sac̄m cōfitec̄dū a ie
uō ep̄o. ut d̄t̄ canō de cōse. di. v. ut ep̄i. **H**oc
at̄ ē p̄t̄ uenēabilitatē h̄ sac̄i. q̄ uenēabili^o ē ut a ie
uō cōf̄at̄. **I**n nāt̄itate t̄n̄ cōf̄at̄ p̄ p̄ndū. p̄s̄t̄ q̄n̄ ē n̄
nō t̄tudo cōfirmācōz. q̄ an̄ p̄ndū exped̄i nō p̄t̄. **U**el
q̄n̄ aliq̄ uenit̄ de lōgiquo. nō uolēt̄ exp̄t̄are t̄ cōfirmū. **U**t q̄n̄ ep̄c̄ nō p̄t̄
Un̄ meli^o ē ut tūc cōfirmē q̄ si ep̄o uac̄c̄t̄ sic d̄m̄t̄
t̄nt̄. **S**ecūdo q̄ istud sac̄m sit a ieiūte hoībz sumē
dū p̄t̄ uenēntiā et hoīstatē h̄ sac̄i: ut d̄t̄ i ca. ut ie
uō de cōse. di. v. **T**ū ut d̄t̄ ē i nāt̄itate et̄ p̄ p̄ndū
p̄t̄ suscipi. **T**ercio q̄ i susceptioe h̄ sac̄i debz alt̄ cōf̄
mat̄ t̄n̄ cōfirmādū. eo q̄ i q̄ accedit ad cō sac̄m n̄
h̄z robur p̄ se st̄adi. n̄ p̄s̄uit̄ p̄ se st̄atē n̄ aduēz alio
alio. **H**ic at̄ de ratioe h̄ sac̄i cōf̄it̄z debent̄ eē q̄ debz
illū tenē. t̄n̄ si n̄ ē cōf̄it̄z p̄t̄ h̄ nō ē minutū h̄ sa
c̄m. h̄z ḡiūt̄ peccet. de cōse. di. v. **N**ouiss̄e. **Q**uāto
cōf̄it̄z q̄ lōz. unctioz liget̄z p̄āno q̄usq̄z succ̄t̄. et p̄st̄
mōz et̄ p̄m̄ **H**ugōez debz hō eē sub q̄cā disciplinā i
custodiēdo chrisma. s̄ ne cap̄ lauet̄ usq̄z ad septē
diez. p̄t̄ septē dōā sp̄s̄ s̄a que tūc r̄cipit̄. **H**oc t̄n̄
hodie n̄ b̄n̄ sua. **D**onū t̄n̄ eēt̄ suaē p̄t̄ uenēntiā
sac̄i et̄ p̄t̄ioe p̄d̄cat̄. **C**ōsuetudo at̄ nr̄a ē q̄ liga

tua v^o pote^o usq; ad tēū diē. et tūc tūa die cobuet^r
pāntu^o. 7 loc^o fōtū bñ cū sale 7 aq; lauet. 7 aq; i
focū 7 i fornacē fūca^r **Cauete hui^o sacramēti**

Dico caueat sacerdos ne aliquē p^ou^o s^o fūctū
s^o firm^o. q^o h^o sacmē^o ē u^o rēteal^o. cū ipmet
cūctere tēlūbile s^o 7 baptism^o. Et etiā q^o
mag^oz tūūaz facit sac^o q^o ist^o rētearet. cū p h^o p^oa
s^o fūctio iudicat n^o ēē. S^o cō caueat s^o firmāz ne bis
pauāre scit se fāat. Nā tal^o p p^omā debz i^odi mōs
terū. 7 ibi sub habitu cōgula^o deo fūūal. ut d^o
ce p^ose. di. v. d^oz ē nob. Tercio caueat ne v^ord tēat t
s^o fūctioē v^oz 7 mātū. 7 cōuerso p^o 7 h^o cōgnatioēz
p^ouāle que ipedit m^oimōūz d^orahēdū 7 d^ougale tūū
Nā tales debēt abstinere abūūē usq; ad mōtē ipōz. 7
7 sepai debēt a thoro: lūz nō absoluā a v^oculo m^oimō
m^o usq; ad mōtē. Dilat^o caueat q^o s^o p^oū teneat
q^o et d^o h^o cōgnat^o p^ouālis m^o d^ouges. n^o tū m^oimōūz
d^ouimēz. s^o tū g^oūū p^oūūū d^ouges. Dilat^o caueat ne
forō fēz 7 cōūso tēat. Si tū fiet nūh^o ipedit. s^o tū
hōēst^o ē abstinere. Nā turpe ē audire si f^o vōz sorōz i
h^o cau^o cōmūz 7 cōūso. Al^o tū cōgnati ut patruales
fratruales auūūali pat^ori 7 bñ p^oū tēere s^o fūctōs
nepotes 7 alios. Quāto caueat s^o fūctōz ut nō accē
dat istud sacmē nō fess^o s^o ē d^o s^o alius mōtal p^oū ne
pōāt obūē grē quā susceptū ē i h^o sac^o. Quātū
tū ex vi sac^o suscipit ip^oz sacmē: nō tū ēē sacramēti.
s^o 7 grātiā **De sacramento eucharistie:**

Hapite 7 cōmedite. Mat. xvi. 7 ce p^ose. di. ii.
p^oū. Quia suscipit a p^octis p baptismū.
7 s^o fūcti i grā p s^o fūctioēz. ne laboāntes i via
p^oūē vite i cōtinnē p^ouāli deficiāt. op^o e^oz h^ont i fūcti

¶ q^o sufficit m^o tales v^oculo cōgnatioēz carnal. A

abo spuali. alioqñ saluatoe testate. Si dimissi ieu
 ni fuerit deficiet i via. **Mat. xv.** Ideo p' duo sacra
 se' ita' s' ueneabit euchaistia. qd' e' abz aiaz n'az.
 uix illud. **Joh. vi.** Nisi manducauerit carnet' Ne igit'
 omitta' s' frequet' suat' a fidelibz. h'otn' saluato'
 t' obis p'p'ia dices. Accipite z comedite. Et res ordo
 tur p' baptismu' z p' d'fictioez sua' h' ueneat' sanz
 ab adulti. Legi' s'icet' q' s'bm' egyptys i mai' rubro.
 t'isitorz mai' p'do: filij isrl nouu' pascha i azymo
 pae fecerit i decto. sic nos subm'p' demoibz i baptismo
 ta' p'itib' n'ris i decto h' mudi pascha nouu' i azi
 mo sciatat' z ueritat' h' s'issimi p'is facit' debem'.
Circa ued' h' sacra' excellentissimu' caia se' d'ficantia.
 p'io q'oe suba ipi'. **S**ec' acc'ca ipi'. **T**ercio cautele.
 De p' sac'ed' e' caa h' sacra' q' q'atuor se' ce' s'ba sui uari
 ua. **P**rimu' e' ordo sac'ed'at'. **N**ully eiz p't h' sacra' d'
 fia' n' sac'ed'os. u'n n' laic' n' agely bon' p't h' d'fic'. **R**z
 no' h' q' p'tate sup' acti' d'fictiois h' sacra' n' odia'z i sa
 c'ed'oe. no' eiz meit' sciatat' s' autoitate officij z m'ist'ry sac'
 ed'at' h' sacra' d'ficat'. **J**ux' d'. **R**o' i meit' d'fictio' s' i ob'
 d'ficat' sac'ed'os. **E**x q' p'z erior' u'z q' dicit' q' si laic' p'fer
 r'z uba caoms sup' panē triticiu' d'ficat' sacra'. qd' oio e'
 falsu'. **R**ec' debz que' moue' e' hysto'ia q' r'fer' ce' q'byda'
 past'ozibz laic'. q' addis'ctes uba canoibz d'fictiois i caia
 a sac'ed'oe t'pe d'fictiois pla'. ipi' eel' uerentes ad ig'es
 suos sup' p'ae p'tulerit eade' uba. z stati' appaui' p'ue'
 pulcherrimu'. **I**bi eiz no' fuit' cao' x' s' e' i h' sac'ed' a sa
 c'ed'oe d'fictio. s' ibi fuit' ma'cl'ose ex p'missioe' diuina q'
 da' figura' z sp'ed' caoms dimit' fo'ita. n' e' p'uer' ead' uer'
 p' d'z h' h'no' aiaz s' e' i sac'ed' o' p' sac'ed'oe d'fictio.
 ubi realit' e' x'ps cu' diuinitate z hu'antate z aia' sua

st nūc ē ī celo. Nec etiā i^o cōd illi⁹ puei addāda fuit
st xp̄s. n̄ sumēda p̄ cōpōē xp̄i s̄ p̄ ḡat̄ m̄adōso cōpōē
ope d̄ino uenēda s̄ a^a m̄adū. Sicut etiā d̄icim⁹
ce s̄aguē i^o q̄ d̄i exuisse de magnē lignea passiois
x̄ quā cū q̄cō uidei ī cellaio ofodisset ī cōtueliā x̄. sub
to emanauit q̄cā hūor s̄aguine ī mariā q̄tūatē
q̄ uiso uidei illi fuerūt d̄isi. Ille eū hūor nō fuit sag
uis x̄ uer⁹ s̄ ē ī h̄o sacō. n̄ dign⁹ tali addātiōē s̄ q̄
ē ī calice. s̄ mō suo uenēdō t̄q̄ m̄adōsū op̄i cel.
Et de tali hūore s̄aguēo collecto ī loco p̄d̄i cellaio
fuit p̄ diūsas p̄tes mūdi distributū. Et q̄ puenēat
erorī fidelū qui putā⁹ uer⁹ x̄ s̄aguēi cē addābat̄ eū
addātiōē latue. z̄ uolat̄ b̄at̄. Imo cato q̄ fuisse uer⁹
s̄aguē x̄ sub cruce x̄ collect⁹. adhuc m̄ cēt addāda
q̄ i^o q̄ ē ī calice p̄ sacōtē ofect⁹. Hō h̄o ē. q̄ i^o diuis⁹
ē a diuītate q̄ cūo d̄flurūt ad t̄rā de x̄. n̄ potuit d̄ia
filii dei āplū n̄ x̄ reunit⁹ z̄ īm̄egit⁹. Iste at̄ q̄ ē ī cali
ce diuīt⁹ ē d̄imittit. q̄ d̄ ip̄o s̄aguē uer⁹ ē d̄ia. Hic ē
uer⁹ f̄i d̄i. Cū i^o rōē p̄oītāe sit et uer⁹ cōd x̄ z̄ aū eū
z̄ d̄imittas. Actū. d̄ ofe. di. ij. q̄ māduerūt. tenet q̄ nō
uimāsit aliq̄s s̄aguē sub c̄e d̄n̄. n̄ et d̄ c̄āne ip̄u
c̄i s̄ rome mōst̄. z̄ ī h̄udeshem. s̄ erionee. q̄ tūc
habuiss̄ duo p̄ruca. qd̄ tū ē falsū z̄ nō tenēdū.
Magne itaq̄ dignitatē s̄i sacōtes q̄ h̄ p̄nt qd̄ n̄
h̄ at̄ c̄eā facē p̄t. S̄z p̄cholor dignitatē suā m̄
me attēdūt. nullū pene ēputā⁹ estātiōis. Secd̄m
qd̄ ē de suba h̄o sacū ē matēia debita s̄ p̄is triti
ce. Et h̄o iō. q̄ d̄n̄ se igno tritica op̄auit. Joh. xij.
Cum etiā q̄ x̄ credi⁹ sic ofecisse. Umū uiti ē matēia
debita z̄ n̄cāria. q̄ x̄ se uiti op̄at. Joh. xv. Ista at̄
duo s̄ p̄is z̄ umū ita s̄i diuītā ī ofectiōē ut neq̄

q̄ unū sū alio debz deseri. a a celebrāti suscipi. **Iur**
de Gelasio. Sacerdos corp⁹ x̄i sū e⁹ sanguis nūq̄ debz sus-
 cipere. n̄ eū de gre suāt n̄ ab integris abstineat. qz
 vno eōq̄ misteb⁹ diuisio sū e⁹ ad sacrilegio nō p̄t
 puāre. de ofe. di. n. **Sōpeim⁹.** Rō purz tū q̄s ex l̄i q̄
 sacerdos q̄ e⁹ ce roē sacri nō possz deseri hostiā p se sū
 calicē desectioē. qz fōi desectiois paūz calicē nō se exp-
 cat. qz alterā sū alterā tōl effectū opa⁹ q̄tuo p̄ft⁹.
Sz tū duo q̄ l̄i sacerdos n̄ p̄t facē sū ḡui pctō. Adde
 ra ē eū modica aq̄ q̄ p̄t diuitioz plū ad x̄m i l̄i sacō.
 Et lus sū aq̄ i solo viō p̄t ofia. nō tū sū ḡui pctō. **Cō**
 iyo vō sū viō i sola aq̄ n̄ ofiat. v l̄i tū ḡui e⁹ pctm
 q̄ p̄m p̄t idolatriā quā dmittit plō tpe celebratiois v e
 leuatiois. qz oīs ē re⁹ celebrōis. **Tertū qd̄ ē ce suba l̄i**
 sacri ē debita fōi vboz q̄ ē l̄i sup hostiā. **Hoc ē eū corp⁹**
meū. Et sup sanguēs. **Hic ē eū calix sanguis mei:** nō
 tu v eim testamēti. m̄p̄tū fidei q̄ p vob⁹ v p mulei effū
 ce i emissioz pctōz. **Quarta qd̄ sacerdos ē qz lus i⁹ diuitio**
 eū pōtū i abab⁹ fōmē n̄ sit ce suba fōmē s̄i n̄cāria.
 debz tū appoi f̄m usū eamē. qz usq̄ a b̄tō per⁹ ūtū supsit.
 v ḡiur peccat omittē eā. **Qz cū p̄mitti accipite v mā**
 ducate ex l̄i oēs. p̄tēt ad vsū sacri. v n̄ ē ce suba fōmē
Sz si q̄tū quō i⁹ locū sit veā cū sacerdos d̄t. Hoc ē
 eū corp⁹ meū. **Hoc eū vī falsū si ex p̄soā sacerdotē i vba**
 d̄t. cū sacerdos n̄ ūedat i ofia suū pp̄ū corp⁹ s̄i x̄i. **Ad l̄i**
 trāct⁹ breuit⁹ qz i⁹ vba sacerdos n̄ p̄ft ex p̄soā sua s̄i x̄i
Demōst̄ eū e⁹ p̄ndi l̄i vōz corp⁹ x̄i i odiē ad totā op̄osi
tiōz h̄i fōmē. Hoc ē eū corp⁹ meū. **Rō qz i⁹ solā p̄noie plāto**
 l̄i sacri sit corp⁹ x̄i. s̄i plā tō fōi a x̄o iſtitutum. qz i vltiā
 platioē i⁹ vōz fut t̄ns̄frātia ad quā odiūm p̄cedē
Et p̄ i⁹ vlti⁹ sacerdos ē qz f̄m b̄t̄z tho. sup iij. di. viij. q. v. ar

n. For hō sacū differt a fōms alioꝝ vboꝝ sacōꝝ ī
 duobz. Vñ qꝫ for alioꝝ ipōtat vsū matēie. for at
 istū ipōtatut oꝛsecōēz tm. q̄o s̄st̄t ī t̄n̄s̄t̄t̄aōē matēie. Vñ m̄st̄ b̄ sacōs ī oꝛf̄iāōē h̄ sacm̄ n̄ h̄z aliū ac
 tū n̄ platiōēz vboꝝ ex p̄soā r̄. Scō qꝫ alioꝝ sacōꝝ fō
 me ex p̄soā m̄st̄r̄. p̄f̄erū. for at istū sacū a m̄st̄ro ī
 p̄soā p̄f̄er̄ r̄. Ad itelligēdū at q̄olibz vbiū positū ī hac
 for ē scōdū qꝫ h̄ for ē sufficiētissimā. Vñ qm̄ ad opa
 tuā potētā. qꝫ cū factio h̄eat suā oꝛpletōēz. iō t̄o
 ueiēnt̄ poiꝛ istud p̄nd̄ l̄. demōstr̄s p̄āēz q̄ ē t̄n̄s̄t̄t̄a
 tiat̄ ī p̄āēz t̄hr̄st̄i. Scō ē sufficiēs qm̄ ad mōz opādi.
 qꝫ h̄ t̄m̄d̄ ad quē. ē sic oī inuatiōē ex pte sui. Jō bñ
 poiꝛ h̄ est. designas p̄manētā. x̄ nō poiꝛ vbiū f̄edi
 s̄ eū designas m̄itōz. Tercio ē sufficiēs ex pte op̄is.
 qꝫ h̄ corp̄ r̄ v̄eūz desigt̄ corp̄ r̄ mysticū. qd̄ h̄z diuisas
 p̄tes z fōte diuisaz rōnū p̄t̄ diffēntē grāz gr̄i datū.
 Jō mel̄ d̄i corp̄ r̄ t̄o. Quarto ē sufficiēs ex pte op̄ādi.
 Vñ qꝫ corp̄ r̄ n̄ t̄m̄ sigt̄ corp̄ r̄ v̄eūz. s̄ eel̄ s̄ corp̄ r̄ myst
 ticū. x̄ cū h̄ nō possit fac̄ s̄m̄ se: s̄ iūp̄ ē vniū t̄ v̄m̄tū ai
 dimittat. iō poiꝛ vbi cogitue l̄ m̄eū. Quinto ē sufficiēs
 ex pte p̄ncip̄. vñ qꝫ it̄ eff̄t̄. s̄ corp̄ r̄ ē tāte nob̄. qm̄
 fit ī sacō n̄ a deo imēdiate. n̄ m̄st̄ h̄z aliū actū sp̄a
 lē ī v̄o sacō s̄ t̄alys. iō d̄ueiēnt̄ f̄m̄ ē qꝫ it̄ for n̄ p̄f̄er̄
 ī p̄soā alioꝝ s̄ oī absolute. s̄ v̄oz hoīs p̄ tubā. ita d̄i p̄
 hoj. **Quātū** qd̄ ē de sub̄a hō sacū ē it̄ oꝛsecōēz. s̄
 ut ī sp̄cāli t̄ ī gnāli h̄ fac̄e velit qd̄ f̄it̄ eccl̄a. l̄ qd̄ fe
 cit r̄z statuit fac̄edū. **Ius t̄m̄** it̄etio p̄ ē n̄cāria de
 s̄p̄tā. nō t̄m̄ att̄etio. vñ si m̄ēs vapt̄ ad a^o ex if̄m̄itate
 t̄ negligētia t̄ icuria: n̄ iō ē m̄i oꝛsecōēz qm̄ si affuss̄
 att̄etio. **Deat̄ t̄m̄** l̄ q̄ oꝛsecōēz z n̄ itelligit: x̄ se nō vol
 ligit q̄to att̄et̄ p̄t̄ ad oꝛsecōēz. **Nā** debz att̄et̄ eē ad h̄

q̄ ē it̄ cū corp̄e xp̄i

ff̄iūs

ut sciet qd facit. v. tunc maxie qm plures hostias ofect
 p communitatib. vn debz hie expecta speale ad alias hos
 tias oes q stl coaz eo. alio ey si hiet gnale itectioes ad
 oes hostias q stl i altari. sciet qm q est iblas q stl i pu
 de ofone ofectet sm qsd. **Ad** hie no apparet h. qz ex
 q n itedit ofectre aas n q stl coaz ipd de pua cumula
 re ad vnu lotu qm aiqz gnale itecat sup eas no ofe
 ebit n illas. **Sicut** dico qz si hostia aliqua inat sub
 palla no ofecta. abfosa i tpe ofectiois forte p obliuioe;
 deia dimissa. ex q sacros de ea no itedit no est ofec
 ta. **Seco** dico si hie itectioes ad oes q stl an eu. tuc v i
 hostia ofctofam ofectbit. **Tame** de p. caldmeh i sup
 plicatioibz suis de officio ordiary. **Si** sacros. qz si sa
 cros acces pone vbi hostias poit. r. si itectioe sua e in
 ofectre qm hie an se oes stl ofpate. **Et** io dm e q stl sa
 cros hie itectioes detminta faciendi ut facit ead sup
 tota matiaz piodiata sic pspicatioe mueri sm
 magz facia de braga i quadu qstioe disputata.
Id dico de vno pfuso su altari p negligetia pfusiois
 tpe i calice. qz id no ofect du sacros no itecat sup d.
Et io dixi q maxie equit mte sup v q stl coaz sacrote
 poita i tali loco tm r n i alio. **Ex** e soluit dubiu an
 sasmatoy l hctas ofiat hie sacra. **Pr** eiz qz sic ai ta
 l p hie itectioes ead i ofiaedo. r hie maxie vuisale. s
 itedo facit qd r fecit v ofiaedo. r qd ead
 facit. hie et n itecat i speali. qz ex quo e i hie i i sas
 mate ipd ay e v credit ml vale l face p ptm i q
 e. n obstat ca. sasma. xxij. q. i. vbi dz q sasmatoy
 exite pt: no at ofectre. qd itelligi qm ad effictia
 sac. qz no opa effm saluti i illo sic ofeante illa ho
 facite p sasma l hiesim. s tu e vez cop r. **Sicut** et

illo intelligit ubi dicitur. **N**ō ē cōpōr qd' scismaticus offic.
idē q' nō est vez cōpōr q' ad officiatē i' scismate t' h' s.
si. q' si nō p'ficiat s' officiat. idē nos. **R**ubricomus tū q'
ē ad veitātē sacri ē vez cōpōr. **S**icut i' c. aduū? ubi
dicit q' scismaticus exēre p't nō at' d'fēre intelligit ut
dōm ē. **U**n p' illos id' i' facere faciē q' sacm p' r'uteos ā
g'ios d'fectū i' fōr eccl'ie blasp'hemat v' d'icēt cū ubi sit
vez cōpōr. **C**onsultus tū i' facēnt ut illuc nō it'iet
n' i'p'iant i' ipōr eccl'ias q' ut veier' illuc d'icēt.
Concludēdo g' d'ico q' ad h' sacm d'ficiēdū s'f' e'
pler d'icio ex p'te d'ficiēt. **P**riū q' sit sac'cos rite
ōdiāt. **S**ecū q' possit v'ba p'fere d'fectiois. **T**ercio q'
possit h'ie d'bitā i'tentioē faciēdi qd' facit eccl'ia. **Q**u'
ter d'fēz p' d'icatiois null' laic' q' tūz s'c' il' sac'cos g'e'
tit ut tātoz d'ficiūt. q' n' p't rite i' fōr eccl'ie d'diāt. **Q**u'
t' d'fēz sac' d'icatiois mult' nō p't d'fici. q' nō p't v'ba d'
d'fectiois p'fere. **P**rop' d'fēz eccl'ie d'icatiois cāeno usu
rōnis z ebuos' n'cū d'igest' n' pnt d'fici. cū nō h'ant
i'tentioē d'bitā. **S**z p' d'icatio ē p'p'a q' sol' sac'cos z
q'libz p't cū pnt d'petē i' d'icatioē. s'z pla' z i'tentio.
Nec obstat si i' m'p'ta' de cōg'g'ato q' nō sit sac'cos. qd' tū
nō ē vez. q' cāictēs sac'cotale sibi sel' i' ordibz suscip'
ti collatū nll' p't celē. **Q**uāuis talis cōg'g'atus p'cat
p'ilegiū eccl'iale. z t'dit' cūē seculai. tū si celebra'
r' d'ficiēt. q' auctoritas s'bstāntificā n' ē sibi abla' q'
ad veitātē sacri. s' tū q' ad ex'c'itatioē legit'itāz q'
cūē q' ad se z ad alios z q' ad totā eccl'iaz. **Q**n' at' d' q'
scismaticus: ex'c'icat': h'ētiaz z cōg'g'atus nō d'ficiāt. itel'
ligēdū ē q' nō d'ficiūt rite z d'diātē n' legit'itāz q' ad
efficiētiā sacri. vt s'z sit v'it' d'fectio ad salutē eccl'.
s' tū d'ficiūt q' ad veitātē sacri. **E**t h' catholice s'c'ndū

Et de 1° facio omisso opus omnino in mltor. Et si quis p^{er} p^{er}ca
 obviat m^{ag}is s^{er}uicaz. lib. iii. di. viii. ubi de tales n^{on}
posse ofia. Salua pace m^{ag}is dico q^{uod} t^{em}p^{us} n^{on} t^{em}p^{us}. In
q^{uod} sui euentia ut e^{ss}e d^{omi}n^um pot^{er}it valeat q^{uod} pereat.
 intelligedū ē q^{uod} tales n^{on} p^{oss}unt ofia. de uic^e z sic p^{er}to seu
 odiare. s^{ed} de f^{aci}o b^{en}e p^{oss}unt. Nec moueat aliquē r^{ati}o m^{ag}is
ibi poita p^{er} quā d^{omi}n^us id nō posse p^{ro}ced^{er}e ofia. q^{uod} neō t^{em}p^{us}
ofia d^{omi}n^us d^{omi}n^us. Offero. s^{ed} offerim^{us} h^{oc} sacrificiū. Nemo q^{uod} n^{on}
 fuerit m^{ag}is carē p^{oss}unt d^{omi}n^us cū alio offerim^{us} offim^{us} q^{uod} c^{um}
 vna de p^{ro}uid^{er}e carē. Vn^{de} cū uictia z scismatia nō sint
m^{ag}is carē n^{on} p^{oss}unt d^{omi}n^us d^{omi}n^us ofia. Ad q^{uod} d^{omi}n^us
q^{uod} obla^{ti}o n^{on} p^{oss}unt ad rōn^{em} ofia. vⁿ nō n^{ec}essario r^{ati}o
tur ut offerā. Ita soluit docto subtil^{iter} sup. iii. di. viii.
q. ii. z Tho. eadē d^{omi}n^us q. i. ar. i. m^{ag}is. iii. De credēdis

A Rec oia credēdū ē q^{uod} ca hoc facmētū
 t^{em}p^{us} facio i^u x^{risto} q^{uod} de v^{er}g^{ine} nat^{us} ē z p^{ro} nob^{is} pass^{us}
 ē d^{omi}n^us. Et sicut v^{er}z ē x^{ristus} ita et est ibi sub
 vna q^{uod}itate s^{ed} nō q^{uod}ificatiō. h^{oc} ē t^{em}p^{us} d^{omi}n^us q^{uod} nō utit^{ur} iⁿ
 q^{uod} occupādo locū. Sic et n^{on} utit^{ur} claritate sua illi
 man^uo aerē. Sec^{undo} credēdū ē q^{uod} d^{omi}n^us p^{oss}unt eē iⁿ plu^{ri}b^{us}
loc^{is} q^{uod} h^{ab}z plu^{res} p^{ar}tes t^{em}p^{us} iⁿ ip^so. Vn^{de} iⁿ celo ē
 localit^{er}. t^{em}p^{us} d^{omi}n^us p^{er}sonā. t^{em}p^{us} alt^{er}ū sacra^{ment}ū. Sed^o natu^{ra}
 le e^{ss}e ē iⁿ celo t^{em}p^{us} vno t^{em}p^{us} loco. s^{ed} q^{uod} sacra^{ment}ale e^{ss}e p^{oss}unt eē iⁿ di^{uis}
 s^{ed} loc^{is}. Et q^{uod} h^{oc} sed^o q^{uod} m^{ag}is s^{ed} q^{uod} m^{ag}is iⁿ ip^so t^{em}p^{us} s^{ed}
 ei p^{oss}unt. s^{ed} q^{uod} s^{ed} eē p^{er}sonale nō ē iⁿ loco. Vn^{de} d^{omi}n^us d^{omi}n^us d^{omi}n^us
 r^{ati}o. sed^o q^{uod} vⁿū ē t^{em}p^{us} d^{omi}n^us iⁿ se: nō p^{oss}unt eē iⁿ vno loco:
 sicut n^{on} āgel^{us} n^{on} aliud corp^{us} s^{ed} s^{ed} q^{uod} iⁿ ip^so m^{ag}is t^{em}p^{us} s^{ed}
 ei p^{oss}unt t^{em}p^{us} d^{omi}n^us. sic p^{oss}unt eē iⁿ di^{uis} loc^{is}. dis. r. q. iii. ar. ii.
sup. iii. s^{ed} m^{ag}is. Tercio credēdū ē s^{ed} q^{uod} Tho^{mas} q^{uod} cū d^{omi}n^us
r^{ati}o appar^{et} iⁿ sp^{iritu} c^{ri}sm^{is} t^{em}p^{us} p^{er}ci. v^{er}z ibi appar^{et} v^{er}z d^{omi}n^us
vel an^{te} r^{ati}o s^{ed} p^{oss}unt p^{er}ci d^{omi}n^us nō o^{mn}is d^{omi}n^us t^{em}p^{us} ē a d^{omi}n^us

toibz. **¶** Si sciaue di qd omnesioes paus manet. z i eis
alia accidētia sēsbilia supducū diuinā vtute que
spēs crāis p̄tēcāt sē accidētia q̄ p̄ eant p̄tēcāt
spēs paus. **¶** Nū tñ appaerz sub fōi crāis k pueli nō
debz sumi s; p r̄ligis suai. **¶** Quarto credēdū ē qd
i^a accidētia manēt sū s̄bictō p̄p̄fectioēz vtute dina.
etmēt tñ ibi mōz agēdi k patiēdi i cōpōē r̄ quē p̄
uis habuerit. **¶** Quinto credēdū ē qd fca p̄fectioē vt
tez nō maēt i hostia cōserā s̄bā paus. n̄ i v̄o s̄bā v̄mē
s; scāi cōp̄ r̄ fit i hostia. z sanguis r̄ i calice. Et iō p̄m
bz tho. ē. qd oppositū h̄y dicit̄ r̄pugnat v̄bis r̄. n̄ eūz eēt
v̄bz dicit̄ Hoc ē eūz cōp̄ meū. s; h̄ est cōp̄ meū. Itē si
r̄maerz s̄bā paus tollēt r̄uentia p̄p̄cūta ut dicit̄ i hostia
¶ Nā d̄yisto ut dicit̄ i hostia dē culty latric. s; si ibi ma
nēt s̄bā paus nō debēt tal culty latric exhibē p̄t̄ idola
triā adorādo acatūz. Et h̄y multi doctores h̄yct̄ d̄yade
cāt̄ s̄mē. in tñ p̄ catho^m d̄clusa ē s̄b̄ allō q̄to p̄p̄z. **¶** Nā
t̄io q̄to. **¶** Sexto credēdū ē qd fractio q̄ fit i hostia nō fit
i cōpōē r̄. s; tñ i spēs hostie. vñ ibi accidētia manēt sū
s̄bictō dñi frāgi p̄m. **¶** De. di. xij. ar. p̄ncipali. q. i. qd alē
fractio ē q̄cū diuisio. diuisio v̄o ē passio q̄t̄i ut q̄t̄i. In
fractio v̄o aliq̄t̄i. **¶** s; n̄ p̄ mōz q̄t̄i. ut cōp̄ r̄p̄i. **¶** Iō d̄z ē qd
fractio k disio fit i spēs r̄ n̄ i cōpōē r̄. **¶** Septio credēdū est
qd cōp̄ r̄ i h̄ fractio p̄p̄e n̄ v̄t̄ n̄ sanguis cōpat. **¶** Nō gre. qd
tūc ibi n̄ eēt alē visū z aliud acditū. **¶** Itē a^o iō natūat.
qd nullū cōp̄ vidēi p̄t̄ n̄ h̄cāt̄ r̄acidē^a i cēn^a. k n̄ sit cō
loātū fōlitū. vt p̄s de valere. s; colō albz n̄ ē i hostia fōit.
s; n̄ p̄t̄ vidēi p̄p̄e. **¶** Nec tñ errāt̄ laici q̄ dicit̄ se vidēi cō
p̄ r̄. s; illi n̄ errauerūt̄ q̄ dicit̄ se vidēi āgelos i as
sup̄to cōpōē. q̄o tñ n̄ vidēt̄ iquā^m fuerit̄ sp̄s. **¶** Et silē est
de hoīe armato quē dicit̄ te vidēi: cū tñ n̄ faciē n̄ mēbz

¶ z quātū s; p̄ modū q̄t̄i ut spēs. Aliq̄ est quātū

aliquid nudum et vicium. imo ut dicitur **Bar. 10. di. r. q. ix.** **Sul**
 la creatura naturali cognitione nisi angelis potest cognoscere ibi esse
 corpus christi. **Uis** tamen visioe gloriose et intellectuali potest cognoscere.
 oculis tamen glorificatis et videtur non potest corporaliter secundum **Iho.** **Unde**
 glorificati videtur corpus christi in sacramento visioe intellectuali et non cor-
 porali. **Octavo** accedendum est quod in hostia per quantum et quantum verum
 est in calice accedendum ostenditur. **Primum** est in hostia virtute verborum
 et corpus christi. **Quia** quod verum est ostenditur in hostia de quibus verba faciunt
 mentioes. sed hoc solum est de corpore christi quod ibi dicitur. **Hoc** est corpus me-
 um. ubi nihil dicitur de anima nisi de veritate nisi de sanguine. **Secundo** ibi
 est sanguis christi non principaliter sed ex concomitantia quaedam naturalia. quod
 corpus verum et unum non est sine sanguine. **Unde** dicitur anima esse in sanguine.
Tercio ibi est anima et ex concomitantia mediata. quod impossibile est animam in se
 et per se corpus non corpus sit dispositum. sed sine sanguine non est ibi corpus
 ubi dispositum non est organizatum. **Ibi** ex consequenti est anima. cum
 ibi sit corpus dispositum per sanguinem. et hoc est dicitur mediate sangui-
 nis. **Quarto** est ibi veritas ex quaedam concomitantia remota.
 quod corpus et veritas per se disposita. tamen ex quibus natura fuit ex materia
 veritate verum homo et ceterum. id est hoc est verum homo et ceterum. **Sicut** dicitur de
 calice. quod ibi per se est sanguis. quod de illo verba faciunt mentioes.
Secundo ex concomitantia immediata ibi est corpus christi. **Tercio** ex
 concomitantia mediata ibi est anima christi. **Quarto** ex concomi-
 tantia quaedam remota ibi est veritas. **Primo** accedendum est quod in
 hoc sacramento aliquid est sacramentum et non res factum. per species res per se
 et unum. et per species per creaturam. ubi admodum videtur hostiam non de-
 bet ferre intentiones principaliter ad id quod videtur. sed ad id quod cre-
 ditur ibi esse. scilicet corpus christi. **Secundo** videtur ibi sacramentum et res factum. et hoc
 est verum corpus christi et sanguis eius. **Ista** autem dicuntur sacramentum et res factum
 per species ad ministerium et sacramentum sub debita forma conficiuntur. **Unde**
 dicitur sacramentum quod facere rei significatio quod per spirituale est factioes anime. **Et**
 dicitur res quod per species facit per gratiam quod ostendit. **Tercio** est ibi aliquid

De sacramento

et in dno potius forme accidentales sub speciebus

quod est res facti et non factum. si est gratia cum digne suscipi
tali. et huius gratia est res facta. nihil tamen facta. Quatuor ibi
est quod nec est res facti nec factum. ut sunt et omnia sunt ad
tanta huius factum siue sit accidentia propria siue materia. De
tunc procedendum est quod huius sacerdos debeat sub utraque specie sumere
hunc factum cum celebret. tamen ipso ipse sumere sub specie panis tantum.
Et id est quod per multos. et de corpore. di. ii. Spondeus. et huius factum
non solum attendit efficaciam. sed etiam sanctitatem. Significatio eius
per istas duas species. scilicet corpus et sanguis seorsum sumptas per sa
cerdotem et celeberrimum quod sanguis est fuit diuisus a corpore suo.
ut de Hostia super Mat. Cum autem sacerdos tamen et non ipse
habet huius factum significatioes ex ordine suo exprime. tamen ipse et non
ipso sub utraque debet sumere. eo quod ipse tunc gerit vias et ipse
aut non. Et ideo ipso non est opus de sanctitatem sed de efficaciam. Et quod
efficaciam est equaliter sub utraque specie. ideo ipso tunc sub altera specie
qua tunc potest cum ruerentia et cautela. A presbiteris autem factum
sumit sub utraque specie. Et per istos factum per quod. et tunc
parte. q. lxxii. ar. vii. et ultimo. quod circa usum huius facti per duo
officiari. unum ex parte ipsius facti. et alio ex parte ipsorum sumere
tunc. Et per istos factum conuenit quod utraque sua. scilicet corpus et
sanguis. quod in utraque consistit perfectio facti. et ideo quod ad sacerdotem
pertinet huius factum officiare et officiare et perficere. utloque debet etiam
per corpus et sic sanguine. Et per istos autem sumendum est quod summa
ruerentia et cautela ne aliquid accidat quod vrgat in uita
tanta misterii. quod papue possit accidere in sanguine sumptioe.
quod quod si in cruce suere de facili possit effundi. Et quod est factum
militudine populi christiani in qua dominus senes et iuuenes. et
quod non per tanta discretiois ut cautela debita circa usum huius facti
cum adhibent. per istos ideo per istos odium est ut ipso sub
altera tamen specie debet. Hoc uidetur et tunc. super d. Jo. vi. nisi man
ducauerit. dicitur. Non est de necessitate salutis preceptio facti

mo sit apus r. cu r^o totu sub altā spē tm̄ sūt. In h^o ip
sū seq^r lyza ibidē dīcō. Nō est intelligēdū q^d sō ut qz
spē sit facibz exhibēdū. s; tm̄ sacerdotibz sumēdū.

De cautelā suādis cō h^o facim ex pte sumēdū

S q; duplex stat^o ut h^o sacō ad salutē.
s; sctūis r spūal. iō q̄libz h; suas caute
las. Vnas q̄ oēs tū spēat aulibz eoz q̄ cō
mūis utiqz sūt. Et pmo caudū ē oibz ne ī pctō mō
tali sumāt h^o facim. Nā sic peccantē gūnt. uir d
i. ad Cor. vi. Qui at māducat idigne iudiciū sibi
māducat rē. Sūt at qdā q̄ sufficiēt se pparāt p̄m
uitatē. s; q̄ expellē dial^u ex cōte suo p̄ vctāz examinatōis
scāe r p̄ditōis suē iudē p̄mē. r h; dsequit^r grāz r
māducat digne. Alij p̄ q̄ se pparāt p̄cēt. n̄ tū p̄m ve
ritatē s; sōz p̄bali^{te}. ita q̄ estimāt se caēre pctō. q̄ tū si
faciūt maiorē scāe iūsitōis iūctē se reos. s; tū p̄ pa
ti. q; si scilēt pctz ī se vellez d̄fitei. n̄ tū appōit ad h^o
ōimodā diligētā. Et h; q̄ius grāz nō p̄cipiāt. nō
tū icurrūt offēsa. q; n̄ sumūt digne n̄ idigne q̄ius
sūt idigni. Tercz p̄ q̄ nent^r mō se pparāt. imo cōtēnt.
r h; peccāt mōtall: r sumūt idigne. **H**ū idigne
accedūt triplēs hoies. Primi q̄ cū scāa mōtal p̄
cati r sic p̄pōto p̄tēdi accēdēt. Scdū q̄ alit^r q̄ etiā
statuit accēdūt. t̄ exē etiāz. ut scismatīa t̄ hētiā.
Tercz q̄ sic vūentia accēdūt. sicut faciūt mlti q̄ p̄
mūt se ad altāe. r vno ī aliu q̄z p̄uōt. Vel ut
qdā sacerōs p̄p̄n^s se ad celebrēdū distracti accēdūt. r festinat^r
ita q̄ q̄ū obliuiscūt qd faciūt. Et licz q̄s nō possit h̄re
cōtūdiē an sit imiūs a pctis. p̄t tū h^o p̄pēdē p̄ q̄tuō
sūt. Primmū ē. cū q̄s v̄ba dei deuoce adit. **Jo. viij.**
Qui ex deo ē v̄ba dei adit. Scdm̄ cū q̄s ad bñ opā

dñi p̄mptū se iuuenit. **Q**uod p̄bat̄ d̄licōis ē exhibitio
 op̄is. p̄m̄gō. **T**ercū cū q̄s p̄p̄itū abstrēdi a p̄ctis i
 futūz h̄. **Q**uātū ē cū p̄ctis cōmiss̄ colz. **U**n̄ si q̄s p̄
 h̄mōi s̄is fcā diligēti d̄scussioē sue d̄scā q̄uis fōte
 n̄ sufficiēt̄ ad sac̄m̄ d̄icōē accēdat. aliq̄ p̄ctō mōtali
 i eo ē manēt̄. qd' ē cognitioēz s̄b̄ fugiat nō peccat. i
 mo maḡ ex vi sac̄i p̄ctōz ēmissioēz cōsequē. q̄ istud
 sac̄m̄ v̄c̄alia delz̄ mōtalia obliua. **S**cd̄i c̄tela
 ē oibz̄ h̄c̄ q̄s pollut̄ i cōpe accēdat eodē die. **E**t nō solū c̄q̄
 v̄c̄ m̄udi m̄c̄. q̄ s̄a sit s̄ie p̄ctō. s̄ et̄ cōp̄ois. **P**ro q̄ sa
 edū q̄ pollutio p̄t̄ d̄tūz ex sola dispositioē natūe. n̄ ex
 p̄cedēti cogitōe. n̄ tūc n̄ ē suḡ alius p̄cti s̄ p̄t̄ ebctudēz m̄c̄
 t̄ iduā si s̄it cū ymagiāōē d̄ngat. imūdi tū cōp̄is h̄.
Et iō si n̄c̄itas im̄incat z̄ deus̄ exposcat n̄ ip̄edit: p̄a
 pue q̄n s̄ie ymagiāōē accidit. **T**amē si p̄ v̄uentiā tūc
 abstineat laudāōē ē mariē q̄n tal̄ d̄ppo natūe nō ē p̄e
 tua s̄ue d̄uēna. **S**cd̄o mō p̄t̄ d̄tūz ex p̄cedēti cogitōe.
 tūc si n̄ fuit d̄sēs ad cogitōēz. n̄ n̄c̄itas v̄rgent p̄t̄ accē
 de z̄ celeb̄ie. si at̄ nō v̄rgent n̄c̄itas accēdo n̄ peccat mō
 tali s̄ v̄c̄ali. mariē q̄n cogitō ē cū delcātōe. l̄a s̄ie d̄sē
 s̄i. **D**icit tū b̄tō **T**ho. q̄ p̄t̄ d̄tūz q̄ i ip̄a cogitōe pollū
 orat̄. que si plac̄ p̄ delcātōēz ex surreptōē ē p̄ctm̄ v̄c̄ali.
Si at̄ delibeāntē z̄ p̄cipue cū cōplacētia futūa ē p̄ctm̄
 mōtali. **I**ta at̄ cōplacētia nō fac̄ d̄cāz pollutioēz cē p̄ctm̄.
 q̄ nō ē ex cāū s̄ i se ē p̄ctm̄. **S**i at̄ plac̄at ut alleuā
 natūe: p̄ct̄ cē n̄ cred̄. **T**ercio d̄tūz ex alio z̄ potu. tūc
 idē ē m̄di s̄ de i^a pollutioē q̄ d̄tūz cū ymagiāōē ē
 p̄. vt̄ de c̄nō. **V**irilia mēbra ḡuā. h̄z̄ er̄m̄ ad ali
 q̄ v̄c̄ali. v̄ v̄c̄ali p̄ct̄. **E**t iō n̄ p̄hibz̄ ab euchar̄stie sup
 tōē s̄ a d̄fectōē: n̄ sit n̄c̄itas. **U**n̄ ibidē sequi. n̄ tū v̄s
 ad p̄hibitōēz sac̄i m̄st̄ch̄ p̄cipiēdi: ē m̄ssaz̄ solēma cē

Av. d. testm. vbi d̄. cū appetit̄ gule ul̄t̄ modū in sumend̄ alimēz
 rapit̄ atz̄ idēto h̄umoz̄ receptacula id est

lebendi. cu fortasse a dies festus erigit a exhibe mys
 reu y eo q alio sacerdos deest ipa naitas copellit. **H**e
 ibide. **¶** Et no pm Archid. i annoe. testamtu. di. vi. p
 lia polluo ex epula i sumo e veiale. **¶** ~~per phibeat nihil~~
~~omni~~ tñ ipa epula pcedes e modale. **¶** Ex q p3 q lig
 pollutio ex epula q e veiale pccz phibeat nihilomio
 p' casu naitas. a pfectioe qd ph e. qe a' mod' e qd tñ layca a supcoe
 i sacrificio q i supcoe. **¶** Vñ Archid. vbi sup. elicit non phibeat
 officae argumtu q mod e audie diuina q celebre. eo q
 pm **Tho.** pccoi i modali pccoi exites vicedo cop' r' n per i missa //
 mt. lig tñ cebeat hñtali. **¶** Quanto dicitur pollutio
 ex illusione dya. de qua d' **Jo. pasciēp sup. m. se. di.**
2. q. 1. q. 1. tal illusio h3 qñz cuius itisecā. s' qñ comies
 n feat qd cebiut. s3 se n sigico ut aliqd aliud. v sic
 e pccz. Aliqñ nō est pccz. s' qñ h3 cuius extisecā. s' nait
 i vitas puz de qdā sō vō. q quoties celebrae volebat p
 ciabat ei dia. pollutoes. qd pccz pccie dederit ei d' f
 lū q adicti celebrat. **¶** Quociz tñ nō accidit ex qua
 cā pgentia p iped' supcoez facti p duo. **¶** Prō q ibi
 p accidit feditas copat cū qua nullz p r'uentia sa
 rē debz accedē. vñ accedē lauāt man' rē. n forte tal
 cōt' imūde q cōt' pccia r' diuitia. ut si cōt' lep' b flux'
 sanguis b semis. **¶** Scō q ibi feat pollutio i euagatioe
 mēl' p'cipue ex t'pi cogitōe. que eā nō sūt culpa pccz.
¶ Tēdō tñ est scō **Tho.** q i oibz ipi p' nait' b solēnt
 diei. b vbi vñ e sacerdos tñ. postponēda e tal' p'p'ue.
 v' dmetēdo se deo cū coloe r' cōdis opūctioe pmissa p f
 sōe si hñ p'. alio cū boō p'p'ito p'f'edi accedat i noie
 dñi. **¶** Dicit eā cōtō pasciēp vbi sup' v' dicit cū scō
Tho. de mēstruo r' a' v' imūdiqz q q' dū durāt ex q
 tē ipales imūde r' n pccie b talibz e abserēdū p'

tñ layca a supcoe non phibeat

i missa //

Handwritten flourish

Handwritten flourish

uicētia faci. Sz tū multē hz deuotoēs l forte postea n̄
habeb̄ tēp̄ p̄petēs ad h̄ admittā. ne fm̄ Grego. p̄cā
corp̄at ei m̄tē i culpā. Dicit tū Gre. q̄ si m̄lier eo ē
accēdit nō ē iudicāda. q̄ passio sua n̄ est culpa. Si
at̄ abstinent laudāda ē. v. dif. ad es v̄cō. Valde igit̄
ēēt̄ agnēdi sac̄dotes idiote quā̄ tales p̄soas quibz
peitētys. eo q̄ ad eccl̄as tpe m̄struū iūduū. ā ad sac̄m
altaris accēdit. Et aduū de h̄cā. q̄ p̄ vna leui pollutioē
ciuitā p̄e f̄ie y m̄ltū deuote ced̄ m̄lta p̄salteia y p̄mā
spanca. p̄uto tū q̄ p̄uideat̄ i hac p̄te de symōia s̄byp̄t
y eadē faciēda. s̄ tū m̄dita ē iūctas s̄. Illa ēy sc̄atū
discretioēs accessit: q̄cū ea meli y m̄d̄ egit. y ita i p̄ā
y fuit frustraet̄ y i sua p̄e symōiaca ofusy. Tēcia
cautela q̄ nullū die l̄ i quo cōmūis debitu peccat a cō
uige: vel cōiūso v̄rō a m̄lto fm̄ Tho. m. iij. p̄te q. lxxv.
n̄ eti nocte seq̄ti. ā p̄cedēti. qd̄ si fiat cū plus gn̄m
de. vt cū r̄cedēdi debitu. iudicādu ē s̄ de pollutioē
noctūali q̄ accidit nō s̄e p̄tō p̄ iūduū cōpale y m̄
tis discretioēs. Vn̄ i. c. alio lib̄tmo de ofe. di. ij. ca. ois h̄o
dr. Qis h̄o nū p̄oēs sac̄ia a p̄ia v̄rōe abstrēre debz
tribz ā q̄tuo ā quz ā septē diebz. Glo. abstrēre debz
q̄ i se. vt n̄ erigat. exacty tū r̄cedē debz q̄libz. p̄t̄ p̄.
lxxij. q. v. Si dicat. Dicit tū glo. q̄ h̄ n̄ est p̄ceptū.
p̄ illo nōt. lxxij. q. iij. Vn̄ tū p̄p̄a. Joet̄ i nouella
sua de ofe. eccl̄e. l̄ altaris. c. i. li. vi. sup̄ glo. i v̄bo semis
i f̄ie de. q̄ q̄n̄ m̄lto accep̄ euchaistia nō debz erigē
tener̄ at̄ r̄cedē. de h̄. lxxij. dif. p̄posiust. y. lxxij. q. iij.
chrystianō. In tali q̄ cū ut de Gre. p̄i hoies suo a
bituo seu iude r̄lign̄di. et ooz ofcā ē r̄quēnda cū
vētūt̄ ad ofessioēs. Vn̄ si q̄s voluptate dūante p̄u
si m̄sac̄t̄ p̄hibei debz ab h̄ sac̄io. lxxij. q. iij. Altes

at de q' est p' facia p'oei n' lig r' de die debitū exi-
 ge. n' exactū eode n' cū difficultate. **Quo tū q' ed'**
ed' illo die debitū n' peccat mortalit' s' venialit'.
S' dices. tū Hieronim' t' q'ca' p'moe filie plib;
dicō. Quicūq' vroi' eddit debitū n' p't canes ag'
m' edd. xxxiii. q. iii. sacra. Dico s'm doctoz; subtilē
q' nō p't oīo cū tāta' uen'. v' id' s' illū ē ut tūc ab-
stinent. lig n' sit p'ceptū nātūalē. qz nō videt quō
p't h' solū p'act' mortalit' qz p'cipit cōp' r'. Vñ glo. sup
do. c. sacra. de. qz tal' nō debet ed' de cāmb; agm. r' cō-
pe r' p't' euentiā sacra cū cūi libidō cōmissē vroi.
alē vō tē' debitū eddē. vt dr. xxxiii. q. v. c. i. Nō videt
q' p'uet cū tū p' mortali abstinedū ē a cōpe r'. de
se. di. ii. Quotidie. Et q'bz ifeō. q' cōgma begnōdē
doct' hoīz p' oī tpe q' idone' ē māducacē spūalē ēē i-
doneū ad māducādū sacra: tōl' est pestifer' s'p-
tūz scōs d'riū. p' h' ex sup'dictis. Nā nūcū p' s'c' mortali
p'cō q' p' idonei ad māducādū spūalē cū sit i' g'ca.
v' tū p' euentiā sacra nō sūt idonei ad māducādū
sacra. s' p' de d'ugib; actualit' cōmissētib; vt
dr. t'. Itē appat' ex his q'bz ēroz ē dicē q' hō ex v'ien'
nō deb; mouēi ad abstētiā. imo m'gi ad sacra lit'
p'cipiēdū. Sili' dicē q' v'g'ies v' vidue deuote nego'
seli abdicātes se se t' cōfētib; t' uny f'cōib; spūalib;
luciant p'caulose ab h' sacro abstineat. Vñ eis cōsu-
ledū est q' q'tidie. alē f'cōp't. alē aliq'tēō t' septiana
h' veniale p'cipiat sacra. q' oīa ēroz sapiūt v' bul-
piāz calidit'. Vñ duo s'm doctoz; s'btile: q' erit i' g'ca
actualit' deuotē. laudabi' abstineat ab h' sacro. N'
t' s' illū ead' t' s'oz patz p' sup'toz; sacra excitacē ac-
tualē deuotē. s; p' ieiuniū. elemosias: oroz v' me'

De sacramēto

ditatoēs deuōs p̄m̄ i se deuotoēs exatūe auxilio dei. ⁊
demū ex sup̄toēs sac̄i euchaistie fructū ⁊ gr̄e expec
taē faceli d̄plemētū. **Q**uāta cautela ne q̄s q̄m̄
q̄ d̄tūm ex suis pctis sic d̄fessioē s̄c̄i sac̄doti accedat
ad d̄ioēs. Nā sic accedēs peccat gr̄ue ex h̄ q̄m̄ h̄z co
piā sac̄dotū. Sac̄dos t̄n̄ volēs celebrē n̄ fecū h̄is co
piā sac̄dotū. si timēt sc̄d̄aliū ppli. ⁊ iā t̄cipit cad
nē. vel forte q̄ t̄fuit amisit loq̄lā. ⁊ ip̄e p̄ eo d̄icādo
vult d̄ficē euchaistia et celebrē missaz. si talē ē p̄por
to d̄ficēdi q̄sio atq̄ potēt n̄ peccat d̄icādo. **U**is autē i
p̄cto ex n̄ō nō debeat sic d̄fessioē d̄icāe t̄n̄ p̄t vidē cōp̄
x̄ sic pctō. **S**i t̄n̄ abstineat p̄ h̄uilitatē meli⁹ fac̄ p̄m̄
Tho. i. iii. dif. ix. **D**e atē Urbis q̄ pctōr p̄t vidē cōp̄
x̄ s̄ n̄ m̄tio aspectū. s̄ eo viso p̄catē deb̄ pctō sui q̄
n̄ sic dignū aspectū. **Q**uāta cautela ē ne q̄s nō ie
iunū accedat ad d̄ioēs p̄ euentiā sac̄i. vi. q. i. nihil.
⁊ de se. di. ii. lig. co. **E**t h̄ p̄t h̄oōrē t̄n̄i sac̄i. vt d̄t
Aug⁹ i lib⁹ r̄p̄osionū ad Januāriū. Nō remoueat
q̄ d̄n̄s p̄ cenā cōmūcāuit ap̄lōs. q̄ l̄ fecit p̄ ip̄s
s̄ioēs memorie ap̄lōz meliorē. **S**i t̄n̄ timet n̄citas
mōti t̄n̄ p̄t cōmūcāre et̄ p̄ abū ⁊ potū. **S**icut si q̄s
vulnēat i tabna h̄oā vep̄tā tedit ad mōtē. tal p̄t
exp̄d̄iri statū ne r̄cedat sic viatico. **U**n̄ nō liḡ aliqua
medicāz an̄ t̄oioēs r̄cipē n̄ et̄ potāe. **S**i t̄n̄ lauādo
os aliq̄d aque. vel si eluq̄as cibi mē c̄ctes r̄manē
t̄n̄sglutiet̄ n̄ ip̄edi t̄oicāe. q̄ nō sup̄sit d̄ p̄ modū a
bi ⁊ pot̄. s̄ p̄ mōm saluē q̄ vitai n̄ p̄t. **S**i q̄s et̄ p̄
mediā nocti aliq̄d p̄ mōz cibi ⁊ pot̄ r̄cipit ip̄edi a
d̄ione e⁹ die. **S**i atē an̄ mediā noctē suē cōmat suē
nō. q̄m̄ ad r̄oēs p̄cepti nō vidē ip̄ediē. t̄n̄ sic t̄n̄i n̄c
tia meli⁹ ē differre d̄ioēs. ⁊ h̄ p̄t turbatioēs mēt̄. q̄

puerit ex digestioe ⁊ t̄ somnitate s̄m quā hō rōdit
 tep̄ ad rōdes. Itat de Tho. t̄m. pte. q. xxx. **S**erta
 ciata ē vt oēs xp̄iam h̄ntes ānos disaetiōis. s̄s a c̄
 ā: s̄m t̄n sub ⁊ sup̄ āms. sel t̄ āno t̄ pasca nō om̄e
 t̄tē d̄tāe n̄ ce d̄ silio sui sac̄dōt. ⁊ p̄t aliquā rōbile
 cūy ad t̄p̄ abstineāt. vt d̄ ce p̄mā. ⁊ r̄ms. **Q̄is**
venit ser̄. **S**i t̄n ser̄ possit d̄tāe cōmēca^{tes} s̄t.
St max̄e ad festa ⁊ aplōz ⁊ pac̄noz eate t̄ q̄b; a^o de
 uo^o exat̄ p̄t festū diē. **W̄n** ātāq̄ d̄suetudo uie appo
 bā h̄ q̄ s̄clares t̄ natū d̄m pascha ⁊ p̄thecostes de
 d̄ silio d̄m d̄tāe. ce cōse. di. iij. c. ⁊ si nō fr̄q̄t̄. **S**clares
 t̄n p̄sōe d̄tēplāte ⁊ feie deuote plus mētib; p̄nt d̄tāe.
W̄n s̄m **Aug.** **T**l̄o^o ce eate sac̄l̄ dogmatib;. **S**i^{us} dieb;
 d̄mā si nō s̄t t̄ p̄o^o p̄cādi āp̄t̄. **S**iḡit at̄ dieb; n̄
 laudat neq̄ vitupeāt d̄tāe. **N**ō laudat. q̄ d̄ffile se
 claus; se p̄p̄e ad h̄ p̄t dieb; saltē digne. **Q̄uē** h̄
 t̄n sac̄dū s̄m **Tho. s̄. iij. di. xij. q̄ si q̄s expeim̄t̄**
 cognoscat ex q̄tidiaā sup̄tioē fuoēs amois ad ceū ā
 gei. ⁊ sac̄t̄ euentiā n̄ minū. tat possit q̄tidie sumē
 sue d̄tāe. **S**i at̄ s̄ctat̄ euentiā minū ⁊ fuoēs n̄ ā
 gei mittū cebz d̄dū absc̄ie. vt cū maiol̄ euentia ⁊
 deuotiōe postmōj accedat. **W̄n** q̄^m ad h̄^o vn̄sq̄sq̄ r̄l̄q̄
 d̄t̄ suo iudicio. vt d̄ **Aug.** lib^o p̄^o ad **Januariū.** **N**
 te moueat t̄ cōerū d̄ d̄s **Amb^o s̄y** lib^o p̄^o ce sac̄s. qd̄ cet
 pōt̄ ce cōse. di. ij. **S**i q̄tāe sac̄p̄. qd̄ cet allegat̄ h̄uffite
 h̄tā: c̄s̄ p̄sup̄tioēs cōic̄di s̄clarib; q̄tidie. vbi d̄.
Q̄ui p̄ pecc̄o s̄p̄ debeo accipe medicāz. **H**oc t̄n ē itel
 ligēdū q̄^m ad p̄p̄atōēs at̄ d̄ sac̄e. **W̄n** d̄t̄ ibid̄ glo. ce
 beo p̄ accipe. ⁊ debeo p̄ me p̄p̄atē seu p̄p̄atē habitē et
 dignū ad accipiēdū. **S**ic et̄ t̄ it̄ d̄ **Amb^o s̄y.** qd̄ pōt̄
 ce p̄c̄. di. ij. nō r̄. vbi d̄. **A**ccipe q̄tidie t̄^o qd̄ q̄tidie t̄

brietate & voracitate eucharistia euomuit. xl.
 dies penitent. Alia & moysi. lxx. diebz. Spi. xc.
 Si vero p infirmitate cuius euomuit septē diebz pei
 tent. Et h' qd' dicitur de infirmo cui tūgit p mīa p voi
 tu. intelligēdū ē q' h' sit ad cautela. q' cū eēt infirm'
 n' debuit sumē. & ita fuit i culpa. Vñ & sacerdos sit
 eca h' cauet q' si videt infirmū talē ad voītū p mīa si
 ne p mptū. tū oīcat se' d' p' r. et suadeat sibi pie
 accedū & sciedū d' ipō. & s' p' p' d'ioē sacrali. Qu
inlōm' dicit ipē spūalis s' & si n' sacralit' si ē sic
petō mōtali. De cautel' suādis ex pte sacerdoti
Prius sacerdos. h' facim' cōfenti & cōficiēti
 caueat ne d'is alienū parochianū absq'
 licētia sui plebā. q' g'unt peccat' mētē
 d' falsē i messē alienā. Religiosi tū h' faciēs ē ex
 cōiat' d' fō. & p solū papā ē absolued'. ut dicit i c.
 Religiosi. d' p' uilegijs. i clemētiā. Et nō ex plebā'
 d'is alienū parochianū n' taurit hāc peāz extōi
 catiois. ut dicit Jō. andree i glosa dā. c. Et Stephan'
polon' h' idē sentit. Si tū religios' p'fect' ecclē paro
chiali h' facit dubitat ibidē Jō. andree an incidēt
illā peāz. vidē tū dicit q' sic. i c. p' d' decimo. i p' glosa
i clemētiā. & i c. i. d' ebs ecclē nō alienādis. i glosa. v.
i fine. peāz d' sūlēs nō extēdit ad religiosū q' p'est
ecclē sclāu ut cleio sclāus. Secū cautela. caueat
sacerdos ne petōre occultū ab h' sacro publice petētē
noēs abnciat & p'hibeat. s' qdā idisacti' tuēt' p' f. f. f. f. f.
Vñ dicit Aug'. Nō p'hibeat dispēsato. r' sacerdos pig
ues ēre v' petōres mēsā dñi māducatē. s' exactōēs
moncat tūc. d' d' f. d' i. Nō p'hibeat. Pro q' sac'
dū q' p' m' g'ho. i. iij. sē. d' i. ix. q. v. Si pctz ē occultū

professores solū fatū. & ille i occulto petit. debz ei de
negare. & monē eū i occulto ne petat i publico. Si
at̄ ~~re~~ mihiloni⁹ petit i māfesto debz ei dāe. ex 1° r^o
q̄ uide t̄dū dedit corp⁹ suū. i. q. i. Christi. d. d. se. di.
ij. Si iudas. Si uoē pcti ē māfestu tūc siue i occul
to siue i māfesto petat debz ei denegāe. Quāē at̄
petōri i occulto n̄ ē denegāca euchaistia Quidē ce
bas. i. ro saio dētorz i dō ca. Nō phibent. dē q̄ h̄ ē
iō ne pcat p̄tōres suspectū eē de carnīe. qd̄ facēt si
eū phibēt. Sz dīcēs. vī i h̄ sac̄cos eē res dīuīnatois
dīcunt. qz cat medicīnāz p̄ quā moit⁹ egrotz. & dat
gladiū fūoso q̄ se t̄nsūbeāt. imo uidē tal sac̄cos
ph̄cē i lutū pessimū sc̄cē dīuīde illi⁹ pctōris corp⁹
x̄. Respondeo qz h̄ oīa nō dīt aliq̄ monē i cōtū.
qz n̄ dcludēt. Iste at̄ sac̄cos n̄ dat medicīnāz moit⁹
feīz i pctōri. s̄ i pctōri soly rapit violēt a q̄ nō
p̄t phibēi de uīe p̄ sac̄cotē. Rec cat ei gladiū sa
c̄cos. s̄ ip̄e soly violēt rapit cui sac̄cos r̄sistē nō
p̄t. ex quo s̄ uis phibuit. Rec pnat corp⁹ x̄ i t̄mū
i lutū. s̄ i pctōri h̄ facit. Sac̄cos at̄ iuit h̄ facit. &
cū coloe maxio. qz monz eū i sc̄cō eū t̄mē. qd̄ cū
fecēt n̄ h̄ apli qd̄ faciat. Si de b̄tō ḡgōio legit.
qz cū fratu pctōri pctōri occulto euchaistia dedit
publice dixit. Judic dē it̄ me & te. Augat q̄ pctōri
occulto p̄m̄ silū ḡuōis sup̄dā. ut potō se pcat
sup̄p̄z de pctō abstīnēdō a pctōe q̄ i pctō suāt idigne.
Tercia cautela ne sac̄cos det aliau hostiā nō
d̄sectā loco d̄secte. qz p̄m̄ Tho. i. sac̄cō uēitāt nō debz
eē fictio aliq̄. Et h̄ iō qz māducat hostiā adāt
eā. & d̄mittēt uolātūā. qd̄ amē i sac̄cotē r̄ōnē
q̄ cat̄ acty & crūz uolātūdi. p̄m̄ Thomā i suo qd̄

Ex

libeto. li. vi. q. vi. Dec eti soly suat i missa p^r qd
 aly p^rtz si occurret hostia nō d^rsectā. Sicut de q^o
 cā itelleri. q^o senties se g^oub; p^rctio fornicatoz ur
 titū p^rfti cū nocte et habuiss^r d^rcubiaz. t^rmes offe
 de diuiaz maiestate. i missa eodē die p^r ip^s celeb
 ta. ad quā nō d^ressy p^ruide socioz alioz ne de eō sa
 ret d^rfus accessit. v hostiā nō d^rsectā eleuauit po
 plo addandā. quā soly postea sup^rsit: qd se sepis
 sūe face asseruit corā d^rcubia p^rocā. cū p^r eā ipā v
 cēta uenientio sicuti ad qd ita idign^o accedet fuis
 set r^rphēs. Hoc at ē maxmū p^rtz v max^o i^o quo
 qd i p^ro mōtali colat. Et dē dēctal de celeb^rioē
 missaz. de hoīe. vbi d^r q^o tal illudit deo v plo. qz
 fūit ip^s uolatiue. Faciat at tal sac^rdos uir d^rsilū
 ius. l. di. De h^os. i fīe glose vltiē. vbi d^r q^o tal dū
 mō sit d^reris q^oius nō d^ressy: nccitate uigēte p^r liā
 te celebrae. v tali cau nō figat se celebrae. s^r veā
 cit^r nouē diū d^rsecret. v h^o ē dignū. Quāta cā
 tela caueat sac^rdos ne det corp^o v hystuoi^oz v ali
 is q^o hoīes puocat ad luxurias v lasciuā v dispo
 lutoz. qz h^o nō diuē maiestata n^o euāgelica dis
 ciplīe cōpetit. de d^rse. di. n. p^r dilectioē. Et h^o itellige
 de ip^s hystuoi^oz q^o otū^o v^o b^o ipudic^o v fat^r illiciti.
 adhibēt ludū negotijs. s^r illi q^o iduūt laruas v fi
 giū se ceruos leq^o iduētes sac^rdos. v q^o h^o fciūt tē
 pib; dēbitū. sicut dieb; festiuis d^rphē^o ip^s a deuo
 toē. Alias at illis p^r d^rū d^rio. q^o licite v d^ruate itdū
 cōz hoīz faciūt uocōsā collatioē; v^o b^o hoēst^r v nō
 sac^raloz. Nā uoculatoēs audie nō ē p^rtz mōtali. cā uaratoēs.
lxxvi. di. dōgnōe. i p^r glosa. Nā et talib; p^r cū
 aliqd p^r mōtē. fin Tho. sacā scē. q. lxxviii. ar. iij.

Sicut amētibz z fatuus nūllus n̄ debz cai. Si aut odo
nō sit debiles t̄ mēte. s̄ aliq̄ mō sit cociles. z hnt̄ e
uēntiā ad sacm̄. n̄ debz eis denegari. Sicut puer
q̄ n̄ hnt̄ discretōez n̄ debz h̄ sacm̄ poruzi. **¶**

CQuarta cautela. caueat sacerdos ne habeat
euapōatā a corruptā hostiā. Vñ nōnt̄ doctōes.
q̄ vlt̄ vñā septiāna seu hebdomada sacerdos nō de
bz suā hostiā ne putrescat. ut h̄ de se. exō. vñ
p̄mittit̄. sup̄ glo. p̄. Sicut ne sit vñū acetosū. q̄
t̄ talibz nihil oficiet. Si tñ hostia nōdū totalit̄
est euapōata s̄ tēdet̄ ad corruptōez. si vñū etī tā
per acetosā. p̄t̄ q̄c̄ ofia s̄ peccat̄ oficiēs motali
p̄t̄ euentiā saci. Sicut ne oficiat̄ t̄ vñō r̄ḡsto.
s̄ nōdū maturo. q̄ nōdū ē vñū s̄ t̄ via ḡḡo
nis. In musto tñ oficiat̄ bñ. q̄ h̄ pleāz roez vñ.
tñ nō ē oficiēdū de mlt̄ū c̄cti musto. p̄t̄ vñū
tate vñ. s̄m̄ Tho. t̄. iij. dist. xl. c. m. ar. i. ij. z. m.

missa

Videat etī sacerdos q̄ appōat̄ tñ de aq̄ q̄ totalit̄
p̄t̄ dūti t̄ vñū. **S**exta cautela. caueat sac
dos ne cū ē debilis: ita q̄ n̄ p̄t̄ p̄fic̄/audere celeb̄
re. s̄ oficiat̄ pacētibz p̄a t̄ciana febrē z q̄trina.
t̄ q̄s̄ t̄dū dimisit febris q̄ ut sepī deficiūt̄ t̄ cele
b̄ndō. ita q̄ vñ ab altari dñm̄ lāguē^o deportat̄.

missa

Verūtē h̄ sic debil nō p̄t̄ celeb̄re. p̄t̄ tñ seipm̄
dicē si nō h̄ aliū sacerdotē q̄ ip̄s̄ oficiet. s̄ t̄ debz
h̄re stolā. xxij. di. **C**cc̄l̄st̄ca. t̄ glo. p̄. In h̄ tñ
cau si sacerdos iapic̄ debilitat̄ t̄ tñ q̄ nō possit
eā p̄fic̄ si ē aū ofectioez cōpis r̄: t̄ aū ofectioez sag
n̄s. t̄ ea s̄anguē ofecto debz e liq̄ ps̄ misse sup̄
plei p̄ aliū. ut p̄. vñ. q. i. m̄l̄l̄. Et h̄ r̄c̄ t̄ tho.
t̄. iij. p̄c. q. x̄m̄. Si aut sacerdos p̄ ofectioez cōpis aū

vinū

tū dfectōē sāguis p̄cipiat n̄ aq̄m deēē t̄ calice:
 tūc debz statū apponē d̄sec̄re. Si veō p̄ oīā d̄se-
 ctōis ūba p̄cipit q̄ aq̄ deſit debz in hylomē p̄cedē.
 q̄ appoſitio aque n̄ ē d̄ n̄cc̄itate ſac̄i. Nullo at̄ mō
 aq̄ debz viō iā d̄ſectō n̄nſc̄i. Si at̄ p̄ ip̄s d̄ſectōēz
 sāguis p̄cipit q̄ vinū n̄ fuit appoſitū t̄ calicē ſz
 ſolū aq̄ ſi h̄ p̄cipit aū ſūptōēz corp̄is x̄. d̄; diſpoſita
 aq̄ ſi ibi fuerit aq̄; cū viō ponē r̄ ſumē a ūbis d̄-
 ſectōis sāguis. Si veō h̄ p̄cipit p̄ ſūptōēz corp̄is x̄.
 debz apponē aliā hoſtiā cū sāguis d̄ſectōēz: r̄ t̄ ſc̄
 ſumē hoſtiā iterz d̄ſectōēz r̄ sāguis. n̄ obſtate ſi p̄
 et̄ ſūſſit aq̄ q̄ c̄it t̄ calicē. q̄ p̄ceptū de p̄f̄ic̄e ſa-
 c̄i maioris ē p̄cedis q̄ p̄ceptū q̄ h̄ ſac̄m ſa reſuſ-
 ſumē ſm̄ Tho. Alis tū vidē q̄ ſolū debz apponē vi-
 nū t̄ calicē r̄ aq̄ ſc̄ n̄oua hoſtia r̄ r̄petē ūba d̄se-
 ctōis calicē tūc ab ē loo. Sili mō. Et ſi t̄mz plōſta
 tōis miſſe. p̄t̄ dicē ūba centralia d̄ſectōis calicē. N̄
 ē n̄cc̄ r̄petē orōē ſc̄pt̄es. Et h̄ totū itelligē ip̄. ſi t̄m
 ḡſt̄ant r̄ nō t̄n̄ſglutit. Quid at̄ faciat ſi
 habeat aq̄m t̄ore. r̄ v̄ ſentit q̄ ē aqua t̄ū. de Imoc.
 q̄ nō debet eā emittē. q̄ p̄t̄ corp̄is x̄ qd̄ eſt t̄ ea cauēdū ē
 ne vilit̄ t̄t̄at̄. Et q̄ ē timēdū ne ḡn̄aret ſc̄c̄alū h̄o
 q̄ vidēt. de cel̄ ip̄ Imo. Si eā t̄n̄ſglutit nō ē ieiun̄; n̄
 debz poſtea d̄ſc̄. vij. q. i. nihil. Hoſtiē. veō d̄t q̄ debz eā ſ-
 uac̄ r̄ ponē t̄ ſac̄rio. r̄ ſm̄ h̄ debz ſe figē t̄n̄ſglutit̄ eā. r̄
 h̄ id̄. q̄ alio t̄m̄ nō ieiun̄ nō debz d̄ſc̄. Exo tū teneo
 cū thoma q̄ p̄ d̄ſectōēz iſt̄ aque poſſi t̄ hoc caſu d̄ſc̄
 r̄ corp̄is r̄ ſumē ne ſac̄ificiū maneat ip̄ſc̄. qd̄ ē ḡ
 n̄ p̄c̄. Itē ſi p̄cipit hoſtiā cor̄uptā p̄ ſūptōēz debet
 aliā accipe r̄ iterz d̄ſc̄ r̄ ſumē ſm̄ Tho. t. iii. p̄c̄. q.
 lxxxiii. ar. vi. Sili ſi c̄or̄aret ſe omiſſe aliqua ūba

De sacramēto

que sūt de necessitate forme. et suat for̄ iter̄ p̄ odies. Si at̄
eētē v̄ba nō de nat̄e forme p̄cat̄ ne t̄b; ordiē; officij
diuī. fm̄ Tho. i. iij. pte. q. lxxxiij. ar. xl. **S**eptimā cautē
la caueat sacerdos ne aliqd̄ de corp̄e x̄i b; sanguīe ī t̄rā
b; ī vespe ornat̄ sui caed̄ a stillāe p̄mittat. q̄ si uīe pu
mēt̄. Nā si caed̄it aliqd̄ sup̄ tabulā lignēā. lingua
lābat̄ et tabula cadat̄. Si at̄ nō ē tabula loc̄ cadat̄
et obuiat̄. et c̄m̄s ī sac̄no r̄ōdat̄. et sacerdos q̄d̄ōgita die
b; p̄teat̄. Si uēo sup̄ litchēū altaris. Si uēo sup̄ la
p̄tē altaris caed̄it. sorbeat̄ sacerdos stillā. et tab; dieb;
p̄teat̄. Si uēo sup̄ litchēū altaris et sup̄ casulā sac̄
coti caed̄it si p̄tē p̄ueniēt̄ stilla ad aliud litchēū
q̄ttuo dieb; p̄teat̄. Si uēo p̄ueniēt̄ ad t̄cū nouē die
eb; p̄teat̄. Si usq̄ ad q̄ttū. xx. dieb; p̄teat̄ et laue
litchēam iā tab; dieb; que stilla tetigēit supposito
calice. et aq̄ ablutiōis iux̄ altari d̄cat̄. d. Ne. di. n. Si p̄
negligētā. Woss̄ eci sum̄ a sac̄dote n̄ t̄mēt̄ abomi
nā. Caut̄ tū ē illā p̄tē litchēam iā et copat̄ ext̄e et d̄
buzē. c̄m̄s at̄ ponē ī sac̄na. fm̄ Tho. i. iij. di. xiii. et
iij. pte. q. lxxxiij. ar. xl. Nūc̄ h̄ oīa de se. di. n. Si p̄ ne
gligētā. **O**ctaua cautēla. caueat sacerdos ne a
liqd̄ cadat̄ ī calicē. et maxie t̄estate. ut ē v̄m̄s aranea.
musca. fm̄ passis. puluis. et silia. **Q**uod si aū p̄sec
tōē calici tetigēit. calix deb; abluī et d̄ nouo v̄m̄i t̄fū
di cū aq̄. Si uēo p̄ p̄sectiōē deb; caute capi et dilige
ter lauari et cobui. et ablutio ī sac̄no mitti. **E**t si ve
nēū ibi cē d̄phēdit̄ n̄llo sumē deb; n̄ altēi dai. ne
calix vite ī mōtē v̄tat̄. s; deb; diligēt̄ suat̄ ī vasculo.
Et ne sac̄m̄ maneat̄ ī p̄fē; d; iā d̄ pom. et sacerdos de
nuo itape p̄sectiōē calici ut sac̄m̄ p̄ficiat̄. **P**un̄t̄ et
abomniabile deb; sumi occasiōē h̄ sacramēti. fm̄

glosa finale. c. si p negligētia. d. se. di. n. h. **Hugo.**

Homo caueat ne corp⁹ r' ponat tēte. ita q' a
 mūibz cōmedat: q' de h' q'draginta diebz cēbz pētē.
 d. se. di. n. q' n' bñ. **S**z dicit. tū ibi m' nō cōmedit
 corp⁹ r' q'z q' sacerdos sic tūc pūit. R' pōdo. lig mlti
 doctores nō cōcedūt ibi rōdi corp⁹ r': s' solū spēs faci.
 eo q' dicit q' ato sumit a mūe l' ab alio aīali desu
 mit eē sacm. n' ē tū cōmūēiens si dicit q' mūs suāt
 corp⁹ r'. cū seleātissimi hoīes illud sumāt. p' m' glo.
 d. se. di. n. **Q**ui nō bñ. **V**t tū dicit q' lig hō mal⁹
 sumat sacm istud sacālit' a n' spūalit'. mūs tū
 l' brutū aīal' n' spūalit' n' sacālit' r'apit. q' nō v
 tit' eo ut sacō. eo q' nō cedit ibi eē cētū r' hoēs. s' su
 mit p' mōz alēi⁹ cūctūz cū. et ita sumit bñ acc
 cētā r' spēs sacāles. s' n' sacm. imo dicit doctores.
 vt nōt' i' glo. dā cā. **N**ō ista. d. se. di. n. q' et i' bono
 hoīe q' diu sētū spēs. tā diu ē ibi corp⁹ r'. r' q' cūo de
 glunt' scāt' desunt eē sacm. r' corp⁹ r' desunt eē i' su
 mētē. Ita sentit **Hugo** cōdīat. **S**z **hugo** de scō vic.
 vt recitat archid. i' ca. pōdo. **N**ō ista. di. q' q' diu ibi ma
 nēt spēs sub ill' ē r' iteg. vñ si intrat stomachū s' b
 ill' manēt q' diu sūt ibi sicut sub ipā spēs est i' pū
 rē. Et vez ē p' m' **Petr** de tha. q' nō vadit i' corp⁹
 nēz ut d' nutrit s' cētū cū. itat tū r' ē ibi sub
 spēs sacāli q' diu v' dūat p' m' **Petr**. r' h' et tenēt
 hēologi. **D**e et glo. d. se. di. n. **T**āta. sup' vbo cō
 mīscē. q' spēs r' n' cibus alns d' mīscē. n' i' stomachū
 dūdt. r' p' h' n'z p' secessū emittū. Et lig aliq' ex
 ipō r' fīat. n' tū cōpā. n' i' stomachū dūdt. n' p' se
 cessū emittū. **I**udū tū et hō ocdē r' cū. q' tū n' p'
 secessū dūz n' i' stomachū dūz. **T**amē **Bar**

De sacramēto

tholomeus brixienſis unūc dicit. qd bñ dicit p̄t qd i stomachū
dicitur nā alib quō euoment. Rñ ḡ dicit Aug⁹. Nō
iste ē pat̄s q̄ trāsit i vētrē. ex poit̄ arctid. i. c. Si q̄s p̄
ebrietatē. d. se. dis. ii. qd l̄ p̄ t̄āto dicit qd n̄ est iste pat̄s
q̄ vadit i cōp̄ s̄t ab; natural. sic qd nutrit. s̄ ē ibi
sub sp̄e sacrali. Et p̄ t̄āto punit̄ sacros. qd p̄m̄ sit
irruent̄ a multib; t̄āta sac̄s t̄ā vneabile. **De sa**

Dignitētia agite: ap̄ro **cramēto p̄mē**
p̄t̄q̄bit eū r̄gnū celoz. **Mat̄. iii. 7. iii.**
Et de pei. di. i. Et h̄o. Di. r̄stucita i bay
tismo inotē^a h̄o fragit illesā r̄ iōtamiātā. Atmuc
suac̄ n̄ p̄t vitā qn̄ sepe cadit. iō diuā maieſtas
i casu huiusmōi p̄ r̄stauratōē inotētie p̄dēt de sac̄o
p̄mē p̄uidit. p̄ quā h̄o a deo p̄ p̄t̄z elōgat̄ ad ip̄z
approp̄iquat. Hic ē qd saluatō vētens i mūdū qd
bonis medicis exort̄. s̄ules dicit. **Om̄az agite Agite**
t̄ā p̄m̄. Horā sup̄ mat̄. t̄āq̄ medicāz ad sanādū
morbū. qd amantūz ad m̄dū bellū. qd clauē ad
r̄seandū celū. **Tria eūz d̄seēt p̄mē actor. s̄ sanātō**
nē vulnez cordis. amantōz; i p̄diaz hosti. r̄ aptōz; eūz
i celest̄. **Vñ dicit. approp̄iquat eūz vob̄ r̄gnū celoz.**
Diffim̄t̄ at̄ sic p̄m̄ ugr̄z p̄m̄az. li. iii. di. xiii. Om̄a
ē v̄ez qua cōmissa mala plāgim̄d at̄ emēdatōē p̄
poit̄o. **Umb. at̄ sic diffim̄t̄ p̄m̄az. Om̄a ē v̄ez cordis.**
amantūo at̄ē p̄ mal̄ q̄ q̄s cōmissit. **Ubi etiā uē Umb.**
l. dicit. Om̄a ē mala p̄t̄a plāgē. r̄ plāgēda ut̄z n̄
cōmutē. **Circa qd̄ sac̄dū qd̄ dicit̄ ē p̄m̄. s̄ it̄cō t̄m̄**
r̄ ē color p̄ p̄t̄o. **Et h̄o ē de mē na. Alia ext̄ior. q̄ sit**
arbitrio hoīo. s̄ ip̄oita p̄ sac̄cōtē. **Quā n̄ ē sac̄m̄**
p̄mē s̄ sac̄a s̄z p̄ m̄stros eccl̄e ip̄oita. **Et at̄ m̄t̄**

tua h' sacri acty m'istri. s. sacerdoti que exerceat cta pctō
 ē absolueō ipz. For' at ista sacri lig a x' n' sit
 iusticia cta. tū p'm doctores ē h' q' p' p'mittit o'ō
 s'g' a. Dom' te absoluat & misereat tui de om'p'o.
 & dimittat t' o'ia pctā tua. & p'ducat te i vitā
 et'na. Et tūc se'it for' cēntiat s. Et e' auctorita'
 te qua fūgor absoluo te a pctō tuis. In no. p. 7.
f. 7. ff. Ita pōit albe' i sc'pto q'rti smāz. di. xvij. Et
at Tho. i. iii. pte. q. lxxviii. ar. iii. q' de sbā forme ē.
 Ego te absoluo. s. h' qd' p'mittit. s. o'ō n' ē de sbā forme.
 s. tūc ne sacri effcō impediat ex pte pctōti. Sit at ma
u' ipos' se' cat' p'fiteat. qd' n' ē de cēn' s'm Tho. q' h'
sacri n' odiat' ad aliquā excellētia s'ie p'sep'ca
s' ad em'issioē pctōz. Vñ mag' i h' sacri opetēt' sig
nū cēi q' man' ipos'itio. i sig' q' p' sanguēz r' em'it
tū pctā. n' tū ē de n'cēte sacri. Hoc tū qd' d' sacri
Ego te absoluo. vāz tūc r' sacri absolutois t' o'
mitto. Et at q'rti ab aliq' baptizādo. cōis i dēu. r' p'
pōd'z cōdo. qd' vāz tūc s' sacri fidei cōmittē volo s'm
doctoz p'fiteat. di. xiii. q. iii. Plures tū docti sic ab
soluūt. Auctoritate d'n' n'ri iesu x' auctoritate b'ōz
petri & pauli. & auctoritate m' i hac pte p'cessa ab
oibz pctō tuis p' te d'ō & m' p'fess' e' te absoluo In
no. p. 7. f. 7. ff. Et ista for' m' n'g' p'latz. Tū ex q'
cta for' nō ē ab eccl'ia p'scripta i h' sacri eligat sibi
q' ex ipz quā vult ex ipz. Vñ ex h' p' patē q' cū
istud sacri n' h' cta for' a x' institutā ē p' eccl'iaz
p'scripta. videt' p'fōnū q' illi q' ab soluebat p' v'itūē
passiois d'n' n'ri iesu x' & alit'. nō sūt cāncandi cāq'
eronei. imo videt' q' p'dcā for' absolutois p' doctoz
iudcā & approbā sit sustinēda. n' op' fuit r'petē cō

causā

fessioēs talibz sc̄tas. q̄ i nullo d̄ de immātoēs eccl̄e vene
 rit p̄dā. n̄ cā iduādi p̄ errore p̄ iis forz: s; cūq; p̄
 suatā v̄si p̄t. **¶** Ulc̄i sc̄dū q; eos p̄t p̄mā. q̄
 cā est solēms. q̄cā publica. q̄cā puata seu sc̄ta.
Solēms p̄mā ē q̄ ipōt ab ep̄o i capite ieiunij p̄ annū
 ne publico z manifesto. s; p̄ homicidio. iādiō z facu
 legio zē. **¶** Et tal n̄ p̄t cūteā ne vilescat. n̄ ipōt clē
 co n̄ d̄poitō. **¶** Et agēs talē p̄māz d̄ ceterō nō p̄t p̄mo
 uel ad sacros odies. **¶** For̄ at̄ ipōnēdi cā p̄oī. l. di. i. ca
 pite. ubi d̄i q; oēs p̄cūtes q̄ talē p̄māz publicā sus
 cipūit p̄nēt se ep̄o i capite q̄dragesimē aū for̄ eccl̄
 nudis pedibz: vultibz i t̄rā demissz zē. **¶** Ibi debēt ad
 eē decā: archip̄bitē. parochiā. z p̄bitē p̄mū q̄
 debēt iūngē talibz p̄māz. **¶** Post h̄ eos i eccl̄as iēduāt.
 z cū oī clero septē p̄s p̄māles ip̄s i t̄rā p̄trati cū la
 cūno p̄ eoz absolutōe cecūct. p̄xa s̄gēs ab orōe. ma
 n̄ eis ipōt. aq̄m b̄ndicāz s; eos appgat. cinēz tū
 p̄ iūmittat. **¶** Dem̄ ali capita eoz cooptat. **¶** Post h̄
 p̄ m̄stō eccl̄e de eccl̄a eos expellat cū ep̄p̄ozio. **¶** In su
 doē vultz tui. **¶** Iste tū mod̄ nō fut̄ ad nos. s; tūsla
 ty ē i cenā d̄m. z ibi expedit. **¶** Sc̄dū tū s̄m̄ wil
 helmū q; iūgress; eccl̄e q̄ iūngit solēmt p̄cūtibz p̄
 det ex arbitrio sac̄dotū. tū postq̄ m̄duāt tales i
 eccl̄as p̄ ep̄m fela quāta māz solū iē b̄it eccl̄as
 vsq; ad octauā pasce. z postea erib̄t p̄ totū aūū. vt
 dt. glo. l. di. **¶** In capite. **¶** Et er̄t ex eccl̄as vsq; ad cācē
 felas septē aūm. n̄ cōcūbt̄ aliqm̄ vsq; ad mōtē. **¶** Q̄n̄s
 tū m̄d̄ s̄m̄ arbitriū ep̄i. xij. q. ij. d̄ vno. xxxij. q. ij.
 admonē. xxvi. q. vi. **¶** Si q̄s de cōpe z de p̄mā. di. v. **¶** Si
 qui v̄o. **¶** Si tū p̄cūz p̄t ei sc̄d̄ b̄ t̄ao aūo iōdi iūss;
 eccl̄e. vt p̄. xij. q. ij. d̄ vno. **¶** Om̄ia publica ē que

fit i publico. n̄ tñ cū p̄dcā solēnt̄. vt cū iūgēt̄ ali
 cui p̄grima^o p̄ mūdū cū baculo cubitali ⁊ cū
 scapulari: ⁊ cū h̄yō. Et h̄nc p̄t̄ t̄ponē q̄libz suo p̄rio
 d̄p̄nāō. Et fit publice iō: ut publicū p̄ct̄z publicā ha
 beat medicāz. Si si q̄s i fōmcatōē eēt d̄p̄h̄t̄ p̄b̄c̄.
 vñ q̄ tal̄ ē maḡ ofusioē dign̄. p̄ alioz sc̄d̄alū.
 Et ut sit alioz i t̄ioēz ⁊ i ex^m p̄t̄ēdi. ⁊ c̄pp̄adi p̄b̄c̄
 agat p̄māz. Nō o; at̄ p̄ q̄libz māifesto p̄ctō māifesto
 t̄ā agē p̄māz. **pm̄. Ubtū.** si solū qñ sc̄d̄alizauit
 alioz. Et h̄t̄ cōt̄ mltos q̄ iūgūt̄ suis p̄ad̄p̄nāō
 p̄b̄c̄ p̄māz añ foēs eccl̄e. v̄ i c̄c̄iūtu c̄m̄t̄eij abulac̄
 añ p̄cessioēz i die festiuo. l̄ iac̄ ad faciēz if̄ opt̄ū
 eccl̄e p̄ leui p̄ctō. s̄t̄ p̄ vna p̄ctōē l̄ p̄ alio p̄ctō. qd̄
 tñ n̄ sc̄d̄alizauit totā eccl̄āz. Et isti p̄cludūt̄ v̄
 n̄ p̄t̄ēdi seu ofit̄ēdi alioz silibz p̄ctis iuoluet̄ ne
 silū cōf̄cāz. **Om̄ia at̄ puā seu secreta ē quā**
q̄s t̄p̄oit̄ p̄ p̄ctō oact̄o. Ut at̄ odiāte p̄cedim̄ eccl̄ā
h̄yō. p̄māz t̄ā p̄b̄c̄ q̄ p̄uāz tua cōf̄cāz o; eccl̄ā
istud facim̄. H̄z eiz p̄mā tres p̄b̄. s̄ cōt̄ruōēz cōf̄f̄sioēz
⁊ satisf̄cōēz. De cōt̄ruōē q̄ ē p̄mā p̄s p̄c̄t̄ēntē

Quoniam color p̄ p̄ctis volūtate assupe.
 cū p̄posuo cōf̄cēdi ⁊ satisf̄cācōdi. ¶ **Qu**
 ca qd̄ sc̄d̄ēdū q̄ colō ē dur̄. vñ est volū
 tati q̄ n̄ est aliud n̄ p̄cti d̄p̄plicētia. ⁊ iste ē de nat̄e
 ⁊ eēn̄ cōt̄ruōis. **Ali** ē colō sēsē q̄ appaēt̄ i lac̄rimis
 ⁊ sup̄p̄riso ⁊ iste n̄ ē de eēn̄ cōt̄ruōis. s̄ de p̄f̄cōē. q̄
 nō ē i nr̄ā p̄t̄ate eā h̄z qñ volū. **Uē at̄ f̄c̄i t̄ā**
t̄ā cōt̄ruo q̄ n̄ solū culpa s̄ et̄i tō p̄c̄ā d̄mittat̄.
p̄t̄ eiz t̄m̄ iac̄di c̄h̄at̄as i cōt̄ruo. ⁊ t̄āē c̄colō sēsē
q̄ cōt̄ruo n̄ p̄c̄cēs mēb̄i solutoēz ab oī p̄c̄ā. **Ha**
edū tñ ē p̄ aliq̄ p̄ctat̄ fac̄i id̄i sc̄c̄te t̄ūc̄ eē cōt̄r̄

De Sacramento

toe; qm̄ hnt̄ qm̄cā duplicetā de pctō. l̄ qm̄ hnt̄
pōitū colēdi de eis. 7 tales p̄p̄es decipiūt: h̄ eis
nō ē cōtūto s; attritio. S; qm̄ hō h; p̄ctōz dupli
cētā 7 h; n̄ solū colēdi pōitū s; ex v̄ez cōdis col
rē p̄ ip̄s. tūc h; cōtūtoe. s; Tho. i. iii. di. xvii. q.
vi. ar. iii. Deb; at̄ pctōr colē de oī pctō mortali co
lē 7 cōtūtoe; h; 7 de q̄lib; sp̄cālī. De obliu tū p̄
cōtūto ḡnāl cū conat̄ ad r̄cordādū 7 ad colēdū. Et
deb; colē de obliuioe pctōz q̄ ex negligētia sua
p̄cessit. Nō itelligit q̄ q̄o necessāio deb; h; colēz sp̄
cālī de q̄lib; pctō mortali: talē videlicet colēz q̄ ē ḡ
cia īfōr̄. s; h; q̄ h; deb; h; cōa p̄ncipiū cōfessioe.
cū q̄o r̄cogit̄ pctā 7 colē. Et bñ facēt pctōr q̄ p̄ ma
ior pctō pl; colēt. q; m̄g; p̄ h; cōū offēdit 7 maiorē pe
nā p̄m̄erunt. Nec deb; cōtūto saltē ī habitu cessa
re ī pctōre. et p̄ cōfessioe; s; p̄ manē. vt d̄t Tho. i.
iii. di. xvij. **De confessione nunc sequitur**

Confessio at̄ s; Augustini. sic diffinit̄.
est p̄ quā mōbz latēs sp̄e venie ap̄tū. Vel
s; Ray. Confessio ē legitīmā corā deo 7 sac
dote pctōz declarā. Tenēt at̄ h̄ntes ānos discretōis
ad eā faciendā sel ī āno. vt p̄ de pe. 7 re. c. oīs v̄r̄isq;.
imo q̄liscūq; eēt cōtūto s; q̄o cōtēnēt cōfitei d̄nācēt.
vñ falsū ē 7 h̄eticū dicē. ff̄ soli deo cōfitei. Nā d̄t
canō d̄ pe. di. i. tacitūtas. Vbi ē tacitūtas cōfes
siois n̄ ē sp̄cānda v̄cā c̄m̄is. p; h; ex 2° q̄ lazāz sus
citauit. s; tū d̄ḡlō t̄didit absoluedū. Job. xi. Et ar.
q. iii. tūc vā Itē d̄cē leproso ad sacerdotē misit q̄ ī via e
ūdo fuerit m̄dāt. vt d̄t. Luc. xvii. p̄ qd̄ p̄at̄ q̄ pctōr
luz ī via eūdo ad cōfessioe; roē cōtūtois quā h; o
seq̄t v̄cāz 7 r̄missioe; pctōz tū tenē venie 7 cōfitei

sacdoti. **S**ed dices que peccator debz ie ad confessiones & sa-
 cote. et q' emissa se ei peccata p' contritoes. **R**esponso fm
 Hosti. i' summa de pe. r' re. c. Tu dic. q' peccator dupli-
 ci vicio **aspicitur** ad satisfaciendum aspigitur. uno
 q' ligatur ad deum. v' illud i' tracto'e dimittit. **A**lio q'
 ligatur ad ecclesiam. v' h' p' confessiones & satisfactorios dimittit.
 v' p' absolutioes sacdoti relaxat. **A**d h' fat' d' sen. exo.
 a nob. c. i. d' p' ma di. i. multiplex. r' c. que peccata i' sic.
 v' di. v. **Confidet.** **H**is q' peccata dimittit q' ad ecclesiam p'
 tritoes. manz tñ obligat' ad peccata tpale p' sacdotem
 i' fugienda. **E**t pbat' **Arduo.** d' pe. di. iii. **Productor.**
Re sic oes caru'e ondit & cofite' defectus suos tpales
 v' nales hoibz eo mo' q' pnt' ut de' glosa se' e' vsu.
Confessio & mag' fide' op' e' q'c. ita ho' dz ondit de-
 fectus suos voluntarios & cofitei' v'bo voli' i' q' abudat.
Et eti' debz cofitei' ho'i. eo q' vbu' diuinu' huiliatu' e'
 p' peccatis inno' deledis. qd' vbu' vnicu' huiliatati obli-
 gat nos q' huiliat' vbu' nuz loqdo n' solu' ho'i s' et
 deo. v' n' solu' deo s' et ho'i. qd' fit i' confessione voli'. **P**
 terea cu' hodie peccam' corz deoz hoie dem' co-
 fitei' no' solu' corz deo s' i' veteri testamto fuit. s'
 ho'i loco di' constituto. **D**ec' p' h' q' i' contritoes ho'i
 dimittit' eae' d'pe supflua eet' confessio voli'. q' fm
Dugoes' cardiale ad h' necaria e'. ad huili' &
 iustiz exerecda. **I**te ad h' q' eccie satisfaciat q' le-
 sa' ex peccato. **V**az eti' fm' Joh. an. p' fide' qua' peccator
 h' ctes auoi' clauu' i' eccia. **S**ilz valz p' obe-
 dictia qua' exlibz m'is eccie & deo. d' pe. di. i. mul-
 tiplex. r' c. nonth. **Q**u' g' legi' i' septuag' scis q' sola
 cotuio s' ad emissioes peccator. itelligas i' nate
 qu' confessio n' p' h'at. **R**a' tñ n' e' pceptu'. **I**ux' illud.

De sacramēto

Confitemi alteūtz etc. **Q**uod necessitas lege n̄ h̄. Nā tūc
volūtas p̄ factō ep̄putat. It̄ et tūc soli deo confitei t̄ cōde.
Si tū ibi eēt aliq̄s laicos bonū eēt si confitei p̄ h̄ ut
postea ecciāz īfōret q̄bz īmedns p̄ aūt̄ sua eēt sb̄ue
mēdiū. **D**octor tū subit d̄t. ex quo accusatio ī ofes
sioē n̄ fit ad aliud n̄ ut ī cōseq̄t̄ sm̄ā. ⁊ laicos n̄ h̄
aūtoitātē senēciādi ī isto foro. seq̄t̄ q̄ nullū p̄ap̄
tū est ad accusādū se cōm̄ laico. **F**orte at̄ meli⁹
eēt h̄ d̄mittē si p̄ctōr poss̄ aliq̄lē vēcūdiā cōm̄ se
h̄re r̄ogitādō eadē. ⁊ sic eā puniri. **E**t lic̄ sm̄ābz
laici sit v̄at̄ tal̄ ofessio cōm̄ laico ī n̄cāte. nō tū v̄rio
d̄sc̄t̄ q̄ sc̄iūt ad q̄d īstituta ē ofessio. **N**ūc ē q̄d d̄t
Iō andree. t̄c. Si ep̄s. de pe. ⁊ re. li. vi. ī v̄la. glo. q̄
liḡ laico ī n̄cāte poss̄ ofitei. tū ip̄e n̄ p̄t̄ absolue. q̄
nō h̄ clauēs. de p̄m̄ā. di. i. Quē p̄ct̄s. Et nōt̄ de of
ficio cuiē p̄ap̄tal̄ v̄bi Hugo d̄t. q̄ liḡ ī n̄cāte adie
n̄ tū ad hoc ut sit v̄ca absolutio. s̄ q̄ ad s̄ūz p̄ct̄
tē d̄clāndū. H̄z Ray d̄t. It̄ archid̄. x̄v. di. audie.
d̄t q̄ d̄ca dixisse q̄ null̄ eēt ī n̄cāte tenē ofitei iust̄
co l̄ laico p̄bitēo absente. max̄ie p̄ct̄ā m̄talia. ⁊ d̄t
q̄ d̄ Jacobi. Confitemi alteūtz p̄ct̄ā v̄. tū de vēcā
libz h̄nt̄ que p̄nt̄ talibz laic̄ ofitei ī n̄cāte. l̄ loq̄ de
ofessioē ī gn̄ali q̄ fit ī ecciā. l̄ loq̄ tū de sac̄dotibz.
Hugo v̄o d̄t. q̄ laico t̄t̄ q̄s ofitei p̄ct̄ā suā cū
n̄ p̄t̄ h̄re sac̄dotē. ⁊ v̄i v̄e p̄ct̄es q̄ t̄ articlō m̄ot̄ p̄
cū suā n̄ ofitei cuiusq̄ p̄t̄ si sac̄dotē h̄re n̄ p̄t̄. q̄ ius
laic̄ n̄ h̄ aūtoitātē absolue di. De cū glo. xxx. q̄
ij. oeb. q̄ liḡ ī n̄cāte si laic̄ audiat p̄ct̄ā m̄lic̄is.
n̄ p̄t̄ postea cū ea of̄e. si tū cōl̄hat f̄ote ⁊ mar̄
momū. Vide h̄ tū h̄ t̄m̄mō sac̄doti p̄lyv̄ei. cū tū
e⁹ off̄i⁹ ē audie p̄ct̄ā. Tu dic̄ serūe q̄ tal̄ p̄t̄ cū

l̄ ī n̄cāte

tali milie dicitur quia audivit in mca. qz p h sacram
 nulla copmmtas dicitur. ut dicitur in canone qmuis rē. de cog
 natoz pmiāli. li. vi. **Q**te sciēdū qd confessio scetā dicitur
 coēs hie debz q hō i hys vsibz. **S**it sml hūit d'fessio
 puā fidel. **A**z freqs nuda dyctā libes viciāda. **I**n
 tēz scetā lachryal' aacelēata. **F**ortē v' actus s'bz v' sit pa
 v' pāta. **Q**uātūcūqz at nō sit sacerdoti pētā adhuc
 tū dūc nāraū i d'fessioē. qz nō s'f' q ea cognoscat sac
 dos ut hō tūc. s'z i publico: s'z et ut dicitur i sceto cōd. de
 pe. di. i. **I**mp'fca i glo. i. **T**ene ea pctor nō solū mō
 talia s'z eti viciālia d'fitei. l'us nō ita nccēte absoluta
 tenet ad d'fessioēz viciāliū s'z mōtaliū. **T**ante ex q
 nō possū viciā etnā d'feci s'z emissioē viciāliū tenent
 ad coz d'fessioēz. ut dicitur **Tho. i. m. di. xvi. De mō au'**

Et qz experientia coctē i **Die di confessionē**
 multos vidim' i pētica h' sacā errāc iō
 vtile v' ponē mōz qz forz cca aditēcas d'fessi
 oēs. **S**icut qd vidēdū ē de pluibz qz p' de dispositoz
 p'fōe. **S**cōd quō sacerdos debeat t'qre a d'fiteie. **T**eraz q
 sit casz i qbz pē absolue. **U**De p' itaqz sciēdū qd d'fes
 sioēz audies sacerdos debz scēē i loco oī suspitōē tēntē.
 vbi ab oībz viciēi possz: a nullo v'co audiri. nō s'z qdā
 i cameis an lēz p'ū audivit. vel i sacristia. q' cōpti
 p' mltā mala cū p'ūalibz filiabz cōmississe. **N**ō debz
 eti sacerdos v'fessor i p'icē vultū d'fitei. ne duct' t'ioē
 sacerdoti min' audeat d'fitei. t' ne qd occultz t' alleu
 et. **M**axie tū a mlieribz caueat. qz s'm sapiētē. **F**ra
 ces mlieris s'z v'et' v'oz. **N** debz scēē ex opōi oppōito.
 s'z ad lat'. **N** eti debz p'f'ie v'ba iocosa. ne alt' ipōz
 ad risu puocē. s'z eti cōptū ē de aliq'bz. s'z v' b' blādus
 v' benignus d'fessor v'ca: nō s'z qdā faciūt maledicē

De sacramēto

Confiteā. dicētes. diaboli te nō mīscāt cū hīs peccātis. eos
l' eas dialo cōmēdā: vt q̄cā idiote faciunt. **N** debz sa-
ccos mouē caput l' p̄uētū sep̄ p̄ h̄cā ne videā a cāu
stātibz p̄cē peccā. **C**onfiteā. **V**bi ḡ st̄ illi q̄ pede crude
Confiteātes. l' faciūt q̄scā voasēntōēs suspiciosas. l' suspi-
cia suspiciosas. ex q̄bz p̄dit̄ Confessio p̄ccōris. **C**ū ḡ i
cipit Confiteā p̄cedat v̄ba sua cōfessor usq̄ ad finē n̄
tēmpat. n̄ fuit Confessor p̄ Confiteā de aliq̄ cr̄ḡsit.
l' n̄ Confessor habueit necē iquirē d' aliq̄ cr̄ḡstātia p̄
cāt. **S**i v̄cō Confiteā cōz sac̄dote p̄ timōe eubescēs ob-
mutescat. tūc sac̄dos eū dulcat alloq̄ns i formz. r̄
det sibi cor r̄ audaciā h̄o v̄b: ut d̄t **H**uys. **F**ili cha-
rissime ex abūcācia gr̄e diuīe habem̄ magnū do-
nū h̄z saluē r̄mediū q̄ p̄ n̄cāz v̄cā Confessioēz possu-
m̄. **C**onfessio idulgētiā p̄ccōz. **N**ō at̄ verearis p̄ aū tuā
dicā v̄cō cōz me q̄ sū p̄ccōr sic r̄ tu. **N**ō at̄ te audio
ut h̄o s̄ ut de. **C**onfiteā si forte Confiteā nescit mōz Confiteā di-
cat ei mōz dicēs. **C**onfiteā fili ita debes Confiteā. **C**on-
fiteā oīpotēti deo r̄ t̄i p̄ri. q̄ e' p̄ccōr peccāni i mltipla-
bz peccātis. **E**t p̄o i mōtalibz peccātis t̄isḡd̄iēdo diuīa p̄-
cepta. nō diligēdo deū n̄ p̄mū. **E**t tūc videat̄
Confiteā dicē peccā. r̄ p̄o de mōtalibz peccātis. s̄m q̄ dispo-
sunt i mēte sua. **S**i at̄ ignoat q̄ st̄ peccā mōtalia:
dicat sibi. **E**cce fili mi ista s̄ peccā mōtalia. **S**up-
bia. auaritia. luxuria. ira. gula. iudicia. r̄ accidia.
Recordāe si cōmissisti aliqd̄ istoz. **Q**ui cū de eis erpe-
dit̄ fuit. d̄ncat ad op̄a pietat̄ si n̄ neglexit ad-
plē. fili de aliēis peccātis ut statū patebit. **V**l' cōd̄ vi-
dēdū ē q̄l' sac̄dos debz q̄rē a cōfiteā. **P**ro q̄ sc̄e-
dū q̄ si ē disc̄et̄ Confiteā n̄ debz ab eo aliqd̄ q̄rē. s̄ si ē
rudis tūc queat̄ ab eo sac̄dos r̄ p̄o de mōtalibz peccātis

Mortali t igne nūq̄ tū t p̄. vbi grā sic dicit. Et
 a fili nō peccasti istis peccis. supbia auaricia r̄.
 Si ḡ dicit te aliqui supbisse: d̄ vestibz. d̄ pulchritu
 die corpis. d̄ sapia. d̄ diuitijs: h̄ recogites. r̄ h̄ co
 leas. Itē si excessisti mōz cōmedēdi t bibēdi. vt habuisti
 diuētiū odiū d̄ p̄mū tūū. t appetitū vltōis iuste
 d̄ p̄mū. t iudici sibi bonā spūalia t tyalia. n̄ est
 furti accidiosus r̄ p̄is t diuō officio t fmoē: q̄ forte
 n̄ diligit accēdebas t missa h̄ dormitabas t fmoēs iu
 ules misausti. Isti mōis r̄ silibz d̄ fessor dicat t igne.
 Et vt meli cognoscas mōz t igne q̄edi sic q̄ras. **S**i
 chāissime feasti furtū. **S**i dicat sic. dicas. vbi. q̄n.
 q̄ t̄: q̄ dicit n̄ccitate. a quo: q̄ t̄es. **H**oc aut q̄rat. fe
 asti hōi tali. t tali loco. h̄ eū eēt suspectū negotiū.
Si de luxuria q̄rat. vtz fuit aliqui pollutiū t cōpe.
 si dicat sic. q̄ras an nocte vel die. **S**i dicat t nocte
 t t̄ sono. n̄ queās vlt. **S**i dicat n̄ t somno. q̄ras p
 que mōz: cū quo t quō. expectes et r̄sioēs. **R**ec det
 mēs aliqd̄ sit q̄cā idisacti faciūt dicēdo: feasti
 cū boue t cū peccōe t equo: d̄ fēcēdo ad sodomitica
 patū: d̄ q̄bz forte cōfites ignorat. Et t h̄ ḡuissime
 peccat d̄ fessor. **H**ic dicat p̄m **S**uil. **A**udio q̄ tū ha
 bitas cū tali muliere. **H**oc ē eū se ponē testē t iudicē.
 qd̄ n̄ debz fieri t d̄ fessioē: s̄ p̄acta debz iudicāe r̄.
Dicitū si sacerdos forte pbauit q̄ ille forte oblitē
 aliqd̄ peccat qd̄ d̄ fessor cōstat eū cōmississe. p̄t sibi in
 memoriaz educe dicēs. **A**ccidit ne tū aliqui inebri
 ari t formicari i isto āno. **E**t si dixerit sic. **Q**uerit
 p̄ d̄ p̄sōā cū qua peccauit an ne sibi attēbat.
 Vt quo ḡdu cōsaguinitatē t affinitatē. n̄ est h̄ p̄
 d̄ aliā p̄sōāz t aliū accusatē. s̄ se libere d̄ m̄cāe

veāat. cū alio mō expedire n̄ p̄t sine exp̄ssioē illū
cōspiciat. **M**ultū tñ caute cōa h̄ p̄ct̄ luxurie ē
p̄cedū: ne qd̄ cūose iqr̄at de ip̄o p̄fite. **U**nde cō
sulo vt p̄fessor cōa h̄ dicat sibi. **F**ili mi d̄yāst̄
ego q̄d̄ v̄cūdor z̄ erubescō de talibz̄ mateys ipu
dit̄ iqr̄e. n̄ p̄utes q̄ ista ex cūositate faciā cū de
eis lib̄t̄) fuisse sup̄portat̄. q̄ tñ q̄ de n̄citate p̄a
cā mōe z̄ officij media deb̄t̄ cūare occultū mōbū
ip̄firmi. **I**tē adūtat p̄fessor: z̄ diligēt̄ cōsiciet̄ p̄soē cō
fiteēt̄ q̄litate: q̄ sciat̄ z̄ cōduōis existat. **N**ā si ē
p̄nceps: b̄aro: miles: nobil̄: t̄ q̄cūz̄ d̄n̄s t̄p̄al̄ q̄rat
ab eo vtz̄ op̄ssit̄ paupes s̄ditos: z̄ aggrauauit
eos laboibz̄. t̄ iusticiā faciē neglexit. vt aliq̄s ip̄st̄
oēs iūstas ip̄osuit. **S**i v̄o ē p̄lat̄) p̄uicā n̄ t̄op̄
q̄r̄e de negligētia cūaz̄ s̄ditoz̄. q̄ p̄sumit̄ si h̄
faciēt̄ solȳ dicit̄ eo q̄ h̄z̄ sufficiētē cognitiōē z̄ sciāz̄
q̄ ad h̄. **S**i aut̄ n̄ p̄fite de officio i quo est: dicat
z̄ adhortet̄ eū p̄o motu dicit̄. **P**at̄ veneābil̄ z̄
fili. i hac p̄e velut̄ attēde dignitatē officij v̄ri i q̄
est. z̄ i mediū p̄ctoz̄ v̄oz̄ vob̄ iūigo ut habeat̄
diligēt̄iā de aiābz̄ v̄oibz̄ vob̄ cōmiss̄. **S**i aut̄ ē medij
mō q̄rat ab eo vtz̄ i suo ope debitū eq̄tat̄ modū
fuet̄. ā si est m̄cātō an aliq̄ d̄fraudz̄ i p̄oē t̄ mē
suā. an rē v̄lūoz̄ carū v̄didit. vt ad vsuās pe
cūiās mutuaui. t̄ ad p̄statū carū v̄didit. vt cū
sā rei v̄due n̄ dixit̄ ep̄toi. s̄ cō equū d̄fz̄ ali
quē. vt ip̄az̄ rē sic v̄cātā n̄ c̄missiōē p̄o v̄didit.
Aut diebz̄ festiuis z̄ d̄n̄cā z̄ suas veāles exp̄it̄.
Iuāuit tñ valē cū tñ n̄ valuiss̄. t̄ iuāuit solȳ
emisse p̄ t̄atō. **S**i ē tabnatō q̄rat ab eo vtz̄ aliq̄
brasū misit̄ d̄n̄s q̄m̄s. **S**i apponēdo aliq̄

choros curia. aliq̄ salugis. aliq̄ ordi. ⁊ vedēs m̄hil
om̄i c̄uſiā p̄ totali tuticia. Et si dieb; festiuis
c̄ca eā laboauit. cū h̄ an̄ t̄ p̄ bñ poss; expediti.
Del m̄sūz m̄dōz cedit ī como q̄ ex̄ comū bibē
tib; cōm̄fāt. **Sic** etiā querit de viōz alijs liq̄rib;
Ite a iudicib; q̄rat ⁊ d̄silib; utz aliq̄n ex̄ ḡtia odio
timōe amōe: t̄ puato mō iusticiā p̄tēz: t̄ sm̄az tu
leat. ex̄ q̄ q̄s c̄m̄ficat̄ ē t̄ eb; t̄ coꝛpe. **Del** si ad penā
fiēt m̄ms p̄m̄ d̄t̄ sm̄. sm̄ando penā stati p̄ vno le
u vbo ī iudicio. **Ite** a p̄rib; fālias q̄rat ā h̄m̄ suos t̄
filios utz angustiauerit fāliā dieb; festiuis: v̄l coꝛ
detinet̄ m̄dē: ā coꝛ mala dissimulauerit. **Sicut** q̄rat
a suis an̄ fidelē sineit ⁊ nō subtrēit boā d̄noꝛ suoꝛ
⁊. **Ite** si ⁊ v̄s q̄rat ab ea de custodia v̄ḡm̄tati. de pu
dicia v̄boꝛ: honestate d̄isatois. quō ⁊ cū q̄bz soꝛ cō
ūsi. **Si** ē vidua q̄rat de deuotōe ip̄s ⁊ opib; pietati.
an̄ libet̄ suuut paup̄ib;: v̄l eos visitauit. t̄ tyalia
p̄ suo posse ip̄edit ⁊ exhib;: ⁊ an̄ dissolute viuut seu
d̄uicate. **Et** isti s̄t m̄bi viduaz s̄m̄ aplm̄. **Ite** si ē cō
iugata q̄rat ab ea an̄ suet cū viro castitate dieb;
festiuis ⁊ aliāz vigiliāz: ⁊ t̄pe ip̄regnatois t̄ eti p̄t̄
Sic an̄ a m̄ito ex̄gat debitu dieb; festiuis. ā t̄pe
m̄strui. t̄ ip̄gnatois t̄ t̄ p̄t̄. an̄ eti aliū q̄ mod; natūe
ē vir eā cognouit. ⁊ s̄m̄ h̄ p̄cedat cū q̄lib;: c̄ca t̄n̄ vi
cū luxūe cautiuis q̄ c̄ca q̄dlib; aliū se ex̄gat q̄ c̄ca
s̄c̄tas n̄c̄tūas n̄ iutiles ⁊ auosaf t̄q̄rat. **De** q̄bz
s̄c̄du ē h̄ s̄m̄ **Tho.** **Suc**ūstāciāz q̄cā s̄t t̄ h̄tes t̄ aliud
gen; p̄t̄. vt corie cū d̄iugata r̄. ⁊ has h̄o tenet̄ d̄fitei.
Quēdā v̄o aḡguātes s̄t t̄ erād̄ sp̄e. ⁊ eaz q̄cā s̄t nō
aḡguātes m̄otaliē. sicut sc̄a ⁊ h̄uūsm̄oi. ⁊ has nō
tenet̄ d̄fitei qz s̄t q̄ v̄c̄alia. **Quēdā** v̄o s̄t aḡguātes

De facramēto

mortalit' z has oz ofitē. vt furari i sac' loco. form'
cui m die festo. Wid. Agisuat octo locy pctā scā
tēp'. Iuxta pusilla met' culpe. gen' z staty alcy.
Condicio niēry etas z scādala sex. Itē qiat sac'cos
a ofitēte de aliēis pctis. q̄ sē nouē. v. Iussio silūi cō
sensy palpo r'aurf. Participas muty nō obstas nō
manifestas. Iussio. r' si p'cipit facē malū. liz soly n
ūest: b' soluit alteri sic cō silio n' feciss' tale fcm.
b' ofensit facitēbz malū. vt ipis adulaty est laudā
co eoz fcm. Del qz malefcores habuerit ad eū rē
su. b' ipis p'ticipauit i maleficio. b' tacuit n' tēp'ato
eos. b' n' defendo sup'ior. b' n' r' sistebat cū possz b' tenē
ex officio. b' n' manifestauit cū debuit manifestare.

De casibz ad p'p'z pertinentibus

Donedi scēca h' casy ad solū papā p'ti
nētes. Primo ē de eo q̄ obeāt deici' or
diatū si ē lesio enōmis cū effusioe sag
uis atroci. xvii. q. iii. Si q̄s suadēte diabolo. Sedō
ē de eo q̄ iādūt b' frāgit eccl'iaz. z tal' aiqz denūciā
p't absolui ab epō. s' p' denūciatōez p' solū papā.
d' sē. exō. c. d'isti. Et uē de q̄libz iādiazio postqz p' b'
lice excoicaty ē. d' sē. exō. ca. tua. Tercy qm̄ p' solū a
liquē noiat b' noiatū excoicat. tūc soly p' absoluit
eū. d' sē. exō. c. p'asti. Quat' falsari' l'az pape:
b' eis vtes facē. ut p'z d' falsarij. c. dura. Quit' q̄
ūsejē' cādialē. d' p'ems. c. felici. li. vi. Sext' q̄ suat
iudicē spūalē i p'sōa b' i boīs. b' dat licētia g'ūandi p'
h' q' smāz excoicatiois tulit. d' sen. exō. q̄cūqz. li. vi.
Septim' si q̄s cōp' ofitēti scēdēt b' coquet p' ossibz tūsse
redis. De h' h' i quadā extuagātā Bonifacy p' pa
pe octau: q̄ incipit Detestāte. Octau. si q̄s iquisi

tor hereticorum odiosus gratia amorem et lucro de iusticia vel de
 sacra omisit ad propria prede. ut dicitur. multorum in fine
et de. Non si religiosus absque licentia sui ipsi sacerdoti
 solemniter matrimonium: a ministris eucharistie et vni-
 versis sacra. Sicut et graviter per religiosi qui excommunicatos a
canone absoluit in casibus non concessis et de statuta punita
lia et synodalia et a peccato et culpa. Decimus. si quis iherosolimitanus
 episcopus. et peris. Si quis. Undecimus. si quis religiosus inducit
 aliquem ad vendendum mandatum et promittendum apud eos
 eligi sepulchra. huc iam electa vltima non imitet. de pe-
nis cupientes. in de. Duodecimus. de his qui sacerdotem cogunt
 celebrare in loco invidioso. et ad audiendum excommunicatos vo-
 cant et maledictos. et prohibent ne mortui creent. de sen. exco-
unicatus. et de. Tridecimus. qui saracenis anima ad expugnandum
 christianos dixerunt: et consilium et auxilium dant et dispendium
 esse scit. de iudicis. Ita quidem. Casus episcopales nec sequitur
Quod sub voce episcopi non est per Jo. an. m. m. glo.
 si episcopus. de pe. et re. li. vi. sit isti. Primum ab-
 soluit excommunicatos maior excommunicatoe. ut de
sen. ex nup. Secundo imponit penam blasphemie
 matris nomine dei et sanctorum eius. de deia maledicta. c. ij. Ter-
cio absoluit sacrilegos. de sacrilegus. c. ij. Quarto
 mutat quilibet votum. de voto et voti receptioe. c. i. Fractura
in votum esse scit. Quinto depositio male ablato-
 rum reorum et ecclesiarum: qui non existunt isti quibus facienda est
 restitutio. de iudicis. cum sit. Sexto penam imponit illi qui ma-
 trimonium daderunt dixerunt et de maledictum ecclesie. ut de ma-
trimonio de mudi. ecclesie cetero in de. c. i. ut vlt. Solent et
et sui episcopi penam omnium publicorum. et oppressorum puerorum et
proposito et cau. Ita homicidium et falsum testimonium fal-

penitentie

scilicet istumetoz. Itē puz: iēsty: corrupto moialū:
l' coentes cū buei: z hō filia. Et buei' uelligas q
q̄ttuo sa casy d' uie epales pnt d' emat Unde
xi. Primo est occaso deici: p̄t qd' tēit uirgulai
tate. Un epō p̄t absolue deici ab hoīadio s̄ n̄ ab
uigulaitate. Ut p̄t absolue deici a pctō q̄ ce
lebiut i' ecclā iēdca. s̄ n̄ p̄t absolue ab uirgula
ritate n̄ d' ca. Sed d' iēdiays. qd' tē i' uellige
q̄ny s̄t p̄blici. Tercio ubi ē iēdiā solēms p̄mā.
Quat ubi q̄s iēit maiore excoītatōes. Itē at̄ p̄ d'
clat q̄ny casy ēē epales d' d' s̄uetudie approbatos.
Primo ē homicidy uolūtary. Sed falsay. Tercio
violatoris ecclāsticē libtati. Quat uialatois et
desiastice emuitat. Quit sortilegi z diuīatoz.
ut xxvi. q. i. c. l. Et icipit sua bulla i' qua p̄dca
d' clant. Int auctas. et r̄nouā ē itez p̄ d' ca. uene
se. i. de. dudū. d' sepulcris. Ule at̄ hos casy p̄nt
ep̄i r̄p̄uie sibi alios p̄nt uidebit' eis expedie. S
ut oīs tolla' ambiguitas poāz casy tā de uie q̄
d' d' s̄uetudie ad ep̄i p̄tmetes. ut s̄t ist. hoīcidū.
sacilegū. iēsty. filioz opp̄sio. cor' ai' motali. Itē n̄llē
coiens cū r̄ligioso l' sacdote. Itē uulneāns p̄zē l' m̄zē.
Itē deflores uigiez vi opp̄saz. Itē baptizās p̄zē filia s̄t
n̄citate. l' tenēs eā ad cōf̄itōes. Itē fractō voti sm̄.
Itē d̄hēs votū sm̄ castitai. Itē m̄t̄us r̄ligioes uita uo
de p̄ copulā cānis. Itē h̄eticā p̄uitatē tenēs q̄ ad p̄c̄
t̄m. Sili symoiacs q̄ ad p̄c̄m t̄m. q̄ uirgulaitis h̄
mōi p̄t̄m ad p̄z. Itē celeb̄is cōz excoīcat solēms i'
ecclā q̄ ad p̄c̄m t̄m. s̄ q̄ ad uirgulaitatē p̄t̄m ad
p̄z. Itē p̄mot' p̄ saltū ad sac̄s odies. Itē ordiāz ab
aliēs ep̄o sme licētia p̄i. Itē luxūians i' ecclā d' secta

Itē coēs cū uidea ē pagana. Itē dāpnes a n̄ uio suo
 q̄ uir dēo filii sui dstituit eū t̄ i hēdē t̄ p̄udiciū
 alioz. Itē p̄uāns abōsū t̄ feilitatē i se t̄ i alio. Itē cōt̄
 hēs p̄posalia p̄t̄ m̄rimōiū cū aliq̄ m̄uito m̄epōito
 d̄cto. Itē facit̄ celeb̄ns i eccl̄iā iudcā q̄ ad absolutōes
 p̄cti. s̄ q̄ ad uēgulatit̄ ad p̄z. Itē sortileḡ: icātr̄
 cō: necromātic̄: exp̄mētator. Itē facit̄ excoicatos
 4 m̄ifestos iudcōs t̄ ea vsuāuos sepeliēs. Itē clādes
 tiē m̄rimōiū d̄hēs. Itē blasphem̄ dei 4 scōz. Itē uēdi
 ar̄. Itē p̄uiz. sodomica. adlt̄. Itē fōmāns cū filia
 quā baptizauit. t̄ ad d̄fūtoz tenuit t̄ adiuit d̄fessi
 oēs. Itē celeb̄ns i altari n̄ d̄fcto. Itē celeb̄ns sic fa
 ctis idumētū t̄ omittēs aliq̄ idumētōz: ut stolā
 t̄ māipulā. Itē celeb̄ns n̄ ieiun̄. Hoꝝ aut̄ p̄mē po
 nūt̄ carate i se i p̄t̄culaci. Alij uēo cas̄ p̄t̄ istos p̄t̄
 d̄ autoit̄ue plebāoz. **De satisfactōe q̄z it̄a p̄t̄ factū**

S Et aut̄ satisfactio s̄m̄ b̄t̄m̄ tho. sup. iij.
 di. xv. q. i. ar. iij. t̄uue illate r̄d̄p̄satio
 s̄m̄ iusticie eq̄litatē t̄ q̄ntitatē. Et itelli
 ge eq̄litatē p̄p̄ciōis 4 n̄ q̄ntitatē. Sil̄.
 Ansel. iij. Que d̄ hō: diff̄mt̄ satisfactōes d̄uēs.
 Satisfactio ē d̄o debitū put̄ ē hōies i p̄cē. s̄ ioc̄ d̄pe cō
 m̄ise. Et ipe diff̄mt̄ oēs s̄i satisfactōis. put̄ ē medi
 cīa p̄t̄itor̄ p̄toz: 4 p̄p̄ua futūoz. s̄ put̄ ē p̄p̄ua a
 d̄pa diff̄mt̄ sic s̄m̄ **Augs.** Satisfactio ē causas
 absādē p̄toz: 4 eoz suggestiōibz aditū n̄ idulge
Tura qd̄ scādū q̄ lūz s̄m̄ **Bonauē.** ubi sup: sic
 d̄h̄it̄atē n̄ possi se hō i p̄are ad h̄ndā d̄h̄it̄atē 4 satisf
 factōā satisfactōes. ex q̄ i p̄ossile ē sic ea d̄o placē 4
 opa d̄ acceptai a deo. iō n̄ satisfactio sic tali grā ē
 possibi. Itē d̄sule dū ē p̄t̄cti b̄z q̄ eoz p̄māz ip̄is

De facamēto

uictā sic mōtali pctō cōpleat. qz alio dō ab eis erit
sit peccāz. **Nā** satisfactio facta ī pctō mōtali z si sol
uit peccāz debita nō tū mēt' grāz. ut dī doctō sctū
vbi sup. q. i. scō pīncipali. ac. iij. **Sz** si queās v
tē hō pagēs pīnāz ī pctō mōtali utēz factā d'fessioē
de illo pctō mōtali debz pagē d' nouo l' denuo istā
pīnāz iā pactā: t' an rīnuiscat z valē iāpiat illa
pīnā sic pacta ī pctō mōtali: ex q' iā p' d'fessioē se
cūctā eū t' d'haitate z grā. In l' scti doctōes dūisi. s
Nā sctō tho. p^a facie dī q' nō vūificā nō valēt ad
satisfactōēz illoz pctōz p' qbz agūt. nō etiā ad mei
tū vite etne. **Dī** tū q' satisfactōēz ille q' eliquit
p' se effēz postq' act' tūsit nō oz q' rīteant: ut ie
uunū d'mittit p' se debilitatē cōpīs. **Almosiā**
elīq' p' se d'minutoēz s'bstātie. **Ille** vō q' nō elīq'
quit p' se effēz oz ut rīteat: ut ē orō. **Et** hīs p' q'
qui uenūt p' pctōs exūtes ī mōtali pctō nō debēt
vlē rīnuicē l' elemosnā dāe. si q' orāt ī pctō exū
tes tenēt rīpetē horas z supplē eas. z istā opīmōēz
appbāt doctōes. **Doctō** tū sctū fāuozat pctōibz
duos q' q' vē pctōs z rīapit satisfactōēz d'dignā si
ab ecclā īpositā: clāue nō errātē. q' tūcūz peccat
et postea z rādūet nūq'z tēbit nō ad illā vī
cā satisfactōēz adīplēdā. **Et** si eā īpleat ī d'ha
tate meli' ē: qz nō tū soluit peccāz s' etiā mēt' grāz.
Sz si īpleat pīnāz volūtāie ex d'haitate: soluit
q'cō peccāz s' nō mēt' grāz: qz nō ē satisfactio r'cōa
liās nez placatō. **Vñ** sctū q' si hō magnā pte
satisfactōis adīplēuit ī mōtali pctō: z postea
utēz pēteat de pctō nouo. nō ē uicātō īponēca

pnia p pto pmo d quo satisfact: lig ex charitate.
 si tm d nouis pctis que fuerunt ca q ista satisfac
 tio fuit motua. Et hac de mntioez se Jo pau
 stes ilud. q. v. dices r dno ly dicti rone sat pul
 chra. Quia ex q ex charitate sst satisfactio iuolunta
 ria ad pmas pcti: meliomagis satisfactio uoluntaria
 debz sufficere. **E**xplificat ipse. Si alicui offeceri rge
 offese rge rorspodeat puse p m lege man) abfatio
 si isti iunto abfidec man) sat pait. r tm sst rge
 q p m iusticia n debz ultioez piaz exuse: r tm n ra
 pit cu i graz l amicitia. Multo at mgi sufficet p
 puutoe dpe si aliqs sibi debitā piaz ifliget. Lig no
 cet i gra l aiaia illy iudic offesi. **E**x q hz q si ta
 ho ppt noui pcti dānaet anq dpleuiss totā pmas
 sibi iposita puire t infno tpalit pēā sibi rorspodece
 q n fuit h soluta. r p tps aliqd n puire apli ta
 li pēā: sicut dicim) d' uetali. qz moiens i uetali fit
 cu motali n puire etnalit p uetali s tpalit. p
 motali uo etnalit. **H** docto subtit. Sūt at tua
 opa satisfactoria s elemosia ieiunz r ord. **D**ez ie
 iunū itelligūt oia carne affligētia. ut sti ma
 reatōes. afflictoes flagellatoes r perruatoes. **D**e
 elemosia oia opa mē tōpalia. **D**ez oroz oia opa
 spūalia mē. **D**ez ieiua hō euocat a concupiscētia
 carnis. p elemosiaz a concupiscētia ocloz: r p oroz
 a supbia uite. **D**ez ieiunz hō ordiat ad seipm:
 p elemosiaz ad pximū: r p oroz ad deū. **D**ez
 ieiunz fit satisfactio d' boīs tōpalyz. p elemo

De sacramēto

suū d' bonis t'p'alibz. & p' orōz d' spū'alibz. Ius autē fla
ytorz cū sigū p'tis appent p'p' d' uicētia: tū qd'
libz illoz p' q'libz p'cō satisfacc p' s'm Thomā.
De eūz docto subit. q. i. scō p'ncipali. ar. xxx.
q' tal' cōspōdētia n' est d' d'gruo n' d' nātūte i' si
gūl casibz: sicut p'z i' p'apibz. **R'** paup' ē cogru
ū n' nccāriū iūyē aliqd' ytoz si est i' sufficēz
ad ea. ut si ē paup' q' nūrit' labōē: & qua die
n' labōat' cōt' victū. & si ieuāz i' potēs edēt'
ad labōē. **R'** orōi vacat' p' labōē lassat'. & a for
tioi n' eleōsinis. isti iūyēdū ē ut ystū labōēz i' s'bat
missioēz p'cōz: itēdēs illū ad hūc fīēz ēferre. sal
tē q'usq' occiat' sibi opōtūitas aliquā aliā satis
factōēz soluēdi. **Ex h' d'cō habes q' hō p'cōz libēt'**
sustmēs d'fect' t'p'ales & labōēs a dō i' eū p'missos
& tribulatoēs satisfacc p' e' p' p'cōz ex quo eis cō
setit & ali' satisfacc ē p'cōz nō p't. Ita d' Tho.
ubi sup. di. xv. q. m. ar. ij. **Et h' eti' sep' ēēt p'diā**
dū paup'ibz & d'fectuos: ne d'ficiēt & d'p'cāzēt d'
p'cōz vidētes se i' potēs ad p'gēdū p'māz eūz i'
mētā. **Silz dūes q' lapsi ē p'cōz cāmo. si adeo**
delicti ē q' n' velit ieuāre: n' maccātoēz cāmo
subiē. & p'sūpsio ē q' si sibi i'ponēt' abycēt eā: &
ita iā nouo p'cōz p'cāct: ^{iudicādo} ē ad orōēz &
eleōsināz. & i'ponēdū ē ei qd' libēt' accipit: & qd' ē
die p'seucānt' ad i'plē. imo si nullā vellz accipē
p'māz & h'ēt d'p'licētā d' p'cōz: & firmū p'posi
n' p'cāndi & abstēdi. nō est i' mētē d' vacuū

si absoluetur: ne cadat i deppatoez. s; itinuata e pma
 ei q e p pctis illi iponeca. a q ea i se l i equalere
 studeat adiple. aliqm soluz ad plenu i pgratioio.
 Sma sat ofoat dco xpi Matth. xii. a Isa. xli.
 vbi di. Aruidies qssata n cofrigz. a linu fumigab
n extinguet. Arudo qssata e pctoz qssat tibatobz
a pctis. a linu fumigab e linu mmis huudu:
tu hns aliqd de igne chaitat: h extinguit p diu
cia sacerdoti. s; cu ad aliqd mino difficile obligat
tur n extinguit. S; dicit sibi q oz eu h l ibi peaz
psolue. a q facit tanta pniaz qta h debz p pctis
edde: als acuo alibi ab eo erigez. Ysaiel. Dicit
He. de thara. di. xv. a Tho. ibid. q. m. q al' p al
teo pt satisfac si e i chaitate qn ille cui tuicta
e amode pma ea expli comode n pt. a h' q' ad
absolutoz debiti. s; q' ad excusioez care pctoz pte
detu: a t' p' pma e medicia p pctis vni n pt sa
tisfac p alio. Et tu tho. q nllz debz pmitte
satisfac p aliu: n appaent defes corpat l spual:
p que no sit pmpet ad potadu ori pnie. Dicit
du e g' hns q satisfactoz p se alys iponut. q si
nbo negligetes fuerit nbo puenit: vni p pcto
pio. alt' p obmissa satisfactoe ad qua se obli

De pnis iungendis fed; canones. Ignant

Restat nunc d' pnis iungendis sm cad'
 nes taxat. Quia qd' principalu' est ve'
 dedu' q' lus pnie sint arbitraie: vt di'
 ce' infra. tu i' publici pctis suade sti

taxate p canones. his debeat hri v'sp'co ad cōstātū
as cumis & ad q̄titate & q̄litate p'focē. digni
tate: offm: paup'tate debilitate zc. Ut tū n̄
igrem' p'mās taxatas cū tēp' icureit ipone
das: nōnde s'cī aliq' r'gule q̄ canoes p'māles ab
alys appellāt. **Prmo canō:** q' p' q̄libz mōtali
p'cō. p'mā septē ānoz ē iūgēda. ut. xxxij. q. ij.
hocipz. & ca. septi. & xxij. q. i. c. p'dicādū. i. glo. 7.
lxxxij. di. p'bit. Et id ē: q' sicut p' p'cōz mōtali
septiformē grāz sp's s'cī amissm'. sic eti eas pec
septē ānos v'q'am'. **Hoc tū vez p' p'blico & gūi**
p'cō p'f'at cōstātū. **Sed:** si p'bit' fuerit p'li
lic' fōnicatō decē ānis p'iteat i'clus' sacro idic
t). tribz mēsibz cōtinuis a vep'a ad vep'az p'ā
& aq̄ v'at: excepti diebz d'nā & festiuis. q̄bz ānis
explet' p't eū ep's ad p'stmū r'uocāc' statū. d'q̄
m'ctū h'z. lxxxij. c. p'bit. qd' n̄ scripsi p'p' tēdū
ep'oz q' i' h' s'cī c'missi & pot' ad p'āz p'm. **Terz.**
sacros cognosces filiā spūalē. s'q̄ quā baptizauit
& d'fessioz auduit: duodecā ānis p'iteat. ep's v'cō
xv. ānis p'iteat. **Nullē v'cō si ē soluta trādita**
ē elugioi' e'bz suis paup'ibz erogati. xxx. q. i. **Si**
q's sacros. Et sic p'z ut d' glosa i' ca' p'dō q'
m'gi p'cat sacros cognosces filiā spūalē q' al
te' v'roez. q' p' h' ipōi' p'mā. xij. ānoz. **Quat'**
si q's d'nāz p'cat. si deic' ē d'pōit' t' ad elugioz
ēcludit: si laic' exōit' d'cō' p'iteat. **P'mā at**
sua ē septē ānoz. Et idē est p' d'cōtū. xxxij. q. ij.

hocip. z. c. scripti. **Quintus** factos q̄ itest clādesimms
 nuptys siue bāms tribz āms suspēdit. de clādes
 tiā d̄spōsatoē. **Sū inhibito. c. i. Sextus**. Si q̄s votū
 sm̄ violauit. s̄z q̄ p̄misit ī secreto uxore nō du
 ce: l. aliq̄bz foris: z postea duxit tribz āms p̄teat.
xxvii. di. si vir. Septimus. si quis excoīcat̄ celebt̄
 tribz āms feia s̄cā q̄ta z sexta a potu: al̄s vno
 z a carnibz debz abstine. **xl. q. iii. d. ill. Octauus**. q̄
 alū iuste accusat ad mōte septe āms p̄teat
 si vitā p̄dicat. **Si v̄o mēbz p̄ tres ānos p̄teat**
 ut de accusatioibz. **c. Accusati. Nonus**. Qui filiā
 suā spūalē l̄marzē cognoscat: p̄ septe ānos p̄
 teat. **xxx. q. iii. f. d. o. Decimus**. si quis d̄spōsata a
 ly duxit: eā d̄mittat. **xl. diebz ī pacē z aq̄ ieuēt:**
 z p̄teat p̄. **vii. septe ānos. d̄ spō. duoz. acce p̄ta**
Undecimus. qui cognoscat duas cōmred̄ l̄ sorores sep
 te āms p̄teat. **xxx. q. iii. Si p̄z. Duodecimus**. Ho
 cidā volūtā s̄t̄ spe r̄stitutois d̄pōat. **z. vii. āms**
 p̄teat. **l. di. m̄roz. Si ē casual̄ p̄ quūq̄ ānos pe**
 nitat. **l. di. c. si q̄. z c. si q̄s. z c. eos. Et** h̄ oīa itelli
 gas si potuit euadē hōiadiū z nō euasit. **Nā q̄**
 se z suas r̄s libeādo fuēs q̄ capi n̄ poteant oca
 deit: p̄māz agē n̄ tenē n̄ volueit. **Si t̄n h̄o fāt ī**
 n̄citate euitabili duos p̄teat. **di. l. d̄ h̄s. lig si**
 eēt icuitabil̄ ī n̄lo ei īputat̄. **l. di. Q̄z. qd̄ t̄n ē**
 bez q̄ ad p̄z. s̄z q̄ ad cautelā z īnocētā suā ecclē
 onēcā bonū ē p̄tē. **d̄ hōiadio. c. n. §. fi. xxxiii.**
q. ii. In l̄z. xxxiii. q. iii. excoīcatoz. Si q̄s t̄n ī scul

ticia l' ifmitate l' fuiofuitate occidit: n̄ iputat' ei
iii. q. xi. Indicab. xv. q. i. aliqō. z c. illa. z c. si qō.
Si aut' cū disciplie ficut m̄ḡr ſcholaūz itaute oc
cidit iputat' ei: z d'pōit' ſi ē ſac̄dos. De hoicadio
p̄sbueoz. xv. q. v. ſi qō nō uat'. Sz z qō ligatū
latrone ū ficut d'pōit'. D' hoicadio. ſuſcep̄m̄. Tre
decim̄. Matrē occidēs. x. ānos p̄tēat. p̄m̄ ſōz ſa
ti appaz q̄ pōt'. xxxiii. q. n. latoēz. vbi dī q̄ p̄mo ā
no ecclīaz n̄ itat' ſi an̄ ſoēs ecclīe oēt. Doſt' ānū vō
ūtz ecclīaz ſtās ū' adiētes z n̄ cōiz n̄ cōpleto t̄m̄o.
oblatoēs ē nō volūtate accipiāt' n̄ p̄ ſeptē ā
nos. Et p̄ hos d̄cē ānos n̄ cōmedat' n̄ potū alō
bmū. bibat. excepe diebz d̄m̄i z feſtiuis a feſto
paſte uſq̄ ad feſtū p̄tēcoſtes. Et n̄ vadz alicu
bi n̄ pedēſt'. ſeīa ſc̄d̄ q̄ta z ſexta ieuēt. ſi t̄n̄ n̄
ſepat' ab vxoē p̄t' p̄d̄m̄ adultēy. Decim̄ q̄tz.
Uxoicada oībz diebz q̄bz p̄t̄z n̄ debz vti cāmbz n̄
potū. alō vīo. n̄ t̄ paſca z natali d̄m̄. t̄ p̄cē z cū
z ſale. vigilyz orōibz z eleōſimis p̄m̄iaz agat: ar
ma n̄ ſumat. vxoēz n̄ ducat: balneo n̄ vtat'.
Quiuū letōtū n̄ ūtz. t̄ ecclīā p̄ oſtū ſct̄. n̄ d̄c̄z i
vita ſi t̄ mōte t̄m̄. ut p̄. xxxiii. q. n. ad mōre. Et
itellige q̄ maiō p̄m̄ā t̄ vxoicade q̄ m̄t̄ade. n̄ q̄
maiō ē p̄t̄z vxoēz occidē q̄ m̄rēz. ſi q̄ p̄m̄oēs ſc̄l
hoīes ad occidēdū vxoēs q̄ m̄rēz. z iō ut vtrahā
t̄ ſuō eis p̄cā t̄ūgit. ar. xxxiii. q. i. nō affc̄am̄.
Decim̄ q̄tz. Jugulāō volūtate p̄uez ſuū. d̄c̄ Ray.
q̄ tat' debz t̄ mōſterū t̄duci: ſi n̄ hz alios p̄ueōs z vr

ore: quoz ei debz ipom pnia. s. vii. annoz. Si aut
 ex negligētia uigulat eū pientes: ita qd ponit
 eū i lēz suū sanū. z postea ueniunt eū mortuū.
 tribz āno pēteat: qz vno āno ē i pāe z aq oibz
 feys qrti sexti z sabbat. alj duo ieiunādo feiaz qz
 tā z sabbatū: s. sextā i pāe z aqua. d. his q occi
 dit filios. c. i. z ii. Decimo sexto. Penit. xl. dies
 ieiunādo i pāe z aq p. vii. ānos pēteat. vi. q. i. q.
 tāqz. Decimo septimo. falsā mesuaz lms. xxx. diebz
 pēteat i pāe z aq. d. emptōe z veditōe. vt mesue.
Decimo octauo. q deuotū t moialē cognouit. x. ā
 nis pēteat: z ipā filz. xxvii. q. i. c. d. filia. z c. duo
 tā. Decimo nono. Presbit cātās missā z nō dīcās
 āno vno pēte debz: z itēm a celebrōe misse cessa
 bit. d. se. di. ii. clatū. Digesimus. Sacerdos q laicū
 motū cū palla altāis tuoluit. x. ānis z qnz mē
 sibz pēteat. Dracon vō tuēmo z dimidio siue sex
 mēsbz pēteat. d. se. di. i. nemo. Digesimus primus.
Sacileg violāo etiāz septē ānis pēteat. xii. q. ii.
 d. vno. Et p̄ āno aū cōmācūz qd violauit. Nistat.
 Sād āno aū foēs ecciē. Tercio āno i etiā. Et p̄ hos
 tres ānos carnes nō cōmedat: z potū als vniū nō
 bibat n̄ i pasca z i natali dñi. n̄ dīoz accipiat.
 In q̄to āno dīcabit z tūc q̄nto z sexto vsqz ad septi
 mū ānū feia z 4^a z sexta a carmbz z a potu ab
 stineat. Digesimus scdō. Quāerō frāgētes spōsalia
 filioz. p̄ tūmū sepeñ a dīone z filz filz si i dpa
 sint. xxi. q. iii. si q̄ penes. Digesimus tēto. Qui dū

De sacramēto

cat illā ad mīmoūy quā p̄ polluit p̄ adulterūy
q̄ny āms p̄teat. xxi. q. i. Si qua vidua. Dies
noq̄t. Blasphemās debz p̄ septē hebdomadas agē
p̄māz p̄m̄ forz q̄ t̄dit d̄ maledic. c. statuum. Dige
simusq̄nt. sac̄dos denudās d̄fessioēz alicy v̄bo t̄ fac
to t̄ signo. xx. d̄ q̄ mf̄ d̄uct. z h̄i d̄ pe. di. vi. sac̄dos.
Digesimussex. Deuuz si lib̄ est. xl. diebz p̄ septē
ānos t̄ p̄cē z aq̄ p̄teat. Si seruz tabz āns. xxii.
q. v. q̄ cōpuls. Digesimusseptim. Qui puat̄ t̄
manū ep̄i p̄ tres ānos p̄teat. Qui v̄o t̄ manū
n̄ d̄f̄cta vno āno p̄teat. Qui v̄o coacte nesciēs
t̄ t̄ā ḡue p̄t̄z tabz q̄d̄gesimus p̄teat. Is t̄ tabz
āms: q̄libz āno q̄dragita dies. xxii. q. v. q̄ cōpuls.
Et q̄ sciēt iuat̄ t̄ aliū uiāre p̄mittit q̄dragita
dies p̄teat t̄ p̄cē z aq̄: z septē septēs ānos: q̄
lib̄ āno q̄dragita dies. z fili cōsoḡ sui. xxii. q. v. Si
q̄s puauit. z. c. si q̄s cōuct. Digesimusoctau.
Dyscepās a d̄f̄ctudie metropolitāe ecclie t̄ ho
ris cāōmā: septē mēsibz d̄tione p̄uet̄ si ex cōteptu
hoc faciat. di. xii. c. d̄ l̄ns. Digesimusnon. Sor
tileḡz q̄dragita diebz p̄teat. d̄ sortileḡs. c. i. z
c. ex tuaz. Qui at̄ aspicit astrolabiū vno p̄
teat āno. ibidē. Tricesim. In f̄cōz p̄sbitei duo
decā āms p̄teat. vt. c. ij. d̄ pe. z re. Tricesim.
p̄m. Incedēs domū totū dānū v̄ficiat: z tabz
āms p̄teat. eodem ti. c. ij. z d̄ iuis z dāno cato.
c. si q̄s domū. Tricesimussc̄d̄s. Cōcās h̄ctiāi ne
sciēt ānū p̄teat: sciēt q̄nqz āms. Dezmit

teno at hereticu rātae nesacet missa. qdragsita
dieb. Si aut i subuisione fidei tāq hereticū dāna
tur n dāe āms pēteat. Si qō rāseuē ab ecclā
fugies ad hereticos. xii. āms pēteat. sm forz. xxiii.
q. i. Si qō dedit. Tuce smusta. Qui nesacet
cognoscat duas sorores: l mēz & filiā: l amitā
z nepte septē āms pēteat. Si sciet ppetuo acie
bit dūgso. xxiii. q. v. mca. si qō. Tuce smusq
q. i. aū bruto corēs pl qz septē āms pēteat: z idē
p tēstū. xxiii. q. ii. hocapz. z. c. septi. Tuce smusq
q. i. Paron rō ecclē dilapidāō vno āno pēteat.
xvi. q. vii. fili. Tuce smussere. Qui uat pacē n
facē cū pēio. vno āno pēteat z ad pacē cēat.
xxii. q. iii. q. sacō. Tuce smusseptm. His bap
zatē l bis. sūt septē āms pēteat. qūā z sexta
feiaz i pacē z aq z cogēt fieri vīgularis. d. se. di. iii.
q. bis. z. c. dā qz. Sūt plēs alij casz q apud nos n cēt.
z idē illi nihil possū. Si aut itelligēdi sēt d pma
pblica z p pto pblico. ¶ Quia qd sacēdū q lūz
pma sit taxata a canoibz p māfeta pacis. ita q
nullo lūz aqz iponē l vaiare. tū epō d hīs dypēfac
pēt ex cā rōbili. ipacis cūstārys pfoāz. vt dē Leo pp.
Deiudis tpa dstitueca sēt tuo iudicio sm q pper
eis aōs d fuetū cē duotos. xxvi. q. vii. Tpa. z. c. li sit.
Itē dē. Hicō. d. pe. di. i. mēsuaz. Et iō dico d oactis p
cātū q pmet ad simplices sacōtes q vbiūqz iūcē
at taxatā pma z p canoēs n mutēt cā sic cā. ita
tū q n pdat p eā ptozē. sm hē itelligē illud qd dēt

De sacramento

dz. si male mal' q' p'me sa arbitraie. d'pe. 7. re. d'q.
4 d' Fortilexys. c. 11. glo. 11. vbi dz q' p'me tep' arbitral'
u' e. qd' itelligit glo. vlt' d' qd' ia ius taxat. 7 si ius
taxauit vnu' anu' p'me 7 d'lam' exigit pl'. h' e' ad sa
cota arbitriu' d'cessu'. **It' dz d' del. exto. latoes.** Et
1° q' dixi non' sic au' n' debz p' quecuq' sacote mutui
p'ma taxata. qz ex au' p't bn' modeari p' siplia' sa
cote q' d'p'p'at p't d' canoes taxates tale p'maz.
vt d' iudicys. **Et si deici. i. glo. sup' vbo. d' adu'tel**
16. vt ibide' non' doctoes. **V' Pro isto t'n' scieduz**
q' hodie mlti sup'sert' occasioes errois ex isto d'co q'
dz. p'me sa arbitraie 7 p'm' arbitriu' sacoti ip'onece.
Et io' p' melioi' ist' d'ca' itelligetia adu'tedu' e' q'
sicut dz sc' **Tho. sup. 111. di. xix. q. 11. ar. 111.** Si q's
p't motu' p'mapat' ag'it vti sua p'tate p'sup'sc't.
n' d'f'q't' eff'z p'm' **Drom'siu.** 7 p'p'terea tal' ab'odie
7 officio diuio' autet'. 7 d'p'a' i'curret. vbi g'aa. si mi
nistr' medici aliu' adhibet' mediciaz' erroto q' p'cept'
medic' g'iu' tal' offendet' medicu' 7 et' egrotu'.
Et qz p'me satisf'orie sa' medicie p' p'ctio' i'flige'
de. vñ sicut medicie i' arte d'f'mate n' oibz co'pe
tut' s; vaiande sa' p'm' arbitriu' medici. n' p'p'az vo
luntate sc'ptas s; arte medicie. ita pene satisf'or
rie d'f'mate i' canoe n' co'petut' oibz s; vaiande sa'
p'm' arbitriu' sacoti diuio' i'q'atu' c'gulatu'. **V'**
Tho. Vnde g' q'cuq' iudicis p'm' caput tuu' i'ug'edo
p'mas n' taxari debui' d'c'ustatys: qz i' magno pi
culo es: d'apico te 7 d'f'it'it'. si arbitriu' aliu' p'maz

q̄ p̄p̄s s̄c̄o eā dicitur illi ofitēti iponēdā. Dñ dē
s̄c̄o q̄ d̄i. xx. q̄. n. ar. n. q̄ q̄licūq̄ habeat se sac̄os: l̄ d̄uī
 tat se i officio sac̄o: n̄l̄lonm̄ p̄c̄oꝝ p̄m̄aē ad
p̄t̄itatē exē pene. v̄ iō si eā h̄ n̄ exp̄l̄z exiget̄ ab eo i p̄
 ḡuolō. Sac̄os t̄n̄ d̄yact̄: vt d̄i d̄c̄: p̄c̄āz iponēs
 m̄oꝝ eā ex id̄uſt̄ia p̄l̄y p̄c̄eſt ofitēti q̄ noꝝ. q̄ for
 te ā maḡn̄itudīe pene poſſ; a p̄m̄ā agēta ipedi
 ri. q̄ diuīn̄ amō q̄ i eo t̄ap̄t̄ z paulatī ofortat̄
 exatabit eū poſtea ſp̄ōte z p̄p̄ā volūtate ad plūā
 opa m̄e q̄ sac̄os ipoſuit. Sz d̄c̄a. l̄o ſit sac̄os cā
 t̄: ut tūc l̄o faciat q̄n̄ p̄ſumit d̄ ofitēte ut l̄o faaat.
D̄ic̄eat ſ; ſac̄oꝝ z caute p̄p̄t̄ic̄at q̄ obitūq̄ p̄c̄ā a uīe
 exp̄ſſa ē n̄ō obmittat eā iponē. n̄ nocētis l̄ a^a cā rōbit
 alid̄ ſuadēz. ubi at̄ n̄ ē p̄c̄ā a uīe ipoſita z exp̄ſſa:
 ubi arbitrio ſuo eā ſtatuat. ſm̄ q̄ vidēt̄ expedīe: nā
 ex eā poſeſt eā aḡſuāe l̄ m̄t̄iḡat̄. vt d̄i glo. d̄ p̄. d̄i.
 i. m̄eſuāz. Ad idē ſc̄o ad̄n. l. d̄i. d̄ l̄no. ¶ Sz ſōte q̄rēs.
 q̄d̄ ſi nūq̄ arbitrat̄ ē. z m̄oꝝ p̄c̄āz ipoat̄ q̄ d̄beat:
 nūq̄d̄ i ofitēs ſecur̄ ē: l̄ ā r̄ſidūū exiget̄ ab eo i pur
 ḡatōlo. Ad q̄d̄ r̄ūc̄o ſm̄ glo. t̄c̄ā. d̄ p̄. d̄i. i. m̄eſuāz. q̄
 ſi ē oꝝ ordiāz iūder ſue sac̄os p̄aōcl̄nat̄: z ſc̄o l̄o
 aūo diſp̄eſandi. ſt̄ i^a p̄m̄ā modica ad c̄elēdū p̄c̄t̄m̄.
Si at̄ p̄ c̄oꝝ ē ipoſita. z t̄n̄ ab i^o p̄c̄itēte c̄ēbat p̄c̄t̄
 ſt̄ i^a m̄oꝝ p̄m̄ā ad p̄c̄t̄z c̄elēdū d̄iūnō p̄c̄itēs q̄ eā c̄
 ap̄t̄ maioꝝ ſuſcipē ē p̄at̄ ſi ſibi iponēt̄. d̄ p̄. d̄i. i.
Quē p̄c̄t̄z. Sz qui. Si at̄ c̄ēdebat eū ip̄t̄ū: i d̄ p̄a
 ē p̄c̄itens a ofitēs. q̄ p̄c̄oꝝ n̄ r̄quīſiūt. Et l̄o eſt d̄
 illos q̄ ip̄c̄t̄at̄ l̄uēt̄ā ofitēdi alibi a ſuis plebāis. z d̄

De sacramento

fuerit scriptis sacerdotibus & monachis ad hunc non electi et appro-
bati. et tales se dapiunt. Ita de Aug. d. pma. Qui vult
deservi peccata sua ut uideat gratiam: quare sacerdoti facere
ligare et solui. ne cum negligens circa se sit: negligat
ab eo qui cum misericorditer monuit et petit ne ab eo in fouea
caedat: quoniam stultus errare uoluit. Et subdit. Qui
deserui vult omnino deservat sacerdoti meliorem quam uicere pe-
ccata. Audiat autem uniuersus confessor talis quilibet sibi placuit
pma. et ponens quod sibi dicat per beatus Hieronimus. et ponit hunc
u. xxiii. q. i. non affeant. ubi dicit. Non affeant sta-
tuas colapas ubi appetam quod uolumus dicentes. hunc
grue est. hunc leue est. si affeant diuina statera ex scripturis
sacris tanquam de thesauro domini. et tunc quod sit gratia ante-
dam. Ita Hieronimus. Et quibus uis uides quod pma que imponit
erronee et alie que sunt imposita tunc uideant colapsa et te-
meane. hunc est quod dicit Gregorius d. pe. di. v. falsas pmas
ubi dicit. falsas pmas esse dicimus que non sunt auctoritate
sacerdotum pma per qualitate communem imponit. Unde dicit glo-
sa si dea peccata statuit: et tunc monuit imponit: falsa est pma
non ex causa tempore. ut dicit. xxvi. q. vii. Tpa: ubi dicit Leo ip-
se tpa pma habita moderate constituta sunt iudi-
cio sacerdotum. put confessores pma quos propeierint esse
duos. Hoc est quod dicit doctores finali quod tunc tunc
ex causa. si nacta pma eodem modo quod dicit est abire put
dicit. si dicitur cunctis psoare: tempore: loco: eta-
tu: qualitate criminis et aliorum. put dicit d. pe. di. v. d-
fidet. Circumstantie autem non in illo usu. Quo: quod
ubi: quibus auribus: cur: quomodo: quomodo. Hoc est dicit quod ligat

alia' amie a me taxat pma septems: si tu fac
 eos vidz psonz paupes dbale k mms senē k mms
 iuuenē k mltū nobile: k locū t quo moat sicut
 k auiaz pnapis n ee apta ad pma; auctū sic a
 me expssa. l vidz tēp nō ee auēiens ppe mimos la
 boēs tūc iptates. i his casibz pē fessor modēate t
 toto k i pte. put nōt i glo. xxij. q. iij. Si is. Et h' m
tellige qn statū sufficiēt vidēt pctōez. ¶ Sz dices.
tū Grego. i. tomel. dē: z pōtē t ca. p dco. Si is q p
lae ē dnto dbitoi cēpas ipuē dmittit: n mediocri
tē pfa offendit q dbita celesti regis z dmi sua psp
tōe soluit. Sili. i. glo. xxvi. q. vii. h' sit positū. dē:
q n pē saccos totū dmittē sūe aliqua pma. Et
idē d pe. di. i. c. Mēsuaz. z c. Si pctz. z xxvi. q. vii.
Tpa. z. xvi. q. vii. h' qui. Tu dic q oia i loquūt
d illo q n est pte' sufficiēt: vel d' i' q pē agē pma;
tōmode. Talibz eū saccos ex toto n pē dmittē: z
gūt' peccatē cōmittēb. qz sic se onēret pctō alicū

E De rstitutione ablatorum
 ut dē scō Thomas rstitūō male ablatō
 z hū n sit satisfactio n' pō ex ē tū pām
 bullū ad satisfactōez. qz n ē aliud n cessāe ab offē
 sa. iō d ipā aliqua rbiūgā. ¶ Sciēdū aut q hō
n' deo satisfacē n' rōcalia pē q vē dēny alienā.
Ico an oia q alienū rāpit z dēny si vult digne
pētē p' debz oia i' rstitūē si pē. Si aut n pē i' vo
lūtas rstitūēdi aut tāta rstitūōē qta possibit
tē p' m' dūtoez vtuisqz ad arbitriū bonoz. ¶ Unde

nō q̄ si q̄s aufert alicui famā iūctōe iſtā mōdi cū
tenē ad iſtitutoēz fame. dicēdo ſe falſū dixiſſe ſi fal
ſū dixit. **S**i v̄o v̄oz dixit: & n̄ ſuauiū mōz fine
cōrectōis: dicat q̄ h̄ dixit n̄ iūctōe eſ bonū. **I**te abla
tōēz h̄gmitatē iſtituat ad arbitriū bonoz: l̄ ſi ē pe
na ſtatuta i cūitate: illā ſoluat. **S**ilī ad abla
tōēz mēbrū l̄ p̄uatoēz vite alicui fiet iſtitutō ſm̄
ſuetudinēz l̄ ſtatutū cōmūitātē l̄ tte. **T**enet̄ eti ſatis
facē p̄uicis & v̄oi iſtēcti q̄ abſtulit p̄uicis p̄v̄z &
v̄oi mātū q̄ eos nutrebat. v̄n̄ ē dānū p̄uicēns
debz eis tūc iſtituē ſm̄ ſtatutū. **E**t q̄ ut d̄ d̄cō
ſubtil. xv. di. q. iii. **E**t q̄ oīā illa v̄x aliq̄s p̄t̄ cōp̄e
ſac̄e i digne expeditz ſilī aiē cuiuſlibz hominē vt
ſoluēt p̄ paſſioēz volūtātēz vt ſq̄ occidēt p̄ homi
cidio. **V**n̄ d̄ q̄ op̄tūē p̄uſuz ē i m̄ta cōitātibz
vbi ē ſtatutū lex taliois i cūi hōicidij n̄ p̄uat̄ ut
lex moſaicā ſi ut euuāgelicā. d̄ qua **M**att. xvi.
Mēs q̄ accepit gladiū i gladio p̄bit. **I**te ſi aliq̄s
aliū i p̄dit d̄ p̄bēctā cōſeq̄ctā. ſi fāt aiō lēctōi i p̄m̄
tenē ad iſtitutoēz. n̄ q̄m̄ valebat p̄bēctā: q̄ n̄d̄i cā
d̄ fuit iſſequit̄: ſi p̄ſat̄ i d̄tōibz v̄triuſq̄ ad abitiū
ū bōōz. **N**ā ſi feat q̄ i d̄gn̄ cāt̄ ē quē i p̄diebat.
l̄ d̄ meliōi p̄uidēt̄ iuſte feat n̄ tenē iſtituē. **N**ō ſo
lū aiē q̄ accipit ſi eti q̄ fāt̄ accipiēt̄ tenet̄ ad iſti
tutoēz. vt illi q̄ nouē p̄ctis alieis iſſentuit̄. nā q̄ iu
uat̄ facē tenē ad iſtitutoēz totū. **S**ilī q̄ iſſulit
facē: ita q̄ ſine eſ iſilio n̄ ſui ſi f̄z totū iſtituat.
alō iſtituat q̄m̄ nocuit p̄ ſe. **S**ilī adulatō lautis

captos que ipse cepit alio n̄ raptur⁹ tenē i solidū.
 idē i totō sic p̄ncipal. Sic p̄ncipalē i armie f̄
ti l' rapme tenē i solidū sic p̄ncipal. Sic p̄ncipalē
apās i re furtā l' rapta tenē i stituē eā. Uetia q̄
eā sciēt emt l' rapit. Sic q̄ vidz furtū fici r
taq. cū ex officio tenet̄ euclac: tenē ad i stitutōs.
alio nō. Sic q̄ n̄ plibz cū tū tenet̄ ex officio. Si
mili q̄ fat eē ubi iag r n̄ vult euclac: si tū p̄ncipal
fat i sateat alio n̄ tenē f̄m Ray. r f̄m Tho. n. n. q.
lx. ar. v. Cū at̄ spoliati ignoant: tūc distribuēt
tō i p̄nos vsq̄ p̄ paupibz illis loci ubi rapia ē fat.
l' p̄ eadē euclac loci. r h̄ si n̄ appacēt h̄es sui. qz si ap
pacēt illi fiet i stitutō. Si et̄ sit absēs cui fici debz
i stitutō: debz ei t̄nsmitti si cōmode fici p̄t. alioq̄n
i loco tuto debz i p̄oi r d̄ suai p̄ eo f̄m Tho. ubi sup.

D Umo Cautele ex pte confitēi seruade
 caueat d̄ fiteō ne diuidat d̄ fessioē. v̄p̄m̄
 duēdo v̄nā p̄tē p̄cōz cōz vno sac̄dote:
 r alia cōz alio. Si itēglit̄ d̄ fiteat̄ oīa vni. d̄ p̄
di. v. c. l. Nā alio d̄ fessio eēt falsa r ficta r i ca
mihi dimittit. uix illd. larga dei pietas v̄iaz n̄ v
dimidiabit. Aut totā at̄ mihi p̄ncipalē dabit. Si
tū d̄ fiteō q̄s cōz vno sac̄dote n̄ r̄cōdaba' aliq̄ p̄cā
q̄ postea r̄duccō memoie vadit r d̄ fite' cōz alio:
n̄ ē diuisio d̄ fessiois. n̄ oꝝ ut ritet̄ d̄ fessioē p̄ fat
tā. s̄ dicat i gnali q̄ cū a' mltā sit d̄ fessio h̄ fuit
oblit. Ica d̄ sac̄ tho. l. iii. di. xvij. q. xiiii. ar. iii.
Multi at̄ d̄ fessioē arguūt alios q̄ tūc n̄ q̄t n̄

illi fitētē. qđ fieri oīno n̄ debz. Nā sic cōz plibz
fitētēs si faciūt cōpōitō ut mltiplicēt, ut offēs z
oratioēs ad deū. n̄ ut sic fitētēs cōz plibz fitē
tes eadē pctā maiōēs rubōēs habeāt cōmēcabiles s̄i.
Utile nāq; ē talit̄ fitēi plibz p̄t̄ maiōēs v̄cādiā
h̄m̄cā q̄ est mariā p̄s satisfactoris. Et p̄t̄ eē tā fce
t̄ps ffessio q̄ etiā tō peā tollēt. Nā dē s̄c̄o tho. di. xviij.
q. iij. ar. iij. q̄ p̄ absolutōēs sacerdoti n̄ solū c̄pa dimit
pena tūt. s̄ etiā d̄ i^o que i p̄gatorō debēt aliqđ dimittit̄
vt min⁹ i purgatorō puāt̄ absolut⁹ d̄cedō an
satisfactorē q̄ si an̄ absolutōēs d̄cedēt. z sic v̄tute
passiois r̄ sic p̄uidicio diuīe iusticie d̄ peis glōz
p̄pōcōbilis aliqđ dimittit̄. Et subdit. Nō ē iōue
mēs si p̄ frēq̄tē ffessioēs etiā tō peā tollat̄ ut pct̄
oīo mācat̄ ip̄uicū p̄ q̄ peā r̄ satisficat̄. U sac̄o
tho. vbi sup̄. ar. iij. Utile ē etiā sic fitēi plibz. q̄
q̄libz ffessō tenē orāe p̄ suos ffessis z eoz mediā i^o m̄s
satisfacē saltē ḡuālē. Verūtū eph̄cedi s̄i fitētēs q̄
nūc̄ isti ista pctā. postea alci d̄ nouo itez cōm̄s
sa fitēt. v̄cācātes p̄oēs ffessōēs. p̄ eo q̄ itez eadē p̄
us ffessa postea cōm̄sēnt. Vñ iducēdi s̄i ne h̄ faciūt.
q̄ ffessor nouit eoz fragilitatē: vñ nō debz ip̄uicē.
Quōd caueat fitēs ne mēt̄uat. ne s̄z pl̄ dicat q̄
v̄s se h̄: l̄ min⁹ q̄ s̄m̄ s̄c̄m̄ Auguſtīnū z s̄c̄m̄ tho.
si n̄ ē pctōr mēt̄ico fit pctōr. xxij. q. ij. Cū h̄m̄licat̄
cāu. Et h̄ m̄tū arguit illos q̄ cāu h̄m̄licat̄ d̄ se
pl̄ fingūt: l̄ cāu h̄poc̄ris min⁹ dicūt. Tercio
caueat fitēs ne aliqđ obmittat: ligz dubiz illud

et peccata mortale: si dicat Confessor totum querendo an sit
 peccatum mortale: alio peccato mortali obmittendo in tali di-
 bitatione Confitei. **¶** Quarto caueat ne obmittat iter-
 rare Confessiones si Confessus fuit Sacerdoti qui eum absoluit non
 potuit. et si potuit nesciuit discere. et si Confessio non
 fuit iterum, ut quod tacuit aliquod peccatum mortale: et ne-
 gligit a obliuione satisfactorum inuicta in penitentia. **S**icut si
 Confessus est sine Contritione: puto hinc propositum in uere peccato est
 uitendi. In his enim casibus tenet euitare Confessiones secundum
Dez. **¶** Et an eadem teneat Confitei peccata peccata. Uo. i.
in. di. xxij. q. iij. De quod dicitur non tenet nisi in generali nisi in spe-
 ciali sub non dicitur. **¶** Et tunc est sine quo sciri non potest debet
 modus satisfactorum. unde tenet Confitei et notificare dominis
 facta quod sciat que satisfactio sit ei imposita.
 ut si ipse fecerit lapsus carnis passus est ex aliqua occasi-
 one. ita quod occasio pro satisfactorum presentant. et sicut de
 aliis peccatis. **¶** Quinto caueat sacerdos ne Confiteat
 alio Sacerdoti. **¶** Et non pro. quod alienus non potest eum absol-
 uere et ligare. d. pe. et re. Omnis. **¶** Et d. pe. di. vi. **¶** Pla-
cuit. **¶** Licet enim omnes sacerdotes claves ligandi uti soluedi
 accipiant in ordinatione sua. non tamen equaliter laxata est
 illa potestas ad quibus sacerdotes. **¶** Et ideo potestas ita des-
 sa eis est ligata quod ad exercitum ita quod non potest eam ex-
 ecere. nisi det eis potestas in iudicio ordinarum et delegata
 ab episcopo et a sede apostolica **secundum** Jo. an. i. c. om. **¶** Potest autem
 pro sacerdos quadrupli accipi. **¶** Uno modo pro quo potest potest
 dicitur quod potest sine modo infelici. **¶** Alio modo quod potest modo superi-
 ol. et sic episcopus est pro sacerdos omni homini sue diocesis et in me
 ut plebanus //

diat. ut t. c. cu ep̄s. d of. or. li. vi. v. i. c. vlt. d of. az
chy. p̄m̄ Host. Vel q̄ p̄est mō p̄ncipalissio ut p̄.
Na p̄ ē p̄ sac̄dos oīz xp̄ianoz: v h; pleitudie;
pt̄ati. d aucto. v vsu. pal. Ad hōrē. v d for. d pe.
c. vlt. v. ix. q. m. Sūta p̄mūdū. Tercio p̄ sac̄dos
dē h̄ns iūsdic̄tōē; d̄legatā ab aliq̄ p̄dōē; v a
legato pape. d of. lega. c. i. Quāto h̄ns iūsd
ic̄tōē; a cōi d̄cessiōē v p̄missiōē iūis. Et sic p̄i
sa illi q̄s ep̄i v abbates exempti eliḡt i d̄fessōē.
ut d̄ pe. v iē. Re p̄ dilatōē. Sic et i articulo mō
tis q̄lib; ē p̄ sac̄dos illi quē audit si p̄puz h̄ē
n̄ p̄t. xxvi. q. vi. Si p̄sb̄it. v c. sc̄pti. Hoc et mō
vagabūdoz hōz est q̄lib; p̄ sac̄dos ad quē deue
niūt. sili p̄ sac̄dos p̄sūdoz ē ad quēcūq; deue
niūt. Concoctū Jo. an. Inno. Hosti. f̄z ioh̄es h̄ēc
ca. Ioh̄es d̄ lignuino. d̄ pe v i. Quē. ¶ Sac̄dū cū cōa
p̄dōē q̄ q̄s p̄t cōmittē audic̄tiā d̄fessiōis fr̄ib; p̄dō
catoib; v mōdrib; p̄ ip̄; electi v p̄bat. si illi n̄ h̄nt
auctōritatē tōlē sicut plebat̄ n̄ eis p̄p̄alit̄ cōm̄t
tatē. ut nōt̄ d̄ sept̄uīs. Quidū. i. de. Nec d̄fessus
talib; tenet̄ utz d̄fitei p̄o sac̄doti ut q̄cā erronee
putat̄. q̄z auctō fuit Johānes d̄ polliciat. quē
ep̄bant Johānes vice sim̄ sac̄dō i quādā exuagā
tī: que ic̄p̄it Has electōis. ¶ Sac̄dū et cōa p̄dōē
p̄ r̄q̄s p̄t d̄fitei alit̄ q̄ p̄o sac̄doti i p̄lib; casib;.
¶ Or̄io si subdit̄ sc̄at p̄p̄ū plebanū h̄ētiā a sol
licitatōē; ad malū v fragile ad p̄t̄. a ad r̄ue
lādū p̄nū v ignālū vbiq; d̄fiteō tim; p̄babi

ut tunc sibi & sacerdoti p[ro]p[ri]o. tunc eis debet d[omi]n[u]m ad
 sup[er]ior[um] & pete licentia[m] alte[r]i d[omi]n[u]m. Sec[un]do Tho. in
iii. di. xviij. Hostie. et enu[er]at octo cas[us]. Primo
et q[ui] p[ro]p[ri]o sacerdos e[st] o[mn]ino i[d] discret[us]. d[omi]n[u]m. di. vi. c. m.
 placuit. S[ecun]do h[ic] subdit[ur] debet pete licentia[m] a sac[er]d[ote]
 d[omi]n[u]m. q[ui]a si n[on] vult d[omi]n[u]m petat ab ep[iscop]o. Secun]do
 q[ui] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o t[ri]stulit d[omi]n[u]m ad alia[m] p[ro]p[ri]a[m].
Tercio q[ui] q[ui]s e[st] vagab[und]us. Quarto q[ui] q[ui]s q[ui]t d[omi]n[u]m
 m[er]itu[m] q[ui] se d[omi]n[u]m. necd[um] q[ui]t e[st] a l[imit]at[ur]
 ad vnu[m] locu[m]. Quinto cu[m] q[ui]s d[omi]n[u]m i[n] alia p[ro]p[ri]a
 d[omi]n[u]m & d[omi]n[u]m rapia[m]. tunc eis ibi p[ro]p[ri]o. Sexto
 c. i. Et h[ic] si e[st] p[ro]p[ri]o. ita q[uo]d p[ro]p[ri]o e[st] exco[m]m[un]icat[us] a s[an]c[t]o
 lato i[n] loco. alio si e[st] occidit[ur] p[ro]p[ri]o absolui a p[ro]p[ri]o sa
 c[er]d[ote]. vbiq[ue] futu[r]u[m] l[ic]et rapia[m] accepit. Sexto r[ati]o
 ne studij. v[er]o cu[m] d[omi]n[u]m accede[n]s d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]o ad
 studiu[m]. Septimo t[em]p[or]e natiuitatis. ut q[ui] i[n]f[an]t[us] ad
 m[er]itu[m]. l[ic]et debet i[n] bellu[m] l[ic]et m[er]itu[m]. Octavo si n[on] po[ss]u[n]t
 p[ro]p[ri]o i[n] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o sacerdoti. S[ecun]do h[ic] vltimu[m] d[omi]n[u]m n[on] te
 net. In talib[us] e[st] casib[us] vbi q[ui]s d[omi]n[u]m alio debet
 ei i[n]iuri ut se p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o sacerdoti n[on] p[ro]p[ri]o sacerdos de
 b[et] d[omi]n[u]m ne dicit se e[st] absolutu[m] ab alia exco[m]m[un]icat[i]o[n]e.
 q[ui] tunc n[on] tenet crede[n]s sic l[ic]et absolutu[m]. Primo t[em]p[or]e
 d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]o Richard. i. iii. di. xviij. q. i. ar. m. q[ui] sic cau
 m[er]itu[m] n[on] d[omi]n[u]m l[ic]et legitima n[on] q[ui]t q[ui]s aliu[m] sac[er]d[ote]
 te p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o. sic m[er]itu[m] d[omi]n[u]m facit dubitantes teme
 de vita p[ro]p[ri]o sacerdotu[m] & dicitur q[uo]d n[on] d[omi]n[u]m illi i[n]e
 briato s[ed] q[ui]t alienu[m] d[omi]n[u]m statutu[m] eccl[esi]e. S[ecun]do si
 al[ia] discretio n[on] p[ro]p[ri]o h[ic] l[ic]et p[ro]p[ri]o n[on] vult d[omi]n[u]m licentia[m]

De Sacramento

subdico d'fiteci p' se: qd' e'it aggedu. d' **Richa**. q' d'
tali cau' p'f' bonu' obie' f'it' m'gi' s'bdit' vtilitate
aie' sue d'fite'edo p'po' sac'cotoi' m'm' bono du' t'n' sit
sufficiens q' d'fite'edo altei' melioi'. **Et** dico d' m'm'
bono: n' d' m'm' discretio. q'z' alio' p'p' quend' e'it' m'
n' discret'9. qd' n' est ver'9: s' p'p' quend' e' m'gi' dis
cret'9 si p't' h'c'i'. **¶** Excusat' s'bdit' idiscretio pleba
no d'fite'9 si cu' male iudicat. q'z' n' tenet' cec' t'cau'
duc'e' ne abo' i' fouea' cadat'. **¶** Et no' q' i' cau' q'
q'9 veiens d' alicu' pa'd'na' caueat' i'p'e'it'ia' p'p'
sac'cotoi' pete'9 audiri' c'f'essio'e'9 sua' p' alienu' ple
banu': dice'9 se h'c'e' lic'e'cia' a p'po' sac'cotoe: nu'q'd'
tenet' ei' crede' i' que' pet'it' p' audie'ia' d'fessio'e'. **¶**
p'p'oco' q' sic: put' no'uit' **Jo'e's** adree' i' glo. iij. c. i.
d' p'uile'g'is. i' dem'e't'ia'. p' q' allegauit' d' p'e. di.
vi. **placuit**. q'z' n' e' i'memo' p'sum'e'd'9 sue saluti.
i. q. viij. **Sc'm'9**. z' d' homicidio. **Sus'm'f'ic'asti**. **¶**
at' h'ac' lic'e'cia' pa'd'nal' ca'e. et' si no'du' h'z' d'd'ic'9
sac'cotoi'. a' e' v'ic'ia'9 v'ic'is' suas' g'e'ns. ut' d' **Jo'e's** adree'
i' qu'ita' glo' ibid'e'. **De cautel' seruadis ex p'te d'**

Dico caueat' d'fessor' ne sui' pa'd' **fessoris**
d' h'ant' h'nt'e' casu' ep'i' no'du' expedit' i'
quo ip'e' no' p't' disp'e't'ae' aliq' mo' audiat'
absolu'e' ad cautela'. sicut' stulti' q'ca' s'fueueru't'
face'. q' n' d'fesso'e's s' p'oti' d'cepto'e's appelladi' s'z' z'
d'fuso'e's. q' cu' no' p'nt' absolu'e' i' casibz' ep'i' dicu't'
pa'd'na'o'. **¶** It'e' e' te' ab soluo' ab isto' p'co' ad caute
la'. ut' poss' istis diebz' d'ic'ae' ne d' te' sc'ac'alu' oriat' si

nō dicitur isto festo pasche. Tu autē in ista festa ac-
 cedis auctoritate ep̄i & fubeis d' isto p̄cō. **N**ō sic
 ip̄ie nō sic. ne dapias te & ip̄z. Sic eū facias & di-
 cas. **H**oc fili. e' nō habeo ī isto cāu auctoritatē.
 g' accedas statī ad ep̄m l' e' auctoritatē hūitē. n' te
 p' p̄uies sacō eucharistie n' fucis absolut'. **S**i eū
 n' posses accedē ep̄m an' ista festa nullo' accedas.
Et si aliq' d' te suspiciabū dūctes. **I**te nō gratis n'
 dicant ista festi. l' si a te queat vicin' tū. q̄re n' es
 dicat' isto festo: dicas q' h' feci d' filio sac̄doti mei
 l' fessiois. l' q' habeo g'ues īmiciās cū hostibz q̄bus
 cū quos nōdū euasi. **E**t vez dī: q' h' inimiciās
 cū dialo. & e' laq̄os disūpē & ip̄z expugnāc d' cōde suo.
 n' t' h' mētū. **N**ō tū dicat. t' h' habeo īmiciās cū q̄bi-
 tā hoīb. s' cū q̄bzā hostibz: n' eti h'et īmiciās cū
 hoīb. **S**acerdos atē hoc cāu qm̄ subdu' d' fuet' colit' s'
 iueiens casū ep̄i mē alios audiet' absoluat ab ill'
 & iūgat p̄māz p̄ ill' q' s' d' auctoritate sua. casū
 vō c'seuatū i'mittat ad ep̄m. **N**ō sicut qdā faci-
 ūt q' p̄q̄z auduit ī cōfessioē cāuz ep̄i statī dicit' cō-
 fectū. **V**adē nō hēo teāi q̄q̄z disponē n' accedas ad
 ep̄z. **E**t tales exponūt p̄soās h̄mōi mag' p̄cō. q'
 sepe d' tūg'it q' tales oblici fuerūt d' p̄cōis p̄r' d' fessiois.
Derūt si sac̄dos iueit' d' fiteēt' excoīcatū a iue l' ab
 hoīb. **N**el si fōre dicat' cōfiteēs. **D**one p̄r' ego set' p̄aus
 si deiciū ordinatū ex ira. l' sū ī excoīcatioē maiori-
 tū statī sac̄dos nō audiat' cōfessioēz. n' absoluat
 eū ab aliquo eti m̄mimo p̄cō don' fucit' p' sup̄ioēz
 a sm̄a excoīcatōis absolut'. & se d'cauit' p' l'ras ab-
 solutū. **S**m̄ **Tho. i. m. d. lxxviii.** **S**ac̄do caueat sac̄-
 dos ne aliquo mō ruelz l' p̄cat' cōfessioēz signo nutu

De sacramēto

l' facto. s; oīo deb; celare extē⁹ sicut des tegit iudē. **Per**
h^o etiā ut dē Tho. i. iii. dis. xxi. hoīes nūq; attrahūt
z siphicā cōfuet. **S**i autē pūdm īminēt. z h^o solū sa
r; p'fessioēz. ut q; sat aliq; hēticiū. sūb sat iūendi
arū. nō p' h^o deb; ruelare eos: s; pot; monē deb; ta
les ut desistāt. z plato dicē q; vigilet sup gregē
sū oī ruelatoē cōfessiois. **S**i etiā sacdos cōpellēt
ad dicēdū p epm: tal bñ p't dicē. **R**euēnce p' ego
mihil scio: itelligēdo ut hō; q; sat ut dē. **N**ō solū
aē caueat ruelare iā q; cadūt sub cōfessioē sacrali
ut pctā. s; etiā alia gesta z facta p q; poss; q; dē
p'hēdi pctōr. imo etiā iā q; oīo nō p'tnet ad cōfes
sioēz. **E**t iū dico si aliq; dicūt alicui nō p mo; cō
fessiois. q; forte nō fit absolu^o n' p'mē iūctio: s;
tū fit sub p'pē cōfessiois. **N**ā i tali caū lic; nō clā
dat tale dē; sigillo cōfessiois p'm Tho. i. cōpedio.
tū talia oīo sūt seruāta. ex honestate ac si i cōfessi
oē suscepta fuisset. p'm Tho. m. iii. dis. xxi. **S**i autē
sacdos sat pctm p' cōfessioēz: p' illud dicē: s; n' de
b; dicē q; sciat ex cōfessioē. z mihilonim; deb; abstinē
ab hoc optū p' p'pē p'mtati cōsuetudiez. **N**ā sacdos
pctā ruelas q; sat ex cōfessioēz: z sep; h^o facies assue
at ex h^o postea etiā ruelare ea q; sūt i cōfessioē sibi
dā. iō heāt lūguā cōfrenatā dētib; p'pē p'cāz d'positoīs
z cōfessiois i artū mōsteūz ad agēdā p'māz. dx. z
i. oīo. z d'pe. di. vi. **S**acdos. **Q**uā p' vis seaur; cē cū
op; habes d' aliq; pctō tibi cōfesso r'q'ē d'ctoēz aliq'ue
sup cōsilio dādo. nō dicas sic. **F**ac q'dā p'sōā ē m' cō
fessa de ciuitate l' villa d' hoc. quid cōsilia cū ea
facē. s; pot; d'mittas ut ipā sola cōsulat t' queat
ciuitatē. **S**i forte vēt; dicas sic. **F**ac q'dā cas;

accidit sub hac for. v. puenit ad me casu tal. qd co
 sului sup eo. Et licz eet d' licetia cofiteti q' possit
 euclai ut dicit Tho. vbi sup. h' tu fiat sic scdalo z
 abstineat ab hoc sacerdos. qm' omni p' vbi scdalu
 time. Ille eti cui vclat d' licetia cofiteti tene illud
 suae z elae si' cofesso pnapal: n' dicit sibi licet
 cia a cofitete q' ille absolute ac libe' fiat ac si eet
 p' fau. Caueat at' cofessor ne sit euclado d' licet
 tia cofiteti dicat naraco. dcm e' m' i' cofessioe hoc
 q' i' nullo cau' debz n' p' h' face' qntu'cuq' licet licet
 tia a cofitete. q' ista sola vba iccludit pctz motale.
 q' iccludit euclatioes h' ut cognti eo mo' quo no'
 licz euclae. fm Scotu. De tu' sbtil docto. i. m. di.
 xxi. q. n. q' ad celatoez pcti i' cofessioe detecti tenet' h'o
 de lege ne. Jux' d. No' f'ias alys ic. Mat. vii. De
 q'ss' tene' cofessioe fama' alie' s' p' p' s'ic fidelita
 te d' suae qua' pene vult sibi suai. It' d' lege poi
 tia que e'. De cofessioe aliq' nullz te trad' debz. Tal' eti
 dat occasioez fite' cofitedi. Tercio caueat sacerdos
ne audiat mlierz cu' qua' p'auit. f. dubiaz l' adulte
va' sua. Ita' licz fm dnm archi. xxx. q. i. m. c. oes. sup
glo. ii. Tal' sacerdos p' tali mlierz i' iuge' p'iaz cu' sit pa
 rochiana ey fm Hugo. q' h' not. m. q. vii. c. vlt. Quicqd'
 tu' e' de h'. e' video aliud f. q' deici no' dnt' suis dubio' pe
 nitentia' i' iuge'. s' i' iuge' eas iducant ut ab ar' p'iaz acci
 p'at. vt i' glo. xxxiii. q. ii. placuit. Et h' totu' e' p' h'o
 nestate. fm Bartholo. bry. ic. z p' odie' fm Hugone.
Quatu' tu' e' d' i' iuge' si p'bit' dat' p'iaz sue dar
bic p' d'ucto' comisso' valebit' p'iaz. fm archi. q' ita
not. xxxiii. q. ii. vbi h' i' d' fetic' Laur'ca' polony' cu' glo. di
tes. xxx. q. i. oes. q' p'bit' ouctat' sicut' ruten' l' g' n' no'

De Sacramento

audire peccata sue uxoris. qz n̄ ip̄a libe d̄fite si adulterium
comisit. Ego i oibz istis meli9 e p̄soas lydi emittit ad su
p̄ioes. v̄ ḡo m̄io d̄ t̄ati i h̄ magna difficultate faciē
bz an s̄sbit possit audire sue d̄ubie d̄fessioes. Ego at
vidō qz iste cas9 e ep̄at ut d̄r̄ i sup̄ d̄ casibz ep̄alibz.

¶ Quāto caueat sacerdos ne ex n̄s i amie audiat
d̄fessioes alioz. nā tal̄ ḡiue p̄cat. nā sacerdos b̄n̄ docē
do ip̄s i male viuēdo i p̄t̄ deū quō eū d̄beat v̄de
nāc. xl. di. ca. m̄ti. v̄ d̄ pe. di. vi. q̄ vult. d̄. sacerdos. vbi
d̄t Auḡs. Sacerdos cui oibz off̄t̄ p̄catō. an̄ quē statuit
oibz l̄ḡuo: i nullo eoz sit iudicād̄ que i alio e iudi
cāe p̄m̄t. vbi d̄t gl̄o. qz p̄cat sacerdos i cr̄m̄e iūgēs
p̄m̄z. v̄ v̄z. vt. m. q. vii. Ite i euāḡelio vbi d̄t gl̄o.
qz si i n̄citate su9 p̄ad̄n̄an9 p̄cat ab eo p̄m̄z v̄de
rat̄ ip̄e sacerdos: v̄ stat̄ iūgēs p̄t. vt d̄t gl̄o. Quāz ḡ tu
sm̄9 v̄ e s̄i v̄ e legi auctoritates qz n̄ soli s̄i ex̄ntes sol
uūt p̄catōes: s̄i eū mali q̄z iudicabāt alioz excess
v̄ peccā. s̄i saul cū a d̄no eēt ep̄bat9 ip̄lm̄ di iudi
cabat: v̄ e iudi9 v̄m̄is9 ip̄ls̄ ex̄p̄tabat. Ite d̄d̄ cū
cū eēt adl̄e v̄ hōiāta i r̄ogāt9 a p̄p̄ha sm̄z i diu
tē dedit q̄ ouē paup̄is rapuit d̄icēs. Sili mōi e v̄
q̄ fecit h̄. n̄. Regū. xii. Ite salomō cū amoc̄ miliea
laz deos ḡtaliū colebat: cū v̄m̄sa plebs isrl̄itica
ad e iudiciū cōfluebat. Sic v̄ adiab̄ ip̄ius colē
baal. t̄n̄ d̄cē tribz iudicabat. m. Regū. xii. Ite te
d̄apias q̄s̄qz ista legēs. qz m̄ylom̄m̄9 ḡiue p̄c
cas. lis absolutio quā facis i subditos teneat ad
deū q̄m̄ ex officio nō ex iūis merito. qz v̄tqz meli9
facēs si ex v̄troqz absolues. qz v̄ tibi merito gr̄az me
reis: v̄ cōf̄icti v̄taz aduūgēs. **¶** Quāto caueat
sacerdos ne audiat sacerdotē siē licetia sp̄ali l̄gnā

li epi sui. n̄ ep̄s sc̄it t̄ app̄baet tacite b̄ exp̄sse.
 Et h̄ est t̄ot̄ mltos plebaos q̄z vnusq̄sq̄ audit
 aliū. v̄ p̄p̄ta in casibz fornicatōnū q̄ sti casy ep̄a
 les ut mltoties clamauit v̄ adhuc clamo moē lu
 pi t̄ celū v̄ trā q̄ isti d̄cipiūt se **Sexto** caue
 at cōfessor ne cōfiteat̄ q̄ nō vult t̄ nō p̄t sufferre
 on̄ p̄mē c̄metat a se vacuū. **Caueat** etī ne exi
 gat uiamētū a **Fitete**. d̄ pctō illo d̄ quo cōfessy
 t̄ ap̄ly nō faciēdi neqz cōmittēdi. h̄ eū ep̄ba. xi.
q. m. ubi glo. n. d̄ q̄ ab h̄ctia c̄uitētibz v̄ ab it̄edia
vyo t̄ t̄ horcedis c̄mibz filibz t̄m̄ uiamētū exiget̄
ut uiet̄ **Fitete** d̄ c̄ctō se nūq̄ s̄lle cōmissuz. Et ex
 p̄sse phily glo. ibidē h̄ nō f̄ci t̄ q̄libz pctō motali.
 Ego t̄i cōp̄t̄ quosdā sciolos apud se a mlieribz
 iugat̄ extorisse uiamēta sup̄ fornicatōz d̄ c̄ctō
 nō faciēta: q̄ p̄cti sit q̄libz adūtē p̄t. **Qū ḡ ve**
nit ad te h̄o q̄ nō vult subie on̄ p̄mē: dicas sibi
 uix tenoz ca. q̄ q̄c̄. d̄ pe. v̄ re. **Et** si cōfitē s̄ se
 d̄t abstīnē nō posse: nihilominz eū cōfessioz au
 dias. v̄ dicas ei q̄ nō est veā p̄mā tal. s̄ q̄ dispo
 nat se q̄nto atqz p̄t ad p̄p̄itū abstīnēdi a pctis
 h̄y. **Cū** at̄ h̄ p̄p̄itū abstīnēdi a pctis: s̄
 nō vult subie on̄ p̄mē tā magnū s̄t̄ sua pctā
 v̄q̄rūt: d̄cedū est ei. **Chaiissime fili.** tu d̄bui sti p̄
 yti pctis p̄māz agē tācā t̄ tācā. s̄ ex quo nō v̄o
 suffere eā. scias q̄ exiget̄ a te t̄ p̄gatorio. v̄ m̄h̄l
 om̄ ex quo habes cōtritoz ego te absoluā. i hoc
 eū caū melo ē d̄ m̄iā facē voēz q̄ d̄ iustiaa. si t̄n̄
 cēt suspecty aliq̄s d̄ q̄ p̄sūt q̄ n̄ f̄ant qd̄ ei p̄a
 pit: d̄cedū ē ei. q̄ si nō f̄das h̄: puto q̄ n̄ est
 tuat talē c̄ d̄ qua d̄fitē q̄ cauebit f̄cū d̄fessi

oms. Et iste est modus optime et securus. **De penitentiis infirmorum et decedentium de hac vita**

Habitis cautelam mortis et dispositioibus penitentium in bona salute. **W**adedum est de primis infirmorum et decedentium de hac vita. **I**gitur modus sciendum quod sacerdos cum quibus moriturum pro ad eum veniens: ita querat secundum consilium Angelim dicens. **C**harissime fili habes ne forte incertis abstineri a peccatis si superuixeris: et deus satisfacere di. **E**t sic dicat quod sic. **I**te letare quod in vita christiana decedis. **E**t sic respondat. **S**icut. **I**te facies te non ita bene vixisse si debuisses. **E**ndeat facere. **I**te condus quod pro te est motus factus di vni iesu xpo. **E**ndeat. **E**t sic credet satisfactionem motuorum. **E**ndeat. **E**tiam. **T**unc hortare infirmum dicens. **A**ge quod primam dum est anima in te: hinc deus vobis totum. **E**t in morte xpo vobis fiduciam constitue. **H**inc motum te totum committe. **H**ac motum te totum ceteris et inuolue. **E**t cum dominus deus tu voluerit te iudicare. **I**ni uix peccata. **E**t dic. **D**e motu de me iesu xpo obrao ut me et iudicium tuum. **A**lii tecum non dico. **S**i dixerit deus quod meus deus natoque. **D**ic. **A**ttedo ante dominum nri iesu xpo: et nulla mea in. **I**psiisq; meum offeso pro merito meo. **N**on quod habere debuisset non habeo. **I**stis sic habet audiat eum confessionem. **Q**ui cum confessus fuerit non est ei imposita quantitas penitentiarum nisi innotescit. **xxvi. q. vii. Ab infirmis. q** postquam dualuerit illam penitentiam suam debet. **D**icat ergo ei confessor. **H**one fili. ecce tu pro ipsi peccatis tuis debes penitentiam si superuixeris. **V**n ex quo iam non potest satisfacere pro eis in presenti vita: coleas saltem quod potes. **R**oga tamen amicos ad faciendum pro te orationes et elemosynas. **S**i autem conueneris accedat uterque ad me et ego iungam te penitentiam

salutaes. Quae aut innotescēda est pmā talit'
 dicitur. archi. i. dō. c. **Ab infirmis.** dī q' p' duo.
 s; ut sciat amici quā rōpēsatoēs facē dbeat.
 et ut iste sciat q'li' pēte dbeat si supuixit.
 Et ut pōt' oba q'li' tales sūt amonedi dices.
 Talia pētā q'lia tu p'p'eti tot ānoz a nob' pēi
 tēciā accipit. s; te utri' q'us; euaseiō fōte exp'
 tan; ut tūc tibi cōgruā pmāz iponā. si at' i
 dñs nū vite l'innū tibi dāe volucit p' autoitātē
 Petri et pauli p'ncipis cui dāte sūt clauēs r'gmi
 celoz absoluo te a pctis tuis p'dcis: nūō et cetā
 opa p'etati q' p' te fiat tibi p'futurā i r'ceptōēs
 aūe iudicōe. **Quomō se sacerdos h're debe**

at' practica heat at' g' infirmos
Sacerdos cōtra p'dcā sic p'cedat. venēs ad
 infirmū p'miss' isel' it'rogatoibz sup'dcis:
 audita cōfessioē nō iūgēdo s; innotescēdo pmāz
 eo mō quo sup'dc' est sic eū absoluat. **Disceat**
 tu d's om'p's et dimittat tibi pctā tua et pdu
 cat te i vitā etnā. **Dñs nū iesu x' te absoluat**
 ab oibz pctis tuis q' cōmissisti cogitōe: lucitōe
 ope et omissioe. et autoitate dñi nri iesu x' qua
 fugor i hac pte ego te absoluo ab **omibz** exōica
 tois mōris et nauois ab hoie b' a canoē in te lat:
 et ab oibz pctis tuis deo et m' cōtra et p'fess' a obli
 ti: et restituo te i gremiū s'c' mris ecclie: et p'cipa
 tōi sacioz. **An no. p. et f. et s. s. me.** Si veō decedēs
 h' bullā papate a pēn' et a d'p'a i agōē t'm: tūc
 obfuet' fōr bulle et absolua sic. **Et p' tū i q'to**
 cau q' i oibz sup'dcis p'mittat d'cedēs satisfactōēs
 oibz q'bz tenet' b' a q'bz illicite aliqd' r'cepit p' vsu'

Grego. ip. ix. c. vi. d' sepulchris cuiuslibz curato. **Wadelyn**
 ano tuo q' excoicatus e p manifesti excessibz. viz p hoc
 adio: i'cedio: violēta manuū uictōe i' psoas ecclias
 ticas: l' eccliaz violatōe: l' i'actu: dū agei i' extimis
 p p'bitere suū uir forz ecclie absoluit. n' debet amī
 teūy r a' ecclastica suffigia d'negai. s' o hēdes r
 p'p'q' ad q's boā pueneit ipd. ut p eodē satisfāant
 i' sua ecclastica s' d'pellēdi. **H'ibi.** Et q' mlti dubi
 tāt utz talit' absoluti i' agōe postea dnt absolui
 p iudicē sup'iorē: ex q' fuerit excoicati e' sacdū q' si
 pōt' i'fiam dualescūt r fāant ea q' eis i' iugū' nō d'
 bē' vclē' q'z vltiorē absolutōē ab aliq' iudicē: s' a q' fuerit excoicati
 p'fā' erūt absolutōē s'm' sacdōē p'q'ite fuerūt i'
 agōe absoluti. alio ad q'd v'z e' forz cā eos ob suā
 illa e' absoluit cā eos fāt dū cēba' i' agōe licz n'
 d'cessit e' valida i'cācū ac si p' i' iudicē p' q' fuerit
 excoicati fuisse fāt: q' i' tali articulo q'libz sacdōs e'
 ip. de pe. di. l. que p'it. d' se. erō. n' dubites. r eodē
 ti. eos q' lib. vi. **Sciat** nū sacdōs q' absoluit v' sua
 eū l' captōē: l' i'cediazū: sacilegū: hoicidā: per
 cussōē: cleici. l' silei: i' agōe sup'dcā for. puta nō
 accepta ab eo p'missioē l' cautioē fiduissioā sus
 ficiē q' ipē solz soluat illos q's negotiū tāgit.
Tenet ex q' nō satisfecit forme statute ab ecclia
 p' ill' s'braxit p'soaz cōn quā c' stabat eis actio.
 Ad hoc fāt dē. eos q' de sepulchris. i'f. ut puta ipi
 absolutū fuisse q' ad actōē. q' ecclia nō habebit
 eū p' absoluto n' alio sacdōs satisfacēt p' eo

a q' fuerit excoicati

in forma

Regule
Quibus p'ctā mōta' atz v'ialia s'ei cog'ceda.
 Apeditis mōis d'gruis q'bz se d'fessōē
 se d'fessōē cā audicēas d'fessōē d'fē

debet: utile iudicium. **D**iffessoliz occasioez que aliq
 cognoscendi. et si no' attendat: directuatie tu
 p'ca motalia et v'etalia. **P**ro q' p' est factu q'
 pat' motale sit diffinit. e' commissio siue omissio
 volutaia: ut' voi' strata' roe' q' v' de p' se p'dit
 gra'. **V**n' ex h' no' pl' accipe n' q' p'ctz motale
 e' d'isio' tordiat' p' d'lectatoez ad creatuaz sup
 deu' e' aliq'lit' cu' deo. **D**eiale at' fit p' d'lectatoez
 t' creatua' circa deu' e' sub deo. **E**t d'z motale q'
 n'igi' dignu' mote. q' t'fert mote' d'pe: et auf' vi
 tu' gr'e. **D**eiale at' q' v'et' vema' dig'm. **E**t co'
 mittit' v'etale ex ipoc'etia et i'adul'etia et ignoan'
 tia. **E**t cu' nullu' istoze' p'cedat ex malo p'posito
 siue malicia. q' d'z v'et' dignu'. **I**tem **D**ona' q'
 aliq's regulas d' notitia' p'cto'z motaliu'. **Q**uia
 t' quicunq' h'o' p'fert creatuaz' creato'i. utputa' n'igi'
 ei' t'cedo. sibi pl' crededo. d' ipa' pl' p'cedo q' de
 deo. a' ei' maioez hono'ez exhibedo q' deo. et ma'nat
 ei' p'mptis obedi'edo a' ei' suby'cedo. a' difficilio' d'
 p' ea q' p' deo sust'nedo. pl' t' ea q' t' deo d'lectaco'
 a' p' ea d'niua' ma'ca' t'ns'gredi'edo. a' t' ea suffic'e
 cu' p' sua' ponedo: t'ut' sp' p'sumit' p'ctz motale.
Et h' collige h' no'le' d'ca' q' q'n' amor' e' affectio ad
 creatuaz' siue ad se siue ad aliu'. t'm' crescit t' ho'ie
 e' t' cu' mag' q' t' ea' d'stituit' vltimis' f'mis. sic
 q' aliq'o' n' actu' n' habitu' o'diat' illa' creatuaz'.
 n' e' d'lecto'ez a' et' scip'm' f'm' deu'. s' v'ell' cu' tali
 creatua' d'ctae' et no' tuat' deu' offende' a' p'cepta' e'
 t'ns'gredi' pp' creatuaz'. e' no' tuaz' de v'it'udie' d'u'
 mo' poss' h' mane' cu' tali creatua'. o'ia' t'ra' p' mo'
 talia. q' i'cludit' co'te'ptuz' dei: licz no' fo'ile' t'm' t' p'p'e

tatiū. et est fruitio creaturę q̄ p̄pōit deo. Hoc est d̄
illos curiēses q̄ amoc suaz amasiarę debachnati
dicūt. **S**i te cū posse iꝑpetuū manē nō curāre
si de t̄ celo eꝑide. et me h̄ te cū d̄mittet. **S**i m̄ser
om̄ m̄seroz iꝑfelicassie: q̄ nō gustasti q̄ suavis ē
d̄ns p̄eantibz i se: et quāta iꝑpauit d̄ligētibz se.
Si tñ aliq̄s d̄ligit creaturaz pl̄ q̄ debz: s̄ tñ p̄t h̄
deū noll̄ offendē a eꝑ amicitia p̄cē. n̄ t̄ngredi eꝑ
p̄ceptū. a cū p̄t h̄ deſerē. tūc nō oꝑq̄ sit mōtlē.
Secūda r̄gula q̄n aliq̄d cōmittit cōt̄ d̄d̄c
croꝝ dei t̄ p̄mū nōbilit̄ tūc ē p̄c̄z mōtlē. **M**ud at̄
ē d̄ dilectoz dei p̄ quod violat amicitia t̄ deū et h̄o
m̄ez. ut cū sit aliq̄d d̄ eꝑ p̄hibitoꝝ t̄ qd̄ sibi d̄s
pl̄g. **M**ud v̄o sit cōt̄ dilectoz qd̄ h̄o f̄cit p̄mo: et p̄
tñ sibi noll̄ h̄ fieri. uix ē. **N**ō f̄cias al̄s r̄. et qd̄ tibi
rōnal̄ et debito vis fieri r̄. **E**t p̄t et̄ itelligi penes
sc̄dala actiū qd̄ ē iꝑeo p̄rio meo p̄ mala exēpla.
Si q̄tū iꝑōtat cōt̄ dilectoz t̄ q̄ sit iꝑ sc̄dalu ad
h̄ q̄ sit mōtlē n̄ p̄ase d̄m̄atū ē. q̄ i modico facē
d̄ p̄mū a iꝑuo sc̄dalyatē n̄ ē mōtlē. v̄n̄ q̄libz
atēdat seipz quod sibi v̄ll̄ fieri et qd̄ sibi noll̄ fieri.
Et p̄ qd̄ f̄m̄ et n̄ f̄m̄ t̄ se et p̄mū amicitia quā sit
h̄nt soluet. **T**ercia r̄gula q̄n aliq̄s cōmittit t̄
omittit cōt̄ p̄ceptū dei t̄ eccl̄e t̄ legi natūe t̄ sup̄i
oz. **E**t p̄p̄t si p̄t p̄cepta de n̄citate saluti. t̄ f̄cit d̄
votū p̄b̄icū: t̄ cōt̄ uamētū licitū tale ē mōtlē.
Quarta r̄gula q̄n aliq̄d fit t̄ obmittit d̄ sc̄d̄
cū vere t̄ false dicitatē aliq̄d ēē mōtlē: t̄ p̄t sc̄d̄t̄
fōm̄cātē p̄b̄abil̄ et dubitatē an sit mōtlē: si cōſa
c̄cia nō sit sufficiēt̄ iꝑstructa. **Q**uinta r̄gula ē
de actibz iꝑo manētibz. q̄n qd̄ q̄s solā cogitatoꝝ de

h̄

De Sacramento

aliq̄ q̄ntūcūq̄ turpe & malū absq̄ tñ cōplacētia
seū dlectatōe & cōsensū. tūc nūq̄ ē pct̄ mōtale s̄
& veiale & nullū. **Q̄n̄** veō ē cōsens̄ i actū q̄cēt p̄
catū mōtlē tūc sp̄ ē mōtlē. q̄ de volūtate p̄ fō
acceptat. **Q̄n̄** ūt cū cogitōe a cōplacētia ē dlec
ta morosa i aliq̄ turpe. & p̄ealit̄ i libidios̄.
tūc ē mōtlē s̄m̄ dēn̄ **Auḡ.** esto q̄ nō sit cōsens̄ i
actū s̄ i solā morosā dlectatōe. & h̄o bñ ē atcedēdū
plūes eū h̄ d̄cipiūt. **V** Ex his ḡ ponam̄ pct̄cā
d̄ p̄s pct̄s mōtlibz. **Et** p̄o d̄ sup̄bia q̄ tūc ē pct̄m̄
mōtlē s̄m̄ p̄az r̄gulā. q̄n̄ q̄s sub̄f̄hit se a subiec
tōe & obediētia diuina. & totā vitā suā odiāt ad
laucē huānā & ad vanā gloriā. **Tat** eū ex q̄n̄
ciāt h̄o facē ad laucē dei s̄ pot̄y huānā. videt̄
h̄oies pl̄y dilige q̄ deū. q̄ ill̄ pl̄y vult cōplacē q̄
deo. **Sili** ē mōtlē p̄ r̄gulā sc̄d̄y cū q̄s p̄ sua sup̄
bia faciēda faciāt extōque paupes p̄mos p̄ suo
tumēl p̄p̄ose faciēdis. **Sili** cū q̄s nō ciāt sc̄d̄a
lycāe p̄mos. s̄ s̄ūt m̄licēs d̄n̄a se que p̄bet occa
sioē videt̄ibz ad cōcupiscēdū eas. **Uel** cū q̄s p̄sup̄
tuose tr̄sgredit̄ p̄cepta dei & p̄cepta leḡ nat̄ie.
ut faciēs alci qd̄ sibi dup̄lug. tūc ē mōtlē p̄ 3^a r̄
gulā. **Q̄n̄** veō q̄s appetet huānā laucē & vanā
gloriā alys moīs tūc ē veiale. **Ite** auaricia ē mō
tlē pct̄ p̄ sc̄d̄y r̄gulā q̄n̄ aliq̄s appetit diuicias
h̄e nō auādo an p̄ fraudē. mēdācia. vsuras. p̄
uicia. p̄ ludos illicitos. & emptōes & veditōes cre
cēs illicitas. & d̄m̄ico d̄bita alioz. & m̄cēdē fuoz su
oz. peccat mōtlē. **Sili** p̄ p̄az r̄gulā ē pct̄ mōtlē
si m̄m̄s maḡ sp̄es i eis cōstituit̄. **Et** etiā p̄ etiā
r̄gulā pct̄m̄ mōtlē q̄n̄ p̄ eis acq̄redis ~~ante~~ negl̄

gūt p̄cepta salut. ut foris ad die dñico b festiuo.
 Itē p̄ q̄tā r̄gulā fit p̄c̄m̄ mōt̄le. q̄n̄ dubitat d̄
 cōtractū an sit licit. v̄ t̄n̄ ex̄c̄at. Q̄n̄ v̄c̄o appe
 tūt̄ diuine pl̄s q̄ sūt̄ n̄c̄e. si t̄n̄ nolly eas acq̄r̄e
 malo v̄ iusto mō v̄c̄ale ē p̄c̄m̄ p̄m̄. Aug. .i. li.
 d̄ p̄urgatōio. t̄ q̄n̄ nolly offēd̄e d̄eū: n̄ t̄ eis cōfid̄e:
 t̄ū est ep̄ v̄c̄ale z̄c̄. Itē r̄gula ē p̄c̄z̄ mōt̄le p̄ p̄y
 r̄gulā q̄n̄ q̄s t̄c̄t̄a d̄lectatōz̄ i cōmesatōe t̄ potu
 tōe h̄ q̄ p̄t̄ ip̄s n̄ cur̄ d̄eū offēd̄e a missas ne
 ḡl̄z̄ t̄ ieiunia fr̄āz̄. Itē q̄n̄ h̄o ḡuat se potu
 t̄m̄ q̄ vsū z̄oīs amittat: obliuisc̄s ubi sit: v̄ r̄dd̄it̄
 ut bestia. t̄ cū aliū studiosē t̄ebuat. v̄ h̄ est p̄c̄z̄
 mōt̄le p̄ sc̄t̄y r̄gulā. Et h̄ ē v̄ez si sat s̄otitudi
 nē pot̄. q̄ si nescit v̄ bibit excessiue c̄t̄ sessionis
 t̄ collatōis amicōz̄ v̄ sociōz̄ ē v̄c̄ale. Itē p̄ q̄tā
 r̄gulā ē mōt̄le si q̄s cōt̄ cōsciētiā sibi d̄c̄t̄at̄. q̄
 t̄c̄t̄e pot̄a bibē imōd̄erate ē d̄structio capiti t̄ q̄
 h̄ est p̄c̄m̄ tali die. t̄ q̄ m̄ sc̄c̄alū orit̄ ē p̄c̄z̄
 mōt̄le. Hoc attēdat p̄sb̄it̄ v̄isit̄s tabnas: ex
 cy v̄isit̄atōe sc̄c̄aluz̄at̄ laici: si talē p̄c̄at mōt̄li
 iudiz̄ seip̄z̄. Si at̄ q̄s cōmedit t̄ bibit ex d̄lecta
 tōe t̄ v̄l̄t̄ m̄esūaz̄: t̄ p̄ciosos cibos sumit: si t̄n̄ nolly
 ip̄e sibi p̄ h̄ ordiāze aliqd̄ ip̄edimētū sanitati t̄
 salut̄. liḡ ei euemat color capiti t̄ ifirmitas a
 ē v̄c̄ale. Itē ita q̄n̄ p̄cedit vs̄ ad odiū p̄ximi. ita q̄
 vult nōbili nocē p̄ximo i r̄bz̄ cōp̄e t̄ honoē ē mōt̄le
 p̄ r̄y r̄gulā. Si at̄ ex cōmōtōe subita vult malū
 p̄ximo n̄ b̄n̄ d̄libeāt̄ qd̄ t̄n̄ d̄libeāt̄ nō facit: nō
 ē mōt̄le. Inuidia que ē c̄usticia d̄ bono p̄ximi. si p̄
 cadit ex odio p̄soali ē p̄c̄z̄ mōt̄le p̄ r̄y r̄gulā. t̄ si ḡa
 det d̄ malo p̄ximi: v̄ tristat̄ d̄ v̄o bono v̄ t̄n̄ ex hoc

De Sacramento

nulla h[ab]ilitate p[ro]p[ter] e[st] motale. S; si t[em]p[or]e gaudi d[omi]ni malo
ne sit ei nociu[us]. puta gaudi[us] d[omi]ni sua i[n]imici d[omi]ni p[ro]p[ter]io[rum].
ut p[ro] h[ab]e[re] sibi ad nocendu[m] nunq[ua]m potes h[ab]e[re] n[on] est p[ro]
tatu[m] motale. Sili d[omi]ni d[omi]ni et i[n]fama[m] ex i[n]vidia est
motale. Ite[m] luxuria q[ue] e[st] o[mn]i[u]m co[m]m[un]i ex t[em]p[or]e i[n]matimonia
le p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] motale. Sili d[omi]ni d[omi]ni cu[m] d[omi]ni d[omi]ni
morosa. et i[n]sens[us] i[n] tale acti. Et o[mn]i[u]m act[us] t[em]p[or]is
i[n] loci i[n]pudici ut oscula y alia q[ue] ueritatem h[ab]e[re]
face[re] co[m]m[un]i ho[m]i[n]ib[us] s[ed] p[ro]p[ter] motale. Sili d[omi]ni d[omi]ni est
d[omi]ni amicitia y fauore b[on]i y m[er]it[us]. q[ui]a d[omi]ni d[omi]ni p[ro]
motale p[ro]p[ter] e[st] m[od]o uicel[us] du[m] u[er]i uult co[m]plac[ere]
altei i[n] actib[us] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] f. oculis motib[us] y tactib[us] i[n]
d[omi]ni d[omi]ni sibi p[ro]p[ter] i[n] se excedis. l[et] i[n] h[ab]e[re] a[n]i[m]u[m] p[ro]p[ter]
ad h[ab]e[re] du[m] alie nolly exerce. Et tales p[ro]p[ter] i[n] tali
p[ro]p[ter] l[et] p[ro]p[ter] n[on] s[ed] i[n] uia salut[is]. Ite[m] accidie e[st] te
du[m] d[omi]ni d[omi]ni e[st] y de e[st] p[ro]p[ter] u[er]i. l[et] tarditas y
p[ro]p[ter] ad audiedu[m] de deo y faciendu[m] ea q[ue] ad
deu[m] p[ro]p[ter]at. y e[st] motale. Vn[de] p[ro]p[ter] q[ue] distractio cogi
tio l[et] occupa[re] exte[ri]o[rum] i[n]fra diuini officiu[m] e[st] p[ro]p[ter]
accidie. Et si e[st] studiosa applica[re] ad t[em]p[or]e i[n]p[ro]p[ter]ia.
ita q[ue] n[on] cuat h[ab]e[re] a se expelle h[ab]e[re] cogitaco[rum] y
d[omi]ni occuato[rum] e[st] motale p[ro]p[ter]. ¶ Et n[on] e[st]
p[ro]p[ter] q[ue] q[ui]alud e[st] motale alie ueriale. alud carnale.
v[er]i i[n] motale y carnalia e[st] differentia sicut i[n]t[er] g[ra]d[us]
y p[ro]p[ter]. na[m] o[mn]e carnale e[st] motale. s; i[n] e[st] u[er]i. m[er]ita e[st]
motale s[ed] q[ue] n[on] carnalia idest capit[us] q[ue] n[on] idu
aut d[omi]ni d[omi]ni sive d[omi]ni d[omi]ni l[et] u[er]i d[omi]ni
calceio. l[et] q[ui]adamo o[mn]e p[ro]p[ter] uocet carnale. dist. xxv. viii
orariu[m]. S. carnalis appellatio. ¶ Orniu[m] p[ro]p[ter] carnale
e[st] p[ro]p[ter] h[ab]e[re]. ut e[st] i[n] fide t[em]p[or]e. xxii. q. ii. p[ro]p[ter].
Sed; e[st] i[n]t[er]p[ro]p[ter]. ut h[ab]e[re]. xxii. q. vii. ca. Adulteriu[m]. y ca.

flagitia. Terciu est homicidiu. l. di. placuit. Si
tu ante lese maiestat. vi. q. i. si qs. m. q. v. accusa
colibz. Quintu ante saculegy. n. q. l. In pimis rque
du est. xvii. q. iii. Si qs m atuo. v. c. fi. Sextu
icest. m. q. iii. Staguueoz. xxxv. q. m. d mcestas.
et eade. q. viii. Salubue. Septimu cōspuatio. xi.
q. l. Conpnaconu. v. c. si qs deicoz. Octauu adt
cauz. xxii. q. vii. qd i oibz. v eade caui. q. iii. Nonu
falsu testionu. xxii. q. iii. nō puab. vi. q. i. qcaz.
 Decimu e camē symonie. cōpau cy oia camia p
 mlylo eputat. vt d symonia. sicut symomaca.
 i. q. vii. c. vte. Undecimu e vsua. iii. q. iii. pleiqz.
 Alia at pctā nō vocat carnalia qz nō sūt capi
 calia lig motā^a smc. sūt ey dypēsabilia sme
 doloatoe stat. eade. i. q. xii. dypēsatoēs. v. c. v si
illa. sm archid. xxv. dist. audie. Itē pctā motā
st oia cō dca pcepta cōmissa. que enuērat aplō
ad Ro. i. vt idolatria. auaricia. iuidia. cōtētio. cō
tumelia: supbia: elatio: iuentio nialoz: iobediē
cia: Nā q tū agūt digni st motē. Itē ad Gal.
v. enuērat a^a diceb. Manifesta st opa cāmo.
que st fornicatio. imūdiaa. ipudiciaa. luxuria.
auaricia. beneficia. inimiciae: cōtētoēs. emula
toēs. rixē dissensioēs. secte. iuidie. homicidia. e
brutates. cōmissatoēs. Et seqt. Qui tā agūt
ignū di nō cōsequit. Ad ista at i ducūt oia
a^a motā^a. Sz pctā veialia enuēat Aug. xv.
dist. vt cū aliqz ply accipit i cibo e potu q sit
nāe. ply loqē^{oz}. ply plag q expedit. qcaēs pau
pez iportuē petētē exaspāt. e si sanz alyz ieuū
nāibz pncē voluit. Aut sōno cedit trudy ad

De sacramento

ad eccias surgit. a vros excepto deficio **pauoz** filioz
cognoscat. qd tñ se est mōlle. qñcō itauctos tardy
rquisiēt t ifirmos n̄ visitauit. **Si** discordes nō cō
cordatē quāuit. **Si** plz filiū vros suū exappauit
ut seu itrepauit. a cōiexit. **Si** fucit plz blādū. i.
adulat alicui q̄ expedit. **Si** paupibz esuicūby
nimis dicitū abū spāuit. **Si** in ecciā aut cēt
ecciaz locos t fabulos t ocios v̄bis ifateit. **Si** aliqd
uāt i caute qd postea ip̄le nō p̄t. **Vel** cū ex fa
cilitate t temeritate maledē. **Hec** oīa ptāto dūta
p̄ximū putātes mltū cē vtile cā h̄ sacm̄ cogi
cē p̄clatū t ad oculū illa sine q̄z cogitōe nō
bū p̄t expediri istud sacm̄. **De sacramento ex**

Defirma q̄s ex vob̄ iducat **treme vinctois**
psbuteos ecciē. vt orēt sup eū. vngentes eū
oleo i noīe dñi. **Jacō. v. c.** **Dr** ut dē glo. d ap
pel. c. qua frōte. hō pp̄ pct̄s at̄s moi p̄sūt.
xi. q. iii. Ep̄. z. xij. q. i. c. ij. z. xij. q. iii. Su v̄
daū. Et glosa ordiāna sup v̄bo thēt̄. dē. q̄
m̄lti pp̄ pctā plectūt mortē corp̄is. **Hic** est
q̄ saluator p̄uidēs d̄ r̄medio cōt̄ pctā hoī sa
noz. vt d̄ p̄mā. **p̄uidē** cēt̄ ē dignat̄ d̄ r̄medio
cōt̄ pctā homi ifirmoz. ut d̄ ext̄ma vinctōe.
p̄ quā q̄c̄ pctā venālia d̄mittūt. z cēt̄ ifir
mitas corp̄is v̄dū alleniat. **Hū** se m̄ thēt̄.
Et oīo fidei saluabit ifirmū z alleniat eū
dñs. **Glo. ū lincario. idē** si eū cōt̄geit moi sic
d̄mittēt. **Et** bñ h̄ exp̄ssū est i aplis. d̄ ab̄. d̄.
Mara. vi. q̄ vngebāt oleo mltos ifirmos z sa
nabāt. qd vtiq̄ sit v̄tute h̄ sacm̄. z n̄ a^o. sm̄.
vinctōe. **Nā** apli tūc vngētes cōfēbāt hoc sacm̄

p̄mie

+

a xpo eis pceptū. Quā di lyra sup Naz. ubi sup
 qd ex eo qd apli sic ungebāt p qd unctio extima
 qd ē ifirmoz fuit iſtituta a xpo. qd est cōt mlt
 tos dicētes. qd Jacoby aplō ī vō pmiss̄ eā iſtitu
 iſſi. qd falsū est. cū aplō aliqd sacm iſtituē nlls
 potuit. s̄ p̄blicae potuit iſtitutū. Et h̄ fecit Ja
 coby ī vōis pmiss̄ nri thēti dicēs. Infirmat qd
 ex vob̄ ic. Quā di Tho. i. iij. dif. xxij. q. i. ar. m.
 pōiā sacā xpo iſtituit. p se. s̄ que sūt diffiali
 ora ad credēdū qd p se pmulgaunt. alia ut sua
 aplō pmulgāta sicut extimā unctōez v̄ cōfir
 matōez. Quā p ista v̄ba thēti nri a iacobo fuit
 istud sacm pmulgatū v̄ nō iſtitutū. Dis
 fuit at extima unctio sic. p̄m Sactu ubi sup. ē unctio
 infirmi hoīs fca ī pab; dēmiat cōpis cū oleo cōse
 crato ab epō. mīstrata a sacerdote cō v̄ba cū attēta
 cō d̄bita p̄fente ex iſtituōē dīna efficacit̄ p̄aū
 aiātōez v̄cālū. Et qua diffimtoē facti p̄z eiudē
 a quo d̄beat iſt sacm cōferri. ex qua materia v̄
 sub qua fōi. d̄ q̄bz p̄ ordiē est vidēdū. Et p̄mo
 sciēdū ē qd materia h̄ sacri ē oleū olivae ab epō
 cōsecratū. Et n̄ est oleū balsami s̄ ī cōfiruōē. Quo
 d̄ est. qd q̄ h̄ exie d̄ v̄ba nō oz qd h̄cāt odoz bone
 fame que p̄ balsamū d̄figit̄. ff̄ q̄z h̄cē boā cōsa s̄
 etiā. ff̄ p̄t aliqd h̄ sacm cōfie n̄ factos. Et si
 aliū cōferit n̄ fciē. Quā m diffimtoē d̄i a sacro
 ta mīstrata. Sacō sciēdū ē d̄ fōi h̄ sacri que ē
 septuplex ad septē unctōez p̄ncipales. Quia qd sa
 cōdū qd q̄busdā cōis d̄i cō fōi ī collatōē h̄ sacri.
Unq̄ oculos tuos oleo sacrificato. In no. p. v. f. r. ff.
illi unq̄ naves r̄. v̄ cōsepe labia manū v̄ pedes.

De sacramēto

Si rei veritate ista vba nō sūt veā fōz hō sacri. s; bñ
sūt dispositio ad fōz. **H**ōr at hō sacri veā est hō.
De istā sacriā vinctōēs v p istā sacriāz bñdic
tōēs idulgeat tī dñs quicqd' d'ligasti p visū. sili
r sumēdo sup aures. naves. labia. manūz pedes.
Lig at i hō sacriō fiat mēte vinctōēs. vlnāti vnc
tio. s; i pedib; e fōz r pātū oīs pcedētū. r agit i b
tute oīs. **E**t iō m vlnā grā ifūdū q' effectū sa
cramēti pby. **D**ñ s^m **Tho. i. m. d. xxm.** **S**i iā
aliā ptes cent' iuncte v p'bit' d'ficiēt. sicut cōti
git i pestilētia. qd' fām ē nō d; itēari. s; vinctōēs
que r'pāt p aliū sacriōē debēt cōplēi. **S**unt g
p'bitēi cauti ut d' gēto r'ignāt libros suos r a
gendas. i q'bz d'it' hnt fōz sacri hō p v' vba. **D**ñ
go oculos tuos v naves tuas rē. **I**stud eū sacriōē
f' p' mōz suffragiū s^m **tho.** r iō cā' p solā orōēs.
v p vba opēat' mōz. **D**ñ dixit **Jacob** i v' b' chēt
Inducat' p'bitēos ut oiet' p l' eo. v' v' v' vba. **D**ñ
go oculos tuos rē. n' s' d' s'ba sacri s; d' bñ eē s^m **D**e
tū d' charā. di. xxm. r **Thomā. i. m. q. m. ar. n.**
Dub; at' ofendū sit hō sacriō. **I**mpōdeo q'
solū est cādū ifirmis r nūq' sanis. nilul eū ef
ficat' i eis. **E**t hō p' ex diffinitōē p' cāta i qua
h' d; q' hō sacriō ē ifirm hōis. **D**er d; cāi ifir
mus istud sacriō ex p'clō extelōis violētie. puta
armoz b' s' b' n' s' iōis s^m doctōēs subtile m. m. di.
xxm. **E**t ex hō soluo vñū dubiū. d' quo cū audiēs
f'niāz libros dubitabat' a lōrib; r a fōz' bac
calarys sacre theologie an valeat vulneāti an
subnigēdis hō sacriō. **D**z eū q' nō. d'ro eū pba
bilit' q' si q's est vulneāz r ex vulneib; ifluctis

madit ifirmitate loq̄a ex qua dicitur d' vita su
 a: puto q' ei sit cadu. si alio r'ent' vulnedito ia
 d'cedi no e' cadu. **S**ili submigeo b' suppeto no
 e' d'adu. q' illi no d'nt ifirm. n' moiuunt' ex de
 factu nat' si ex enetu' f'otue. **f**m **P**et'z. **I**te no d'
 dai p'ueis: fuosq' am'etib' q' p'us no petierit h'
 sacm. **S**i quis t'n semo d'f'icet s'bito i' articulo
 moti p' ei dai h' sacm. **S**z t'n adulei vsu' rois
 h'atib' no dat' n' petat' p'p'ali. si t'n q' m' vita ha
 sua habuit bonu' p'p'itu' oia' sacra suscipiedi
 s' n'c'aria l' vtilia: et si amittet' loq̄la v'lgar'
 t' noie xpi. **N**o d'z ei quos iungi sepi' i' eade' in
 firmitate n' eade' ifirmitas vlt' annu' p'raha:
 ita q' vno ano t' eade' ifirmitate nullis bis iun
 gat' ne sacm' ist' vilescat. **I**teat' t'n h' sacm'
 t' d'uis ifirmitatib' b' t' eade' caduua. q' no h'z ef
 factu' p'petui. eo q' sanctas o'p'is z met' que s'it
 effect' v'itari p'nt' z amitti v' r'cupari. **D**ebet
 at' fieri vinctio sup' organ' q'z sensum. q' s'it q'
 p'ime radices p'fandi. **V**n' ocli v'ngit' p'p' vsu
 quo patam'. **A**ures p'p' auditu'. **N**ares p'p'
 odatu'. **L**abia p'p' gustu'. **M**anus p'p' tactu'.
Pedes v'os p'p' om' motiua: qd' no e' de necita
 te. **C**or aut' no v'ngat'. q' e' p'ncipiu' imediatu
 vite: z v' motu' actois. n' g'entalia p'p' imudi
 cia z v'uentia' sacra. n' lingua p'p' abornia
 coe'. **I**te **f**m **A**bo. mutulati iungi d'nt' q'nto p'
 p'iqu' p'nt' c'ca p'tes que iungi d'buera't. q' q'ius
 no h'nt' m'brai: t'n h'nt' pot'etas q' ill' m'bus de
 bet' sale' i' radice. z i' m'ce' p'ccata' p'nt' p' ea q'
 ad eos p'uenit. **E**t effect' ext'ime vinctois **f**m **A**bo.

De facramēto

ē quedā sanatio spūal̄ que dat̄ cōt̄ quēdā d̄bi-
litatē t̄ tēptitudinē que ī nob̄ ē m̄q̄ ex peccō ar-
tuali t̄ originali. cōt̄ quā debilitatē hō roborat̄ p̄
h̄ facram̄. Et q̄ h̄ robur seu fortitudo gr̄is facit̄.
secū nō cōpatit̄ pecc̄. iō ex sequē si incit̄ pecc̄
aliqd̄ veniale t̄ mortē oblitū quo ad d̄p̄ā tollit̄.
dūmō nō ponat̄ obex ex pte r̄apiēt̄. **S**ecūdar̄
at̄ effect̄ ē est cōpat̄ sanitas. **S**z̄ d̄i. q̄re nō
p̄ hō ifirm̄ vinct̄ surgit̄ d̄ infirmitate s̄ sepe
mōit̄. **R**ūdeo q̄ cū ī yto sac̄o sanitas ē effect̄
sac̄ar̄. v̄ iō nō dat̄ n̄ p̄m q̄ expedit̄ ad sancta-
tē spūalē. q̄ tūc p̄cā inducit̄ dūmō nō sit̄ t̄
pedimētū ex pte r̄apiēt̄. **D**ñ p̄ q̄ vinct̄ m̄ ex-
tremis si nō surgit̄ ab ifirmitate t̄ p̄ v̄nc-
tōēz̄ siḡm̄ ē q̄ sanitas cōpat̄ est sibi nocua. v̄
vult̄ cōp̄ot̄ eū sic h̄c ifirmū q̄ sanū. t̄ siḡm̄
ē q̄ ifirm̄ nō b̄n̄ disposit̄ est ī cōsac̄tia. ita
q̄ adhuc aliqd̄ h̄ qd̄ impedit̄ ne sanitas cō-
pat̄ sibi r̄stituat̄. alio r̄o fallit̄. **I**n h̄ eū sa-
c̄mēto vinctio extēior est facram̄. s̄ res sac̄i ē sa-
nitas cōp̄is v̄ aīe. res at̄ v̄ facram̄ ē vinctio spūal̄
lis itēior ad ē mēt̄ iocūditas t̄ solatiū. **D**e at̄
h̄ facram̄ cō sac̄os cōferre cū vno cleico qui s̄
r̄p̄ōdeat ad orōēs v̄ ad psalmos. q̄ ibi dicit̄.
Si tū cūq̄ cleico p̄t̄ sol̄ expedie totū p̄m **W**il-
helmū v̄ **H**ostien̄. **S**i at̄ v̄ngit̄ sac̄os nō est op̄
cleico q̄ r̄ndeat ad p̄b̄a ad orōēs. s̄ ip̄em̄ v̄ndeat
sol̄ dices cū d̄i ī letama. sac̄ta mala. ora p̄ me.
s̄c̄e petre. ora p̄ me r̄c̄. **S**ili cū d̄i a mōte p̄petua.
r̄ndeat. libeā nos d̄nē. **N**ec v̄ngat̄ sac̄oti ma-
n̄ ī palmis itēiorib̄. q̄ ibi v̄ncte s̄l̄ p̄ ep̄m̄ ī

ordmby: s; exte^{ri} vngat i supficie. De h^o tñ nō
 ē māg vis q̄litatūq; faat. s; tñ illud secū est
 v̄tutū. **Practica** h^o sacū ē faat. **Prā** pre
 mittit sacōs p^o veiens i domū ifirm septē
 psalmos pmāles cū letama. **Demū** q̄rat ab
 ifirmo si postulat sacū vinctōez. **Tercio** dē
 oioēs positas i libello ad h^o cōgruas. **Quāto**
 vngit eū fōi supdca. **Quīto** tergit cū saupa
 canapl vlm locū vincta v̄pyat i ignē. **Sexto**
 lauat manū sale v̄ aqua v̄ filz pyat ad ignē.
Septio alligat loca i^a mūdo pānculo vsq; ad
 tñā diē. que tñā diē cōbuēt. **Octauo** c̄lmḡt
 signū passiois x̄. i cō v̄tute istud sacū s; v̄
 alia hnt v̄tute sanatuā aīē v̄ cōpīs.

Regale sacerdotū. sacramento ordms
gens scā pplō acquisitōis. i. Petri. ij.

Rē si xps descēdes d' celo ad t̄ras hūā
 nū gē nō solū a puitute diaboli
 ca rēmit. v̄ libtati ac dignitati c̄stituit. nū
 illud. **Nō** sum⁹ eū filie āalle: s; libē. q̄ libtate
 libaūt nos xps. ad **Gal. iij. v̄ Jois. viij.** **Si** si
 l^o vos libeāuit vere libei est. multo tñ meli^o
 oi mō statū sacerdotale i^a libtate extulit. v̄ dig
 nificauit. ita ut nō solū ip̄i sacōtes sūt libei
 mō cōi vt ceteri hoies i cōione v̄m⁹ fidi v̄ p̄tici
 patōe sacōz: s; eī q̄ sūt q̄ duces p̄fides v̄ rēges: mysticōz //
 dispēsatoēs v̄ rōres diuōz. **v̄n** dicit q̄ sacū **f. sac. sacū**
 duces b̄ sacra cātes. **q̄d** v̄tūq; maxmū ē v̄ excedēs **f. sac. sacū**
 cōmūne statū fidelū. **v̄n** merito **Petrus** ne sacōd secūtes
 eos cōpare alib; q̄ excellētissimis p̄fōis i cōgre
 gātē fidelū: s; rēgib; dē. **Regale sacerdotū. Re**

De sacramento

ergo sacerdotes putarent esse tamen nobiliores ut reges.
addit. gens sancta. scilicet specialiter sanctificata domino iesu christo. et
ne leuis reputatio in sanctitate reputarentur ut ceteri.
subiunxit. populo acquisitionis. id est specialiter acquisitionis et deo ap-
propriat. Non enim sacerdotes solum sunt populo dei et oues
pascue eius uenie creatoris ut omnes homines. nisi receptio
solum ut omnes christiani. sed uenie specialissimo et peculi-
ari quo uoluit eos ut uirtutes eius nunciet ut dicitur. i.
De. ii. Quibus non super homines solum sed super seipsum quodam-
modo dedit potestatem. dedit uero eis potestatem consecrandi et con-
ficiendi corpus suum et sanguinem. ut dicitur. **Matth. xxvi.**

Quarta igitur sacramenti ordinis sacerdotalis uideendum est
primo de substantialibus. secundo de accidentibus. tunc de
causis. **Quatuor** ad primum sciendum quod ordo sit
diffinitus per magis similes. **li. iii. dist. xxiii.** Est
signaculum quoddam ecclesie per quod spiritualis potestas
editur ordinato. Ita etiam diffinitus **Hugo** dicitur sic.

Ordo autem sacerdotalis secundum doctrinam sic diffinitus in
specie. Ordo est institutio in gradu ecclesie secundum premi-
nente. disponens hunc ad faciendum eucharisticam sa-
cramentum. facta ab episcopo per certa uerba cum intentione debi-
ta profere. Et in ipsa ordinatione quodam est sacramentum
tamen. ut patet que tradit. quodam res enim. ut carac-
ter qui imprimitur in his ordinibus: ut statim patebit.
Sunt autem sex de substantia huius sacramenti. Primum est potestas
ordinandi. quod ordo ut sit episcopus. **Secundum** est materia. scilicet un-
ctio in sacerdotibus. et tactus uero que per tactum. **Tercium**
est foras uerborum. **Quatuor** est sexus uirilis. quod factum
ordinandi non potest. nisi recipit characterem ordinis si mille-
fies ordinaret. **Quis** igitur ordo est secundum **Thomam**. quod cum in sacer-
dotio debeat foras eminentia gradus: et factum tenet statum
ut gratia que confertur. quodam res et sacramentum.

subiectoib. id nō est apta ad suscipiendū h' sa
 c̄mētū. Quātū est mētū obita ut ep̄d nūc
 at cōfere v deicō suscipi. **Sextū** est q̄ ordi
 nādū p̄p̄ sit baptizatū. aliō nō suscipi h' sac̄
 mētū. q̄ fundamētū oīz sac̄oꝝ v ianuā ē bap
 tismū. **Hic** at fundamētū dēst m̄lū d' sup
 edificai p̄t. s̄ p̄sbiteō nō baptizatō. **c. m̄ seān**
te v. c. vemed. **Parat** at cōfūctōib nō p̄xigit
 d' nātūte s̄ d' cōgūo. **Ultē** est sac̄dū q̄ sep
 tū sit ordines. **Primū** est ostiariatū. q̄ est cū
 custodia locū cōfectoib sac̄oꝝ ab imūdis
 s̄ infidelibz v excoicai. **Secū** ē lectoatū. q̄ est
 lege p̄phetias: ad m̄struendū illos qui volūt
 credere. **Et** iō p̄m̄ **Tho.** p̄phete q̄ p̄ma rudmē
 ta eis legāda cōmittūt. **Tercū** ē exorcistaz. q̄
 ē actūe d̄moēs p̄ aduātōes ne commēt i corpe
 nōū baptizato. **Quātū** est acolitoꝝ. q̄ est p̄fē
 tāe materiāz. viceolū cū aqua v vno v lumē
 arde. **Alī** vō enūcāt adhuc alios duos
 ordines. s̄ psalmistaz v cūtoꝝ. q̄ tū p̄m̄ **Tho.**
m. m. dis. xxiii. q. iii. ar. ii. nō sunt ordines.
 n̄ s̄ illa nōiā ordmū s̄ officioꝝ. tū mē or
 dines large acceptos cōputant. **Et** isti vōnt
 mōres ordines q̄s p̄nt abbates b̄ndicti cōfer
 re idusue vsq̄ ad lectoatū. **vt. lxx. di. qm vi**
dem. vbi glo. dē q̄ p̄nt facē psalmistā ostia
 riū v litoꝝ. v h' lūz abbatī t̄ suo mōsteio. **Ex**
orcistā vō aut acolitū facē nō lūz. q̄ isti
 duo p̄ solū ep̄m̄ fiūt. **vt. d̄z ibidē m. c. nō oz.**
Hec fiūt sm̄a **Hugoid v Laurety** quos seq̄t
lachi. ibidē. **Idē** tenet **Raymūdz v Choffredz** i

e sac̄mēto
 tū ē tū nobilitas v cōp
 aliū s̄p̄tē d̄no usq̄
 t̄tate v p̄tēntē ut t̄
 vō. s̄ p̄solū n̄q̄s̄ v
 p̄tē solū s̄t ip̄s̄ t̄
 vō vō cōs̄ hōc̄ n̄
 s̄ n̄e p̄c̄lūssimū p̄
 t̄ d̄tūcō s̄ m̄uāt v d̄
 hōc̄ solū s̄s̄p̄tē
 vō cū p̄tē d̄tūcō
 s̄p̄tē. ut d̄. **Ordin**
 ordū sac̄oꝝ v d̄
 s̄ d̄ n̄q̄s̄ v d̄
 ad p̄m̄ū sac̄dū q̄
 n̄q̄. **li. m. v. c. v. c.**
 cōtē p̄ q̄d̄ p̄m̄ū
 t̄ d̄ s̄m̄e **Hugoid**
 t̄ p̄ d̄tūcō. s̄ h̄
 t̄m̄o v ḡd̄ cōtē s̄
 ad cōf̄ctōib v d̄
 ep̄o v c̄m̄ d̄n̄ cū
 p̄n̄ aduātōe p̄d̄t q̄
 cōd̄t. **add̄t** t̄o
 lū cōd̄m̄t̄ n̄e p̄tē
 t̄m̄o. **Ordin** ē
 t̄ ep̄o. **Ordin** ē
 t̄o. **Ordin** ē
 t̄ ep̄o. **Ordin** ē
 t̄o. **Ordin** ē
 t̄o. **Ordin** ē

7 sac̄m.

De sacramento

in suis corz. d' epō qui enūciauit epātū. Et p̄
abbas talit' ordiāre sup̄ dōs: nō solū i q̄tuor
t̄p̄ibz: s; et̄ diebz d̄nicl: s; t̄m i suo mōsteio: alē
altei facit p̄iudiciū. Istā at̄ h̄ ptāte abbas nō
solū ex ordie s; ex ptāte b̄ndictōis. vñ l̄us abbas
nō cōsecrat; manū ipōnē nō p̄t ordmato. vt
m. c. qm̄ videm; . r. c. nō oz. . r. c. cū cōtingat. d' etā.
v̄ quā. oz. cū manū b̄ndictōis p̄t ipōnē. d' sup̄
plēda negligentia p̄latoz. c. i. s; cāpicō p̄f̄
fos. v̄ sic nō p̄t ordmē cōf̄re n̄ sit b̄ndict; . De
h̄ iā d̄t̄mātū est d' p̄uilegijs. c. abbates. li. vi.
v̄ d' collatoibz ibidē. imo psalmistā v̄ cūtoz p̄t
ordiāre sim̄ sac̄os. vt. xxiii. di. vbi d̄r. Psal
mista v̄ cūtoz p̄nt abs; sc̄iā ep̄i sola iussioe p̄
bytel' officiū suscipere cūcandi. dicitē sibi p̄sbi
teō. vide ut qd̄ ore cūtes corde credas. v̄ quod cō
te credis opibz approbes. Laurēt; et̄. xxiii. di. nō
l̄us. expoit h̄c. tū d̄r in eo officiū cūcandi susci
pe. i. suscepti officij executor; . Quod et̄ p̄bat
Hosti. in sūma d' ordmatl ab epō q̄ enūciauit
epātū c̄ta p̄ncipiū. Karmitōz v̄ dō i sūma
eodē titulo, nō int̄elligēdū d' sacerdotibz
cuāz h̄ntibz: q̄ soli h̄ p̄nt. videt' tū q̄ cū n̄ alios
ordmes poss; quis exequi sine licētia. v̄ ita n̄
aliqd̄ specialitat' i psalmista h̄ m̄ducāt. s; .
Imo. Bernā. Detz; d' s̄p̄rana dicit h̄ posse
q̄libz sac̄otē. Et h̄t̄ oltimā s̄māz app̄bat. Ar
ch. i. p̄d̄. c. p̄b. Detz; at̄ m̄figat̄ character
et̄ cūe p̄ h̄ d' ordmē d̄t̄ ibidē archid̄ycon; q̄ ne
mo scit. v̄ iō p̄cuties talē nō incidit canonē.
Quia ut d̄t̄ Om̄cēt; . h̄ ordo nō ē d' p̄ncipalibz

no di ordo ppe si large. v. ista smaz tenet theolo
 gi. qd dicit psalmistatu catonariu v epatu
 no e ordines. Credit tu archidiaconu vbi su
p q pcuries psalmista madit canonē. n su
peu sclave iudiciu pt hne pcurie. v de q si ob
mittat ordo iste q coseat lectoate v acolitat
no est rpeted. Hostie. tu m. c. dtingit. d'acate
v alitaw ordines de q sit rpeted. Hec de ist.
Dem sequit sacri ordines qui dicit maucos.
Prmus e sdyaconat. ad que ptmz oblatoeo
vapo ab offentibz. v eas dyacono offerre. ut
legē eplaz. zc. Sedo e dyaconat. ad que ptmz
hostias ordiare i altari. sili legē emuangelii.
Tercio e pfbiteat. ad que ptmz consecraē corpuz
v sanguine. v h est acty pncipal. aliy at cose
quē. s. solue v ligae. p que actū ppat copuz
mystici. s. fideles xpiani ut sit apti ad copuz
vez. De epatu. at an sit ordo e diuisitas me
thologos v iuris. Na theologo dicit eu no
e ordie. Iuste veo tenet hie q sit ordo. d' quo
Joh. an. i nouella sexti not pulcre dca phemiu.
Et h' uo e q dca subtil m. m. smaz. di. xxm.
ar. n. In quoly at ordie carace nimit. cu eis
p epm porigit lib' cu for vboz. acolitio cu
car' ca'at cadelabru. subdyacono cu car' ca'
lex vacu' cu alyz vasis qz vsq e i cofectoei
euchaistie. Dyacono v pfbiteo qn ep' ipoit
manu capiti. v h' muposino cofert gze ple
itudiez. Tho. tu d' di. xxm. q. v. ar. n. q sub
dyacono ipmit carace i catoe calici tm. cu
acty pncipal e cca vasa tm v no cca cōeta

De sacramento

vap. Vñ nō p̄t t̄gē cōp̄ xpi sine necessitate
m̄g. **S**z act̄y dyacom nō est sup̄ vasa tm̄ n̄
sup̄ cōtēta i vaf. qz t̄ ille est act̄y sacerdot̄. s̄
ē sup̄ cōp̄ cōtēta i vase tm̄. Vñ eī d̄ypē
fac̄ cōp̄ xpi i patena v̄ sanguiez. **¶** t̄ calice
v̄ iō p̄tās eī ad actū nō potuit exp̄m̄ p̄ catōē
vap̄ tm̄. **¶**matele tm̄. s̄ exp̄m̄t̄ p̄ actū i hoc
qz cat̄ sibi lib̄ euuāgelioz. v̄ i hac catōē v̄
m̄t̄ caract̄ s̄m̄ **Tho.** vbi sup̄ dices. qz cōtact̄y
iſte iſtrumētōz talū ē de eētia factū. qz di.
accip̄t̄ illud. **I**mpositio at̄ manū nō est de ne
cessitate v̄ substantia h̄y factū. ut d̄ **sacriō** itēnd̄
c. vi. **E**t lic̄ iſti caract̄es i eētia d̄stinguāt̄. t̄
i fine vniū. qz ad vlenm̄ caract̄es p̄sbitat̄y
s̄m̄ **De. i. m. di. xiii. q. ii. ar. i. v̄ Jo. parisies.** nō
t̄ accēdū qz caract̄ vniū ordm̄s p̄supponat̄ ca
ract̄es alciy ordm̄s. **N**ā ut d̄ **Tho.** vbi sup̄. i
p̄m̄tia eāā aliq̄ ordm̄abāt̄ ad p̄sbitōs. q̄ cū p̄
m̄feriores ordm̄es nō accēp̄t̄. v̄ tū potēant̄ que
m̄feriores. s̄ hodie statuit̄ eāā ut n̄ ingeāt̄ se q̄s
ad maiores q̄ p̄ i m̄ioribz officijs se nō hūiliauit̄.
iō h̄ est d̄ cōguitate v̄ nō d̄ necessitate. **¶** Et nota
s̄m̄ **Tho. m. m. di. xiiii. q. ii. ar. ii. ep̄s p̄ p̄t̄**
ordm̄atōs p̄ tua. s̄z p̄ b̄ndicōz p̄ quā diuīd̄ offi
cys mācapāt̄. p̄ manū ipositōez. p̄ quā cat̄ p̄lā
tudo gr̄e. p̄ quā ad m̄ḡ s̄t̄ idonei. v̄ sol̄ d̄stōs v̄
p̄sbitōis fit manū ipositio. Eāo p̄ vinctōez ad ali
qd̄ facim̄ tāgēndū. qd̄ fit sol̄ sacerdotibz q̄ p̄p̄s
maibz tāgūt̄ corp̄ dyasa. **V**nde etiā calyx v̄
patena vngūtū. **¶** **De acciden
tibus huius sacramenti.**

Et at sciendum quod dicitur accidit talia
 facta que requirunt de coguntate et non de ne-
 cessitate facta. Coguntum est quod primum ut
 non ordinet quis nisi habeat etatem legitimam. Stat
ut per subdraco no e per. a noz. p. p. b. u. e. s. r. v. p. o. i. rom. a noz. p.
et in demetma. d. etate et q. l. tate p. f. i. e. d. o. z. c. g. n. a. dracano //
le. Et ut not. Joh. an. i. c. et tui. d. p. b. e. d. i. s. li. vi.
 i. glo. iii. non est opus suae iusticia longa tempus in
 ordinibus suscipiendis sic patet. unde hinc etate legit-
 tima laicus in carnis pino potest contra missam in sac-
 ramento statui in festo pasche. Si tamen quis in minor
 etate rapit hoc sacramentum. tenet se peccat et debet suspen-
 di ab executione ipsius. et ordinator a tollatione ordinis.
 et tunc si potest compelli ut sibi provideat de aliqua beneficia.
de apo. or. c. l. non est. Hoc est quod quis ipse factis ante
 disaceris rapiat sacramentum ordinis. licet secundum Thoma
 sit pro honestate factum institutum. ita ut iam sit ex
 necessitate factum: non tamen ex necessitate factum. Unde si
 ordo factus conferretur puero caecum usu rationis: tenet quod ex
 vi factum. Dicit tamen Tho. quod in illis factis ubi actus sus-
capienti requiritur: ubi usus rationis est de necessitate factum. sic
in prima et matremomo. Et in quibus actus suscipi-
endi non requiritur: usus etiam rationis non est de necessitate factum
etiam sic est in ordine factum. ubi solum spiritualis potestas datur
et idem usus rationis non requiritur. Sciendum quod licet laicus ip-
se non habeat sacerdotium de lege ordinem possit sacramentum suscipere
quod ex vi factum. peccat tamen episcopus qui conferens tali
ordinem factum. Nam de Tho. quod tenet ordinem factum
quod pertinet ad eius officium secundum magnum et minus. unde factum
de religiosi ex quo recipit potestatem tamen se corpus christi
verum consecrari. id sufficit quod solum sciat in quo est consecratus

De facmēto

ad cōsecratōes corpis. Quātū at ut plebanus te
net^r pl^r sciē. q^r p^r mouet^r si cōp^r xpi mysticū: q^d
ē etiā. **U**n^d debz ea fac^r que sp^ritant ad polz. Ad
epm^r vō p^rtny sciē etiā difficiles qstioēs fac^r sc^r
tūe. **Q**uōd g^r d^r q^d s^rba sacri ordm^r sūt eloq^a
diuina. ut d^r. xxxviii. di. **Q**uōd p^rfallētes. exponē
dū ē nō s^rba ordm^r s^r d^r s^rba executōis. q^r tal^r s^r
exec^r nō p^t sacri ordm^r n^r sciat d^r q^d ad illū or
dm^r spectat executō. **I**te h^rz ser^r t^rpa am
sūt d^rputata ad cōferēdū ordm^r: tū h^r nō est
d^r s^rba s^rm^r Ray. v^r h^r exp^rssū ē d^r t^rpe. or. Sane. Cō
gruū tū valde ē ut nō alio n^r p^rdas ser^r t^rpbz
cōferant. s^r qstuō t^rpbz pl^rz. sabbato sūtietes: v^r sab
bato pasce. ut d^r. dis. lxxv. c. vi. **U**t tū ep^s cōf
remōres ordm^r dieb^r d^rnci. s^r nō mltas ne vide
at^r gnālē ordiātōes facē. ut d^r t^rpe. or. d. eo. **I**ō at
sabbat^r cōferūt^r sacri ordm^r. q^r sabbatū p^r r^rq^r
p^r quod facit q^r qui ordinat^r ad sacros ordm^r u
rūō^r t^rnsit d^r labōe m^r equiē. p^rta d^r labōe sc^r
tū negociōz ad equiē. ad vacādū spūalibz. ut
d^r. lxxviii. dis. formicū. **P**ossūt etiā cōferi ordm^r
sacri m^r die d^rnci mane. ita tū q^r ordmād^r v^r ordi
nator cōtinuēt ieiunū p^rcedēt sabbati. q^r tūc ma
ne d^rnci diei ē h^rz ad sabbatū p^r cōtinuātōes
ieiunij. s^r h^r nō faciāt ep^s sine nātate. ut si fōre
firmat^r sabbato p^t differre m^r crastinū. **E**t uel
lige de vno v^r eodē ordm^r nō de diuisis. **N**ā null^r
debz suscipere duos ordm^r. v^r mōrē v^r vniū sacri
t^r eisdē qsttuor t^rpbz. **V**ena at ordinator^r extra
d^rca t^rpa ē suspēso eab executōe illi ordm^r quē
suscepit. ut de t^rpo. or. c. ij. **P**otest tū cū eis dis

p̄sai vt m̄strēt imposita eis p̄mā. vt m. c. Co
 pulcatō. ibidē. Ordinator v̄o debz p̄uai autōi
 tate ordmādi. vt ibidē patet. **De cautelis hic**
S p̄mo caueat ep̄s ne ordmz **obp̄uādis**
 alienū deiciat t̄ laicū. vt de t̄po. or.
 cū null. l. vi. **Ad** si fecerit p̄ anū a
 collatōe ordmū ē suspēdēd̄. Et iterū deiciā sui
 absqz licētia sua a vicinis ep̄is p̄nt ordmāi.
 vt p̄z de t̄po. or. l. vi. **Alia** v̄o qui sic p̄i ep̄i
 licētia ordmāt ab exeatōe ordmū suspēdāt.
 t̄i ep̄s vt cū eis dispēsāe. **ix. q. n. lugdunēn. de**
t̄po. ordi. q. t̄nslatōez. **Sedō** caueat ep̄s ne or
 dmz aliq̄ue ad sacros ordmes sine titulo. als
 solz ei p̄uidē tenebit̄ de b̄n̄ficio. **Tercio** caue
 at ne ordmz p̄ symomā. vt de symoma. p̄ totū.
 n̄ solz ep̄s s̄ eccl̄ notarij nō debz fortas vedē. de
 symoma. c. i. **Quarto** caueat ordmād̄ ne r̄api
 at ordmē aliq̄ue ab ep̄o quē facit symomac̄ t̄ or
 diē susceptū. siue sit occultū siue maīfestū. qz
 nō r̄apit exeatōez. v̄ idiget dispēsāōe. **i. q. i. si**
q̄a symomac̄. **De t̄n̄ Tho. n. n. q. viij. q. si eccl̄ sy**
momac̄ a^a ex caū possz ab eo r̄ape ordmes dū
nō sit occultū. qz tal̄ ep̄s nō ē suspēs̄ ad alios
s̄ ad se tm̄. **Quinto** caueat ordmād̄ ne t̄pe ordma
 tōis sit ī p̄cō mōtali. nā mōt̄l̄ peccat̄. **dis. xl.**
mlti. **Et idē sc̄s Tho. i. m. di. xxm.** **Nec** tal̄ p̄t
 vt ordiē sic suscepto p̄m ip̄z. qz facit tōt̄ p̄ceptū
 d̄ **Deut. xvi.** **Iuste** qd̄ iustū ē exequais. **Nū** tal̄
 q̄t̄ed̄ talē actū exēz p̄ peccat̄ mōt̄l̄. **De t̄n̄ Tho.**
ibidē. q. subdit̄ h̄ymōi ordmāt̄ ī p̄cō mōt̄li tene
ab eo r̄ape sacm̄ si ē occultū. v̄ h̄ q̄dm̄ toleat̄ ab

causa. In di. idē. Nō est tutū talē ad aliquē ac-
tū sui ordinis exequēdū inducē duante cōsac-
tia q̄ iste sit ī pctō mōtū. quā tū deponē poss.
q̄ ī instāti hō poss. a diuina grā emēdai. Sexto
caueat cleric⁹ ne odiet sine examīe. als di furtiē
ordīnat⁹. p̄m Hosti. vt. lxxm. di. ext. cōsacīas. n̄ p̄sūt
ei fōmatorie. si tū est dign⁹ et not⁹ nihil obest. q̄
tales nō sūt examīandi. Arch. xxm. di. c. null⁹.

33 Et si ē indign⁹ depōt. de cōpe viciati. exposuisti.
Si etiā sit ignoc⁹ q̄nus dign⁹ depōt debz. xxm. di.
c. vl. et multo fort⁹ ē indign⁹. l. dis. ex p̄tētibz.
Debz etiā cōfitei publice ep̄o suo crimīa seu no-
toria īpedimēta iuris et facti. vt ibidē dī. Si at
subiciz talia: et p̄ p̄māz īpediūt executōez. Re-
etiā suscipiat aliquē ordinē sup̄iorē obmissō ī
feriori. q̄ h̄ est p̄ saltū p̄mouēi. Et tal debz de-
pom si h̄ faceret ex malicia. sec⁹ si ex ignorātia
et negligētia. di. xlvm. sic olim. Et dissipatōē tū
ep̄i ad obnissū ordinē p̄t p̄mouēi. s̄ ī suscepto
pus nō mīstrabit. Dat̄ at grā gr̄ū facies ī
h̄ sacō. que nātūria nō solū ad digne suscipiē-
dū sacm̄. s̄ et ad digne mīstrādū p̄m Th. 2.
Wetzm. m. di. xxm. De sacro mīnom

Dopot fornicatōez beat̄ q̄s vxoēz suā
i. ad Choz. vn. v. xxxij. q. ij. c. lns ita.
Uq̄ mīnomū ī statu inocēcie sit īsti-
tutū ī officīū natiē. h̄ est ī p̄pagatōez
et mltiplicatōez p̄lis ad dei cultū. q̄ tū nā lap-
sa viciata ē ex origīali pctō. adeo ut saltē p̄ā
ī messe nō vereat mīttē alienā. querēs idif-
fēnē quācūqz seīnā cū qua fornicatōis expleat

pccatū. Jo magnus doctor pccatū pdicator v e rctor
 pudes de emedio: dē ut ppe fornicatoez euntā
 dā vnusq; q; heāt vxoēz suā. p quod dānat pccz
 fornicatoīz cōmēdat statū mrimomy cōiugat.
 In qbz vrbis p^o aplo suadet vitāe fornicatoez.
 ubi ppe fornicatoez. scdo cōsultat emedy adhibi
 toez. q; heāt vxoēz suā. **Ver** p mū dānat error
 illoz q; dicūt simplicē fornicatoez nō ēē pccz. al
 legātes scdo pccs s; **Abrahā Jacob Dauid** v a
 los q; habebrāt cōcubinas. nō tū e fornicatio
 tputā est ad pccz. **Quibz videt^r sm Aho. iii. m.**
smā. di. xxxm. q. m. qz qlib; formica e mrimo
 mū que tollit debitā ordmātoez paenā ad plē.
 quā natiā ex cōcubitu itēdit ē pccz. iō sm ipm
 sine dubio sm^o formica est pccz mōlle. etiā si
 lex septa nō eēt: qd est mltū nōbile. **Vbi cūq;**
āē legmū aliq; pccs hūisse cōcubinas e fuit
p pccali dispēsatoē spūssi: v ad designdū ali
qd. Hoc eū q; filij iacob ex libeis v ancillis fuerūt
 hēdes desigt q; xpō m baptismo nascūt filij v
 hēdes p bonos v malos mīstros. **Sic etiā a^o oīā**
i pccis pūbz ad mīstelū ptmēt. vt hē laci.
xxxm. q. m. c. i. n. v. m. **De quo cui plac; sufficiē**
e mforū videat nōta m sup. vi. pcepto. s; Non
mechabeis. **Ver** scd; dānat bigama cū dr.
 heāt vxoēz suā. v vnā tm: nō plies sit. **Vn sal**
uato v pccō e **Genesi. n. Erūt duo i cāne vna.**
Natim. x. de. Itaq; iā nō sei duo s; vna caro.

Quia ipse **De pposalib; h pmo agitur**
 facm pmo videdū ē de substācialib;
 scdo de accidētalib;. eio de cautelis;

De sacramento

Quātū ad p̄mū sac̄dū q̄ q̄dā se accidētā
m̄rimony. s. sp̄salia. v̄ iō de ip̄is p̄mo vidēdū
ē. sc̄do quid sit m̄rimoniū. t̄cio que requirūt
ad m̄rimoniū. q̄cto q̄ ip̄ediūt ip̄z. Quātū ad
p̄mū sp̄salia p̄m̄ **fr̄ac̄sc̄i d̄ sarabellus** sup̄ r̄u
brica d̄ sp̄saliū sic diff̄mūt. sūt futūar̄ nup̄
tiar̄ seu m̄rimony p̄missio. Et diff̄m̄tio ī t̄yē
ex canone. **xx. q. v. mātes.** Dicūt a sp̄deo sp̄des.
q̄ ut d̄ **Cassar de caldarys.** q̄ olt̄ sp̄s̄ v̄ sp̄sa
mittēbāt cautōes q̄bz sp̄debāt se ī uie m̄rimo
ny cōsentie. v̄ fidēiussōes dabāt q̄bz id se obfua
tuos obligabāt. **R̄n̄z etiā sp̄salia dicūt m̄ri
moniū. s. tūc d̄nt̄ itelligi si sūt sp̄sa de p̄nti**
V Et fuit sp̄salia q̄ttuor mōis. **Pr̄o** nuda
p̄missio. ut cū d̄. p̄mitto te ducē ī v̄rōz. **Sc̄do**
daci arcis sp̄saliū. ut p̄cauē v̄ alt̄r̄ rei. **T̄cio**
anuli subarratōe. **Quāto** it̄uēmetē uamē
to. ut cū alt̄r̄ uat̄ d̄c̄s. **Iud** q̄ te ī v̄rōz ducē
volo. **Quōcūqz** q̄s istoz q̄ttuor mōz p̄mittit
ducē aliquā v̄ postea nō ciāt. peccat mōt̄i n̄
legit̄mū ip̄edn̄tū it̄uēmat. **V** Sc̄dū t̄n̄ q̄ si
sp̄si sibi iūcē displicet v̄ dissentit si sp̄salia
nō fuerit uat̄a p̄nt̄ se mutuo absolue. v̄n̄ no
tāt doctores. **ic. p̄crea. d̄ sp̄saliū. vbi m̄t̄ c̄t̄os.**
Jacobz d̄ alb̄ga nōt̄ q̄ q̄n̄ etiā vidz q̄ sp̄si sibi
iūcē displicet debz dissilare. nō d̄ cogē sp̄sū
v̄ sp̄sā q̄ ad p̄ficiēdū m̄rimony p̄ malū q̄d̄
possz m̄ p̄uēre. s. v̄oicidū v̄ mutua ad l̄t̄ia
cōtrahētū. **Et h̄o** placz **Cassar.** Si at̄ t̄m̄ alt̄ dis
sentit. d̄ **goffredz** q̄ ex quo alt̄ dissentit. dis
t̄es p̄c̄se cōpellit̄ don̄ in eodē statū p̄marz. s.

si cū alio cōtraxerit p̄ v̄ba de p̄nā cessabit cōtrac-
 tio. Idē vult Inuō. c. de spōsalibz. An autē spō-
 salia uāta p̄nt mutuo p̄tū diffesū diffol-
 ui: lūz ātq̄ doctores dubitat d̄ hoc. moderni v̄o
 expediet istū casuz. Vñ Vmētū m. c. p̄tea de spō-
salibz. p̄nt distigūedo an uiamētū digat̄ m̄ dū
 an m̄ hoīez. Vñ d̄ casu nullū p̄t absolue n̄ del. ¶
Sedō cū hō au uiat̄ p̄t absolue. Tūc atē digit̄
 m̄ deū p̄m̄ Joh. an. qm̄ is q̄ uiat̄ m̄gi mēdic pla-
ā deo q̄ hoībz. siue sit ī faciēdo aliqd̄ meliorū.
 siue ī abstīnēdo ab aliquo illicito. Exēplū p̄m̄.
 uiaui abbati m̄re mōstēuz. h̄ eū em̄ d̄m̄ cōc̄-
 nit: n̄ abbate. vñ abbas nō p̄t me absolue a uia-
 mēto. Sili uiaui nō occidē hoīez r̄c. Ad hoīez tūc
 dirigit̄ si uiaui. si uiaui tū scabē libz. ab hoc
 eū tu potes me absolue. qz te solū cōc̄nt h̄ opz.
Iū eū oē uiamētū cōc̄runt deū p̄ncipalit̄: qz p̄
cligioez p̄mittit̄. cū qz cōc̄runt cōmōz eū au uiat̄
p̄t ab eo d̄mitti. de uic̄ uiādo. c. i. Idē est tenz
Caspar dicit̄. qz spōsalia et uāta mutuo diffē-
sū tollūt̄. qz sublata obligatiōē sublatū ē uia-
mētū. s̄ d̄ de statuo z uiāto. z nōt̄ de p̄bēdis.
dico. facit ad h̄ r̄gula. qd̄ fauōe. li. vi. Et nōt̄.
xxx. q. m. c. i. i glo. penltiā. vbi d̄r qz paēntes sicut
p̄nt frāgē spōsalia filioz. sic z uiamēta c̄mittē.
Concludo ḡ z dico p̄m̄ frāscū d̄ saraball qz si ali-
q̄ uiat̄ spōse eū ic̄utu p̄t spōsa c̄p̄z d̄mittē ab-
solue. secz si ic̄utu deū seu ob pietatē ut cū spōsz
c̄t d̄ues z spōsa paup̄ima. Tū d̄ frāscz qz ea
h̄ casū p̄t eū spōsa absolue. qz lūz uiauit ic̄utu
deū. cū c̄ q̄ cōmōz cōc̄runt spōsaz. xp̄ā p̄t c̄mittē p̄dā.

sic gnali obfuar. nā ecclā se nō mēmittit d' pō
 falibz de futūo. n' ad iſtāciā altēy pē. **A**mbobz g'
 differentiibz ea ſi uāſſet mutuo ſe pntē abſoluē.
Et nō q' etas ſeu tps cōtrahēdi pōſalia utrobz
 ē ſeptimū. vñ pōſatio que fit i quibz ſex ānis ut
 la ē. ut d' pōſatōē ipubēz. l. i. c. 1. **N**ā ex talibz
 pōſalibz i ducit p'lice honeſtati uſticia. **E**t
 publica hōeſtas ſm̄ frāciſcū m. c. i. u. i. c. 1. d' pōſa
 libz: ipedimētū qd' n' ex cōſanguinitate n' ^{ſe} affinitate
 pcedit: ſi ex quadā honeſtate q' m̄ mēimōy cōſi
 deānda ē. ut ē qui p'us cōtraxit pōſalia cū aliq.
 ipā mōtua nō ducat aliquā cōſanguineā infra ipō
 q'cū gradū. ut m. c. ad audiciā. ut d' pōſalibz. c.
 i. l. vi. **R**ā at h' cōſtitutiōis ē q' ex p'icia docuit g'
 ues r'as z ūmiciaas mē cōſanguineos oriri: qñ
 vñ d' pōſatā aliq's d' cōſanguinitate pōſi p'uat
 h'ē. **S**ilz qñ q's cōſanguineā pōſe ſue ipā mōtua
 cū qua nodū p'fecat m'rimoniū uult ducē nō ē
 honeſtū. cū p' hoc q' duo cōſanguinei vidēt vñ
 m'lieri copulāi. qd' honeſtas p'hibz. **D**erūti v'
 cōē est q' si q's deſpōſat puellā an ſeptē an
 nos. ſi itē ipē moit' p' eā ſe ſuus ducē. **S**ilz
 ſi moretē illa puella an ſeptimū ānū uir ducet
 e' ſorōez ā m'ez. **E**t h' totū habes d' deſpōſatōē
 ipubēz. l. i. c. 1. **S**ūt at octo caſy m̄ q'bz ſoluūt pō
 ſalia. **P**rim' ſi alt' pōſoz p' d' pōſatōez tūſcat
 ad elūgioez. qd' ea p' facē cōtracto m'rimoniū an
 copulā crenate. tūc eiz m'lier p' altēi nubē q' p'
 mōtē uiri. q' elūgio ē quedā mors. ſm̄ tho. i. m. di.
xxv. q. m. **S**cds qñ pōſ' ſe abſentat p' longū tps
 pōſa cū alio p' cōtrahē. **T**erc' ſi alt' eoz taurat

lepra & paralasim. **Quartus** si supervenerit affir-
 mata & qz spōs cognovit cōsanguinea spōse. **Quin-**
 tus si mutuo se absoluit. **Sextus** si alt' eoz fuerit
 medio tpe fornicat? qz tūc reddat' alt' suspitō de
 fide postea fuāda. **Septimus** si spōs cū alia cōt-
 hit p' ōba d' pnta b' ecia d' futio cū copula cānli.
Si cōhit cū pma sē uiamēto. cū scda cū uiamē-
 to debz adhēre pme: v' peme d' puicio. **Octauo**
 qz quis ipubes cōtraxit spōsalia. & veit ad etate
 adultā: & peat absolui a viclo spōsaliū. v' sibi
 dā licētia nubedi. **In oibz at' ist' casibz debet spō-**
 salia auctoritate ecclie absolui p' qz m' pmo quē-
 to & sexto. i' qbz soluit' ipō uie. **Addit et' nonū ca-**
 su Hosti. s' si fama ē q' mē eos ē canonicū ipede-
 mētū.

De diffinitioe matrimony:
Quoniam de mrimomo sciedū q' ipz sic
 diffinit. **Matrimonyū ē viri & mulieris**
 cōiunctio iduuduā cōsuetudiez vite cō-
 nētis. **Ista diffinitio tradit. xxvii. q. ii. c. i.** **Per h' qd**
 de viri & mulieris excludit' vir cū virō. & mulier cū
 muliere. & vno viri cū mlti mulieribz. qz tal' cōiuc-
 tio nō causat mrimomū s' p'cām. **Dicit' etiā**
 cōiunctio amois. s. & mrimōial. **Dicit' etiā idu-**
 duā vite cōsuetudiez cōnētis. qd est cū dicit' q' neu-
 ter eoz absq' alt' cōsensu p't cōmētā p'fitei t' o-
 rōi tacite n' se alt' copulāe. s' sibynnuā suāe fi-
 de & d'biti edditioez mutua. **Sili dñe eis mutuo**
 d' nātūtibz punde & subueire iuā. **Et itelligēdū**
 ē totū d' mrimōio copula cānali cōsumato. qz nō
 nō cōsumatū tali copula p't sepai p' gressū cū-
 gnoib. vt d' spōsalibz. cōmissuz. **Intelligit' etiā h' de**

De sacramēto

memoriam fidelium. q̄ memoriam ip̄idū p̄t separari
alio cr̄ate ad fidē. Ratio at̄ b̄t̄ Tho. m. m. di.
xm. q. i. Quare cōductio mem̄orū est separabil̄ vsq̄ ad
mōtē m̄e hoīes v̄ nō m̄e alia aīalia. ē h̄ec. Si
alioz aīalū filij p̄nt sibi victū statū h̄re. v̄ salte
ad eoz sustētatoz vnū sufficiat. si est de vacca eā
asma v̄ filibz. v̄ iō ibi nō est cīa cōductio cīi mas
culi ad cīa feīnā. n̄ etiā n̄cāria dūm̄a cōductio.
eo q̄ feīna ī eis sufficiat ad educādū fecū s̄re mas
culo. In his quoz filij indiget v̄tū. s̄ tā priō
q̄ m̄e sustētatoe aliud ē. Sibi vbi tuēt aliq̄
dēm̄atio quātū ad tps sustētatois v̄ educatois
sicut ī aūbz. v̄n̄ passeres turtures v̄ colūbe
h̄nt dēm̄atas feīnas. q̄ h̄nt educac̄ pullos v̄ al
ē eoz nō sufficiat ad q̄rēdū victū cū v̄ se eālit
nutrire debeat. Nō at̄ sic ē m̄ hoībz vbi filij ind
get cūa parētū ad maḡ tēp̄. Et q̄ m̄mōi
al cōductio m̄e solos hoīes d̄r̄ indūsiū p̄m̄ to
tā vitā alioz cōiūḡ. Quoz filij gn̄aci. educat̄.
nutriti. v̄ docti. v̄ sibi d̄ n̄cārys vite a p̄n̄tibz p̄
iudej. So q̄ uir apl̄. oz p̄r̄b filijs thesaurisac̄. n̄
ad Col. xij. Ita at̄ v̄r̄it maḡ tps. Et q̄ ad h̄
d̄t̄ l̄ra sup̄ Mat. xix. c. q̄ m̄mōiūz nō solū ē d̄
uie dūm̄ s̄ etiā d̄ uie natūali. q̄ h̄ n̄a dicitat q̄
vir v̄ m̄ier cōhabiteēt s̄t p̄ totā vitā ad educā
dū v̄ p̄mouēdū plez vsq̄ ad p̄f̄t̄ statū v̄tū. D̄
at̄ at̄ m̄mōiūz pot̄ q̄ p̄mōiūz. q̄ maxīa
oneā s̄t m̄ m̄e q̄ m̄ v̄ro. Et d̄r̄ a m̄e q̄ m̄e
m̄m̄. q̄ m̄m̄ a m̄e. v̄ dat̄ m̄licibz cē m̄e.
Et q̄ etiā finis p̄ncipal̄ m̄mōiūz ē bonū plus.
m̄ cū p̄cūatōe m̄e n̄ḡi labōat. v̄ iō ab ip̄a de

Matrimon

memoriam ip̄idū
de deo. c. l. b
p̄nt q̄ v̄ba a
m̄ m̄ s̄. r̄. r̄. r̄.
illa op̄mo que d̄
d̄o ut d̄. Cresc
m̄d̄ere. n̄ cī al
d̄ h̄p̄d̄. s̄ cī ad
cīa cī s̄t d̄t̄tū
v̄ v̄t̄p̄. s̄.
p̄ p̄m̄at̄ ad p̄
p̄m̄ d̄t̄tū
d̄ s̄c̄t̄ d̄ m̄l̄e
m̄ off̄cū s̄p̄
v̄t̄ s̄t̄ d̄t̄
h̄t̄ at̄ d̄m̄atō
p̄m̄. v̄ nō n̄ d̄
p̄s̄t̄t̄ cōiūctōe
p̄p̄. Et p̄m̄
d̄r̄ p̄ncipal̄
d̄r̄ d̄r̄ plus ad
m̄m̄ causa. Al
s̄ p̄l̄c̄t̄ d̄
p̄t̄ p̄t̄ causa
m̄m̄
t̄ actu c̄l̄
d̄. Et ut d̄ p̄
d̄. Et ut d̄ Auḡ
m̄m̄ quam
m̄m̄ m̄m̄
p̄nt oīz acc̄

noīnat. **F**uit at memoriam institutū a deo i sta
 tu inocētie. ut dicit de voto. c. l. l. vi. **E**t h' p' i' v'ba.
 h' nūc os ex ossibz meis. q' v'ba adā spū scō illuf
 traty dicit **Gen. 11. m. fi. 2. rrom. 9. n. lex diuina.**
Et p' h' i'pbat illa opmō que dicit q' mēmōiūz
 sit i'stitutū a deo ill' v'b. **Creſcite v' multiplicat'**
m. qd' v' mōuētens. cū eēt illa v'ba p' d' d' d' d'
dey nō solū ad hoīes: s' etī ad bestias. Gen. 1. Et
q'ius mēmōiūz etī sit i'stitutū tpe moysi v' tpe
z. h' fuit tū dū h' i'p'pectibz. Nā ut dicit **Tho. d.**
xxvi. m. m. s' q' ordmat' ad gnātōez plus q' eāt
natura etī an' p'ctm i'stitutū ē a deo i' statu ino
cētie. i' h' q' d' d' fōiūt d' m'lierē m' adiutorū vi
ri. Et h' mō d' m' officiū fuisse i'stitutū. s' q'
tū eēt i' mēdiū p'cti fuit i'stitutū p' p'ctm ē
legi natūe. Sed at d' m' m'atōez p' d' d' h' i' i'p'
tūoz i' lege moysi. vbi nō n' d' cētis cubibz copula
bāt. s' s' q' i'p'p'etāt cōiūctōez x' v' eēt sic h' i' i'p'
i'itutōez i' lege noua. Et s' m' h' d' i' sacm' noue le
gi. Et ex h' h' q' due p'ncipales sēt cause i'stitutū
oīs mēmōiūz. s' educa' plus ad cultū diuinū. v' v'
tūde fornicatōis causa. Alie sēt m'lte cause m'
n' p'ncipales. s' pulcritudo v'ois. diuitie. v' fōr
tio pacis. Et p' i'p'as causas si etī ducat' v'roz
puat' v' d' p'nti t'z mēmōiūz. **Sacēdū ex q'**
ut dicit. **vn. ethicōz. i' actu cāeli puat' hō mag' bo**
na s' v' s' v'ois. **Nz ut dicit p' h' s' tal' acty fūat' cur**
intell'z sapiēt. Et ut dicit **Aug. 2. rvi. l. de tem.**
ipā voluptas cāelis quā maior i' voluptatibz
cāel'bz neq' i'ueire mōmto ipō t'p'is q' ad ei' p'
uēt' extremū. pene oīs acies v' vis v'ois obruit'

De facineto

Nullat p^m rectas voēs d^r se obligat ad aliqd i q^d
tū malū patit. n̄ sit aliqd bonū rōpētas ip^s
dānū. **H**ū a fac p^ribz ponit excusatia illū
actū tā dānosus. s^c bonū fidei: plus v̄ faci. **F**
des h̄ supra ē fidelitas siue iusticia ad quū ad
quē obligat se. s. ut i nō q̄rat aliā n̄ cōuerso.
Silli bonū plus obligat q̄ ad cultū dⁱ diuinū.
s^c ut eligiose. i. scē v̄ duote educat. **B**onū atē fa
ci ē illa idissolubilitas mē viri v̄ mulierē. v̄ sigt
idissolubilitatē cōiuctōis christi v̄ ecclē. **E**t h̄ est
bonū mētrificū mērimōy. qz p̄fectio p^a est forē. p^a
ma atē duo boā. s^c fides v̄ p̄les s̄i bō s̄c̄ r̄feca
mērimōy. **E**t h̄is p^r q̄ ex quo d^r est. **S**acm̄ ē
bonū excusatū ip̄ū actū. videt^r q̄ actū iste mērimo
mal nō solū ē bonū. s̄ etī scō. quā scitātē h̄ ex
iduisibilitate cōiuctōis. p^m quā s̄t cōiuctōis xpi
v̄ ecclē. **I**ta eti d^r tho. i. di. xxx. i. q̄to. q. iii. **E**t q̄bz
oibz iferit p^m **D**onaue. ibidē scō p̄ncipali. q. ii. q.
qui cōit causa fornicatōis vitāde i v̄roē. ne s^c v̄
or fornicet. sic rōddēdo d̄bitū nullo mō peccat. s̄
m̄gi mēt. qz exerg opy iusticie h̄ est fidei ad quā
tenet. v̄ d̄io ois c̄pa excusat. **S**i v̄ro cōit cū for
nicatōis vitāde i seipō. s. ne ip̄e soly fornicet. m
h̄ peccat v̄ialē. v̄ h̄ si nō pulsat a carne. **N**ā
ex quo nō p̄t p̄creatē plē. n̄ p̄p̄ eā p̄cedū cōit.
n̄ cōpellit ab v̄roē ad rōddēdū d̄bitū. aliq̄ sup̄flū
itas ē ibi. v̄ cō p̄cat s̄ v̄ialē. imo d̄ci p̄t s̄m̄ **D**e.
S̄tha. i. iii. di. xxx. q. iii. p̄ncipali. q. ii. ar. i. q̄ q̄es de
lectatōis i cōiuge s̄p̄redo tū mē fines mērimōy. s. q̄
cū alteā muliere id nō facēt v̄iale ē p̄c̄z. licz etī
fiat cū explede libidinis. **S**z si q̄rat d̄lectatōis

in ea non ut i conuge: s; ut in alia muliere q̄at̄
 tūc t̄ p̄t̄z mōt̄le. h̄o est cōtra hugonē. xxi. q. i. Quō.
 ubi d̄ vsū mēmōy nō posse implēi s̄e p̄cō saltē
 v̄tālī. q̄ p̄t̄ et̄ eē mēmōy cū fit bono t̄tutu s̄t̄
 fūss̄ i statu inocēcie s̄m̄ fr̄ac̄as̄ai i rubrica d̄ sp̄o
 salibz. h̄o idē inuit Joh̄. an. i glo. s̄. c. alma. de s̄e.
cx. vi. s̄. v̄bo sac̄us. ubi d̄r q̄ dat̄ gr̄ā p̄ ist̄ sac̄z
 s̄ nō s̄t̄ p̄ alia sac̄ā. Confert̄ at̄ i h̄o sac̄o gr̄ā
aduiās ad c̄ opa q̄ in mēmōio r̄quirūt. Rō s̄m̄ tho.
m. m. di. xvi. q. m. De v̄bicūqz diuinit̄ dat̄ fa
ultas aliqd̄ faciēdi dat̄ et̄i auxiliā s̄e q̄bz nō p̄t̄
cōuenēti v̄tā faciēte. s̄ i mēmōio dat̄ diuini
ty facultas v̄tēdi v̄rōe. y p̄ cōsēq̄s dat̄ gr̄ā qua
idē cōuenēti fieri possit. H̄o s̄c̄o tho. Et p̄ h̄o v̄bat̄
glo. q. i. Quicqz. Sc̄ā d̄ docto subtil̄ q̄ eff̄c̄o ist̄
sac̄i s̄t̄ due gr̄e i aiābz cōtrahētū. v̄ h̄o n̄ sit ober
mōtalis p̄c̄t̄. Sc̄āz nō s̄t̄ ad gr̄āz p̄cipiēdā q̄ cōt̄
h̄eō nō sit fict̄y c̄sp̄ctū sac̄i. i. q̄ nō f̄ct̄e r̄ape itē
dic̄. s̄oz q̄ p̄us p̄t̄uēit. q̄ i sac̄m̄ nō dat̄ p̄nāz.
Et ḡ v̄n̄ y tōlis effect̄y ist̄y sac̄i. s̄z gr̄atiosa cō
itō r̄udē. H̄o docto subtil̄. p̄ isto dicto ē. c. v̄m̄cū de
sac̄ v̄nctōe. Alit̄y ē faciēdi d̄ ill̄ que r̄quirūt̄ ad
mēmōy ut sit v̄r̄. H̄o r̄quirūt̄ et̄as d̄bita p̄
sonaz cōtrahētū. Dā v̄r̄ d̄r̄ ē. xxm. ānoz. y f̄c̄ā.
xx. ānoz. v̄n̄ s̄t̄ sp̄salia m̄fra septimū ānū nō
tenēt̄. sic mēmōy et̄i nō t̄z m̄fra. xxm. ānū. Cū
tūc̄z f̄uit̄ eiz mēmōy d̄ v̄bo p̄nā m̄fra. xxm.
ānū. m̄thom̄m̄ nō est aliud n̄ sp̄salia d̄ futūo
v̄s̄ ad. xxm. ānū. Et ist̄a p̄nā r̄upl̄ post̄qz sp̄s̄i e
alē i t̄ venēit ad d̄bitū et̄atē. Sec̄do r̄quirūt̄ cōsēq̄
mutū cōtrahētū p̄sonaz p̄ v̄ba d̄ p̄nā. Jo s̄ens̄
s̄ s̄

at e' fm' bonauid. m. m. di. xxviii. dz eē i' mutua cō
 pio p'tate. **Verba at d' p'nti s'it ista ex p'te viri.**
Accipio e' te i' meā vxoēz. **Verba at mulieris s'it**
ista. Ego te accipio i' meū vix. **Et s'it ista v'**
ba natiua qz facim' ē res sensibil. v' id' r'iquat
i' eo signū exp'ssiuū. que exp'ssio cōuēientis fit p'
v'ba d' p'nti. vñ iste cōsens' p't bñ p' alia v'ba ex
pedie t' exp'mi nū' hoies v'sitata que ist' eq'pollat
dicēdo. Consentio in te cāq' i' vxoēz. S'it si p'ces
sit it'ogā' m' aliquos d' cōtrahēdo. Si al' eoz di
cat volo te d' cetero h'ē m' vxoēz. Et i' v'ndz. Et e'
te volo h'ē m' vxiū. Del volo q' tu sis vxo' mea. v'
illa. v' e' h'ēo te p' vxo' meo. In d'ibz talibz cōtrahitur
meūmōuz. S'z si dicēs. volo te accipe i' vxoē. t' volo
m' te cōsencie cāq' m' vxoēz nō eēt meūmōuz. Si
mul' si dicat vir p'mitto q' te nō d'mittā p' me
hoi t' p' peioi eti' iudicādū est p' meūmōio. Itē si p'
daatā fide dicat aliq. bibam' noie meūmōy v' of
calemur nos. Wilhelm' d' q' nō est meūmōuz
n' velle' p' l' eadē a p'pōsalibz v' o' h'ē d' p'nti. qz
ē d'z s'it futuruū meūmōuz. s' si dicēs. bibam' p' mū
mōio cōt'ito eēt meūmōuz. Itāq' tū d'ē. q' i' v'
ba bibam' noie meūmōy. s'it cōfessio verū meūmō
my. v' q' est meūmōuz. In o'ibz at' ist' vbi v'ba du
bia s'it. cōuēdū ē ad it'ctioēz cōtrahētū. v' ad cōz
v'boz vulgarū it'elligētā. vñ credo q' p' v'ba p'pō
spōsi it'ogati. s'q' in poloma dicēdo. R. plac' tibi
h'ē. R. i' vxoēz. e' p'pōdētē. plac'. v' mulier it'ogata
p'pōdēt s'it. cōtrahat' verū meūmōuz. ar. c. ex lit
teis. d' p'pōsalibz. Itā p' v'ba oēs i' poloma itel
ligūt cōtrahi meūmōuz. C'uz si sic viciū cōt'

intelligunt debet etiam contrahentibus in uerba facere
eunde sensu. **N**am ut dicunt doctores in c. ex lris. d. spo
salibz. in talibus contrahendum est ad intellectus vicinorum. Hoc
approbat **Franciscus ibidem**. Et dicit **Hospien.** quod quibus
aliter non intellexit ad litteram et linguam: si tamen intellexit affec
tu et sensu in utroque signo. **E**t non est certum an in utro
et lingua intelligat. ac dicitur in **translatioe**. in corpalia. xlm.
dis. si rector. **U**bi si sponsus dicit anulum dicens in theu
romo p uerba de pñcto. et sponsa polona recipit anulum.
annuendo dicit consentie. in dicto. c. ex lris. **D**icit etiam **fra
nciscus** d. **sarabell** m. c. ex pte. d. sponsalibz quod si dicat vir.
pmitto quod te ducam in uxorem. et d. cetero tenebo te ut uxore
mea. **S**i taliter contrahitur cum alia per uerba d. pñcto adhibebit
sponsus pro uerba ducam te. que sunt de futuro. que etiam uerba
intelliguntur per sequentia. cum dicit. tenebo te ut uxorem. **E**t
dicit **Imo.** quod si uerba ducam non sonant tamen actu: sed etiam
iuris. ut sit sensus pmitto quod tuam fidem tuam legitime
uxorem. et hoc est si per uerba mulieris. **I**lla autem uerba. pmitto
quod tenebo te per uxorem habent sensum. ac si dicat vir. habeo te
cum matrimonio. et accipio te in mea uxorem. et pmitto
quod d. fido tenebo te per uxorem. **S**i autem dicat. pmitto
quod nullam habebis aliam nisi te. licet ista non tenet summum
accipe si nullam uxorem in uita sua uult ducere. tamen si
uult ducere aliam non potest. quod de tota usu loquendi sensus
est. **R**ecipiam te et non aliam si uxorem uolueris ducere. **I**tem
si uerbum dicit alicui. nolo quod me cognoscas nisi
tamen uxorem: et uir taceat et cognoscat. **D**icit **Joh.
d. lignano** quod est presumptum matrimonium. **E**t tamen **Cassa
di** quod non. quod non expresserunt. et etiam quod taceat licet per totum
dicente in hoc casu: cum agatur de obligatione ipsius. sed sub
condicione et sub modo. **S**ub condicione fit. ut contrahat te cum

si pā meo placuit: & si iuenero te hñe tētū marcas,
 & sic d' filibz. & tal' cōtract' suspēdit mēmōiuz ofz
 ad exñtiā cōditōis. i. nō pūb tenebit tale mēmōi
 ū tenebit n̄ i'pleat illa cōditio. Si tñ mteū cōsen
 sus d' pñti & copula cārlis facit subsecuta teneb'
 mēmōiuz. eo q' tales vidēt rēssisse a cōditōe. ut
 de cōditōibz apposit. d' ult. v. c. sup eo. v. c. p tuas.
Et h' intelligēdū ē d' cōditōe honesta. q̄les sē due
ille supposita. Idā si cēt cōditō cōt' s' s' tātā mē
mōi. ut cōtraho tecū si nō p'ificab. & don' m' alia
iueniā. & si te exponas p' questu p'stituēdi oēs ta
les nihil agūt. Si tñ quis dicat. cōtraho tecū si te
v'gñe iueniō. & postea sequit' cōt' n' mueit' v'gñ.
dē Henr. & Hosti. q' iudicabit' p' mēmōi. v' h'
m foro iudicy. tñ i foro aie nō sic iudicabit'. q' d' g'
nū ē ut milier que mētita ē se eē v'gmez maneat
d'cepta. & ut viro subueiat' qui forte vult vitāe
bugamiā. & sub mō cōtrahit' sic. do tibi tuncā
& cingulū & amulū ut cōtrahas meā alioqñ vuo
co qd' donau. tal' cōtract' statū tenz. & si nō ser
uet' mod' potēit r'uoctū. Dicit tñ doctōes q' l'uz
possz cōt' h' mēmōiuz sub cōditōe: nō tñ sub mō.
& h' ē tēndū. ¶ De mēmōiuz tñ ex cāū cōtractū stenz
sue cāū sit veā sue falsa. ut cōtraho tecū qz p'
ch' es sue diues. n' cāū cēt ita falsa q' cōmēt' i se
aliqd' i'pedmētū. ut cōtraho tecū qz libeā es. nā si
nō cēt libeā nō tenet mēmōiuz. Et sacdū
etiā q' si q's cōtrahit' cū aliqua cū cōditōe. dem
tñ nū aduētū cōditōis cōtrahit' cū alia pure
debet manere cū scāda. etiā sit sit consangu
nea p'me. De i'pedmētis mēmōi.

Nunc videndum est de impedimentis matrimonij.
 Sunt autem xxij. impedimenta. que impediunt matrimonij
 motum contrahendum et dirimunt iam contractum
primus innocentij in c. iuuens. de prohibitis. primus est
 furor. xxij. q. viii. c. neqz furiosus. ubi dicitur neqz furio-
 sus neqz furiosa contrahere possunt matrimonium. si si con-
 tractum fuerit. si autem furor non sepeant. si propter furorē. Et
 id quod tales non possunt consentire. si tamen habent lucida in-
 ualla tunc bene possunt. ut dicitur in glo. ibidem. Secundus si est v-
 tioris actus. i. testiculo carens et ipotes tunc. xxij.
q. viii. Illi. Tertium est affinitas. ut si quis propter dicitur
 sanguine sui recipit in uxore. et eam cognouit impedi-
 tum contrahendum et dirimit contractum. ita quod prima est
 si mulier non potest induci ad abstinentiam propter publice honest-
 tatem usque. ut dicitur de eo qui cognouit sanguineam uxoris
 sue. c. discepto. Quartum est error in persona. ut cum
 quis putat contrahere cum h. contrahit cum vrsula. Quin-
tum est error in conditione simili. ut si quis contrahit cum a-
 liqua putans eam esse liberam cum tamen est illibera. ut dicitur in
 pro. c. n. Sed quod dicendum est de iacob quod dicitur in e-
 sona. si qui putat vachyle cum contraxerat uenit hya.
 et tamen tenet matrimonium. Inter secundum gratianum xxij. q.
i. c. l. q. d. matrimonium non tenet et preterea consensu si
subsequenti. quod propter copulam carnis in eadem consensit de no-
 uo. Error tamen qualitatē non excludit consensum matrimo-
 nij. ut si putat bonus qui tamen est malus. ut si putat
 virgo que tamen uenit corrupta. Sed si error fortunę. ut si
 putat propta diues que tamen est pauper. In omnibus istis
 casibus non dirimitur matrimonium contractum. Sextum est
 votum solenne. ut sacri ordinis et professionis. unde si quis
 professionem fecit in religione et in sacro ordine uxorem duxit

De facmēto

diuinit' mēuōūz. ut q̄ deia l' fouētes. c. i. smūate.
y d' voto. c. vno. li. vi. **A**lia at̄ vota simplicia ligū
pediāt cōtractū: nō tū diuinit' ia cōtractū. vñ
si q̄s vouet sm̄ nō velle ducē vxoēz 7 postea dux
eit tenz mēuōūz. **S**z v' peccat' mōdē sic cōtra
hēō. 7 nō dz petē debitū ab vxoē s̄ tū tenet' eodē
qm̄ peti' ab vxoē. ut notāt doctores m. c. rursus. q̄ de
ria l' vouētes. d' quibz vide ibi matelaz istā. **S**z tūsi
q̄s hūō votū sm̄ queat a sacerdote an possit cōtrahē
dat cōsiliū **H**ostien. q̄ p̄t dice q̄ sic. **S**i at̄ queat
vltēz an tale mēuōūz tenebit. debz dice q̄ nō. a
l' peccat' q̄ dat occasioēz mōdē p̄cādi. **S**epti
mū si machinat' ē i morte pōis cōiugi seu vxois.
l' cā ducē p̄misit. de eo q̄ duxit t' mēuōūz quā
polluit p̄ aditēz. c. significasti. **E**t d' **Joh. an m.**
c. laudabile. d' cōū. **F**idelū. q̄ qm̄ machinat' ē ab
vxoēz. s. a vxo 7 a muliere t' mōtē mariti sc̄tū s̄ ad
decimēdū mēuōūz sic aditēo. **S**z vō machi
nat' ē ab alio tū. at̄ nō s̄ sine aditēo. ut d' duo
tyb. c. i. 7 ipe ip̄mēdū ē mēa q̄ vāo ip̄e p̄cēt' bñ
itelligit'. **N**otauū si ē alioz auct' ut saracenz
l' iudez. xxom. q. l. caue. **N**onū si p̄ vñ coact' ē
conēlx. ut d' p̄p̄salibz cū locū. **E**t itellige de vi
l' metu q̄ cadit i cōstātē vix. ut d' glo. i. ibidē. q̄
etiā d' q̄ immoz met' excusat feiāz q̄ vix. q̄
sila nō. **D**ecimū ē sac' ordo. ut q̄ deia l' vouētes. c. i.
7 d' voto. c. vno. li. vi. **U**ndecimū si ē alioz nupta.
de p̄p̄sa duoz. c. ij. **D**uodecimū ē p̄blice honesta
et iusticia. d' p̄p̄salibz. c. iiii. v. c. ad auditiā.
Sūt a' duo ip̄pedimta q̄ ip̄ediūt 7 nō diuinit'. s.
tyb. felaz. ut d' feys. c. capellanz. **E**t itēz catē. ut

de deposito i puberz. c. ad dissoluendum. De oibz istis
 dat' vsus p' Jo. an. i su. arti sub hac for. **Erroz co**
ditio votu cognatio crimie. Sult' d' spualtas vis
ordo ligamie honestas. Si sis affms l' si coue ne
quibz. N' socianda vetat' conubia iucta vteactat.
Et d' olimus duobz dat' vsy. Ecclesie vetitu nec
no tps feuarz. Impediunt fieri: p'mittunt' fca tenet'

Quoniam primo caueat **De cautel hui' sacm'ti**
 vir ne volens a muliere extorq're carile com
 munitioez fmgat se ea duce velle n' hns tu in
 tandoz v' ppositu' ea duce. Na tal si ea no ducat
 gnt' p'at. lig i foro p'mali no iudicat' p' meunomo.
 Et lig mulier q' s'm' a'io sibi cosentia pcto exusat. tu
 d'cepto tal si vult veaz p'miaz agge nate lz ea sine fic
 toe duce q' m eo t' l' d'ae sibi viz couemete v' alt' sa
 tisfac. Et h' p'm' Iyo. Et h' si vir e' eq'l' coditois cu' ea
 illa. Na si vir eet meliois coditois. puta nobil' et
 mulier iusticia l' ribalda p't' p'babilit' p'sum q' no fu
 it d'cepta h' se d'api fuxit. v' tuc i tali cau' si e' no a'io
 duce di cohabitauit cu' ea no tene' ea duce: n' ei satis
 fac: ut dicunt doctoes. **Q**uod caueat ne q's p'p'osa
 sua cotract' p'p'osalibz anqz solentates mrimoy fiat.
 si anqz i facie ecclie copulat' audeat cog'sce. na tal
 p'at p'm' willielmu. Et h' intellige i illis p'tibz vbi
 p' nuptie bndictu'. **Q**uoniam cu' isti no p't' v'gmes n' alt' p't'
 p' illa occultu' comixtioez si accipiunt bndictioez qua
 soli v'gmes v' alt' ipoz accipe p'suevit: p'at. cu' scde
 nuptie no p't' bndicde. si cu' no eet cosuetudo i aliq'bz
 p'tibz p'mas nuptias bndicde. si e' in polonia credo q'
 p'p'os cog'sces p'p'osa a'io cosumadi mrimoy anqz in
 facie ecclie copulet' no p'cet n' veialz. h' Iyo. m. m. s'ma

b
b

q' dicit l' f'omoz. c. q' p'p'osa
 illa ne vota p'p'osita l'
 ni d'omne ca' cotractio
 elle dicit v'oz' p'p'osa
 p' p'at' m'lti sic d'at'
 ab v'oz' si n' tene' d'
 d'at' d'at'oz m. nuptias
 v'oz' de m'ltis q' p'p'osa
 a' p' d'at'oz na p'p'osa
 p' d'at' q' p' d'at' q' p'
 q' tene' d'at' q' p' d'at'
 q' p' d'at' q' p' d'at'
 q' p' d'at' q' p' d'at'
 q' p' d'at' q' p' d'at'
 q' p' d'at' q' p' d'at'
 q' p' d'at' q' p' d'at'
 q' p' d'at' q' p' d'at'
 q' p' d'at' q' p' d'at'
 q' p' d'at' q' p' d'at'

53

di. xxviii. **T**ercio caueat vir ne cum uxorē contrahat p̄ uerba
 de p̄nti aī qua uir cōtērit p̄ uerba d̄ futūro u copula
 cāli cōsumant. q̄ si uerz n̄ aliqd̄ cōtērit m̄mōūz
 qd̄ postmōz d̄ f̄cō ē s̄scantū. ut d̄ sp̄salyz. is qui.
Quarto caueat peno ne cōtrahāt p̄ filys a p̄ fili
 abz sp̄salya b̄ m̄mōūz cū additōe pene. nā tal
 adiectio pene nō uaz d̄ uie. ut d̄ m. c. gēma. d̄ sp̄o.
 eo q̄ m̄mōia debēt cē libeā. Et h̄ ē cont̄ n̄rātes
 qui stipulāt penas n̄ impleāt fily eoz uolūtātē. De
 tū krāscos d̄ sarabel Joh. andree. Nicēt̄y abbas
ni d̄cō. c. gēma. v archy. d̄. xxx. q. n. c. vno. q̄ b̄n̄ p̄nt̄ sti
 pulai t̄ dāi pignoā m̄ cōtrahētes. s̄ nō pene.
Nō q̄ p̄cā solū p̄mittit. arre uo dāt. facilioes at
 sumz ad p̄mittendū q̄ ad dādū. Itē arre fuit ī mo
 dica cōtēritate. pene uo ī m̄g. v iō t̄mōe magne q̄
 titat̄ poss̄ n̄s cōpelli ad m̄mōūz. **D**icit̄ tū d̄
 q̄ si sūt extranei oīo q̄ nō h̄nt cōtrahētes p̄sōs ī
 sua p̄tātē. isti p̄nt̄ stipulac̄ penas m̄ se. v p̄
 dūt eas: b̄ acq̄rit̄ si sp̄sōs nō scāt ī eoz p̄missi
 oībz. Int̄ uo p̄nt̄ b̄ alios q̄ h̄nt sp̄sōs ī p̄tātē
 nō h̄z h̄ loāi d̄ pignoōbz. **S**tā teneas q̄ si dāt
 pignoō loco arre tūc tenz. si at̄ p̄ p̄cā tūc nō.
Itē si dāt p̄ cōuētōez nō t̄z. si at̄ p̄ traditōez tenz.
Hoc at̄ d̄ s̄m̄ Jacobū d̄ arca q̄ rō pignoōis tenz
 si tradit̄. s̄c̄z si cōstituit̄ t̄m̄. q̄ q̄n̄ cōstituit̄ t̄m̄.
 tūc redit̄ loco arre. s̄ si cōstituit̄ cedit̄ loco pene.
Quinto caueat cōtrahētes ne ī cognatōe cāli spi
 rituali b̄ legali cōtrahāt. **N**ā phibēt̄ cōtrahē
 cōsaguinei vs̄ ad q̄rtū ḡdū iclusue ī collatēā
 libz. ī ascēdētibz at̄ v ī descēdētibz p̄petuo. In cog
 natōe at̄ sp̄iali phibēt̄ h̄y. s̄z baptizat̄ v leuā.

Baptizati v filij leuati. Itē baptizati v tōmū le
 uati p cognata. Itē leuati v pnt leuati. Et eode
 nō dno d' baptizato v baptizate. Sili mē cōfirtū
 v tenete: v mē cōfirtē v cōfirtū. In alijs at sa
 cīnēt nō cōtrahit: tal cognato. s; i pma. q; pe
 nūtia nō est sacm collatū p mōz gnatois. **als**
ex filio p̄sb̄i s; sanatois. iō p ipz n cōtrahi spūal
cognā. als eiz filio p̄sb̄i nō possz iuenie vroz m
ō parodia. s̄m̄ cho. m. iii. sē. di. xxij. q. i. ar. ij. licet.
 mē sacerdotes v cōfirtē cōtrahi fedz. nō tñ diruat
 ad alios eoz cognā. tñ cathecasim̄ ligz ipedit cōtra
 hēdū. nō tñ dirmit cōfirtū. ut d' cognatōe spūa
 li p cathecasimū. li. vi. Itē cognatū legal ipedit vsz
 ad emāpatōez. Et at cognatū legal d' qñ qz ad
 optat i filiū aliq̄ extneū cōz iudice. v dico to
 rā iudice q; als fca i pūgto n̄ vaz s̄m̄ **Hosti.** d'
 cognatōe legal. c. vmo. rē. Et q; ista cognatū d'
 nos hodie nō vigz. iō d' ipā supsedeo. ¶ Sero ar
 ueat vir ne dimittat vroz p̄ quācūq; cūz: n̄
 p̄ fōmcatōez. ut d' m. glo. c. i. q̄sunt. d' diuortis.
 Et itellige tā d' fōmcatōe carli q; etiā spūali. s; t'
 ē idolatria b heresi. Sili si mōte vroz machinat.
 In ista tñ casibz nō ducz aliā q; diu viuut quā di
 misit. xxij. q. iii. oēs causatoēs. Itē q; ligz q; ad
 cōiugale thoz sit diuisio v diuortū: nō tñ q; ad
 viciū qd ē idissolūle v p̄petuū. Et h' p; q; mlier
 a vroz nō sepat p furto b p alio crimē. b p alio
 ipedimto. ut d' n. c. q̄sunt. d' diuortis. n̄ etiā p a
 liq̄ d' fca corpali. s; p surditate: acitate: p fetōe o
 ris rē. Et itellige etiā q; quācūq; eēt notoriū ca
 mē fōmcatōis i vroz. nō p̄t vir sine iudicio etiā

De Sacramento

pp̄a auctoritate eā dimitte: licz bñ p̄t d̄bitū sibi
ī puato negare. Arduo. i. c. porro. v. c. p̄asta. d̄ ad-
teus. In h̄ tñ cū qñ alt̄ formos sp̄ualit̄. s̄ si
labat̄ in h̄sim nō p̄t is q̄ emanz̄ in fide aliā dū
cē v̄ viuētē h̄etica. Seco si aliq̄s ifidel̄ t̄ paga
nō cōtūt. q̄ vxor nō vult cōuertī t̄ nō vult cōha
bitāe sine cōtumelia creatōis. q̄ tal̄ p̄t cōtrahē
etī viuētē tali vxorē. ut d̄ duoz. c. v. Septimo
caueat vir ne vxorē in adl̄tēō d̄prehēfaz̄ iēfi
ciat. q̄ licz p̄m̄ leges ciuiles nō p̄umat̄ tal̄ occa
sor aliq̄ p̄ca. tñ p̄m̄ ius diuini p̄mit̄. xxm. q.
q̄. m̄ h̄et. vbi exp̄sse p̄hibē tale vxoritadiū. Debz
eiz eā potēd̄ corrigē v̄ sibi r̄conciliāe. cū deī pat̄s
sit acipe ip̄s p̄m̄az̄. exēplo milieus adl̄tē. Joh.
vm. ut d̄ bonauētū. m. m. di. xxm. q. i. v̄. v̄.
q. i. Qui eā addit q̄ occidēs vxorē p̄t adulterūz t̄
odiū. ex statuto eccl̄e cōtrahē cū alia nō debz. et
maxīe si occidat eā ut cōtrahat cū alia. Seco
si nō eo aūo. q̄ tūc licz nō debeat cōtrahē. si tñ cō
trahit tenz. Octauo ne aliq̄s h̄ns aliq̄e sa
crū ordīez cōtrahat m̄rimōiuz. q̄ tale m̄rimōiuz
nō t̄. ut de voto. c. vno. li. vi. Silz ecōuerso caue
at cōtrahēs p̄ v̄ba d̄ p̄nti cū aliqua sacri or
dīe accipiat. q̄ tal̄ debz īstitui vxorī. v̄ si p̄t eē
sine sc̄dalo vxoris debz d̄ferre habitū v̄ coronā
deicate. Nec p̄t cōtrahē p̄ mōtē illi vxoris. v̄ si
cōtrahēt nō t̄ m̄rimōiuz p̄m̄ Innocē. Nec etī p̄ mō
tē vxoris potēit ī suscepto ordīe m̄strāe. ut ī ext̄
uagatū Polis ip̄e uiciniadi. q̄ incipit ad Antiquē.
Tal̄ eiz īstatuz vxorī tenebit eodē d̄bitū. s̄ nō po
tēit petē. Nono caueat cōiuges ne p̄ b̄ndictōez

nuptia prima nocte commiscant. vt. xxij. di. spos. Ali
bi etia dicitur quod biduo b triduo debet continere. vt m. xxx. q.
v. alit. S; h' est consilium no preceptum. v id ne qd obli
g; sub precepto sposos ad talia h' pono p causamto.
q; mlti faunt idisacte. de talibz ipis coniugibz p *istaz*
moj prepti. qd fieri no dz. s; p modu consily tm ro.
Decimo caueat vir b feia ne sine pntu consi
 lo b consensu nubat. qz dicit **Amb. i li. d. p'iarcho.**
no est h'ymat pudorus elige matru. Vn p eua
estis p d. qz alit no est legitimu coniugiu n a
paentibz tradat. Et eurpidion i pso cuiusda
fac legit dixisse. Sposalu meoz p meo aiuz
subyt. matru elige no est meu. Hec oia hnt. xxxij.
q. ii. no oib. S. Cu g' dz. v. S. honorat. Si tn fe
ceat qz meimouz. qz h' solu est d honestate. v no
d naitate. maxime si h' anos legitimos. s; inc
rim. v feia. xx. Dicit tn leges qz feia p. xxv.
luis paentibz nubit. v vez est. Undecimo
caueat sacerdos ne cladesime alijs copulet. h' est
ne pmiss bams i ecclia aliqs itroducat sine
copulet. Na tal sacerdos suspedit p trienu. vt
not de cladesima sposatoe. c. Cu nlybitio.
Quodecimo caueat sacerdos ne bndicat se
 aidas nuptias. qz uigilantate icurreret. pt tn
 p epz si eo dispesai. vt m etrauagati iohis. xxij.
q. incipit doctato. Tredecimo caueat vir ne
 se exigat b eddat dbitu vroi. qz h' preptu d id
 dicit dbitu ai affirmatoe no obligat n p loco
 v tpe sm Joly. parisiu. Dz obligat p s; no ad
se n p p. s; qn pt ee dbitu ccustationat sm doc
toez subtelez. m. iii. di. xxij. qz fortioi vinculo

De sacramento

obligat ad nō reddēdū. ut in l^o cāu. q^z tenē nō oc
adē factū i vxo p^zgnatū. t nō ēē cāu abo^ris. **S**ili
si redditiō d^biti vgit i d^ruictū samtaⁱ nō tenē
reddē. q^z tenē potū p^zā icolumitātē q^z ip^z decum
tū vitāe i cōuge. **S**ili nō tenē satisfacē volūta
ti mlie^ris tpe mēst^ruū ne ples nascā lepra. q^z ali^s
p^t p^recai sana. v ca^r q^z tal^z vix^z iducat p^zetual^z
p^reuolūtā i mlie^re f^m **A**ug^m p^t cōm^ritio^rē semē
cū sanguīe. vñ si cōtigit nasa factū fit lepra scab^r
o^r q^z a^ritio^rē: l^z mēdū cadu^rg. l^z ob^sessio^rē demonū
tāq^z vas imūde cōpositū apt^z. **E**t iō m lege mo
sarca accedēs ad mēst^ruātā mōte moieba^r. que mō
nō infligebā n^z p^r mortalē. **E**t si d^r. tū lepro vxo
tenē mlie^r reddē d^bitū. h^z nō tenē scāi cōhabitācē
vbi tū cōssimū ē q^z ples nascē lepra g^z silē ē m
mēst^ruātā. **R**epōdeo f^m doctō^rē subtilē vbi sup.
q^z m mēst^ruō p^t expectāi t^z cōgruū ut nascā
ples sana. m lepra vxo nō. vñ mel^z est q^z nascā
lepra l^z aliq^z q^z o^r nulla. q^z mel^z ē sic ēē q^z nō ē.
Verū d^r **T**ho. vbi sup. q. n. ar. n. Si est flux^z m
natu^ral^z v d^ruit^z p^t v^r ad talē accedē. q^z ali^s o
pōtēt v^r p^zetualit^z ab^stemē. **D**e etiā q^z mlie^r mē
st^ruātā p^t reddē d^bitū vxo pet^rea. d^r tū cū au^r
tē p^zabz vt suffeāt. nō tū ita effigiat d^r autē
q^z possit ēē occasiō sibi iādēdi i aliq^s pessimas
cōruptioē sicut ad id p^zū credit. **S**i at^r credit
q^z pet^r ignorātes. debz mlie^r aliquā occasioē
p^tendē l^z inf^rmitatē v^r allegatē ne d^bitū reddat.
n^z piculū vxo timeat. **D**icat at^r **T**ho. q^z accedēs
ad p^zgnatā nō p^z peccat mortū n^z timeat ab
or^z. **D**e etiā ip^z q^z si tūc v^r p^t cōsuetudie^r v

modu a na institutu ipu ad situ erigit dbitu a co
iuge. puta a pte posteriori t ad latu no p est
pctz mortle: s qnz pt ee sine pcto. dmittit at p
puy vas p e pctz mortle y sodomiticu. qz h est
de naz coniugy. Hec scē **Thomas**. **De expositi**

De facie in mea commemore tue misse.

Hemoratoez. **Iuce. xxi. d. cose. di. n. itat.**

Or sm vez Tho. i. tra pte sume sue.

q. lxxm. ar. iij. mysteriuz nre saluti

totu coprehedit in facio eucharistie. id ele sa

ramtu p ceteris agit cu maiori solēmate. **Quae**

quidē solēmatas i misse officio consistit. ubi eto

lit singularis memoria dñice passiois. iuxta

ypse itur ad passioez fieri pcepit dices. hoc

facite i mea commemoretoez. glo. idē in memori

a noze mee. **Et** qz singule ptes misse inenat

rabile dulcedine reducat diuioz mysterioz.

signat eiz gesta facta y opa xpi. q opaty ē

salute in meo tre. y pcpue tra mysteriu sue

passiois y resurrectiois y ascensiois. id d singul

particulis h sacri officij breuit mtendam. **Ter**

ci ad sacd q missa di pmo a mittedo. qz an

geli ibi mittit: ut de **Grego. d. cose. di. n. q. si**

sagus. **Sed** roe filij qui ibi mittit a pre. **Ter**

cio roe mē q mittit vota nra ad deu p sacdo

te. ut nob de mittat bndictioez y graz. **Quar**

to. s. roe cathecumioz. q ut de **Hugo. ariatub**

admittebat vsq ad offertoriu. y ab offitio fo

ras mittebat. **Cathecumini** at cat nouiter

cede nodu baptizati. **Habz** at multa no

ma ip officii misse seu sacri. **Dicit** eiz missa

Expositio p̄me

pro iocis p̄dcaū. **Ite** dicit eucharistia ab eo eu qd' e
bonū v̄ chās grā. q̄ bona grā. Dicit hostia
ab hostibz v̄mādis. q̄ p̄ eā nr̄i hostes v̄mānt.
Immola dicit s̄m̄ **Isid.** vi. ethimo. ab in v̄ moles.
q̄ in mole. i. in cumulo altaris sacrificat. **Sō**
muno dicit. q̄ esca ē oīz fidelū. **Iux̄** illud. **Om**
nes d' vno calice pane v̄ d' vno calice p̄cipal.
Dicit v̄natio: q̄ dat' in hac via p̄nti vite ad
suscitatioē. **Dicit** sacrificiū q̄ sacre facies. q̄
mystica p̄te cōsecr. in psal. **Immola** deo sacri
ficiū laudis r̄c. **Dicit** et̄ actio s̄m̄ **Leone** p̄p̄
q̄ h̄ q̄ in q̄dā iudicio agm̄. **Nā** loq̄ ē carū.
uider' deo. actor d̄n̄. res v̄p̄s. cōsuet̄ia testis.
sacerdos d̄fensor. **Sic** dicit **Aug.** d' se in orōe q̄
dā. **Sūme** sacerdos q̄ me mē te v̄ meū v̄lm̄
eē voluisti r̄c. **Ad** dō vidēdū est q̄ instituit
missā. **Andeo** q̄ **Petr̄** **Jacob** v̄ **Basil** **re**
riē ep̄s. **De** petro dicit in cronis q̄ p̄m̄ an
tiochie p̄mā missā celebravit. sub tribz orōi
bz. ut dicit **Hugo** d' sc̄o victō. li. n. d' sacris. c.
v̄m̄. **De** Jacobo v̄ **Basil** h̄ d' cōse. d̄f. n. **Ja**
cob. **Dicit** at̄ **Alcid.** in dicto. c. **Jacob**. q̄ ia
cobz instituit dicē secretā. **Basil** at̄ alia
addidit. **Pro** quo sciendū q̄ missa quā
nō cū tāto apparatu nec cū tāta solēmtate
dicebat'. **Primo** eūz dicebat' ab aplis dicebat'
tū i' v̄ba i' celebratioē misse que d̄n̄ dixit.
Hoc est eūz corp' meū. s̄ postea apli addi
derūt d̄m̄cā orōē. **Et** adhuc et̄ ap̄loz cōsue
tudo p̄nta singul' am̄s die veneis. excepto
q̄ i' die nō cōsecrā. **Postea** apli t' eoz sacras

sores instituerit q̄ eplā v̄ euuāgelii legeret an
 sacrificiū. **Primo** at̄ legebat eplā. **Secūdo** eu
 uāgelii. **Tercio** dñica orō. **Quarto** dicebat
 v̄ba dñi. v̄ tūc offerentiūz mchoaba a lectore.
 q̄ mos sabbato sc̄to penthecostes adhuc ser
 uat. **Postea** vero s̄a p̄res v̄ apli illas solē
 tates que nūc sūt in missa addiderūt. **Helas** **Alexās**
 s̄o **Gregorius** **Leo** **Celestinus** **Damasius**. **Cano**
 nē at̄ d̄i **Grego.** fuisse cōpositū a quodā sco
 lastico. **Alpici** tū ibi multa addiderūt. sicut
 infra pateb̄ in suis loci d̄ quolibz istoz p̄ca
 lit. **Tercio** vidēdū est d̄ p̄paratōe sacerdotū.
 Et q̄ sacerdos ē q̄ pugil qui dñicāe h̄z cū dy
 abolo p̄ delicti ppli in missa. id̄ armat se p̄mo
 ordiū. sc̄do vestibz sacris. t̄cio cermōnis de
 bitū. **Primo** ut̄ d̄ p̄s. **Quā** dilecta. **Unde**
 isti. **Indigna.** **Tredidi** v̄ **De** p̄fundis. **Et** h̄ q̄
 ad illos q̄ dicūt officiū romanū qd̄ **Im** iū
 tuit. **Dicūt** at̄ isti q̄z p̄salim s̄m̄ **Innotē.**
 p̄l̄ t̄as **Confessione** quīz sensuū. **Et** etiā q̄ in
 gl̄bz eoz fit cōmemora d̄ his q̄ spectāt ad
 l̄ sacm̄ v̄ ad r̄missioēz p̄ctoz. **In** p̄mo d̄r de
 altaribz. **Altaria** tua d̄ v̄tutū. **In** sc̄do d̄ m̄a
 dei. **Unde** nob̄ d̄ r̄. **In** t̄cio d̄ orōe. ibi veniet
 ad te v̄ adoābūt cōāz te. **In** q̄rto d̄ oblatōe. ibi ca
 lū salutaris ac. r̄. **In** quinto d̄ fmali r̄deptōe.
 ibi. **Et** ap̄ dñz m̄ia r̄. **Secūdo** ornat sacerdos or
 nat se peccādo pilos v̄ purgādo euulsos. p̄
 p̄ d̄ signa cogitātoz malāz mūdatio. **Tercio**
 lauat manū. **uix** ē **Isa.** Lauamī v̄ m̄di estote.
Quarto induit sacris vestibz. **Circa** qd̄ sac̄

De sacmēto

dū q̄ alit̄ induit̄ ep̄s c̄j̄ s̄m̄ sacerdos. **Nā** ep̄s
s̄m̄ **Joh.** belecty. p̄mo induit̄ sandales. q̄d̄ d̄sign̄t̄
ocreas pugilloz. **Ipe** eīz̄ tūc̄ d̄z̄ pugnaē cū dy
a^{lo}. vñ accipit̄ p̄sualia arma. **Alba** p̄lon
ca op̄it̄. cingulū p̄ arai. subcingulū p̄ phare:
z̄ d̄z̄ subcingulū quo stola ligat̄. **Stola** craci
dat̄ collū. quasi hasta cōt̄ hostē vibret. **Ra**
mpulo p̄clamat. **Casula** q̄ clipeo p̄tegit̄. **Libio**
p̄ gladio v̄at̄. **Mitra** q̄ galea caput̄ p̄tegit̄. **S̄**
s̄m̄ sacerdos p̄mo h̄z̄ calcos s̄m̄ q̄bz̄ nulli d̄z̄ a
lebraē. et̄ q̄ h̄z̄ ex voto p̄fessiois̄ m̄cedē discalciat̄
s̄m̄ **Heur.** d̄ parat̄ms. **Et** h̄ s̄ h̄uānit̄e xp̄i.
quā **Joh.** baptista calceū appellat̄. vñ m̄ signū
d̄sp̄osatois̄ x̄ ȳ eccl̄ie m̄cedim̄ discalciati. **Et** de
mū sacerdos p̄it̄ h̄umeale. q̄d̄ d̄sign̄t̄ velamē x̄
q̄d̄ h̄uit̄ cū sibi dicebat̄ velato capite. p̄pheta
nob̄ xp̄e. **Alba** s̄m̄t̄ vestimētū quo herodes illu
sit̄ xp̄i. **Juc.** xxij. **Cingulū** s̄m̄t̄ flagellū q̄ c̄s̄ est̄
c̄ca colūnaz. **Joh.** iij. **Rampulo** funē quo liga
ty fuit̄. **Joh.** xvij. **Comp̄hēderūt** ȳ ligauerūt eū.
Stola s̄m̄t̄ ligamē quo ligaty fuit̄ ad colūnaz.
Casula s̄m̄t̄ purpureū vestimētū. **Ista** sp̄ualit̄
s̄m̄t̄ vtutes m̄ sacerdote. **Nā** h̄umeale s̄m̄t̄ fidē qua
ap̄l̄s appellat̄ galeā. **Ep̄l̄i.** vi. **Alba** sp̄e que to
tū cōt̄igit̄. **Rō.** viij. **S̄p̄ salut̄is** sum̄. **Cingulū** ius
ticiā **Isa.** xi. **Fut̄ iusta** cingulū liboz̄ eī. **Ra**
mpulo s̄m̄t̄ fortitudiez̄ cōt̄ impedimētū dial̄. **Sto**
la ad vtroq̄ h̄umero s̄m̄t̄ p̄uidēt̄ia ȳ t̄p̄antiā. **Ca**
sula que totū op̄it̄ s̄m̄t̄ ch̄ar̄it̄e. **Si** ḡ sacerdos s̄m̄t̄
sex indumēta. q̄z̄ h̄z̄ sex officia. s̄. baptizac̄. p̄di
cat̄. ch̄ateasac̄. ligac̄. absolūe ȳ cōsec̄re. **Ep̄s** v̄o

para misse

sandalia. sicut
causam coeternam. a
officia q̄ sacerdos
deici odia
Alba ȳ alia sacra
Consecrōes n
statut̄ ano dñi
Rufus de. Aufe a r
quado sem facie.
si inferi seu vni
me alenū dicit̄
cor̄ quoz̄ of
d̄signat̄ indul
suffragiū q̄
loz̄ d̄cat̄. **Dign**
q̄. q̄m̄ cōf̄o
m̄ f̄ignit̄e tuo. **D**
ndū p̄h. **Qui**
cedit̄. **Mi**
d̄dit̄ pacē. id
nec̄it̄ ad d̄
iudic̄. dem̄
de ip̄o officio.
durat̄ ad ep̄
officium. **Ter**
d̄cat̄ d̄sec̄at̄. ȳ
sac̄ p̄cepto. ȳ
d̄iat̄ v̄s̄ n̄
p̄mo veni
ad eccl̄ia
ad m̄t̄itū. **P**

hz noue. s. caligas. sandalia. succictorum. mitra.
 dalmaticā. tunicā. crothecas. anulū. y baculū.
 n ep̄s hz plura officia q̄ sacerdos. s. v̄gines cōsec̄
 re. eccl̄as dedicāe. clericos ordiāre: synodū celebrāe.
 chrisma cōficē. vasa y alia sacra eccl̄e ornāmēta
 cōficē: y cōfirmāe. **Cōsec̄tōez** n̄ vestimētōz p̄
 dōz **Stephan⁹** statuit āno dñi. cclv̄. **Dem̄** sa
 c̄dos accēdes altāre d̄. **Aufer** a nob̄ t̄ctas iniqui dñe
 tates n̄r̄. signādo sem̄ facie. p̄ qd̄ petit oīa i
 pedimēta a se auferri seu r̄mouēi. **Tandē** oscu
 lat̄ reliquias in meo altāre dices. **Oro** te d̄ p̄ me
 ta oīz sc̄oz tuoz: y eoz quoz ossa cōdita s̄t: vt
 eoz iterassioe n̄r̄ digner̄ indulgē vniusa delcā
 n̄. p̄ qd̄ petit sc̄oz suffragiū q̄i ex se sit indign⁹.
Dem̄ oscula libz dices. **Dign⁹** sim̄ d̄ accipe li
 bz y ap̄re siḡla e. qm̄ occis⁹ es p̄ nob̄ y r̄de
 m̄sti nos deo in sanguīe tuo. **Osculū** ē qd̄ fac̄ i
 meo altāre p̄ iudicū p̄b̄. **Euāgelīū** v̄o gēti
 lē q̄ p̄ euāgelīū credidit. **Qū** n̄ x̄^s v̄triqz ip̄lo
 venēs in mūdū dedit pacē. iō v̄trūz osculat⁹.
Est p̄ns sacerdos accēdit ad dexte cornū altāris
 p̄ q̄ p̄ x̄p̄s p̄dicā iudeis. dem̄ gentibz. **His**
 expediti v̄dēdū ē de ip̄o officio. qd̄ hz sex p̄tes. q̄z
 p̄ma v̄t̄ ip̄aā^o y durat ad eplaz. **Secūda** m̄struc
 tio. y durat ad offerutorū. **Tercia** obla: y durat
 ad p̄facōez. **Quarta** cōsec̄ra. y durat vs̄ ad ore
 p̄cepti. **Quinta** sac̄ū p̄ceptio. y durat vs̄ ad ḡionē.
Sexta gr̄az actio: y durat vs̄ ad finē. **De p̄ma**
Et q̄ ip̄s d̄z p̄mo venire cū **p̄te** missa. y
 met̄i duotoe ad eccl̄as. iō missa p̄mo i
 capit̄ ab m̄tronicū. **Oro** quo sc̄iedū ip̄

De expositione p̄me

olim missa mchoabat^r a lectoibz sit adhuc fit i
sabbato pasce & p̄thecostas. **D**ñ Celestinus p̄m⁹
natoe rōn⁹ Anno dñi. ccc. xxvii. instituit ut ab i
trouitu incipet. **M**que Gregorius p̄m⁹ anno dñi.
cccc. cūtuale m̄trouitū cōposuit. v̄ s̄ desiderū
f̄ōz p̄m⁹ q̄ m̄cānatoe^r xpi desiderabat^r clamā^s
deuote. **E**mitte agnū dñe dn̄atoe^r t̄re z̄. Et ite
z̄. **D**tmā d̄sc̄upes celos. **H**er vsū at̄ d̄siḡt de
siderē m̄uērositas. q̄ diuisi diuisimode clamabāt.
Iō at̄ ut cōt̄ m̄trouit⁹ sumit̄ de psalms. q̄ olī
cātābāt̄ m̄ p̄ncipio misse. cl. psalmi. s̄ q̄ tedio
sū p̄lo eāt. iō **P**elagius statuit ut solū aliq̄d de ip̄
sio sumere. s̄ m̄trouit⁹ cū v̄sū. **A**liq̄ tñ sc̄a h̄m̄t̄ spe
ciales m̄trouit⁹ i suis festi p̄e eueretiā eoz. **A**ddi
etiā gloia p̄ri q̄ lūz soly fily sit m̄cānat^r. tñ tō
tēnitās op̄ata ē i cānatoe^r. qd̄ **D**amasceⁿ p̄ i s̄a
tuit. **O**mittit̄ tñ m̄ missa d̄f̄ictōz. q̄ illi nō s̄t
i statu gloie s̄ p̄ene. **S**ilē i d̄n̄ca passiois dñi.
q̄ tūc nō v̄colit̄ gloia s̄ cōfusio i p̄sona fily de
sc̄a. **R**esumit̄ at̄ m̄trouit⁹ iō. q̄ cū p̄cedētes q̄ se
q̄tes sc̄a i fide xpi s̄t cōcordes. vñ v̄ qui p̄cedebāt
v̄ q̄ seq̄bāt̄ clamabāt̄ ofāna. **S**ac̄d̄ at̄ q̄ sa
c̄dos d̄z p̄mo egredi de sacristia q̄ m̄trouit⁹ m̄
choat̄. **S**iḡt at̄ eḡss̄ v̄ eḡressū de vtero v̄ḡm̄s
gloiose. d̄ quo p̄cessit t̄aq̄z sp̄ōs d̄ thalamo suo.
Sac̄do p̄lo d̄z venie cū m̄c̄a hūilitate. qd̄ d̄siḡt
Kyriceleson. qd̄ eti **G**rego. p̄ cāt̄c̄e nomēs m̄
stituit. **E**t ē greca significas tñ sit dñe mise
rere. **F**it at̄ m̄ greco ut iuuat̄ xpi titulu sc̄pt̄
fuisse grece. hebrayce & latine. vñ ofāna & sabn
oth hebrayca sc̄a. v̄ lūā veō latina. v̄ ut oīs lūgua

confiteat' christi passioē. Et fit nomen ut ad
nouē ordinū angeloz cōtēplatoēz possim' pue
me. **T**ripluat' at' ad laude trinitati. Et rite
scat' p' introitū. Introit' eīz s' aduēt' christi
in carne. Kyrieleyson veō in mētē. qd' sigt' p' h'o
qd' d'z Misere nō. **T**ercio d'z p' l's venie cū me
tis erectōe qd' sigt' cāt' angeloz. s. glia in excelsi
deo. Et rite sequit' p' r' duo ad significadū qd'
hō ad aduētū christi i carne y mētē d'z gaudere
gaudio spūali y vōlē exp'mie. Et p'mo incipit'
a sacdote. scdo a choro cōplet'. p' qd' d' sigt' qd' p'o
vn'g choz. i. vn'g angel' in natūitate dñi i'e
pit istū hūmū. p' h'o alij mlti ip'z p'sequēbāz
vt d'z. Luc. 11. Et q'z iste hūm' dicit' ē ad laude dei
in natūitate q' est mediator dei y hoīz. iō in me
alcaris d'z. l. q'z in media nocte nat' est. Et q'z
et' iste hūm' i ortu christi in mūdū dicit' ē. iō fa
ae v'sa ad ouēte ip'e incipit'. Et q'z iste cātū est
lectae. iō in aduētū nō canit'. q'z s'c' p' r's nō in re
si in spe habuēt p'mū. **S**pes at' differ' affli' q'
git aiāz. **P**rou. 11. **G**l'ia m. xl. ult. vbi r'colit'
laps' p'm' hoīs flebit: nō d'z. **N**ū nouē septima
ms tacet' p'p' nouē choz angeloz cōforty pua
toēz. Itē in die iuocētū nō cātāt'. q'z fuerit nō in
gloriar' s' i vituperiū christi occisi. **V**eneal' tū
d'z iste hūm' qū d'z **T**e deū laudant'. excepto sab
bato pasce y cena dñi p'p' speciales roēd. **I**n ce
na at' dñi nō d'z n' ab epō. **S**z sabbato pasce ab
oibz. q'z i' missa ē qd' annū diei sequēt'. s'z v'surc
tois christi. vñ in nocte debēt celebrā. **S** cōse. di. 11.
nocte. **D**em' sacdos v'tut' se ad p' l'z dices. **Q**uō vo

Expositio p̄me

bisai. qd valz t̄m̄. dñs cubuat p̄ccōribz ciffam
v volūtate bonā. **Sz** ep̄s d̄t. par vob. q̄ ē vicarij
christi. q̄ dixit aplis suis p̄ r̄surrectōe suā. par
vob. q̄ dicit. in p̄nti det̄ vob par p̄ccōis. v̄ in fu
turo par eēntati. v̄ chorj respōdz. **Et** cū sp̄u tuo
.i. dñs q̄ est in corde tuo sit eti nobiscū in corde
nr̄o. **Et** h̄ v̄bū **Dñs** vobiscū sup̄tū ē d̄ lib̄ Ruth.
c. ij. **Sic** eij legit̄ booz salutassa messorēs suos.
v̄ p̄ph̄e in **Maralip̄.** asa r̄gē v̄ qui cū eo eant. v̄
angely salutās ḡedeoz dixit. **Dñs** tecū. **Sz** h̄ v̄
bū. v̄ cū sp̄u tuo sup̄tū ē ab ap̄lo ad **Thymothe**
ū v̄l̄. **Sciedū** tū sacdos v̄tat se in missa q̄n
ques ad designādū q̄ christy p̄ r̄surrectōe suā
ip̄o die r̄surrectōis inques apparuit suis elais.
Wimmo maie magdalene. s̄cō milienibz. t̄ao petro.
q̄to duobz dyḡis in emans cūtibz. quito oibz dyḡ
absente th̄o. **Et** q̄ p̄pls t̄ouent ad oandū cū m̄c
toe impetūdi. iō statū seq̄t collcā. **Vñ** d̄t sacdos.
ozem̄. **fus** id̄ qd christy dixit aplis. **Orate** ne m̄
trea in tēptatōez. p̄ qd eti redd̄t se indignū. vñ q̄
ad s̄c̄
t̄ouocāis fideles d̄t. ozem̄. i. oēs ozate. vt qd petun̄
facily impetrem̄. **Et** tūc d̄t collcā seu ozo que de
signat q̄ christy dans nob̄ exēplū oza. **Et** d̄t collcā.
q̄ fit se p̄p̄ collectū. t̄ q̄ in ea colligit̄ p̄pli oza
seu deprecatio. **Et** fit in dextera pte altaris. p̄ quā
desiḡit̄ bona eēna v̄ sp̄ualia que p̄mo s̄a peto
da. uix̄ d̄. **Wimū** q̄rite v̄gnū dei. **fit** eti v̄s̄ orie
te uix̄ **Damasenū.** l. ij. c. xi. vt paradisy affec
tūe mōstrarem̄. que ē in p̄tibz oriet̄. **S̄cō** ut r̄m̄
cruas̄rū qui v̄s̄ oriet̄e stans i cruce sp̄iciebat
actēdam̄. **Tercio** ut ip̄z iudicē inde venturū s̄s̄.

missam. Quia autem dicitur una oratio voce solemnitate. Alii
 quia due et tres usque ad septenarium et non ultra. quia secundum
 Iulianum dominus septem petitionibus docuit orare. Et est quod
 ultra in tempore dicitur. *De oratione. dicitur in oratione.* Quia autem
 imponitur plures collationes tunc primo imponantur due.
 postea tres. et primo una et postmodum due ita quod
 maior numerus sequitur. Et sic fiat in numero impari.
 quia persone duntaxat sunt impares in numero. Et diriguntur
 omnes orationes patri et filio et non spiritui sancto. quia ipse sit
 donum a dono non petit donum. secundum *Bernardum de parva*
anima. De modo autem concludendi collationes dantur usus.
 Per dominum dicitur cum presbyter presbiter oras. Tu christe me
 moribus peccatis dicitur debes. Tu christe loquaris per
 eundem dicitur gratias. Qui tecum sit sit collationes finis in
 illo. Si spiritus alius eiusdem dicitur debes. Hoc est. ubi
 alius ad deum presbyter dirigunt orationem. et non est mentio de
 filio dicitur per dominum etc. Si autem ibi est mentio filii dicitur
 per eundem dominum etc. Si autem ibi est mentio et spiritui sancto dicitur
 cum per dominum etc. et tunc vivit et regnat in unitate etc.
 de spiritu sancto per omnia secula seculorum amen. et per omnia tempora
 et futura. Nullus autem dicitur sibi facere novas collationes
 quia non solum ab ecclesia probate. quia hoc prohibuit concilium af-
 fricani. cum mensuravit *Augustinus.* *Quia* etiam quod si
 potest collationes defunctorum in missa vivorum quod dicitur esse
 penitentia et non ultimum. quia finis dicitur suo principio con-
 venire. Nullo autem modo in missa defunctorum collationes pro-
 uis dicitur ipse. quia mortui vivos vivam non possunt. Item
 collationes dicitur precepit *Ambrasy* natoe sardis anno. etc.

Expedita De secunda parte missæ *Item*
 prima parte missæ que est ad populi preparationem.
 dicitur est de secunda que est ad populi instructionem.

Expositio tercie

116

*Spiruale celebratio
de q̄ in alla.*

et incipit ab epla in qua docet i diuino madati.
Et h̄ sex ptes. s̄q̄ mysterialē mfortoēz. d̄ qua i epla.
penitentialē opatoēz. d̄ qua in graduali. salu
tariē lamētatoēz: d̄ qua in tractu p̄ncipalē in
structoēz. d̄ qua i euuāgelio. v̄ speālē fidei i
structoēz. d̄ qua in simbolo. **Et** ad̄ āt̄ Innoc.
epla s̄t̄ officū p̄ausoris: q̄ p̄ibat āt̄ faciem
dm̄. **Et** q̄ p̄durit. p̄māz agite. iō seqt̄ ḡduale.
Et q̄ p̄ p̄māz seqt̄ gaudiū. q̄ ip̄e dixit. **Et** p̄
p̄iquabit eiz̄ r̄gnū celoz̄. iō seqt̄ alla. qd̄ ē cā
e9 gaudiū. **Et** q̄ p̄ Joh̄is doctrinā secuta ē
doctrina christi. iō seqt̄ euuāgelū q̄ est doctri
na christi. p̄ quā secuta ē fides ap̄loz̄. iō se
qt̄ symbolū. Quare āt̄ eplē nō fuit de libris
moysi. q̄ in ill̄ p̄mittit̄ t̄p̄alia. In eplis v̄o
pauli et̄nalia. **Et** hac̄ rōe lectoēs d̄ libris mo
ysi em̄nāt̄ in grauiē accētū. **Et** lectoēs eplaz̄
t̄ acutū. q̄ sursum tendit̄. **Et** gradualē p̄m̄mo.
d̄ a gradibz̄ in quibz̄ cātabat̄. v̄ p̄cat̄ t̄uersio
nē fidelū penitentū. **Et** t̄epom̄t̄ v̄s9 ad de
signū q̄ null9 verā p̄māz facit̄ n̄ plene d̄uls9
sit ad deū. **Et** obmittit̄ gradualē in festi pas
calibz̄: v̄ loco e9 d̄r̄. **Hec dies.** **Et** illi dies statu
ecc̄ie futūz̄ felicit̄ insinuat̄. s̄q̄ statu p̄ iuric
toēz: vbi nō ē pena s̄ gaudiū. **Alleluia** vox le
ticie s̄t̄ gaudiū penitentū qd̄ h̄nt̄ ex p̄missio p̄
mo. **Et** canit̄ eā in aduētū. q̄ liḡ sc̄i p̄es̄ ha
buerit̄ sp̄e d̄ incānatōe christi. t̄n̄ q̄ cā d̄ h̄ eant̄.
iō exultabāt̄. **Et** i septuagesima obmittit̄. q̄
tūc̄ cas9 p̄mi hoīs deflet̄. loco e9 canit̄ tract9 cū
cū pluritate v̄ aspelitate voci. p̄s9 pluritatē mi

serie p̄nti nicolai. Et h̄ **Symachus** p̄ instituit si
 collat̄. Addit̄ etiā qūz p̄sa p̄ alla. s̄z que ē
 vox exultatois. ad signū dū gaudiū corp̄is v̄ aie.
 Et ē instituta a **Nicolao** p̄. **Prims** eiz canta
 bat̄ neuima q̄daz lōgū p̄ alla. loco c̄ **Nico**
 laz p̄ i festiuitatibz p̄cipue p̄sa cātare statu
 it. **Sigmificat** etiā diuitina p̄tētio notaz ip̄s
 alla gaudiū celesti patrie q̄d ē absz fine. v̄
 fit sine voce p̄tūua. qz tale gaudiū nulla lig
 ua exp̄mē p̄t̄. **Euāgelū** q̄d legit̄ in **sm̄st**
 p̄te altaris d̄sign̄ qz p̄ ip̄z p̄atores sūt vocati. Et
 d̄: **vsq̄** aq̄lonē ad euitatoez maloz v̄ mutatoez
 bonoz. **Mali** eiz p̄ aq̄lonē sigmificant̄. **Nā** p̄z
 aq̄lonē diaboli f̄reap̄t̄ d̄sign̄. idē que est euā
 gelū. Et d̄: in loco alto. s̄. in pulpito. q̄d nō fit
 in esla. qz altz locz dat̄ p̄uātibz euāgelū. qz
 celū. Et p̄t̄ hoc etiā limat̄ in altū. **Remittit̄**
 n̄t̄ euāgelū d̄n̄s vobisai. salutā ppli. p̄ q̄d̄ dis
 p̄it̄ pplz ad audiendū deuote. Et chory resp̄det.
 v̄ ai sp̄u aio. idē sicut̄ tecū ē deus ad d̄cedū v̄bū
 da. ita nobisai sit ad audiendū. dem̄ sigt̄ se in
 p̄napio v̄ in fine. **Primo** in libro f̄cit̄ signū d̄
 as. q̄i d̄icat̄ crucifixū p̄d̄ico. **Sedō** in p̄ctoē. q̄i
 d̄. crucifixū credo. **Dem̄** in facie. ac si d̄. crua
 fixū p̄dicat̄ nō erubescō. **Sili**. ppl̄s faciat̄ ne d̄
 ab̄ v̄nt̄ facies ac m̄tes eoz ab̄ auditoē v̄bi dei
 i p̄napio. v̄ in fine ne v̄bū tollat̄ d̄ cordibz eoz.
Debz etiā ppl̄s stare v̄ nō sedē. in signū qz sūt
 pati pugnac̄ p̄ euāgelio. v̄ caput eleuac̄ in
 signū euentie. Et h̄ statuit̄ **Inastasi** p̄ p̄m̄
 anno d̄m̄. acc̄m̄. h̄v̄ etiā de cōse. d̄. i. aplica. **Ite** ac

Expositio terciae

ma t baculos ponē. in signū q̄ uij doctrinā eu
uāgelicā pati p̄t nō armis s̄ paciā se defendere
uix̄ i. **S**i quis te p̄ciserit ad vnā maxillā p̄be
ei ⁊ alteāz. Aliqn̄ at̄ thurificat̄ ita euuāgelū.
p̄ qd̄ p̄cat̄ odgz bone opatois. uix̄ illud. **S**ic luce
at lux v̄rā ic. **D**at̄ et̄ osailū libri tm̄ sacerdoti
bz ⁊ cleric̄ p̄ euuāgelū ⁊ cleric̄. ad d̄signidū
q̄ ip̄is dñe eē maifesta diuina secreta. ceteris at̄
in p̄abol. **Luc. viij.** **N**ost̄ h̄ canit̄ symbolū mce
nū. qd̄ marcan⁹ roman⁹ p̄ saluestz instituit.
āno dñi. ccxxix. **E**t d̄r a sin qd̄ ē con. ⁊ bolos
moys̄. q̄ cōpositū p̄ moysellos puos. idē actia
los. **E**st eūz collz ex diuis̄ loci sacre scriptie in quo
ē tō fides. **C**ompositū ē tm̄ p̄ maiorz caute
lā. s̄ p̄t̄ hereticos. ne sit difficile q̄rē articulos fi
dei in scriptiis mltis. **E**t est triplex symbolū.
Primū aploz s̄z credo. qd̄ cōt̄ d̄r in p̄ma ⁊ i
cōpletorio. **S**cd̄z at̄thanas̄. s̄. **Q**uicūz vult sal
u⁹ eē. **E**t etiā nicenū. qd̄ in synodo nicena fuit
cōpositū. **I**st̄ at̄ pot⁹ canit̄ in missa q̄ aliud.
q̄ cōditū est tpe veritatis p̄palate cōt̄ hereticos
insurgentes. ⁊ clar⁹ est d̄m̄natiūū fidei q̄ s̄
bolū aploz. id̄ pot⁹ canit̄ istud q̄ i. **U**n̄ lic̄ ea
dē sit v̄itas vtrobiqz. iūgl̄ tm̄ dare in vno q̄ i
alio. **C**anit̄ at̄ alte ⁊ exp̄sse. vt oēs illud discat

Quiseq̄ter. **D**e t̄cia p̄te misse. **S**ciat
vidēdū est d̄ t̄cia p̄te misse q̄ d̄r oblatio.
q̄ cōtinz sub se sex p̄tes. **P**rima ē p̄ll̄ ex
tatio p̄ quibz offerre debz. ⁊ hec signat̄ p̄ offerro
rū. **S**cd̄a ē oblatiois p̄ntatio. ibi. **S**uscipe s̄c̄a t̄ri
mitas. **T**ercia ē altaris thurificatio. **Q**uarta

cordis humiliatio. cu dicitur in spiritu humiliati. humiliatois. Quia sequens oratio. s. secretum. Circa quod factum quod factos per symbolum de dominus vobiscum. ad significandum quod ex quo dicitur ad oblationes accedere. et nulla oblatio potest esse accepta sine deo. id dicit dominus vobiscum. Et quod tunc sacerdos quod populus dominus esse valde affecti circa oblationes hostie salutaris unum tunc quod exatando populus sacerdos dicit dremus. Non tunc ulterius profertur voce alta. sed sub silentio dicit offeritorium. per quod dicitur nota sua intentio maxime recolligat ad deum. Significat etiam silentium latibulum christi ante passionem. quod iudei conspiraverunt contra eum. ut si quis eum confiteretur esse synagogam fieri. cantat tunc tunc choros valde letitiae ad designandum offerendum quod datus est hunc laudem diligit deus. Et quod legitur eadem dicit dauid quod athaia cum cantoribus percutiebat. Tenet autem fideles ad oblationes secundum consuetudinem approbatam in aliquibus festiuitatibus. ut de ioseph dicitur in omni christiana quod dicitur a domino. Idem apparebit in conspectu meo vacans. hic autem si sit preceptum tunc quantum ad civitate. ut tunc virtutum offerat non est preceptum sed consilium. iuxta illud. Ego. xxv. Ab omni homini qui offert ultiones accipiet eas secundum oblationes.

Dona manuum ablutio

Abilitate

Sequitur factum per hanc partem. s. oblationis. Circa quod factum quod factos volens presentare oblationes deo parat primo materiam. Et primo per hostiam accipit panem triticum azmum mundum et purum. et per sanguis confectio accipit unum bonum et sapidum admixta modica aqua quam possit absorberi a uno. quo factum dicitur. fiat hunc commixtio unum panis et aquae. In n. p. v. f. v. f. f. Demum accipit

Expositio terciae

calicē tenēdo vna manu in mē. ⁊ reliqua sustē
tādo pedē calicē. ⁊ alte subleuādo dī. **S**uscipe
scā trinitas hac oblatōē. que orōⁿ indicat de se
qd̄ h̄ p̄ quo tūc orat. tūc eīz orat ecclā dīz r̄. d̄
Dicta at̄ ista orōe d̄z calicē d̄ponē d̄orsū ⁊ pa
tenā d̄sup tollat. ⁊ panē ad pedes calicē collo
care. vīz mē se ⁊ calicē s̄m modū m̄gl̄i cōē. **C**alicē
s̄t̄ christi diuinitatē. patena hūmilitatē q̄ diui
nitatē s̄t̄ patena calicē cōterit. **S**z tūc pate
na sub corpali cōserua. qz d̄yli r̄lucto christo
oēs fugerit. **C**alicē at̄ corpali opit̄ qd̄ s̄nat sept
turā christi. **D**ebz at̄ corpale eē d̄ lmo mūdo
⁊ cādido s̄m **H**ugonē. ⁊ s̄m cōcilū lugdiū. ut
etā h̄ m̄ bocardo. li. m̄. **H**oc q̄stituit siluest
s̄m 9̄ āno d̄ni. ccc̄v. **N**ec debz in eo alteri⁹ rel̄p̄
tiosior ā vilior miser. vñ dicebat **I**oh̄. de deo s̄m
q̄ r̄fert archid. de cōse. di. i. cōsultū. q̄ illi ḡuē
peccat ⁊ offendit qui mittit corpale cōfici cū
farina ad h̄ q̄ stet r̄gidū sup calicē. **R**ectale
corpale d̄z p̄ m̄lieres lauāi n̄ p̄ sacerdotē p̄us la
uet̄ in vase sp̄eāl̄ ad h̄ deputato. ī quo nihil
ē postmōz lauādū. vt d̄z de cōse. di. i. nemo. **S**z
m̄ficiat at̄ h̄ corpale s̄m archi. vbi sup̄ etiāz.
Qz at̄ sup̄ponit̄ calicē s̄t̄ q̄ christi passioē nō
ecclā nō desunt imitari. **C**orpale at̄ multo la
boē candidat ⁊ ecclā m̄lto labōē christo cōfor
t̄. **I**te significat syndonē in qua christ⁹ fuit
iuolut⁹. ⁊ iō fit corpale d̄ lmo qz sic l̄mū m̄lto
pulsioibz ⁊ t̄sioibz ad cādorē ducit. ita ec
clesia p̄ ē significatū. q̄ p̄ corp⁹ christi m̄telli
git̄ m̄lta p̄ssioibz ⁊ passioibz ad cādorē v̄

matia A

te etne pducit. Et ita et corp⁹ christi p v' signi-
 ficatū p multas tribulatoēs venit ad gliaz. ut
 di glo. i. c. cōsultū. de cose. di. i. Et qz dcz ē q calix
 coopt⁹ significat christi sepultūaz. hūc ē q tūc
 maria magd. venit ungerē iesum rē.

Quartā ps ē altaris thurificatio. **M**aria
 eiz magd' accepit librā ungenti nar-
 di p'p'ia p'ciosi ⁊ unxit pedes iesu. et
 dom⁹ impleta ē ex odōe ungenti. Et sacerdos in mōz
 cruce supduat ⁊ cōducit itensū sup sacrificiū
 ⁊ altare ut ⁊ cruce signado ⁊ thuris mōsodie
 fraudis malignitas extruet ⁊ effugiat. **Q**uo
 tō supduat ⁊ cōducit mōsodie designt q maia
 ter exhibuit ⁊ adhibuit ungentū ita corp⁹ iesu. **M**o
 cū unxit pedes ⁊ idomo symois pharisei. **S**e-
 cūdo i domo symois leprosi se caput ⁊ ungentū
 effudit. **T**ercio cū emt aromata ut venies unget
 iesu rē. volūtas eiz p r'putā p fā. cū ⁊ p seipaz nō
 stetit q mir⁹ expleff qd incepit. **Q**uo postmo-
 dū vndiqz totū mōsodie altare d'signt q fā ē totā r'
 sperit ecciaz. sic dñs ipē testat' dices. **A**mē dico
 vob' obiaz rē. **M**att. xxvi. Et leo p'p' statuit itensū
 sup oblata fieri. qd ⁊ cōsalū rothomagen. fieri
 statuit. De alijs et thurificatois significatoibz
 plūā vide in rationali diuinorū.

Sicut q'nta ps t'cie pti d' hūiliatoē. vbi
 sacerdos dē inclinato capite. **I**n spū hū-
 litati rē. ⁊ est orō. **D**an. iii. c. vbi p'fide
 inclinat hūis man⁹ aū pect⁹. ⁊ cōca h' osculat' al-
 tate in signū cruce. qz p passioē cruce cōsaluati
 sum⁹ deo. ⁊ in es amariā admissi. ad **Ep̄l.** n.

Ally tñ nō osulāt h'altāie. Dem̄ seqt' orō. Vbi
 faciēdū q̄ sacerdos v̄tit se tūc ad ppl̄ eos salutādo
 dices. Orate p̄ me p̄ccōie. p̄ que v̄ba sacerdos i
 ploāt auxiliū cāstātū p̄t' altitudinē sacri.
 Et dñe ista v̄ba sonoroſe v̄ exp̄ſſe dia. Et tūc v̄
 tit se sacerdos ad altēaz p̄tē dices. dñe exaudi
 orōez meā. q̄ tūc oāt ſingulari orōe. Et i h' mlti
 errāt ſuſp̄ſe i' v̄ba dicentes. v̄ cū h' nolētes se
 v̄tere ad ppl̄. n' ad altēaz p̄tē altāis. qd' nō est ſe
 ne p̄ccō. Iſta at' cōuerſio ad ppl̄ cū ſilētio ſubſe
 q̄te ſt' occultā apparitōez ch̄iſti qua apparuit
 petro. q̄ lūz etiā ſit q̄ ei in die r̄ſurrectōis appuit.
 vt dī Luc. vl. tñ mētū ē vbi. g' ſit ſub ſilētio. Vñ
 q̄nto ſeqt' ſecreta q̄ ſecrete dī vt notet mētāt cō
 uſio ad deū. vt ſit ſacrificiū an' deū ḡtū. De
 bēt eū tot dīa ſecrete q̄t fuerūt in p̄ncipio v̄llcē.
 v̄ eodē ordine poni v̄ cōcludi. Et tñ in fine or̄
 dī exp̄ſſe. p̄ oīa ſcla ſclōz. ſ. **¶** Ad ſignificā
 dū q̄ lūz ſac̄dos oāt ut p̄ſona ſingularis. tñ ex
 quo p̄ toto p̄lo oāt. iō occulte nō dī ſimili. Vel
 ad inuēdū q̄ ſac̄dos h' poſtulat auxiliū ppl̄. vñ
 exp̄ſſe tūdz cleicōz amē. ad deſignādū q̄ p̄ lazai
 r̄ſuſcitātōez ch̄iſti publice p̄dicant.

Restat nūc vidē de q̄nta pte ecclie p̄tio.
 que dī ſeq̄ns orō t' p̄fatio. que h'z ḡttu
 or p̄tes. In p̄ma ppl̄s ſalutat' cū dī
 Dñs vobiscū. In ſc̄da tō assignat'.
 ibi. v̄ dignūz. In q̄rto canō ip̄e m̄choat'. ibi.
 Te igit' clemē. ic. Quātū ad p̄mū ſac̄dos ſa
 lutādo ppl̄s p̄mo exatāt eū ad attētiōez. Dñs
 vobiscū. Adō ad mētū erectōez. ibi. ſur ſū corda.
 ¶ In tōa laus dīna a ppl̄o cātr' cū dī Sc̄us ic

Tercio ad grāz actōes. ubi. grās agam⁹. **Exata**
 at ad attentōes pp̄ r̄uentiā faciā in quo christy
 sumit ip̄e fons bonitatis. id sacerdos d̄t. **Dñs**
 vobiscū. **Dem̄** d̄t. sursū corda. ad d̄signādū q̄
 r̄ca h̄ sacriū debem⁹ h̄re altitudiez contēplatois.
 et ea que sursū sūt appetē. ut d̄r **Sol. m.** Et est
 q̄ ist̄ sacriū nō p̄t r̄te p̄ficia sine r̄o qui ē sursū.
 a quo cūcta bona p̄cedūt. ut d̄r gre. Et a quo oē
 bonū p̄cedit. ut d̄r **Iaco. i.** Ad d̄signādū q̄ h̄ sacriū
 m̄cū nō p̄dest n̄ h̄ntibz corda sursū. Ad q̄d statū
 r̄ndz misse habem⁹ ad dñz. Et ē sens⁹. i. habem⁹
 corda n̄ ad dñz leuata. **Sz** forte in hoc m̄ta mē
 tūc h̄ntes corda dep̄ssa. quos arguit p̄pha d̄
 r̄es. **filij** hoīz vsq̄q̄ graui corde. **Tercio** exatā ip̄s
 ad grāz actōes. ubi. grās agam⁹ dñō deo nr̄o. **W**
 hi vide cōgruētā laudis. q̄ eīz ē dñs ḡ a seruis
 vult laudari. **Malach. i.** Si e sū dñs ubi ē ho
 nor me⁹. Et q̄ des id vult coli. et q̄ nos̄ est. id spe
 cialit̄ vult honorāi v̄ venerari. Et q̄ tā inocētes
 q̄ penitētes h̄nt laudāe deū. id d̄r r̄te. dignū et iu
 stū est. Et c̄e dignū r̄oe sue maiestati uir̄ illud
Apoc. vii. **B̄ndictio** et claritas et sapia et grāz
 actio honor et virt⁹ et fortitudo deo nr̄o. dignū
 est p̄ tāc̄ b̄nficis nob̄ ip̄es. dignū r̄oe sup̄habū
 d̄cā chaitati. ex quo p̄o filio suo nō p̄p̄cat
 de r̄e. **Quarto** statū r̄o assignat h̄ a sacerdote
 cū d̄t. Vere dignū. Et h̄c incipit p̄fatiō q̄ r̄p̄
 sentat illud gaudū p̄ueroz cūctū in die pal
 maz. **B̄nd̄c̄s** q̄ venit in noīe dñi. **Te** at q̄
 cūctat p̄fatiō dñe man⁹ eleuari: ad d̄signādū q̄
 tūc sacerdos vult orāe p̄ celestibz. Et p̄ ista vba sa

Expositio tercie

cerdos approbat pmo deu digne ee laudadu. se
cundo iurat angeloz exeplo cu de. qua maesta
te tua laudat angeli. q. d. sm i moce. dignu est:
q. mera nos volutate fecisti. iustu: qz mera mia
redemisti. Equu qz gtaute nos visitasti. Saluta
re ppetue nos saluasti. Nos tibi sp. idē in oī tpe.
v ubiq. i m oī loo. Et si nō actualit tū habitua
lit: nō ponēdo v; obice mortal pcti. Vñ nō cessat
orac qui nō cessat bñ facē. sm Augm. **T**urca
qd sacdu q tū decē scī p fates. Delays ex p sta
tuit nouē. s; vrbany p āno dñi. cccxliij. addidit
decimā de btā vigne. Quotidianā at p fates; se
cit Simach; natoē sard; āno dñi. cccxliij. Prima
est de nātate. scda de epiphama. tercia de qdra
gesima. qrtā de isurrectōe. qnta d ascēsiōe. sexta
de pētecoste. septima d trinitate. octaua d scā c
ce. nona d aplis. decima d btā vigne. d l; hr de
cōse. di. i. iuennid. Ex quo patz p fates; nouit in
uētā d dedicatōe ecclie ee supflua v erronee me
ductā. n̄ alias mēuemēt autoitas pape. d qua
tū v; mō nō cōstat. Vñ illi ea vtētes gūe peccat.
Qu ex vna collat; mūmā nō pūt mutāe t ad
de. mltoingl tā solenē p fates; p suo imutāe q; libit
psumat. Dem sequi sanct; qd But; p m; āno d
ccxix. i stituit. p qd sacdos orat ut laus n̄ v voces
nēe laudib; v vocab; angeloz associēt. qz a h; p cātāt
scō. Ter at came ad honoz; trinitat;. Sāna
bis ad dsignū duplicē stola seu gaudiū cor
pous s; v atē. v p tū id ē obsecro salua
Sequit; sexta ps ecclie pī pncipal; misse.
s; ablutio manūū. **M**innario e; sacer

dos abluit manū ad designādū ^{carē} qd dicitur mortalibz.
 si in hoc loco abluit. qd uir posse suū dicit et carē
 venialibz. Et tō solū capita digitorū pfundit.
 Et licz aliq dicit tūc vsuāliū. lauabo mē inocē
 tes manū meas. tū conueniētū obmittit ppter cōti
 nuatōez sequētū canonis q̄ incipit **Te igitur**. cui p
 ludū fuit factū. **Sensū eū ē.** Te igitur demētissime.
 id ē te qui sanctus es. dñs de⁹ sabaoth d̄p̄tor. qd
 cōgrue fieri nō possz mēpositi aliq̄bz v̄bis. p̄uā.
 lauabo mē inocētes manū meas r̄. que faciūt
 nobilē d̄stōtūatōez illaz oratōnū p̄ncipaliū.
 r̄ tō cauz obmittit qd dicit. **De q̄rta pte misse**
Sequit̄ q̄rta ps p̄ncipal̄ misse. s̄z ca
 nō. Ad q̄ euidentia faciēdū qd canō gre
 ce mēpretat̄ r̄gula latine. qd mltū re
 gulate cōpositū ē. Dicit̄ autē qd **Gelasius**
 p̄ canonē p̄ncipalē ordinauit. licz a plūibz sit
 aliqd additū in eo. tū ab vno ē cōpositū. Dicit̄
 autē qd **Clemēs secūdo⁹** Anno. lxxi. p̄ **Cletū** instituit
 canonē an̄ cōsecōez. r̄ ita dicit canō qd ex r̄gulis
 scōz patz editū r̄ cōpositū. Dicit̄ etiā sub silētio
 p̄m̄ **Innocē.** p̄mo ad designādū qd christy secesse
 rat in **Effrem** a iudeis. **Secūdo** ppter maiōez cōi
 sionē meti ad deū. qd tūc sacerdos dicit m̄trare
 thalamū cordis. r̄ ostio sensū clauso deū orac.
Tercio ppter piculi euitatōez. ne vsu quotidiano v̄
 ba sacra vilescāt. **Quarto** ppter maiōez cūere
 tiā. qd que in publico fiūt cit̄ vilescūt. **Hec**
Bernardus d̄ parat̄m̄b. **I**ncipit autē ab illa lit
 terā. **Te**. que valde r̄presentat signū cruci. ad
 significādū qd h̄ sacm̄ seu sacrificiū fit ad me

Expositio cruce

moriam passionis christi in cruce. **Et** fit circa cano-
nē ymago crucifixi. ut tātō meli' imprimat me-
moria christi passionis in cruce ipi celebrati. **A-**
ccedēs autē sacerdos p' ablutioē p'mo b'ndicit se. se-
cūdo cōponit manibz osculat' ymagnē cruce
furi. idmādo se hūilē. **D**ignus hūilē idmātoēz
quā fecit christ' an' suā passionē: i qua fcs
ē sudor ei sicut gutte sanguis dēvcti m' etiā. s'c
hr. **Iuē. xxii.** **A**lly autē osculant' altāe ad signifi-
cādū q' p' h' sacriū acq'rim' verā dilectōēz cū x'.
q' m' se nō dz cē infidel': ut iudas. **Dem** manit
dicē. **Te** igit'. **C**irca qd' nōndū q' illa cōvictio
igit' est illacia rēspectu p'cedētū. vñ ex q' dicit
p'p'us. **fcs dñs:** nūc infert'. **Te** igit' demētissime
p'r q' es fact'us. **D**icat' autē demētissim' q' i mīa
sūme abūdāō. **Et** h' v'ba dicēs sacerdos se idmāc
dignus christi hūilitatē seu hūiliatōēz ad pas-
sioēz. **A**ddit' eal' p' iesū christū filiū tuū dñm
nr'. **Hoc** fit id: q' christ' docuit i suo noīe oīā
ēē p'ceda. **Iuē d' Iohib. xvi.** **A**mē amē dico vob':
si qd' petierit p'ez i noīe meo rē **D**escribit' autē
q'dū. **Primo** ut saluator: q' ies'. **Ad** ali' p'mo.
Vob' nōl ei et ies' qd' mēpretat' saluator. **S**cdo
ut rex. q' christ': qd' mēpretat' vinct'. **Psal.** **V**ne
ut ce de' de' tu'. **Tercio** ut p'r naturalit' dilect'.
q' filiū. **Quarto** ut nob' p'lat'. q' dñz nr'. **S**up
plices idē hūiles rogām': p' m' **B**ernardū de pa-
rātibus. rogām' p' ill' q' nob' d'ficiūt. ac petim'
p' ill' que nob' ad salutē nrāz nob' nāc'ia sūt.
Vta accepta hēas. idē accipias seu grā hēas.
Et aliq' osculat' altāe q' ostēdētes se cōpati ch'z

partis m'q

et de cano. Et dicitur
de ioh. vii. ut et. ut
de ioh. vii. dona d
osculat' fit dicitur
de ioh. vii. mōna q' da
he et sacra factū
de ioh. vii. q' scā sa
de ioh. vii. autē illib
vōlūta nō pnt cor
de ioh. vii. z sanguis
de ioh. vii. vōlō corrupt
de ioh. vii. q' dona. h' n
de ioh. vii. **N**o quo sa
de ioh. vii. cū h' sa
de ioh. vii. i m'gi memori
de ioh. vii. ē t'nnata. **S**
de ioh. vii. **S**ig'ndū t'upl
de ioh. vii. p'gratosa a deo p
de ioh. vii. se p' nob
de ioh. vii. que fut ex au
de ioh. vii. p' co' rēp't. qu
de ioh. vii. **R**ocua fut a iuda
de ioh. vii. p'lat' q' p' iudū
de ioh. vii. p' dedit nob' i
de ioh. vii. **D**ona. **Et** q' u
de ioh. vii. p'ba euy fit ai d
de ioh. vii. mōna tradidit
de ioh. vii. illibati. iō t'n
de ioh. vii. **S**ignū illibati. **S**
de ioh. vii. tres crucez fut
de ioh. vii. **S**ig'nt' p'foms. e' p

to. si nō est & cōtra. Et dicitur p̄ dicitur in i
 fine. nā hq̄ idē vāz vt et. vti tū p̄ q̄ ē exp̄ss̄
 ua. **Hec dona.** dicitur dona q̄ dāt a sup̄ioribz.
 q̄ h̄ sacrificiū fit v̄tute sup̄m̄ da. iō dicitur donū.
Munera. dicitur munera q̄ dant̄ seu offerūt ab
 inferioribz. **Hoc** est sacrificiū ministerio sacdo
 tū offerūt deo p̄m̄. **Hec** sc̄a sacrificia dicitur. q̄ fuit
 p̄ p̄ctis nr̄is. **Dicitur** at̄ illibata. idē icorrupta.
 nō q̄ in accidētia nō p̄nt̄ corūpti. si q̄ cōtētū sub
 eis s̄q̄ corp̄ q̄ chysti v̄ sagius nō icorūpti. **Iux̄ d.**
Nō dab̄ san̄ tūm̄ vidē corūptōez. **fuit** at̄ tres c̄
 ces in v̄bis isrl̄. **Hec** dona. h̄ munera. h̄ sc̄a sacri
 ficia illibata. **Pro** quo sciēdū q̄ sacerdos iō
 dat̄ s̄p̄m̄ signo cruci c̄a h̄ sacm̄ m̄gl̄ q̄ c̄a allē.
 q̄ istud sacm̄ ē m̄gl̄ memoriale passiois d̄ys
 ti que ad crucē ē t̄minata. **fuit** at̄ h̄c p̄mo t̄s
 tres crucez ad d̄signandū t̄plicē d̄ys̄ti traditōez.
 q̄z s̄c̄a fuit gr̄atiosa a deo p̄r̄e ex dilectōe q̄ p̄p̄o
 filio suo nō pep̄at s̄z p̄ nob̄ tradidit illū. **Secūda**
 fuit a iuda. que fuit ex auaricia v̄ cupiditate.
 eo q̄ pecuniā p̄ eo r̄cepit. quā appellat m̄cedē
 m̄q̄tacl̄. **Tercia** fuit a iudeis q̄ fuit ex iūdia.
 q̄ sc̄abat pilat̄ q̄ p̄ iūdiā tradidisset eū.
Or̄igit̄ de9 s̄r̄ dedit nob̄ t̄ donū. iō p̄ma c̄p̄
 fit cū d̄r̄. h̄ dona. **Et** q̄ iudas p̄ munē tradi
 dit eū. iō sc̄da crux fit cū d̄r̄. h̄ munera. **Et**
 v̄io iudei ad mortē tradiderūt eū vt crucifigēt̄
 in sacrificiū illibatū. iō t̄cia crux fit cū d̄r̄.
 h̄ sc̄a sacrificia illibata. **Et** etiā s̄m̄ ḡul̄.
 mantm̄esem. tres crucez fuit in reuētūa ei9
 q̄ est t̄m̄ d̄e9 t̄ p̄soms. q̄ potētia fit cōuersio

Expositio q̄ite

pams & vni. Et s̄m **Hern.** & parātms s̄t au
afixioez triplice. quarū p̄ma fuit ī volūtatez
affectū qm̄ collegent̄ p̄tōfices cōaliū. **Joh.** xi. &
Matth. xvi. **S**cd̄a fuit ī voabz clamātū. au
afixio crucifige. **Luc.** xxiii. & **Joh.** xix. Tercia m̄
crucifixioē manūū & pedū. **Luc.** xxiii. **E**t
itaqz s̄s̄s̄ istoz v̄boz quātū ad triplicē effec
tū. **N**ā qz d̄s̄s̄ d̄at̄ ē lib̄alīe. id̄ d̄i dona plu
ralīe. qz v̄o d̄at̄ ē v̄alīe. id̄ d̄i muneā. & qz d̄at̄
ē vt nos s̄s̄ficar̄z m̄talīe. id̄ d̄i sacrificia illib̄a.
id̄ ē unaculata. **S**z quāc̄ d̄i pluralīe dona
muneā r̄c̄. & nō donū muneā r̄c̄. cū h̄ nō fuit plu
ra sacrificia seu sacra s̄ v̄nū t̄m̄. **R**nd̄et̄ q̄ l̄g
corp̄ & sanguis d̄s̄s̄s̄ s̄m̄ p̄e loq̄do cōposita
d̄s̄s̄s̄. t̄m̄ d̄icūē v̄nū integritate. sicut cōmestio
ī vna m̄sa q̄tūāz ferula sei diuersa ā pot̄
diuisi. m̄h̄lōmīn̄ d̄i vna cōmestio. & h̄ v̄m̄tate
ītegritatē. qz abz & pot̄ s̄t̄ ītegr̄nt̄ īfectōez. &
h̄nt̄ v̄nū effectū & nutritōez. **E**t isto mo īp̄ sac̄z
d̄i v̄nū. **N**ā q̄ d̄icūē dona muneā pluralīe īfer
t̄ ad illas subs̄tātiās pams & vni. q̄ plūa sei cō
posita p̄ se & nōdū sei corp̄ & sanguis d̄s̄s̄s̄ v̄
nū. **N**ā s̄m̄ **Horā** s̄t̄. **Mat.** q̄nus ibi plūa s̄m̄
materialīe. nō t̄m̄ s̄c̄l̄īe p̄t̄ v̄nā opatōez quāz
ītegritatē. s̄z īfectōez sp̄ūalem.

Sequit̄. In p̄ms que tibi offerm̄. vbi po
m̄t̄ optatio salutē cor̄z p̄ quibz offertur
h̄ sacrificiū & au. qz deo p̄t̄. v̄n̄ d̄t̄. ī p̄
ms̄. id̄ ē m̄ p̄ncipalīe tibi. **S**cd̄o q̄s̄ offert. qz sa
cerdos ex p̄te totis eccl̄ie id̄ d̄t̄ offerm̄. nō offero.
Et quo p̄z q̄ malicia sacerdotē nō viciat̄ effectōez

obsecratiois. qz nō offert ex bonitate & malicia p̄ba.
 si ex officio qz gēit ex p̄sona ecclē. Tercio p̄ quo
 offertur. Et p̄mo qz gnālī p̄ tota ecclā. vñ dē. p̄
 tota ecclā catholica. i. vniuersalī toto orbi t̄raz
 diffusa. & fidei sacus vnta. n̄ p̄ synagoga iu
 deoz abiecta & dysp̄sa vbiqz p̄ diabolu. Quar
 to ondit qd̄ petit. vñ dē. quā. s̄q̄ ecclāz pacifi
 care digneris. vt s̄q̄ pacē heat ab hētīd & sas
 matid. dignet̄ est eā adunāe. i. i vntatē col
 ligē q̄ dysp̄sa ē unē p̄fidos & paganos. Vel p̄m
 gult. manētēse. orat h̄ p̄sbī p̄ iūcē discor
 dātibz. vt vntatē m̄ charitate. Addit̄ at̄. vt sus
 todire dignet̄. s. a vicijs & demom̄bz. & v̄gē. s.
 m̄ p̄p̄is. Dem̄ oāt p̄ p̄soms singularibz. & p̄
 mo p̄ capitaneis ecclē. s. p̄. que v̄ba addidit
 Clemēs. & postea Delagis p̄ cōfiruit. vñ idē
 dē. Constat ab vniūso orbe sepatū eē qui ob
 quālibz dysp̄sioez mē sac̄ mysteria aplīca pō
 tifici p̄m̄ cōsuetudiez memoriā nō frequētāt
 Dem̄ p̄ ep̄o p̄o. vñ dē. p̄ antistite n̄o. qd̄ ep̄o
 celeb̄is obmittit cū sit met̄ at̄istes. p̄ hoc ad
 dit̄ d̄ sc̄lari p̄ncipe. vñ dē. & p̄ncipe n̄o. h̄ eū
 ē cōsilū aplī. i. ad **Th. n. c.** vbi m̄qt. **Obsecro**
 p̄mo oū fieri obsecratioes. orōēs. postulatioes.
 & gr̄az actōes p̄ oūbz hōibz. p̄ v̄gibz & p̄ oūbz q̄
 m̄ sublimitate s̄l cōstituti. vt quietā & trāq̄l
 lā vitā agam̄ m̄ oī pietate & castitate. Debz
 at̄ m̄tēto fieri celeb̄it̄ ad p̄sonā illi9 ep̄i m̄
 dyocesi celebrat. **Rome tñ nō d̄r.** p̄ antisti
 te n̄o. qz ibi p̄ ē ep̄s. **Sili d̄icēdū de p̄ncipe**
illo m̄ cui9 v̄gno & ducatu celebrat. dem̄ de

q̄r̄ta gl̄a
v̄l' doct̄na

sc̄dit gn̄alit̄ or̄atio p̄ oib; fidelib;. Vñ d̄t. pro
orthodoxis. i. catholicis. nō sc̄ismaticis v̄ hereticis
Vñ orthodox̄ d̄r̄ ab orthos̄ ti. qd̄ ē r̄ct̄. v̄ doct̄is
gl̄ia v̄ doct̄ina. Qui ḡ r̄ct̄e gl̄ificat̄ d̄m̄ t̄c̄
tā fidei doct̄inā sequit̄ orthodoxi vōnt̄ atq;
ap̄lice p̄ cathol̄e fidei. id ē p̄ ap̄los fundate

Memento etiā de p̄dicat̄e fidei cultorib;.
d̄ne famulor̄ famularūq; tuarū. vbi
itez descendit in spec̄ali ad memo
riā certarū p̄sonarū. Vñ liḡ d̄s nō sc̄at oīa. nec
op̄ ē sibi demonstrare p̄sonā p̄ qua orat̄ p̄sbit̄.
cū oīa nuda s̄nt ocul̄ ē. Heb. iii. S; tū ob
liviſci d̄r̄ illoz q̄bz gr̄az suā nō m̄fundit. S; d̄r̄
d̄r̄ illoz r̄cordari quib; gr̄az suā v̄ donalax
ḡit̄. Et ē mod̄ vulgarū quo cōt̄ dicit̄ tri
bulati. d̄s oblit̄ ē mei. V̄t̄ ḡ h̄ duo. Pri
mo explicite p̄ quibusdā. sc̄do p̄ oib; cōst̄at̄
bz. Vñ d̄t. memento d̄ne famulor̄ famularūq;
tuarū. nō d̄r̄ seruoꝝ. q̄ serui p̄ct̄ d̄signat.
Joh. viii. Qui fac̄ p̄ct̄ serui ē p̄ct̄. Et tales
q̄d̄m̄ s̄nt in p̄ct̄is obliuſc̄it̄ a deo. v̄ illud.
Peccatores nō exaudit̄ d̄s. Joh. ix. S; famul̄
d̄r̄ a fauore. q̄ ē in fauore v̄ gr̄a d̄m̄. v̄ s̄l
p̄ct̄ores cōuersi v̄ penitētes p̄ p̄ct̄is. v̄ t̄les d̄s
nouit. vñ petit̄ p̄sbit̄ r̄cordari talū. Et fa
endū q̄ sacerdos d̄r̄ fac̄ memoriā ord̄mate.
v̄. s. p̄mo orat̄ p̄ ill̄ qui s̄l maiori charitate
diligendi. Et q̄ ord̄mata charitatis incipit
a se. iō p̄mo fac̄ memoriā suū. cogitā
do t̄m̄ m̄t̄e v̄ exp̄m̄edo ut d̄s sui misereat̄.
v̄ dimittat̄ p̄ct̄ā v̄ tribuat̄ gr̄az. Dem̄ oīat̄

pro p̄re v̄ m̄re pentibz v̄ fr̄ibz atz fororibz.
 Tercio p̄ b̄n̄f̄oribz. Quarto p̄ m̄m̄cl̄ v̄ p̄ p̄se
 cutoribz. Quinto p̄ m̄fidelibz ut cōuertant̄ ad
 fidē. Et h̄i quidā faciūt eis dispositōez in mē
 te facti pulcra. faciētes talē memoriā ad se
 m̄litudinē ordinis casuū. q̄z p̄m̄s ē n̄t̄b. in
 quo sup̄p̄i r̄cordant̄. **S**cd̄s ḡt̄. v̄ s̄t̄ ḡnto.
 r̄. i. pentes. Tercas datuū. v̄ s̄t̄ datorē l̄ b̄n̄
 f̄orē. Quartas accusatuū. v̄ s̄t̄ accusatorē
 p̄ m̄m̄cl̄. Quintas v̄t̄s. v̄ s̄t̄ v̄ndos ad fidē.
 Sextas ablatuū. v̄ s̄t̄ mortuos a nob̄ ablatos.
 Et de ista fit m̄tio ī sc̄da memoria. **S**z̄ āre
 pus p̄ viuū q̄ p̄ mortuū oram̄. **A**ndeo
 q̄ viuū s̄t̄ in maiori p̄ctō q̄ p̄nt̄ d̄anari. m̄o
 tuū at̄ p̄ quibz orat̄ s̄t̄ in purgatorio. d̄ q̄b̄
 n̄o timet̄. Et de ista memoria d̄ se cito ex
 pedire p̄p̄t̄ dist̄ctōez m̄t̄l̄ v̄ euagatorē. **N**ō
 s̄t̄ quidā faciūt dormitantes in tali memo
 ria. ita q̄ q̄n̄z p̄lares r̄cedūt a missa tedio
 victi. v̄ hoc ē sc̄daluū. v̄ p̄ cōsequēs fugiēdū.
Equit̄. Et oīz r̄cūp̄tatiū. idē audiētū
 missā digneris eē p̄p̄a? quos vides in te
 crede v̄tē v̄ te deuote dilige. Et ex h̄ p̄
 q̄ valde vtilē ē m̄esse misse. q̄z p̄ talibz
 p̄ualit̄ orat̄. **I**n̄ statutuū est vt oēs fideles au
 diāt missā d̄n̄cl̄ v̄ festiuis diebz. de cōse. d̄. i. oēs
 fideles. v̄. c. missas. Et dicūt doctores h̄ idē eē p̄
 ceptū vt ibidē p̄z. **S**ē. p̄ quibz tibi offerim̄ l̄ qui
 tibi offert. id ē nō solū ill̄ digneris misereri p̄ q̄b̄
 h̄ offerim̄ sacrificiū laudis. s̄ et ill̄ q̄ soli h̄ offe
 rit̄ p̄ se suisq̄ oibz viz cōsaguineis v̄ affim̄bz fa

miliacibz & amicit. p̄ edēptōe aiāz suaz. q. d. nō
 p̄ tpali lucro s̄ p̄ spe salutē & incolumitatē suā.
 p̄ salute & incolumitate suā sperāda. Et q̄ bona
 hoīs triplicia sūt. iō p̄ et̄ms p̄us orat. s̄ p̄ spe sa
 luel. sc̄do p̄ corp̄alibz. iō d̄t. incolumitatē. idē corp̄
 val̄ sanctaē. t̄cio p̄ sp̄ualibz. iō d̄t seu addit. p̄
 edēptōe aiāz suaz. Et q̄ v̄dēt vota sua et̄no
 deo viuo & v̄o. Nota dicit̄ illa q̄ volutarie p̄
 mittūt. Dicit̄ at̄ vota n̄ra. que fuit a nob̄
 ex lib̄tate arbit̄y sine coactōe. Dicit̄ etiā dei.
 q̄ p̄ gr̄az ei fuit quā dat ill̄ q̄ vouēt vt possit
 etiā ea p̄ficē. **¶** Et it̄a p̄dcā gr̄te q̄re p̄sb̄it̄
 p̄mo nō orat p̄ se. s̄ p̄us & p̄ncipalit̄ orat p̄
 ip̄ & se obmittit. Ad q̄d̄ d̄d̄z q̄ ibi orat ut p̄so
 pb̄lica. iō pb̄licū bonū seu cōe p̄tilit̄ p̄o bo
 no. h̄ at̄ orat vt p̄sona singularis ic̄tado me
 moriā singulariū & p̄uataz p̄sonaz. v̄ iō p̄o

Quoniam communitates. postq̄ **A**mit se oibz
 posuit cōmemoratōez illoz q̄ salute
 idigēt. h̄ p̄m̄t illos qui ad salutē ad
 iuuāt. vt s̄t̄ s̄a. Et p̄mo p̄m̄t eos ī gn̄ali.
 Sc̄do ī specialī. Dicit̄ ḡ. cōmunitates. Et hoc
 cōposuit īm̄ p̄. Cōmunitatē. i. p̄ticipatēs cū
 s̄c̄s. ī h̄o q̄ deū videm̄. lic̄ differēt. q̄ nos p̄
 fidē: ip̄i ad oculū. **¶** N̄ ex quo idē obiectū hēnt̄
 cū ill̄. s̄. v̄nū deū. ḡ p̄ticipam̄ cū eis. & memo
 riā venerātes. i. venerāt̄ colim̄. In p̄mis glo
 riose v̄ḡinis marie generici dei & d̄m̄ n̄ri re
 su christi s̄ & b̄toz ap̄loz ac martyriū tuozū
 petri & pauli. vbi p̄m̄t. xij. ap̄los. v. xij. mar
 tyres. Confessores at̄ nō p̄m̄t. Sui v̄o ē. q̄

q̄ tpe quo posu^t est cano nō celebrabat memo-
 ria cōfessorū ita solēnt. v̄ iō ponit^r martyres.
 q̄ imitati s̄i christū in passione. & maximū
 honore ostēdere p̄ ip̄o morientes. qd̄ nō fecerūt
 cōfessores. h̄ at̄ sacrificiū ē maximū honoris. Po-
 nit^r etiā aliqui martyres min⁹ notabiles. qd̄
 scm̄ ē diuina dispēsatioe. Nā ut d̄i dū s̄i pa-
 tres deleuissent istos & alios scribere voluissent
 velle. cras inuenerūt illos s̄ictos aureis l̄ris scrip-
 tos. vñ bonū ē etiā aliq̄n min⁹ s̄as r̄putari re-
 uerētiā ipende. & eoz suffragia postulāe. R̄
 s̄m̄ tho. q̄busdā s̄as dactū ē patrocinari specialit̄
 & i p̄ealibz negotijs. ut b̄o Anthonio cont̄ ig-
 nē x̄. Preponit^r at̄ oibz s̄as b̄tā v̄go **Maria**.
 qz ip̄a ē saluti nr̄e p̄cipua aduētr. & ip̄a i celo
 p̄mū locū tenz p̄ dei filiū. dem̄ ponit^r apl̄i. qz
 ip̄i tradiderūt nob̄ formā & ritū h̄ sacrificij. s̄i
 dem̄ martyres qui p̄ illo qui ē in hoc sacro se ob-
 tulerūt hostiā viuētē. Petm̄ at̄ h̄c eoz suffra-
 giū significātes q̄ q̄dū sum⁹ in hac vita ne-
 cesse habem⁹ eoz suffragia postulāe. cū ip̄i
 christo sint i gloria p̄m̄q̄. vñ p̄nt nob̄ impet-
 re gloria. Post eleuatōez vero petm̄ eoz cō-
 sortij. Signātes p̄ hoc q̄ p̄ i s̄urrectōez uirge-
 mur sc̄oz cōsortio & nō indigebim⁹ suffragio
 Non dignim⁹ at̄ orōes nr̄as ad sc̄os. ut p̄ eos im-
 pleāt que postulam⁹. s̄ vt eoz p̄abz nr̄e orōes
 sortiat̄ effectū. In q̄busdā libris ponit^r h̄c sig-
 nū cruci cū d̄i. muniti auxiliō. s̄ nō h̄z fūda-
 mētū. cū nō petm̄ h̄ muniti signo cruci s̄ pa-
 trocino sc̄oz. Quō at̄ facti videt̄ orōes nr̄as. d̄t

Expositio 4te

hic bernardus de paracletis. q^d nō cognoscūt eas cog-
nitōe nālī v^t bēa. sⁱ v^tute iuelatois p^{er} quā cognos-
cūt oīes nās vocales siue mētales. Itē etiā
additio i quibusdā festiuitatibz. q^{ia} ibi petim^{us}
p^{ro}teōez diuinā specialē. vt in natali. i epipha-
nia. i pasca. ascensione v^t p^{er}theoste. In quibz spe-
cialia dona eā nos fca^{ri} volūt. que nob^{is} dari tē
postulam^{us}. In fine at h^{ic} nō d^{icit} amē. q^{ia} angeli
p^{ro}ddēt amē

Hanc igit^{ur} oblatōez. hoc addidit Leo p^{ap}
āno d^{omi}nⁱ. cccxliij. vbi q^{ia} cōprehēdō oīa
sup^{ra}d^{ic}tā sūmarie cōcludit. Petit g^o q^{ui}
tuor. Primo petit acceptōez oblatōis. Vn^{de} d^{icit}
Hāc igit^{ur} oblatōez seruitutē n^{ost}rā. Et vide q^{ui}e h^{ic}
p^{ro}s^{it}ū specialit^{er} appellat se seruū. Sup^{er} v^{er}o ali-
os appellat faūlos. Nō q^{ia} q^{ui}bz debz se ip^satē pec-
tatoez v^t nō alios. Dicit at^{que} hec oblatō seruitutis.
q^{ia} sum^{us} empti ista oblatōe. uir^{us} d^{icit}. Empti est^{is} p^{ro}
magnō. S^{ed} v^t cūctē familie tue que tibi faūlat^{ur}
v^t seruiūt. vt placat^{ur} accipias. licz est d^{omi}nⁱ sit p^{ro}
placat^{ur}. i. misericōrdi^{as} q^{ui}tū ē in ip^so sacrificio. tū
se^{ip}s^{um} offendit^{ur} ex p^{ar}te m^{is}trōz q^{ui} s^{unt} iⁿ pctō. Sequit^{ur}.
die^{bus} n^{ost}ris. vbi petit fed^{us} pac^{is}. Vn^{de} d^{icit}. die^{bus} n^{ost}ris i
tua pace disponas. v^t loquit^{ur} nō solū de pace t^{em}p^{or}is
s^{ed} etiā p^{ro}teōis. que ē cessatio a pctō atq^{ue} ab etna
dānacione. Nos eripi. vbi petit euasione carceris
s^{ed} dānatoez p^{ro}petuā. Et in elcōz tuoz ubi eas grege
numerari. vbi petit aduictōez cū elcō. p^{er} iesū ch^{rist}
tū d^{omi}nū n^{ost}rū. Et istā p^{er}iculā s^{ed} Gregorius cōpo-
suit. Itē at^{que} appositio ist^{ius} p^{er}iculē cert^{is} diebz. vt in
r^{es}urrectōe v^t p^{ro}te. Et quo est petim^{us} v^t numeratōez

que fit p̄ resurrectionē christi & spūs s̄a missione. id
tūc fit additio. s̄m̄ alios est in cena dñi. q̄ p̄ illud sa
crificiū tūc institutū dat̄ emuneratio. uix illud. Qui
māducat huc panē r̄c. Hec aut̄ v̄ba dicit sacerdos
se p̄fide m̄dm̄at: significās q̄ legal̄ sacerdos sū
mo conamine obumbrat̄ ne videret̄: b̄ q̄ orant̄ xps
p̄fide se m̄dm̄ado & hūiliado añ hora passionis

¶ Nam. Sequē sc̄da ps̄ canoms
Oblatoēs r̄c. Hec est sc̄da ps̄ canoms. in
qua ponit̄ sacrificij cōsecratio. Et h̄z tria
dicta. Primo nāq̄ v̄tus cōsecrati pet̄. Sec̄do ip̄a cō
secratio p̄ficiat̄. ibi. qui p̄die. Tercio rei cōsec̄te cōme
moratio expr̄mit̄ ibi. vñ & memores. Circa p̄mū p̄
mo ponit̄ sacrificij oblatōēs. Sec̄do oblatōis b̄ndic
tōēs. ibi. q̄ sum̄ b̄ndic̄z. Tercio sacrificij trāssubstā
tationē. ibi. ut nob̄. Dicit̄ ḡ quā oblatōēs. i. t̄renā
materiā ad corp̄ filij tui destinata. s̄m̄ gult. ma
ment̄. Tu des̄ quesum̄ in oibz. i. cō cogitatione.
cō cogitatione. cō mēte. & toto itellcū digneris fa
ci b̄ndic̄z. i. p̄ quā hoies b̄ndic̄t̄. Asscriptā. i. p̄
quā hoies asscribūt̄ in celo. Rata. i. p̄ quā de vis
ceribz christi eē cōsent̄. Rationabile. i. p̄ quā a beſti
ali sensu eruāt̄. Acceptabile ut qui nob̄ismetip̄is
duplicem̄ p̄ hāc acceptabiles v̄mo filio ei⁹ eēm̄.
Ita exp̄om̄t̄ Aug⁹. de cōse. di. ij. vtz̄ sub figura
S̄z Imo. exp̄om̄t̄ r̄feredo ad christū. b̄ndic̄z. i.
imūnē a p̄cō. asscriptā. i. scripturis p̄nūciatā
& figuratā. Rata. i. nō trāsitoria sicut vet̄ lex.
Rationabile. i. q̄i nō peculiat̄. sicut eāt̄ hostia le
gal̄. que nō mūdabat a p̄cō. Acceptabile cont̄
illā. de qua Isa. & Hier. dicit̄. Oblulisti hostiā

Expositio q̄rte

nō acceptā. **C**ōmune tñ hoc v̄fert ad denāz obla-
tionis iude. **I**lla eiz traditio fuit maledcā. iō ista
sit bñdca. **I**lla at̄ p̄scripta v̄ d̄scripta de libro
viviētū. iō digneris facē asscriptā illā. **I**lla fu-
it writa. i. iūqua v̄ detestabilis. iō deus fac istā
ratā. **I**te illa fuit irrationabil. iō deus fac istā
rationabilē. i. ratōe plenā. vt fiat rationabile
nr̄e seruitutē obsequi. **I**lle reddidit mala p̄ bonis:
p̄t̄ quod v̄bat̄ est. s̄ tu deus fac hac̄ acceptabi-
lē p̄ quā tibi nos reddas acceptos. **F**uit at̄ hic
quiqz̄ signa crucis. tres cōmunes sup̄ panē v̄
calicē sil. q̄rta at̄ sup̄ panē v̄ quita sup̄ calicē
p̄ se. **E**t significat quiqz̄ loca vulnez̄ ei. **V**el
s̄m̄ **I**mo. tres fuit triginta denarios p̄ quibz̄
v̄dit̄ ē christ̄. **Q**ue at̄ venditionē v̄ emp-
tionē siue v̄ditōre v̄ emp̄tōre v̄ditū. **V**el s̄m̄
Herū de parāi v̄ s̄m̄ **B**uil. mamt̄m. **S**ignifi-
cat̄ tria que christ̄ fecit cōa hoc sac̄m. **N**ā
acceptit. bñdixit v̄ dedit. ecce tria. **E**t specialit̄
ē fit̄ crux sup̄ oblata v̄ vna sup̄ calicē. qz̄ d̄x̄
Hoc est eiz corp̄ meū. v̄ itez̄ bibite ex hoc oes.
Et sequit̄ vt nob̄ corp̄ v̄ sanguis fiat dilectissi-
mi filij tui d̄m̄ nr̄i iesu christi. **V**bi petit tras-
substantiationē panis in corp̄ christi p̄ hoc v̄-
bū: cū dicit fiat. **I**llud eiz est v̄bū creatiois
siue creatiois. **G**en. i. vbi dixit. fiat lux. v̄ se.
v̄ f̄m̄ est ita. **E**t nō dicit sacerdos. vt facia
corp̄ christi. qz̄ nō est n̄ m̄m̄st̄ h̄ȳ tōuersio-
nis. **I**deo nō in p̄p̄a p̄sona s̄m̄ p̄sona christi
d̄t. fiat. **D**icit at̄ dilectissimi filij tui qz̄ nullus
p̄t̄ eē dilect̄ deo quicūqz̄ sanct̄ sicut christ̄

ratione et dilectionis pro ipso totius mundi peccata indulget. fuit autem due cruces. una super panem. alia super calicem: ad significandum quod hoc sacramentum valz ad salutem corporis et anime.

Siquis qui pridie. Hec verba addidit alexand. primo anno domini. cxxii. Et hoc proficitur in secundo. Circa quod primo representat quid christus in cena fecit. Unde dicit. Qui pridie. i. una die antequam passus est. et una die predicta ante passionem accepit panem. et in hoc loco ter hunc digitum super corporale accepit sacerdos hostiam voveret. Et dicitur ea tenere submisso non ostendit populo et ministro. ne videatur aliquo modo in consecratione. Unde dicit. accepit panem in scabaculo ac venabiles manus suas. eleuavit in celum oculis ad deum patris sui omnipotentem. Et hoc eleuavit sacerdos oculos super celum. in quo christus significat. quod oculos mentis debemus eleuare in celum ubi veniat auxilium nobis. ut dicitur in psalmo. Deus in conspectu dicitur. Secundo. Gratias agens non pro se sed pro nostra redemptione. benedixit. et fit ibi auxilium super hostiam. que significat quod christus passus est in natura humana. scilicet in corpore et anima. quod dicitur. Tristis est anima mea usque ad mortem. Et ideo pro se benedicit hostiam et pro se calicem. Et non intelligas quod christus benedixit. et crucem fecit super panem. cum videtur crucis nulla fuit ante passionem eius. sed benedixit. i. verba consecrationis. scilicet illa. hoc est corpus meum. super panem protulit. quod virtute verborum facta est sancta benedicta transsubstantiatio panis in corpus christi. unde exponit benedixit. i. vna benedictionis verbis pro ipso placidus dedit. ut transsubstantiaret panem in corpus christi verum. Secundo. ac fregit. deditque discipulis suis dicens. Accipite et comedite. **U**bi sciedum quod

lūz hūc dicat q̄ christ⁹ p̄us fregit ⁊ tūc cōsecrauit. tū ita
 nō intelligēdū est. q̄ christ⁹ p̄us fregiss⁹ ⁊ tūc b̄ndix-
 iss⁹. s; q̄ xp̄s p̄ b̄ndictioēz ⁊ cōuersionēz fregit. Vñ sic
 cōstrue lraz. **A**ccipit panē ⁊ b̄ndixit. s; dicit. h̄ est
 eūz corp⁹ meū ⁊ tūc fregit deditq; discipulis suis dicit. **A**c-
 cipite ⁊ comedite h̄ est eūz corp⁹ meū. **M**o ḡ p̄tū-
 lit illa ūba ut eis vni cōficiēdi tribuēt. dem ea p̄-
 tulit ut ap̄los for̄z cōficiēdi dotez. **I**ta dē. **Q**uē. **C**ō-
 mūit̄ tū dē. q̄ sēt ch̄ast⁹ p̄tulit illa ūba. tūc s; q̄
 voluit daē ap̄lis. **V**ñ dādo eis tūc b̄ndixit p̄ illa ū-
 ba iā dca. s; hoc est eūz corp⁹ meū. **I**tē dē **H**ora s; **M**-
att̄h. **E**t ita p̄ i^a ūba sēt plata sūt cōsecat ⁊ for̄z
 cōficiēdi dedit. vt dē **H**erri. de parā. **V**ñ sens⁹ est.
 b̄ndixit fregit deditq; discipulis suis ⁊ tūc dicit. **H**oc
 ē eūz corp⁹ meū. **E**t iste est ver⁹ intellect⁹

Hoc est eūz corp⁹ meū. **I**ta ē for̄z cōsecratio
 nis venēabil̄ sacri eucharistie quā dicit
 sacerdos habeat intētiōēz verā cōsecrādi cor-
 p⁹ christi. **N**ō obmittat at̄ illā cōuictioēz eūz. q̄
 lūz nō sit de substantia sacri. ē tūc de eētā p̄cepti
 vñ ḡuit peccat̄ obmittēs eā. **A**liqui vero dicētes
 ista ūba tenēt hostiā ī manibz. ita q̄ possit vide-
 ri a cōuictatibz. qd̄ est ḡue piculū. q̄ tūc vt adōā-
 ri p̄ simplices an̄ cōsecratioēz. qd̄ eūz ḡue pat; ido-
 lacrie. **E**t iō teneat eā valde dep̄sse ī altari ne vi-
 deat. **S**it at̄ eleuatio hostie sacrissim̄ corp⁹ xpi
 ut oīdā oībz oblata eē ad salutē. uir̄ illud. **E**go
 si exaltat⁹ fuero a terra rē. **S**edō ut extit̄ p̄ls cog-
 noscat eē veritatē sacri que nō p̄us fact⁹ est. s; mō ut
 iā sciat veracit̄ adorāe deū p̄ntē. **E**xpositio at̄ is-
 ta formē r̄q̄it̄ sup̄ ī tētatu de sacris eca sacri eu-

// ūboz

charistie. ubi sufficiat expedita ē. **Se.** fili zc. ubi poi
 for consecrationis sanguis christi. **Ubi** sacerdos q sacerdos
 volēs pferre ista vba d; ipm calicē accipe ambabz
 manibz. z cū dicit. **Benedixit.** d; facē cruce sup calicē.
 tenēdo calicē in manu sinistra ne tactu v impetu
 cadat. **Crux** sup calicē significat passioē christi
 i aia: ut dcz ē. z eti nra salutē in aia. z fca cruce
 debz tenere calicē sic p̄us. **Et** h̄ fca p̄fert vba cose
 crationis h̄ndo intentionē consecrati sanguinē christi. **Et**
 si p̄ h̄re actualē ē tāto meli⁹. **Debz** at pferre ista
 sine aspiratiōe magna. nō sicut quidā fatiū faciūt.
 faciēs anhelatū magnū ac pessimū in hostiā t calicē.
 ita q̄stātes scādalyat. **Uñ** dē. **Fili** p̄xy cenatū est
 accipies hūc p̄claz calicē. **Et** pome h̄ cōtmes p cōte
 to. i. vñū cū aq̄ mxtū in calice ad trāssubstātiādū
 in sanguē suū. **Dicit** eti hūc calicē. q̄ idē est nūc
 q̄ fuit tūc i sp̄e filis q̄ntū ad materiaz calicē. q̄ntū vō
 ad cōtētū christi sanguēz idē est i nūero nūc q̄ fuit
 tūc. **Addit** at p̄claz. q̄z istē sacrificiū m̄ oīa ē pre
 clarissimū. **Uñ** p̄s. **Salu** me⁹ mebrūas q̄ p̄claz ē.
Se. in scās ac venēabiles man⁹ suas. q̄ tpe r̄cipi
 at sacerdos calicē i man⁹. **Se.** **Ite** tibi grās ages. qd
 referas ad illud qd dcm ē. fili mō. z fat sic prius
 agedo grās deo p̄ri. **Se.** **Benedixit** deditq; distis
 suis dices. **Accipite** z bibite ex hoc oēs.

Hic est eū calyx sanguis mei noui et et̄m tes
 tamenti mysteriū fidei. qui p̄ vobz et p̄ mē
 tas effudet i emissione p̄tor. **Hoc** tōm
 ē de for consecrationis sanguis. z expome h̄ est calyx
 sanguis mei. id ē. h̄ est sanguis me⁹ in calice cōtēt.
 noui. i. vltimi. z et̄m. id ē p̄petuū testamēti. myste

tuū fidei. i. hinc secreta v̄ absconditā intelligētā p̄ f̄
 dē. q̄ aliud videt̄ v̄ aliud sub visis speciebz̄ firmē cē
 credit̄. q̄ p̄ vob̄ v̄ p̄ multa effudet̄ ī em̄ssione p̄ctōz̄.
Dicit notat̄ p̄ multū. v̄ nō dē p̄ oibz̄. q̄ liḡ p̄ oibz̄ effus̄
 ē q̄tū ad sufficiētā. ita q̄ sufficiēs est saluāe oēs.
 nō tū q̄tū ad efficacīā. q̄ nō oēs efficiūt̄ saluati p̄
 ip̄m. **D**icit at̄ p̄ vob̄. q̄ dē iudeis q̄ apli iudei cānt̄.
 v̄ p̄ mlt̄. s̄. gētilibz̄. ī em̄ssione p̄ctōz̄. id ē p̄ em̄s
 sione p̄ctōz̄. **H**ic dicit̄ eleuat̄ sacerdos calicē ut̄ p̄ls
 adoret̄ facēs ubi iā veracit̄ cē sanguinē christi. **A**liq̄ at̄
 eleuat̄ tectū calicē. aliq̄ discop̄tū: s̄ nō est vis. **N**ā
 scop̄t̄ desiḡt̄ occultū v̄ difficile mysteriū sacramē
 ti h̄. discop̄t̄ at̄ significat̄ sep̄atioē sanguis xp̄i
 a suo corp̄e t̄pe passiois. **E**t ob hac etiā causam
 sep̄atū cōsecrat̄ corp̄ christi v̄ sanguis. vt̄ significat̄
 expr̄mat̄. vt̄ dē **Corra** s̄. **M** dact̄. xxvi. c. **H**ec quoties
 cūqz̄ fecerit̄ ī mei memoriā faciet̄. h̄ clausula q̄
 tā cōsecratiois corp̄is q̄ etiā sanguis r̄spicit̄ cōplem̄
 tū. id ē p̄ v̄trūqz̄ ē dicēda. **S**ac̄dū etiā q̄ t̄pe eleua
 tiois d̄z̄ fieri a p̄lo d̄uota ic̄matio. vt̄ d̄z̄ i. c. sane.
 de cele. m̄s. v̄ p̄nt̄ dia h̄ v̄ba a p̄lo. vt̄ dē gl̄o. ibi
 dē. **S**alue lux nūdi. v̄bū p̄ris. hostia veā. v̄ua aro
 deitas m̄tes. ver̄ h̄o. **V**nt̄ etiā dia ista. **T**rāssubstā
 tiat̄ res ip̄e ī corp̄ v̄ sanguis tui dn̄e. ad honore v̄
 laudē nois tui. ad em̄ssioē p̄ctōz̄ v̄ ad salutē aīaz̄
 nr̄az̄. **V**t̄ etiā dia tūc p̄ n̄c r̄o. **V**n̄ v̄ memores
 tuū dn̄e nos̄ sui. vbi ponit̄ cōsecte rei cōmemoratio. q̄
 eū christ̄ dixit. **H**oc facite ī meā cōmemoratioē.
 iō v̄ p̄sbr̄ d̄t. **V**n̄ v̄ memores nos̄ sui tui. **H**oc d̄
 cūt̄ m̄st̄r̄ cū h̄uilitatē vocātes se suos. **S**z̄ v̄
 h̄ plebs̄ ē sc̄a. i. p̄ baptisimū sc̄ificata. eius dē p̄

da
 christi filij tui dñi nri iesu ta bte passionis. Et h
 sacerdos manus extendit ad mox cruci. ut p illa ex
 tentione manuum suarum extentione manuum christi re
 presentat in cruce. contē qd tñ facit illi q vir manus
 mouet verecūditates manus extendē y loco. **Sz** tu miser hoc
 sicut v ego. ut qd vereris tāta dñi v dea tui xp̄n̄tate
 figuraz v dispositioez qua te idem. v nō vereris
 eā illicitas choreas. v forsan amplexus mulierū ex
 tendē manus pedes brachia atq totū corp⁹ v xp̄n̄tare
 diaboli figurā. **Beāt.** nec nō ab inferis v surrec
 tionis. vbi sacerdos contrahit qd se brachia v signifi
 cat ab inferis v resurrectione. **Beāt.** s. in celos glo
 riose asensionis. vbi sacerdos erigit altā manus vsq
 ad humeros. i signū q christ⁹ eleuati manibz fe
 rebat in celū. Et ab hoc loco strigūt digiti. s. pol
 lices v indices vtriusqz man⁹. n̄ disingūt n̄ qn
 op⁹ est tāge sacm. qd fit ob rueretiā sacmēti.
 ne digiti aliqd tāgūt p⁹ contactū corpis christi.
 ne eā eis manūe aliqd cohereat qd p disuatioez
 deperdat qd eēt magnū pctm. iō sit sacerdos in h
 mltū caut⁹. **Beāt.** Offerim⁹ pclarare maiestati
 tue. id ē p oibz alijs clare. qz licz corpa scōz erūt cla
 ra. tñ de⁹ pclarior ē in sua maiestate. qz ē sp̄tū
 lū sine macula. **Beāt.** de tuis doms. qd dē ratiōe
 spūaliū. ac datā rōe tpaliū i pnti. Et qd offeri
 m⁹ subdit. hostia pura. qz christ⁹ cōcept⁹ ē sine
 originali pctō de vigne. sanctū. sine mortali. me
 maculata. sine veniali. panē sōm vite etne. pa
 nē victoribz pnti vite p vita etna cōsepta ipara
 tū. v calicē salutis p̄tue. qz ipē ē ificiēs v mebricōs
 in patria. s. m̄ **Beāt.** de paratms. fuit at h quibz

quāq; cruceb. ad designadū q̄ christi in quāq; sensibz pa-
 tiebat. Et etiā plagas v̄ vulnera duas manū v̄ du-
 as pedū. v̄ vna lateis. s̄m̄ Gul. manūten. facit at
 tres cruceb sup̄ utrūq; .s. corp⁹ v̄ sanguinē. v̄ duas p̄
 se qualibz singularit. S̄dm̄ at̄ Beē. de parat̄ms
 signit̄ quāq; effusioes sanguis christi. s̄. i. cūcione.
 in sudore. i. flagellatioe. in crucifixioe. v̄ i lateis

Supra. **Sequitur t̄ia p̄s canonic̄s**
 que p̄prio ac sereno vultu r̄. h̄ pome^r e-
 cia p̄s canonic̄s in qua pome^r effect⁹ sac-
 m̄enti q̄ est res tm̄. Et s̄t tres p̄ticiae. Primo pe-
 tit⁹ donoz acceptatio. Secūdo diuine m̄ie iplora.
 ibi supplices. Tercio collatio glorie. ibi. mem̄to d̄
 Dicit ergo. supplices te rogant. Vbi sacerdos
 cācellat man⁹ i modū cruci eleuado eas. ita q̄
 aliq̄lie ad minist̄ p̄trahi p̄nt. v̄ ē sens⁹. Suppli-
 ces te rogant ut sup̄ ista dona p̄prio ac sereno
 vultu r̄spic̄ dignēis. p̄prio. idē accipiedo ea d̄q̄
 tibi ḡtuita placita. ac sereno. i. misericordi. uir̄ ē.
 Illumin⁹ vultū suū sup̄ nos r̄. Respic̄ dignēis. i. ac-
 cepta h̄re dignēis. Vn̄ seq̄t. Et accepta h̄re sic accep-
 ta dignat⁹ es h̄re muneā p̄ueni tui iusti abel. De isto
 abel h̄r̄ h̄storia. Gen. iii. vbi d̄r. Resperit d̄ns ad abel
 v̄ ad muneā ei. v̄ ita fuit deo accepta. Seq̄t. v̄ sa-
 crificiū patriarche nr̄i abrae q̄ filiū suū voluit imo-
 lac. Gene. xxi. qd̄ ēputatū ē ei ad iusticiā. Seq̄t.
 v̄ qd̄ tibi obtulit sacerdos tu⁹ sūm⁹ melchisedech.
 De isto d̄t̄ Bern. de parat̄ms q̄ fuit p̄mogemē
 noe. q̄ vixit t̄p̄ibz abrahe. v̄ iste obtulit panē v̄ vniū
 i sacrificiū. gr̄as agēs deo p̄ victoria abrahe cōcessa
 sup̄ quāq; r̄gibz. p̄ que oīa designat̄ ista sac̄m̄enti

grā deo acceptabilitas. **N**ā sic abel obtulit grā p̄mo
genti. sic chryses oblat̄ ē p̄mogem̄ in mlti fribz.
Et sicut abrahā vncū obtulit filiū. sic chryses vncū
cus dei p̄ris oblat̄ est. Et sic melchisedech obtulit
panē v̄ vncū. sic chryses in pane v̄ vncō sacm̄ h̄
istituit. de q̄ d̄r. Tu es sacerdos met̄nū s̄m̄ ordm̄
melchisedech. **V**ocat at̄ abel puer̄ nō a puericia.
q̄ fuit vir. xx. ānoz. s̄ a puritate inocētie. **A**brahā
at̄ d̄r p̄tarcha. i. p̄t̄ fidei catholice. q̄ p̄m̄ v̄m̄ deū
credidit. v̄ p̄m̄ icarnatioē p̄cognouit. **Pl̄. viii.**
Vidit v̄ gauis̄ ē. **S**ac̄tū sacrificiū immaculatam
hostiā. **H**oc addidit leo papa

Supplices. **H**ic petit̄ diuine gratie ifusio.
Un̄ d̄r. **S**upplices. i. hūiles. te rogant̄ oī
potēs deī. vbi sacerdos hūilit̄ mal̄mat̄ cācel
lati manibz posuit sup̄ altāe. q̄ cancellatio sic v̄ p̄
ma significat q̄ p̄ crucē v̄ passioē petit̄ offerri
ista. **S**inistra at̄ sup̄ponit̄ p̄ quā significat pas
sio chrysi. **S**z dext̄ sup̄ponit̄ p̄ quā chrysi r̄sur
rectio desigt̄. **B**eāt̄. **J**ube h̄ p̄ferri p̄ manū sc̄i an
geli tui. qd̄ expoit̄ **Tho. in. iiii. sen. di. xii. nō q̄ ā**
geli ista cōsecret̄ cū p̄tate nō habeat. s̄ oroēs sac̄
dot̄ v̄ v̄li deo p̄ntat. s̄m̄ ī Apocal. viii. Ascēdit
funḡ aromatu in cōsp̄ctū d̄m̄. idē vota v̄ suppli
catoēs fidelū de manu āgeli. q̄ s̄t̄ oroēs sanctor̄.
Sup̄ponit̄ ḡ. **J**ube hec vota v̄ supplicatioēs fidelū
p̄ferri p̄ manū. i. p̄ m̄st̄eria āgeloz in sublimē
altāe. i. in et̄iaz triūphātem t̄ in plenā p̄tia
p̄tatoēs deit̄at̄. qd̄ est sublimē altāe. **U**n̄ sc̄it̄
in cōsp̄ctū diuine maiest̄at̄ sue. **V**el iube p̄fer
ri hec idē et̄iaz militātem in sublimē altare

a. in triumphatē. v. hoc facio p̄ manū angeli. i. filij tui.
Seq̄t. Et p̄sta. ut q̄rit. s. fideles ex hac altaris p̄ta
 patioē rē. Et hic p̄mo sacerdos disungit manū: et
 osculat̄ altare in dextera p̄te. p̄ qd̄ representatur
 osclm̄ uide qd̄ dedit christo cū surrexit ab orōe: et
 fit h̄o in detestatioēz ip̄s̄ uide. **S**e. sacrosan̄ filij
 tui corp̄s. v. hic facit crucē sup̄ hostia. **S**e. v. sagui
 nē. v. hic facit alia crucē sup̄ calicē. **S**eq̄t. sup̄ se
 v̄m̄ oī b̄ndictioē celesti v̄ grā repleam̄. h̄ sign̄ se
 an̄ faciē. **C**ruy sup̄ hostia desiḡt̄ v̄m̄cula q̄bz al
 ligatū fuit corp̄s christi. **C**ruy sup̄ calicē desiḡt̄
 flagellū quo educt̄ ē saguius de corp̄e. **C**ruy sup̄
 faciē desiḡt̄ p̄nta in faciē christi. l̄ sign̄t̄ iste c̄
 tes q̄ christ̄s ter orauit: v̄ etiā q̄ tria v̄ba dixit
 in cruce. p̄ m̄. pat̄ d̄mitte ill. s̄m̄. in manū tu
 ab. t̄cū. ut quid dereliquisti me.

Memēto etiā dn̄e famuloz̄ faūlar̄q̄ tu
 ar̄. vbi petit̄ collatio glorie: v̄ p̄mo mō
 tuus: postea diuus. **U**nde d̄. memēto
 dn̄e faūloz̄ faūlar̄q̄ tuar̄. **U**bi sciendū q̄
 hic qd̄a mortui s̄t in celo. qd̄a in inferno. v̄ qd̄a in pur
 gatorio. tū q̄ nob̄ nō cōstat de singul̄ in speciali.
 iō q̄ est m̄ates eos ēē in purgatorio oram̄ p̄ oībz.
 iō dicim̄. **M**emēto dn̄e r̄. q̄ nos p̄cesserūt cū sig
 no fidei. puta habuerūt cōtritiōēz v̄ deuotioēz dece
 dētes. **N**ā de talibz̄ adhuc ē spes. **E**t dormiūt in so
 no pacis. i. sine p̄cō mortali. s̄m̄ **U**er̄. de parātis.
Et debz̄ hic fieri memoria eodē mō sic sup̄. **U**er̄mo
 p̄ ill̄ p̄ quibz̄ spealī missa legit̄ vel q̄ in speali
 memoria sūt tibi d̄m̄dati. **S**ec̄do p̄ p̄ntibz̄ mor
 tuis. **T**ercio p̄ b̄nf̄oribz̄. **Q**uarto p̄ oībz̄ fidelibz̄ de

v. ostēderit aliqd̄ signū fidei

... in quibus
 ... de
 ... nec
 ... suff
 ... rē
 ... lūc
 ... ip̄s
 ... illud
 ... illor
 ... alor
 ... maz
 ... q̄
 ... p̄
 ... pac
 ... h̄
 ... se
 ... a
 ... sol
 ... m̄
 ... hoc
 ... nō
 ... et
 ... m̄
 ... m̄
 ... p̄
 ... nō
 ... m̄
 ... p̄
 ... p̄
 ... p̄

futi. Non at p' m' m' f'm quosda. Et dico de ill' de
 quib' certu' est q' no' redolanti decesserut. Et p' illis
 notati no' est oradu' imo nec g'nalit' n' sub conditione
 equatu' sut susceptibiles suffragi. **S**e' s'eda' memori'
 a. I'p'is v' oib' in christo rege' s'c'tibz. i. in fide christi
 q'sc'tibz. locu' refrigeri' luci' p' paci' ut indulgeas de
 p'ram. Et no' est op' d'ic' ipis dne. q' p'mittit' p'us.
 memeto dne. **V**n' illud qd' sequit'. f. indulgeas r'fer'
 t' ad illud dne. alit' vnu' illoz supfluet. Et dic' lo'
 cu' refrigeri'. **V**n' v'gnu' celo' d'ic' locu' refrigeri' e' sp'cu' p'
 gatoru' q' est locu' ardoris maximi v' caloris. q' f'm
 Aug. ibi e' pena maior q' aliq' que p't' exogitai m'
 m'ido. **D**ic' est locu' lucis. q' purgatoriu' est locus
 obscuritatis. **D**ic' etiā locu' paci'. q' purgatoriu' e'
 locu' m'ietudis. q' nuq' aie' hnt' paci' nec quiete'.
 no' sic' q'da' f'ngit' d'ic'tes eas feria s'eda' q'sc'te. aliq'
 v'ed' d'ico die. q' oia' s't' fruola ac insana. v' sacris
 scriptis contra. **S**eq't'. **R**ob' q' p'atoribz. vbi pe'
 tit glie collatio' vni'is. **P**rimo e'z' petit collatio'
 eiusde' glie. **S**edo glie societate' cu' s'c'is aplis. **T**er'
 no' ponit mediatorē p' que' hoc exeq' postulat di'
 ces. p' dnm rē. **C**irca p'mu' no' q' sacerdos d'ic'is i'
 ta vba eleuata modicu' voce t'ndit pect' suu' p'
 qd' m'rupit siletu'. significas p' hoc cōfessione' v'
 contritio' latronis p'ncēti m' cruce. q' m'cepas
 aliu' dixit. **N**os q'de'. f. t'q' p'atores digna factis
 rapim'. **V**n' sacerdos d'c'. nob' p'na' quoz p'atoribz
 faul' tuos de multitudine' m'fecationu' suaz spera'
 tibz. f. sicut i' latro speauit. **D**ecussio at' pectoris
 significat illā t'nsio' pectoris illoz q' aderat
 ad spectaculu' passiois christi. v' p'atietes pec'

tora reuertebant² in iherosolimam. **Exaltatio** vero ^{vocis} **crucis** sig-
 nificat clamorem centurionis dicenti. **Verè** filius
 dei erat iste. **Sequit^r**. **Martē** aliquā ⁊ societate do-
 nae dignis. **Itē** tñ de^s sit simplex nō hñs p̄.
 cū dic^r p̄tē aliquā p̄tē hoc. q̄ q̄libz s̄m meritū ha-
 bebit diuine faciei visione. ita q̄ vn̄ p̄fectus
 alio videbit deū. ⁊ q̄ sancti videbūt deū totū. nō
 tñ totalit^r id ē nō sedz oēs mōs q̄bz ē visibilis. q̄ ē
 infinit^r. ⁊ cū cōprehendit nō possit: q̄ q̄ p̄tē da-
 bit nob. **Totalit^r** at nō est cōprehensibil^r de^s n̄ filio
 suo q̄ est in s̄mi suo: vt d̄z Joli. i. **Sequit^r**. cū Johāne.
 s̄m **Be^{at}**. de paracemis. s. Jolie baptista. Et p̄ferit
 stephano. nec mirū. q̄ ⁊ aplis p̄fert. **Adiungit^r**
 stephano. q̄ isti duo eant p̄m martyres noui tes-
 tamētī. **Innocēt^r** tñ d̄. q̄ h̄c repetit^r **Joes ewāgēl^{is}**
 p̄tē p̄uilegiū v̄gmitatē. q̄ v̄gmes sequūt^r agnū q̄cūq̄
 ierit. **Itē** v̄o cōfectioēs p̄m p̄tē p̄uilegiū aposto-
 lat^r. **Sz** credit **Herem^{us}** q̄ meli^r intelligat^r de baptis-
 ta q̄ p̄tē excellētā singularis sc̄tati nō d̄z excludi
 a canone. **Postea** ponūt^r duo apli. s. mathia ⁊ ba-
 naba. q̄ iō p̄ cōfectioēs ⁊ nō an̄ ponūt^r. q̄ isti post
 cōfectioēs dñi fuerūt elā. **Dem^{um}** ponit^r **Ignacio**. de
 quo legit^r q̄ cū eēt deuot^r christo ⁊ btē v̄gm p̄ e^o
 mortē iūctū est hoc nomē i^{er} aureis l̄ris scriptū
 i suo corde i oibz p̄tibz. **Ponūt^r** at quinqz martyres
 p̄ mortē christi p̄tē quinqz vulnea christi. **Itē** p̄tē
 septē dona sp̄s̄s̄a ponūt^r septē v̄gmes ibidē q̄
 sequūt^r. **Sequit^r**. **Nō** estimator merita. q̄ nō s̄m ex-
 iectiā meritoz retribuus: s̄ n̄ig^r p̄mādo q̄ q̄s̄
 meruit. **Dem^{um}** cōcludit^r. p̄ christū dñm nrm. **Et**
 nō d̄z amē. q̄ s̄m doctores illud v̄ndēt angeli. q̄

fit cōmuniatio ad p̄cedētia. vñ statū seq̄t. in cuius v̄
 tute hoc petim̄. cū d̄r p̄ quē. s. d̄rystū h̄° sac̄m̄ h̄z
 originē quo ad pl̄a. Et p̄mo quo ad eē natūe. vñ
 d̄r creas. Sedo quo ad eē sac̄ū. vñ d̄r sacrificas. Ter
 no quo ad eē v̄tuel. vñ d̄r v̄uificas. Quarto quo
 ad effectū gr̄e que ē v̄tē aie. vñ d̄r b̄ndicis. P̄n
 to quo ad aḡmetū gr̄e eiusdē. Et q̄tū ad op̄atio
 nē v̄ vsū. vñ d̄r v̄ p̄stas nob. Est ḡ sens̄. p̄ quē
 s. d̄rystū tu des p̄ oīa bona creas condēdo natūz
 v̄uificas cōsubstātiādo natūz. b̄ndicis accūmū
 lādo gr̄ā. v̄ p̄stas q̄tū ad vsū. Quā eū creata
 s̄t p̄ d̄rystū. Jōh. i. Quā sacrificat. q̄ a plenitudi
 ne eī accipit v̄m̄s̄. Quā v̄uuit q̄ ip̄e ē vita
 Jōh. x̄m̄. Quā b̄ndicūt q̄ ip̄e ē b̄ndict̄ fruct̄
 ventris. Luc. i. Et aliq̄ dicit p̄ quē hec oīa d̄ne
 p̄ bona creas. Et ē sens̄. h̄ oīa. i. panē s̄z v̄ v̄
 m̄ v̄ aquā creas p̄ m̄ causas p̄mordiales. i. sac̄
 tificas s̄d̄z causas sac̄ales. v̄uificas vt trāf
 ferat̄ in corp̄ d̄rystū v̄ eī sanguine. Et iō b̄ndic
 vt nos p̄ ip̄a b̄ndicim̄. S̄d̄z alios h̄ p̄nomē hec
 nō ponit̄ ibi. in quo sequēda ē cōsuetudo eccl̄e.
 Seq̄t. v̄ p̄stas nob. vbi sacerdos v̄mouz corp̄ale
 de calice. ad denōndū q̄ d̄rystū em̄sit sp̄m̄. v̄ ve
 lū tēpli s̄ssū est. v̄ apta s̄t nob̄ abscondita in le
 ge mysteria. Accepta ḡ hostia d̄c. v̄ p̄stas nob̄
 p̄ ip̄m̄. s. tāq̄z mediatorē. v̄ hic facit vnā crucē
 p̄ totū os calicis p̄cedēdo v̄lē calicē. P̄n d̄r. Et
 cū ip̄o. Et hic facit minorē crucē. s. a labio cali
 cis ad aliud. Post hoc d̄c. Et in ip̄o. Et h̄ facit
 adhuc minorē crucē. s. in calice. Tandē subdit.
 est tibi deo p̄ri oīpotētī. vbi iterū facit magna

ca. Si anq̄ hoc dicitur ponat reuerēt hostia an
calicē in suo loco. Et tūc statū d; coopiri calix.
quo facto d; p oia sc̄la sc̄loz. Et hoc alta voce
ad designadu q̄ chryst̄s clamas alta voce em
sit p̄m. Et r̄ndet amē ad significadu clamo
re mulier lamētatiū dnm. vñ v tūc chorus
lamētabilis i sp̄od; **Quinta p̄s p̄ncipal' misse**

O Rem̄ p̄cepti salutaribz r̄. Sic p̄mit
faciēti p̄ceptionē. Circa quā p̄mittit̄
mltre p̄ceptiones p̄parationes. s. tam
generales. vt sūt p̄ n̄. r̄. q̄ speciales. vt alie
orōnes. Dic̄ g. Orem̄ p̄cepti salutaribz mom̄
ti. Circa q̄ sciend̄ q̄ hec orō p̄us nō dicebat̄
in missa: s; Gregori⁹ fecit eā dia. qz nō fuit
dignū eā obmittē in hoc officio cū sit n̄ salua
tous. Greca at̄ nō p̄ sacerdote s; p̄ se clamat̄ eā
in missa. Apud nos vō sacerdotes. v h̄ cū maḡ
inuerētia. vñ q̄ nō p̄fames subito subrupe i eā
p̄mittit̄ p̄fationē diceb. Orem̄ p̄cepti saluta
ribz mom̄ti. nō simpli. nō n̄ auctoritate v̄te
meritate: s; p̄cepti salutaribz mom̄ti. p̄ p̄cepti.
s; d̄m. v mom̄ti s; n̄grū n̄rī. que s̄t salutaria
.i. ad salute disponētia. fōti. i. m̄structi m̄t̄
v̄ ceteris. Et d̄i m̄fōti. qz m̄fōtio signat̄ exte
riore doctrinā. Ad ostēdēdu at̄ q̄ nos sum⁹ a
deo fōti. i. m̄structi m̄t̄. s. in itentione. v̄ extra
.i. in opatione. iō d̄. audem⁹ dicē. q. d. ex quo habe
m̄ p̄ceptū v̄ mom̄tionē de ista orōne dicēda. ex q̄
illa orō est cōposita p̄ illū qui errare nō p̄t iō
audem⁹ cū fiducia dicē. Dicit̄ at̄ alte. qz chry
st̄ palā p̄dicauit. vt s̄m̄ Joh. belety. qz sup̄ta

ē de ewā^o qd est p̄dicandū sup̄ tecta. v̄ ceti oī crea-
 tue. **Die** et̄ sacerdos sol̄ in fine amē. sub silēcio.
Quis rō est: qz in alijs orōibz amē exprimit affec-
 tū optātū. iō a plō v̄ a clerico dī. in hac at̄ amē
 signat cōdusionē affirmatī. vñ hic valz tñ
 n̄. exaudita ē orō. **Sz** ne hoc p̄suptuose videat̄
 asserē. dic̄ amē sub silēcio ad cūtidū ostēta-
 tioez p̄am. **Sequit̄** orō. **Libera** nos q̄s dn̄e. vbi pe-
 tit̄ petitionū explicatio. qz eū in orōe tria ma-
 la petim̄ a nob̄ r̄moueri. iō h̄ explicat̄ que
 sint. vñ dī. **Libera** nos q̄s dn̄e ab oibz mal̄ p̄te-
 ritū p̄ntibz v̄ futuris. **Et** qz nos nō sum̄ digni
 h̄ ex se p̄mereri n̄ donet̄ nob̄ orōne b̄tē v̄ḡinis
 marie v̄ ap̄loz **Petri** v̄ **pauli** atz **andree** v̄ alioz
 iō eos hic in auxiliū imp̄loram̄. **Et** rō ordo ē.
 ex quo eū patē querm̄ a mal̄. merito debz im-
 plorari v̄ḡo b̄tā que est m̄r̄ veri **Salomonis**
 pacifica. s. **christi**: cū apl̄is tribz sequētibz. qui
 s̄t̄ testes pac̄. s. **Petri** v̄ **pauli** v̄ **andreas**. **Et** po-
 nūt̄ ibi tres p̄t̄ sp̄cālem rōez. **Da** **petr̄** p̄t̄ p̄-
 uilegiū p̄rogatiue dignitat̄. **pauli** p̄t̄ p̄uilegiū
 p̄dicatiois v̄ imēs̄ laboris. v̄ **Andreas** p̄t̄ m̄-
 mū affectū cōcupiscentiā crucifixionis. **Quat̄**
 at̄ sub silēcio illa orō. qz designat quietē tridu-
 ana in sepulchro vbi tūc siluit a p̄dicatione.
Cū at̄ sacerdos dī. **Da** p̄p̄ia p̄ncē dn̄e in die-
 bz nr̄is: accipit patenā de altari v̄ osculatur
 signū crud faciēdo. p̄ qd̄ designat̄ q̄ sum̄ re-
 conciliati deo p̄ passionē christi. **Tandē** sacer-
 dos in fine discopit calicē: v̄ hostiā reuerent̄
 accipit v̄ eā sup̄ calicē frangit. p̄mo p̄ medū.

et tunc dicit. pro domino nostro iesu christo filio tuo. per
 ea medietate que est in dextera manu ponit se
 patenam et frangit illam que est in sinistra manu
 per medium dices. qui tecum vivit ac regnat. et con-
 iungendo illam partem que est in sinistra ad illam
 que est in patena ad modum lune dicit. in vincta
 te spiritus sancti dei. Illam vero ultimam quam habet in dextera
 manu tenens super calicem dicit. pro omnia secula seculorum.
 Et tunc erecto modicum calicem cum vincta quam
 tenet in dextera manu subiungit. pax domini. facias
 et crucem magnam super calicem a labio ad labium.
 dem subdit. sit semper. facies minoris crucis. ter-
 cio addit. vobiscum. faciendo etiam in calicem. Et quod
 alia voce ista fuit idem pro hoc signat gaudium
 quod habuerunt apostoli de resurrectione domini nostri iesu
 christi. Et idem quod gaudium scilicet est in domino. prole da-
 mat dices. et cum spiritu tuo. **S**ciendum autem est de sig-
 nificatione omni istorum predictorum. quod per calicem passio
 christi designat et eterne beatitudinis fructio. **U**n-
 de per. Calix meus inebrians quod predictum est. Per pa-
 tene rotunditatem signat bonorum operum perfectio.
 Sacerdos autem volens frangere hostiam. primo eam se
 patenam locat. dem eam tolles super calicem frangit
 ad significandum quod nemo passionibus huius mundi
 meritorie se valde exponit. vel ad eterne fructio-
 nis beatitudinem admitti nisi prius in bonorum operum
 perfectione fuerit solidatus. **U**n de apostolis **epistolam**. vi.
 Accipite armaturam fidei ut possitis resistere in
 die malo et in omnibus perfecti staret. Patena ergo hostie
 supponit. et hostia super calicem frangit. quod christi
 et latitudine charitatis que significat per

pressit. id est particula que in dextera manu immasit. et
 signat illos qui sunt in mundo: immittit in sanguinem
 christi in calice. **Ite** sacerdos dicens hec verba tenet
 hostiam super os calicis. pro quod signat quod uiuentes in ter-
 pore indigent misericordia dei: et meriti christi
 passionis. **Sacerdos** autem uolens dicit pro omnia secula se-
 culorum. erigit secundum significandum quod uult petere
 clementiam perpetuam domini nobiscum. ubi subdit. **Par-**
domini sit semper uobiscum. ad significandum quod dominus
 per resurrectionem pacem dedit. **Sed** sciendum quod sa-
 cerdos dicens. pro omnia secula seculorum. modicum eleuat ca-
 licem. ad significandum pro populo ut populus pacem considerans
 hoc intelligat et dicat amen. **Paruula** autem qua
 tenet super calicem et significat quod uiuentes adhuc
 petunt uiuari merito passionis et effusionis sangui-
 nis christi. **Ite** pro hoc quod sacerdos alce dicit. **par** et
 cepit pro persona christi. qui per resurrectionem dicitur
 apud nos. **par** uobis. quod dicitur. **Do** uobis pacem pectoris in
 uia et pacem clementiam in patria. **Est** ergo sensus.
Par domini. id est. **par** pectoris quod est a uicibus sit in prae-
 sentia uobiscum: et in futuro **par** clementiam. **Ille** autem tres
 cruces super sanguinem christi signat triuini sepul-
 tue. et tres mulieres que a eant erant monumentum
 christi. **Demum** mittens sacerdos corpus christi in sangui-
 nem dicit. **Fiat** hec commixtio corporis et sanguinis do-
 mini iesu christi in uobis summentibus salus mentium et
 corporis. et ad capestendam uitam eternam pro para salu-
 tatis. que commixtio significat quod anima unita est cor-
 pori christi in resurrectione. **Et** ubi hoc fit post **par**
 domini. quod postquam dominus pacificauit omnia que in celo et
 in terra sunt. primo uniuert animam corpori. **Et** omnia uol-

helmus. **D**em sequit' agnus dei. Et sciendū q̄
 an̄q̄ dī agnū dei fit modicū silentiū dicendo hac
 oroz. **F**iat hec cōmixtio. ad designādū illud ma
 nifestū silentiū aploz. qd̄ fuit an̄ r̄urrectioez
 chrysti. an̄q̄i sciret apli nec eent certificati postq̄
 apparuit mulieribz s̄m̄ **H**erū. de paratibz. **D**i
 at̄ chrystus agnū. q̄ agnouit prez sibi obediedo.
Ite m̄ez in cruce pendendo. **U**t dī ab agnū grece
 qd̄ est p̄uī lacme. q̄ pie p̄ nob se obtulit. **C**ame
 at̄ tribz vitabz p̄t̄ tres roes s̄m̄ **I**mo. s̄. p̄t̄ obedi
 entia p̄ris. p̄t̄ noticia m̄ris. v̄ p̄t̄ redemptioez ge
 neis huāni. **U**t s̄m̄ **K**auan. dī ter p̄t̄ tres p̄fōs
 p̄tes **chrysti** corpis chrysti m̄stia. s̄. in celo. in terra:
 v̄ dormietū suie in purgatorio. **D**icit at̄ p̄mo. in
 ferē nob̄ bis. vltimo at̄ dona nobis pacē s̄m̄ **T**ho.
Rō est. q̄ p̄ p̄ma duo petm̄ amonitioez culpe v̄
 pene. p̄ terciū. at̄. s̄. p̄ pacē petm̄ affectioez oib̄
 boni r̄. t̄ q̄ ip̄e redemit nos a miseria culpe et
 pene: v̄ dedit plenitudinē gr̄e. **I**llud t̄n̄ dona no
 bis pacē additū est p̄t̄ p̄secutioez tyrānoz. **P**̄
 hoc sequit' orō. **D**ne iesu chryste qui dixisti a
 plis tuis pacē meā do vob̄ r̄. vbi postq̄ sacer
 dos venit ibi. eāq̄ pacificāre v̄ adunāre r̄. etiā
 osculat' patenā in s̄m̄st̄ pte ad significādū
 q̄ p̄ hoc sacm̄ mult' v̄m̄ri chrysto ī charitate. p̄
 q̄ v̄b̄ cōpleuit v̄ba osculat' reliquias t̄ cruce si
 ly. si nō h̄z osculat' altariē in dextera pte. qd̄ fit ad
 significādū antiquū ritū. vbi p̄us singul' dieb̄
 cōmunicabāt. si cū n̄ hoc potuit fieri sine p̄dō
 ordmatū fuit vt in tribz festiuitatibz cōmuni
 carēt. sc̄z natiuitate. pasca. v̄ penthecostē. **R**eliq̄

in diebus oculi paci recipit v panis vndictu. **S**
 qd hoc fieri no possit in xl. vbi no pt sumi panis
 vndictu: ordmatus fuit vt p eo fieri tollat in fine
 sup xplm dicens. inclinate capita vtra deo. **¶** Et
 sciendu qd par dñi no dat in missa defuitoru s
 di. dona eis requie. qd mortui no indiget pace te
 porali. qd no sut in pturbatione hui mundi. t qd no
 no sel in pace s in pems s **¶** **H**ern. de paratims.
 no dicit dona eis equie. **¶** Aliq at dicit in officio mor
 tuoz. dona eis requie sempiterna v locu indulgentie
 qd in diffonat. qd ibi no est locu indul. eo qd illi q sel
 in purgatorio sel est locu militat ecclie vbi solu est
 locu indul. **¶** mercedi indulgentias. vñ qd illi q sel
 in purgatorio nullo mo meret eis p modu suf
 fragi. vñq; fact misse optat locu indulgentie.
¶ Et illud dñi intelligat scilicet dona eis locu in
 dultie. i. locu in quo indultu culpis v pems eos
 extolles. s. in celo: v tuc bn pt sustineri. **¶** Itē dicit
 de sel ille tres oroes. s. dñe iesu dnyse fili dei vi
 ui. qui ex voluntate patris. v dirigit ad filiu. v alie
 s. dñe scilicet p omne etne de. da mi hoc corpus. **¶**
 Dñe no su re. **¶** Dem sumpto corpe dnyse v sag
 une abluat calice primo: v abluitione sumat.
 sed abluat mes. v etia sumat. qd tñ in die na
 tivitatis dnyse nullo mo facit d. qd tuc nulla ab
 lutione d. sume si vult alia missa celebre. s. d.
 abluitione dae comuniatib; subdit. t esuet in
 vase mudo. s. i ampulla si n h; calice. **Sexta**
¶ **S**exta ps misse qtu ad graz **ps misse**
 actioes. que di comunio q fit i memo
 ria e qd p lb olim singul dieb; comunia

 Sexta ps misse qtu ad graz ps misse
 actioes. que di comunio q fit i memo
 ria e qd p lb olim singul dieb; comunia

Expositio ferte

bat s^m Joly. belech. vel id ut p^r ea communem
deo v^o sancti. **D**icit et i^o complenda. q^o p^r ea comple
missa. **S**z t^o complenda pot^o d^r collecta p^r co
munionem. Tot at debet fieri complende q^o s^oloza
tioes an eplaz. v^o significat graz sub sept^e nob
necariā. v^o d^r in dext^e p^rte d^rutendo libru. p^r q^o
signat q^o adhuc in fine s^oli uida d^rutent ad
dexteaz fidei. q^o n^oic s^ol in s^omit. **I**u^o d^r ad Ro. u.
Relide isrl^e salue fient. **D**em sacerdos oib^z pac
ti d^rutit se ad ppl^z dices. dⁿo vobiscū. **V**bi sa
endū q^o sacerdos salutat ppl^z septies i^o missa.
p^rmo n^o p^rma collaz. s^odo an ewāgelū. t^ro p^r
credo. q^rto in p^rncipio p^rfaciois. q^uto p^r par dⁿi.
fexto p^r comunioe. septimo li in fine misse ad sig
nificandū q^o tūc est dⁿo vobiscū q^o habemus
septiforme graz sp^us s^ol. **D**em sacerdos v^otit se
ad ppl^z tunc. **I**te missa ē. v^o hoc t^rpe suo. t^ro s^ol
ē s^m **D**erni. de paratimo v^o Joly. belech. **I**te ad p^r
pa. q^o missa ē cōsumā. v^o ite missa ē id ē hostia
cōsumā est. v^o hostia v^o oblatio ē missa. igit^r seq^o
a missa
m^o v^o ite p^r ea. **I**ste at egress^o ad p^r s^m Jolyem
belech significat egressū ppl^z isrl^e de captiuita
te babilonica tū graz actioe. id d^r deo gras. **D**
at p^r **I**te missa ē quāq^o **T**e deū laudam^o d^r. vel
glia in exels^o. q^o at nō dicit. tūc d^r b^ondicam^o
dⁿo. **E**t est sūptū de ap^olo v^o de Judith. c. vii. vbi
dicit captiu. b^ondicam^o dⁿo. **E**t est sensus. re
feram^o gras v^o laudes deo. **E**t est vox humilior q^o
ite missa ē. **E**t id nō v^otit se sacerdos ad ppl^z d^r
cedo b^ondicam^o d^r. ad significandū q^o nūq^o debe
m^o cessare v^o ferre gras deo. **M**alden. at s^o ps. xxxi

Delegavit de istu[m] iuste ita dicitur. bñdicam[us] dñm
 q[ui] nō dñs. q[ui] bñdictio nō fit ad utilitatē dei s[ed]
 ad nrāq[ue] nos at[que] dicim[us] idifferēt q[ui] utriq[ue] p[oss]it dici.
 Creatiua nāq[ue] bñdicat creatiōe bonū optādo. creati-
 va at[que] creatorē duplicat. s[ed] laudādo v[el] bonū ei te-
 bñdo. Creator at[que] creatiua[rum] bonū augendo. Et h[oc]
 dicitur i[n] m[er]ito b[on]i merito. sicut ei[us] crescat bonū sic v[el]
 merita. **Hec Walden. S[ed] Bern.** de parat[ur] mo-
 dat tres vocēs. Primo q[ui] celebrat de sc[ri]ptis in celo
 dicim[us] Itē missa ē. q[ui] p[ro] uocātes ppl[em]. Itē. i. festi-
 nate illuc ubi illi s[un]t. Q[ui] at[que] p[ro] uocātes i[n] m[un]do. bñ-
 dicam[us] dñs. q[ui] nescim[us] an sum[us] i[n] grā. iō t[em]p[or]e
 debem[us] ne effect[us] missæ euanescat in nob[is]. **S[ed] cū**
 celebrat p[ro] mortuis dicim[us]. Requiescāt in pace. q[ui]
 eis hoc cōpetit. **His expediti bñdicat sacerdos**
 ppl[em] dicit. Celesti bñdictiōe. Primo stans an[te] al-
 tarē bñdicat seip[s]m. dem[um] d[icit] rueredo se ad ppl[em] de
 rō i[n] dextera p[ar]te altaris. v[el] cōsequet[ur] ad ppl[em] i[n] me-
 diana. v[el] filia. v[el] ultimo redeūdo. v[el] sp[irit]u sc[ilicet] amē.
 p[ro] q[ui] designā missio sp[irit]u sc[ilicet] i[n] ap[osto]los. l[icet] at[que] sp[irit]u
 sc[ilicet] d[icit] t[em]p[or]e dat[us] est. t[em]p[or]e q[ui] tota trinitas missiōe[rum]
 opata ē. iō d[icit] p[ater] v[el] filia v[el] sp[irit]u sc[ilicet]. Post hec oīa
 sacerdos flectendo se corā altari huiliter dicat.
 Placeat tibi sc[ilicet] trinitas obsequi r[ati]o. Et dem[um] h[ic]
 m[od]o trui pueror[um] cū psalms v[el] orōib[us] cōsuetis.
 Sont hoc t[em]p[or]e multi sacerdotes peccat q[ui] nō se
 flectit dicit[ur] istā orōe[rum]. Placeat tibi sc[ilicet] trini-
 tas r[ati]o. cū t[em]p[or]e flecte cōgruit. p[ro] eo q[ui] tu[er] grāz ac-
 tioes referūt sc[ilicet] trinitati p[ro] bñficijs i[n] missa exhi-
 beti. Et q[ui] d[icit] d[icit] q[ui] alia obmittit hac orōe[rum]
 quo g[er]it peccat. **Un[de] legit[ur] q[ui] q[ui]dā obsess[us] a de-**

bñdicat nos p[ro]

mone postq̄ adducts eet ad quedā sacerdotē i ec-
clesia ille uoles certificari a diabolo qd̄ de eis uita
sentiet. q̄sunt de ipō q̄ de alio dices. qd̄ tibi uidet
de iacobo sacerdote. Respondit demō. Olim fuit
n̄ s̄ iā ē dei. Dem̄ idē sacerdos q̄sunt de socio
suo dices. qd̄ tibi uidet de bartholomeo socio meo.
Respondit demō si nō subtrahet bonū eet. Ille uō
fuit valde admirat⁹ q̄ dicit eū fuisse cū tñ sciet
eū s̄m̄ hoīez. Interrogauit igit̄ quid nā subtra-
het. R̄ndit demō subtrahit deo illā oroz̄ p̄ mis-
sā. placeat tibi r̄. Ad multū nob̄ plac̄: v̄ deo
maxime displic̄. que oīa fuerit ita cōpta sicut
ille dixit. iō caueat sacerdos ne aliqd̄ obmittat
qd̄ ē de cōsuetudine ecclē ec̄a missā obseruādū.

Sequūt̄. *Cautela seruande i celebrati-*
cautele ec̄a missā obpnāde. oc̄ misse
v̄ p̄mo gnāles tā laicis q̄ clericis n̄cāre
Prima igit̄ cautela gnāl̄ ē: ut tā clericis q̄ laicis
ecclāz. p̄pue tpe celebrationis misse: hūilit̄ v̄ de-
uote frequētēt: v̄ q̄eta cōsatiōe deo gr̄a atq̄ in-
spiciatibz placita p̄mū nō soli instruat. s̄ et
r̄ficiat. de enūm̄tate. ec. c. deq̄ domū. li. vi. Sc̄da
ut audietes missā quoties audierit a p̄bitero
dica nomē dñi n̄i iesu christi flectāt genua.
v̄ caput inclinet tuerēt: ut d̄r̄ ibidē. Tercio ut nil
la p̄phana et m̄lto fortis feda colloq̄a p̄ferat.
ut ibidē pulchre d̄r̄. Quarto caueat ne aliq̄s an-
fme misse rec̄d̄ sine magna n̄citate. idē si ex-
it de symone. qd̄ si fecerit excommunicet. maxime
si hoc fecerit cōtēnendo sacerdotē p̄dicantē tāq̄
m̄n̄ sciētē. sic solet fac̄ qd̄a laici l̄r̄ati dicēdo

quid audire istu rbaldu ai ego pl9 sao de scip
 tua qj ipē. Cont quos ē canō. xxxviii. dist. sedule.
 v. c. ai ex iuncto. de heretici. vbi talia phibēt. S; q
 tales possēt ex tōmunicai habes ex p̄sse de cōse. dist. i.
 vbi sic dī. **D**ēs fideles q̄ iouemūt i solēnitatibz sa
 creis ad ecclāz v scriptuās aploz ac euāgelū au
 diaē. Qui at nō p̄seuerauerūt i orōe vsqz dū mys
 sa pagat nē scāz tōmunicōz p̄cipiūt velud iāe
 tudines ecclē tōmouētes tōneūt tōmunicōe p̄uā.
 Et iste ē canō aploz. Et ibidē in cōalio cartagi
 nesi dī. **S**acerdote t ecclā verbū dēponēte qui
 egressus fuerit de auditorio ex tōmunicet. Et
 ex cōalio agatenū. ibidē hz. **M**issas die dñico se
 cularibz totas audire speciali ordme p̄cipiūt.
 ita ut ai sacerdoti b̄ndictioez egredi p̄lo nō p̄su
 mat. qd si fecerit ab epō publice tōfudat. vbi dīc
 t̄. hoc dieo p̄ceptū ē. **N**ū cont p̄ceptū faciūt
 qui diebz dñici missā nō audiūt. **H**oc eti ē cont
 illos qui venētes ad missā nō audiūt quid ibi
 legit aut p̄dicat. s; arcūcut ecclāz sic uidei syna
 goga. ai tū dicat in p̄b. **S**tātes eant pedes nri
 i atris tuis. Et de talibz p̄t dici id p̄b. **I**n arcūcutu
 t̄p̄ ambulāt. Cont quos ex p̄sse ē canō Anastasi
 pape. d cōse. dist. i. aplicā. vbi dī. q ai legit euā
 gelū nō sedētes nec stantes s; curui debem9 au
 dire. **S**i at sessio phibet multo m̄gi dīcaus9 v
 cāuit9. **H**oc idē habes in canone. qū at. ibidē vbi.
Sepang dī cē standū ad orōez v uigilādū v iāubē
 dū ad p̄ces toto corde. neq; aliqd carnal hoīs v
 scāris cē cogitādū. **S**i phibet carnal cogita
 qūto pl9 carnal locutio v cōfabulatio. **Q**uōto ca

ueat laicos ne vacuo die festiuo ad missã uene-
at. de cose. di. i. *Oes christiani.* *Rz scriptũ e.* Nõ
appareb in cõpari dei vacuo. y. tñ e cõplu s. m.
glo. ibidẽ. diebz puati. s. diebz festiuis uidet eẽ p-
ceptũ. Nõ uidet q oblatioes snt exigẽder. q
parochiam snt ad eas cogendi. vt. xvi. q. i. sta-
tutum. *Est tñ argumẽtu cõ. xij. q. i. duo. de tñ*
glo. m. ca. oes christiã. vbi sup. q si sacerdos e
paup p̄t diuina subyẽ parochiam nõ dent. ut
de symonia. c. cu sit. *¶ Beruo caueat qlibz ne*
alibi n̄ i p̄a parochia die festiuo missã au-
diat: alio poteit excomunicari. vt. de parochijs.
c. i. *¶ Septimo caueat quisqz ne audiẽdo mis-*
sã p̄e altãe m̄ms app̄quet. vt. de vita v hono-
rate clerici. c. i. *¶ Et ista s̄t iũmãda p̄lo sepe: vt*
debita r̄uẽtia eã sacra ecclesiastica habeat
Equit̄ nũc cautele clerici necessarie.

S Et p̄mo caueat sacerdos ne i vestibz for-
t ornamenti sordidis celebret. s. ornamẽ-
ta p̄dicta uix melioẽ dispositioẽ mudet. et
uix facultatẽ ecclie bonoz meliora que pote-
rit cõpari. Nõ dẽ *Stephanus* ep̄s familiaribz a-
mco hylario q vestimẽta ecclie qlibz dũ mō mis-
trat̄ sacra debet eẽ munda v honesta. Hoc est
cõtr̄ illos qui de bonis ecclie cõparat eis tuni-
cas p̄ decẽ marcas v ornamẽta p̄ missa p̄ me-
dia marca d̄ sexagena. Nec debet in alyb q̄
i aureis v argenteis calicibz celebret. p̄mittit tñ
cũto stãneu h̄c calicẽ p̄t paup̄tatẽ. de cose. di.
i. caly. *¶ Secdo caueat ne p̄les missas celebret*
p̄t die natiuit̄i christi. vbi tres celebrat. v sine

necitate magna. Et si fit i ista casibz. vt si p
 missa celebrata de die occurrit funus. tunc m p
 ma missa no sumedo aqua ablutionis pt postea
 celebre reqem. Itē si occurrēt hospes magnus
 vt princeps b magnus dñs q no audiuut missa.
 Itē si occurrerit pposi volētes audie missa. Itē
 si aliq̄s habueit plures ecclias p̄t paupertate vni
 comedatas. Itē si supuencint pegrin. adhibi
 ta p̄ p̄dca cautela ne aq̄ ablutionis porus mis
 se sumat. de his habem9. c. i. de ce. mis. c. consu
 luiti. Dic tñ **frāasco** de sarabell ibidē. q̄ h̄
 ē fugiēdu n̄ necessitas suadet. Tercio caueat
 caueat celebras ne sine lumine v cāpana celebret.
 vt de cele. mis. c. i. qz dñs candor ē luci etne: vt ibi
 dē dñs. sane. Quarto caueat ne plus ponat de
 aq̄ q̄ de vmo. qz dē **Joh. an. m. c. p̄mctioso**. de cele.
 mis. qd̄ credē dē m9 qd̄ de late dñs maior q̄ctas
 eruit sanguis q̄ aque. vt dē m. c. m. ibidē. Quinto
 caueat ille q̄ solū ē m ecclia ne p̄t missa peculia
 re. i. puata seu ex deuotioē celebrada obmittat
 missa d̄ die. vt dē m. c. q̄da. de cele. misse. Sexto
 caueat ne legat missa ad alic9 peticioes p̄t hoc q̄
 h̄et bonos segetes. t ut sibi m hastiludio bñ suc
 cedet. qz ista s̄m **Imo**. ep̄rehydūc m. c. q̄da. de cele.
 mis. Multo fort9 at caueat ne legat missa vt de
 aliquos p̄dat. qz tal̄ ḡuit peccat. Et est deponēd9
 s̄m **Joh. an. i. c. quidā**. vbi sup̄. p̄ quo allegat. xxvi. q.
 v. q̄da. Septimo caueat ne minus mane celebret
 s̄q̄ an̄ die. qz s̄m **sanctū Tho.** istud sacrm̄ p̄met
 ad die gr̄e. sic dic̄ apl̄s **Ro. iiii.** Nox p̄cessit et cō
 ē illos qui canūt **Rorate an̄ die**. cū tñ i auzora

tantari debet. **Sc**ripit eni natiuitas christi. in
 qua carne missa p[ro] medi[um] nocti. a significat
 statim an[te] lege qui fuit in tenebris. ut d[icitur] glo. de
 celeb. miss. Veru[m] ep[iscopu]s accessu[m] est ut videt[ur] s[ecundu]m
 Job. an. qui st[etit] in via q[uod] p[ro]nt[er] matur[us] q[uam] alij au-
 due. ut de p[ro]m. c. xl. li. vi. **O**ctavo caueat ne le-
 gat[ur] ab missa in p[ro]p[ri]a p[ri]ma t[er]cia. id est ex quo hora
 etia[m] d[icitur] pass[us] & crucifix[us] lignus iudeo[rum]: videt[ur] q[uod]
 tunc e[st] hora conueniens celebrandi. s[ecundu]m doctores mo-

10

matur[us]

Oportet De dicendis h[ab]ere t[er]cio. **I**dem nos
 et semp[er] orare. luc. xiiii. Sic dicit
 Henric[us] de v[er]m[er]aria de p[er]fectione
 interioris ho[m]i[n]is. li. ii. c. i. am[er]it[er] in
 sti ho[m]i[n]is sui cordisq[ue] p[er]fectio[n]e ad iug[um] & indisciplin[am]
 orois p[er]seuer[ent]ia[m] tendit. Et q[ui]a hu[m]ane fragili-
 tati co[n]cedit ad co[n]tinua[m] tranquillitate[m] me[n]ti miti
 debz & ad eius p[er]petua[m] puritate[m]. p[ro]p[ter] qua[m] posside[n]da[m]
 & o[mn]i[um] labore[m] corp[or]is & co[n]t[ra]ctio[n]e[m] p[ro]p[ter] idesse queri-
 mus. & v[er]o iug[um] exerce[m]us. Et sic ad orois p[er]fectio[n]e[m]
 tendit structura[m] virtutu[m]. sic nec ip[s]e v[er]ites absq[ue]
 orois iugitate & p[er]seuerantia p[ro]nt[er] complecti. Quocir-
 ca saluator n[ost]er nos amon[et] ut hac p[er]seuerantia
 oradi teneam[us] d[omi]n[u]m. **O**portet semp[er] orare. **N**o[n] e[st] at[que] sic
 intelligend[um] q[uod] ho[m]o sic quotidie debeat orare ut n[on]
 dormiat n[on] comedat. n[on] n[on] laboret. s[ed] q[uod] ista[m] t[em]p[or]e
 co[n]gruis orat. **N**u[m] lyra d[icitur] sup[er] luc[am] sup[er] loco the[ol]o-
 g[ic]o q[uod] hec dictio semp[er] no[n] i[m]portat co[n]tinuitate[m] t[em]p[or]is.
 q[uia] o[mn]i[um] oroe[m] i[n]t[er]rupti t[em]p[or]e dormitio[n]is & aliq[ui]bus aliis
 necessitati. s[ed] i[m]portat co[n]stantia[m] suae i[n]sistentia[m] oroi-
 nis t[em]p[or]is & horis ad hoc co[n]gruis. **H**inc d[icitur]. **V**eda
 sup[er] locu[m] istu[m]. **D**icend[um] est cu[m] semp[er] orac[io] & no[n] de

pice q̄ canonici horis rogare nō desistit. Pro quo
 facit illud qd̄ in collationibz pat̄r legit̄ de abbate
 Natio q̄ iactitantes quosdā monachos q̄ sine inter
 missione oraret̄ v̄ nullū aliud op̄ faceret̄ corri
 pice dicit. **Q**uā māducati v̄ bibiti quibz p̄ vob̄ orat.
 quo audito illi obmutuerūt. Ille vō cōsequēt̄ sub
 iūrit. Ego ostendā vob̄ qz op̄ans mānibz meis sine
 t̄missione oro. **V**edeo eūz unuāte deo ifundēs in pau
 cas palmulas v̄ facio ex eis plectā. v̄ dico. miserē
 mei dicit. **E**t illas plectas vendēs p̄ sedecā nūm̄s
 duos pono an̄ ostiū dom̄. v̄ qui rapit orat p̄ me
 tpe quo ego māduco v̄ dormio. qz ita nuplet̄ a me
 q̄ sine t̄missione oro. **I**ste p̄ laborioso nihil ā
 s̄ificabat n̄ statū laicali op̄sū v̄ manuali la
 bore iudicat̄. q̄ d̄ vt d̄. **H**ostia. nō valeō t̄ormis t̄p̄ibz
 oroz̄ vacat̄ laborat̄ manualit̄ v̄ corp̄alit̄. v̄ de
 labore suo bona t̄p̄alia. possessionēs. oblationēs. et
 multiplices reddit̄ v̄ p̄tēs p̄soms sp̄ualibz p̄sol
 ut. **H**ac itaqz itentioē v̄ eo deficiētē v̄ desistētē a ui
 gi orōe sp̄uales deū exoret̄ ut sic p̄ orae videat̄.
Quā qd̄ pat̄r sp̄ualit̄ p̄ orae d̄ tū horis tū nocte
 q̄ die cōpetēt̄ d̄tincti septē vicibz horas canom
 cas p̄soluit. quā rōc̄ mā canonica dictū septē ho
 ratū canonicar̄ officii p̄sū seruitutē appellāt.
 vt̄ i. c. i. de cele. m̄s. **E**t quo p̄ totū dex̄ i sacris i
 titutiō obligat̄ ad horas canonicas singul̄ diebz
 d̄ctas. **C**irca quoz̄ cōsideratioz̄ ut facili⁹ memo
 ric cōmēdet̄ que sequūt̄ ponūt̄ aliqua dubia p̄
 questionilas breuissimas cū solutioibz carūde.
Pmo que an̄ oēs clerici i sacris i titutiō tū b̄n
 ficiati q̄ nō ad horas canonicas teneāt̄. **E**t dicit̄

De dicendis

du e fm Joann. i. c. i. de gle. mis. v. i. glo. vi. de. ps.
de cele. mis. q. sic. Idē nōe archid. ra. di. eleuteru.
vbi xpe dat hō dicit rōez dices. q. ordmī sacro offi
cū ē anerū. vñ subdyaco no dī tōrdmātoe sup. m
de si acten fūstī ad ecclīaz tardū nō sis veloz. si
sonolētū nō sis vigilās. Et si dī. tū forte nō hz bñ
ficiū de quo seruat. Rūdeo q. ipuz sibi v. epō q
cū ordmānt sine titulo. Verūtū dī arch. xxi.
di. i. c. Si qō psbt. q. lig. quis spōte ordmē accipi
ēs se hinc nōtātā supponit. nō tū tenet mēesse et
desiastici officijs sic ille qui ē ad hoc deputat fm
Hugonē. q. et credit q. is q. nō est alio ecclīe clericus
dī cogi mēesse dūis officijs. v. hoc si tōmode pē mē
ēē **S**edō q. nē. quid si clericus bñficiatū nescit ho
ras legē. Rūdeo. nō excusat. q. dī scire legē. alē m
uat bñficio. cū tales hōe debet cōpetētē scī. v. et
dī i. c. cū t. auctl. de electōe. **C**ompetētē at scīa fm
Arch. xxxiii. di. **I**lliteratos. ē ut sciat canones pe
mēstiales. psalteriū. omelias. v. hmoi. xxiii. di. c.
q. epō. imo dī Hugo. lxxxv. di. i. c. arch. v. i. c. oēs.
xxxviii. di. nō solū requit q. sacdos sciat i libro
legē pfecte si eti debz cōdeten p maiori pte sac
psalteriū. Verūtū dī Imo. q. lig. clericus cancāb
cū alijs nō oīa mēlligit q. canit. cū nō peccat
mortalē dūmō cor suū sursum ad deū habeat et
pā dices. Et tū si ista cōmūnia ignoat q. ad
e officiū spectat fm Hosti. de qualitate v. eta
te ordmādoz. eā te rē. **T**ercio q. nē. quid si ali
qō puer maior septēmo et dispēsatoe obtinē bñ
ficiū nō curatū. v. nescit horas legē. Rūdeo pē
cū eo epō dispēsac q. cū nōtātā t. vtili. ut a

clericus

quas alias orones loco harum dicat. **Rō** m^{gr}u stans
 lau de scabimū dñi mei i quadā positioe sua ē: qz
 ex quo dispēsat ep̄s i p̄ncipali. s. m bñficio. dispē
 sate p̄t v̄t accessorio. s. officio. **Quarto** q̄rit. qd si
 quis ē infirmus. **Rō**deo s̄m **Juno**. de cele. m^{ss}. c. i. si ē
 talis infirmitas q̄ ip̄edit a dicēdo t̄ audicēdo horas
 excusat infirmus. n̄ tenet postea aliqd̄ dicē. n̄ p̄
 isto penite. qz n̄citas lege nō h̄. de observatioe
 tenuimoz. cōsilū. **Secūdo** ē s̄m **Hosti**. si ē aliq̄ infir
 mitas q̄ solū ip̄edit dicē s̄ nō audicē. tūc eiz sa
 cerdos d̄z aliq̄ue aliū corā ip̄o legēte audicē si eū
 h̄re p̄t. **Vel** si ē infirmitas leuis sic vet̄ q̄rta
 na. i qua eā sua negotia p̄ciat. tūc oēs horas
 lege tenet r̄. **Quinto** q̄rit. quid de i^o q̄ amisit li
 br̄ i via cūdo. **Rō**deo qz si casu hoc accidit p̄t ex
 casari p̄ illa vice ab horis. s̄ nihilominus dicat
 illa que fac. puta orones t̄ p̄t n̄r ne vacet orao.
Rō h̄s dicti q̄re isti nō ip̄uta. qz p̄ eū nō stat. q̄
 sibi nō d̄z ip̄uta. ex r̄gla iuris lib. vi. **Rō** p̄ me.
Sexto querit. an clericus bñficiatus i schol̄ stas d̄
 licētia. ep̄i t̄ p̄gomas ad curiā excusat ab hois
 canonicis dicēdis. **Rō**deo h̄z aliq̄ dicūt qz tales ex
 casant si p̄ alios loco sui i eadē cōstitutos cōple
 aut. v̄ hoc si ē clericus bñficiatus i minoribz cōstitu
 t̄s. put̄ r̄citāt arch̄. r̄. di. eleuteri. allegādo
 dictū abbati v̄ petri de samprana. de cele. m^{ss}.
 ca. i. Tu dicas audact̄ qz tal̄ clericus siue sit bñfi
 catus siue nodū sit i maioribz cōstitutus siue i
 minoribz. n̄ p̄t studiū. n̄ p̄t laborē p̄goma
 tiois ab horis canonicis excusat. n̄ arch̄ep̄s nec
 ep̄s possit sup̄ h̄s dispēsatē a i aliud cōmutatē

De dicendis

net abbas cū mōcho p̄p̄t̄ studiū. ita scribit archi.
i dō. c. eleuteri. v. Raymūdus i sūma i titulo de
officijs clericor. c. nūquid. v. sequētibz. Ex his dī
bz sumit̄ istud documētū q̄ obmittēs horas ex
volūtate ā ex accurata negligētia peccat mor
tāl. Tenē etl eas c̄sumē v̄ dissipatiōe i alio ḡnē
satisfactoris v̄ dispensac̄. Nō. qz ex quo tal̄ solū
tenet̄ v̄ nō soluit. nec est vt soluat. Verūt̄ si
fiēt multitudo negligētiarū p̄t̄ dissipari secū vt
alio die secū nō faciet n̄ satisfaciet. vt dē Joh.
an. i. c. dolētes. v. i. mo. m. c. i. de cele. m̄s. Et idē
dē Hosti. q̄ si ē tāta diuisiō horarū negligētia
q̄ q̄i v̄possib̄le est eas idē die cōmutet̄ in aliā p̄māz.
Septimo q̄rit. an ille q̄ ex occupatiōe licit̄ op̄is
vt qz mētū scripsit t̄ qz audiunt cōfessiones v̄
aliud fecit p̄ qd̄ neglexerit horas mortāl̄ peccet.
R̄ndeo. nō. qz tal̄ p̄ v̄ignōratiā p̄babīlē ex causa.
de cleico ex cōmunicato m̄strāte. aplica. De
tuo q̄rit. an tot̄ q̄s peccā cōmittit mortalia
q̄t̄ horas v̄m̄ diei dimisit v̄ neglexerit. R̄ndeo q̄
officiū totū v̄m̄ diei sic q̄dā totū m̄estū ex
suis p̄tibz. v̄ v̄mo p̄cepto p̄cipiat. v̄ p̄ cōsequēs
c̄nsgr̄dies oēs sūt v̄na die nō peccat n̄ p̄cto v̄mo
mortali. Tū si q̄s negligit v̄nā horā. v̄puta
p̄mā v̄ terciā r̄. v̄ alias cōplet. etl peccat mor
tāl̄. s̄ nō ita ḡunt sic obmittēs v̄ negligēs oēs
horas. v̄n̄ v̄m̄ p̄ctz mortāl̄ ē ḡm̄ alia. Est at̄
veritas q̄ p̄ negligētia horarū v̄m̄ diei integre
t̄currit quis mortāl̄ ḡm̄ q̄ p̄ negligētia v̄m̄
hore canonice diei illi. R̄o. qz maior̄ ē cōcept̄
diuine laudis in toto q̄ i p̄te. **¶** Dono q̄ritur

an attentio mētē i horis sit nccāria. Rñdeo s̄m
Tho. n. n. q. lxxviii. q. du. ē attentio. vna qua at-
 tendit ad vba ne quis i eis erret. Scda qua at-
 tendit ad finē orōis. s. ad deū v ad rē p qua orā.
 que quidē maxime ē necessaria. Et hat etiā i
 diote pnt hē. Qñ q̄ euagatio mētē fit i orōe
 ex pposito pccā ē mortle v ipedit orōis fr̄. vñ
 p̄cipit̄ deuid vt officiū diuinū q̄tū deū dede-
 rit studiose celebret parit̄ v deuote. de cele. msf.
 dolentes. Hoc at̄ cōtingit qñ hore canonicē
 cōsauerūt v s̄copat̄. v exēnea v pphana: va-
 na v inhonesta colloq̄a mētē m̄stet̄. vt dī ex cōse-
 ho p̄mo vien. de cele. msf. ḡm. m. de. Suaga-
 tū que fit p̄ mētē orōis fecm nō tollit. qz
 dī Nasch. q̄ cū hō ex fragilitate negt̄ orāe at-
 tē. deū ignoscit. vñ dī glo. v. m. de. ḡm. p.
 allegata. q̄ m tali cāū sati ē ex labys suis s̄m
 re deo i diuis officijs. hz cōducat ad alia: s̄m
imo. v. Host. de cele. msf. m. c. dolentes. q̄ tenet̄. qz
 tal nō peccat mortle maxime cogitādo spūale
 qd̄: t̄ ipale qd̄ de sui natūā nō sit malū. sic ille
 q̄ ē m vespis cogitat de s̄mone faciūdo p̄ vespe-
 ras. p̄cipue si cet̄ fatigat̄. d̄ quo p̄ Tho. iii. sma.
di. xv. Et quibz oibz m̄fert̄ qz si subē nccātas que
 dilatoēs nō capit. pnt̄ licite tūc alia negotia
 expēdri. Scdo m̄fert̄ qz si quis studiose incipit
 legē horas v cādē m meo errat: s̄ m fine se re-
 colligit. merito nō frust̄ apud deū. Rō qz p̄
 nō ē quiet̄ mētē p acty essentialēs. S̄m p̄pha-
 s̄ de se dicit. Cor meū deliquit me. ps. lxxxv.
 Sati en̄ est qz maneat p̄ v̄tutē. qd̄ fit qñ cū bō

De dicendis

infectione q̄s accedit ad orādū lig in p̄secutioē
mes ad alia rapit̄. **S**emp̄ eī vis p̄me intētiois
manz. n̄ tanta eet euagatio q̄ attentio oīo pe
ruz. **E**t tūc notū ē qd̄ d̄t **S**ypian. l. vi. de orōe
d̄m̄ca. **U**t qd̄ audiri postulas a deo cū teipm̄
nō audis. **E**t **C**assian. d̄t. **N**ūq̄d orat etiā q̄s
flexis genibz si p̄ diuagatoēz distit̄. **H**ec ī glō
maḡ in cle. **S**i d̄m̄. de reliquis v̄ ueneatioē
stōz. **E**t quo p̄ q̄ h̄ solū negligentia accurata v̄
crassa dānat. s̄m̄ **I**mo. i. c. dolentes. **D**ecimo
q̄rit̄ quid de illo qui nō m̄fuit p̄ncipio hore
alioz. ut qz negligēt s̄ nō maliciose. qz forte pul
sū nō tā cito auduit ut sic induat. **N**ūq̄d ille
d̄z p̄ncipiū v̄petē. **R**ūdeo qz nō or̄ a capite iape
n̄ magnā ptē obmittēt. qz tūc debēt v̄petēdo
adimplē s̄m̄ **I**mo. **E**t s̄li dico de fine hore si ali
q̄s ex necessitate erit choz. tūc eīz residuū supplet̄
p̄ alios. qz oēs s̄l v̄nū corpz ī d̄no. de cōstitu
tōibz. **S**ū oēs. **U**ndecimo q̄rit̄ an si obmissus
b̄ neglectz ē v̄nū psalm⁹ debeat fieri v̄petitio
ī chozo. **R**ūdeo s̄m̄ **I**nocē. qz nō ē tāta obmis
sio psalm⁹ v̄nū qz debēt v̄peti: si scādalu ī
p̄lo īminēt. **U**n̄ meli⁹ ē obmittē v̄ nō v̄petere
p̄t scādalu p̄li. qz merito dicēt. **E**cce clerici
n̄r̄i aut suffusi sūt a ignari nescientes qd̄ cātā
dū sit. **E**t quo dicto arguēdi s̄l illi amillatoēs
nō cātōēs choz. q̄ p̄t v̄nū accētū a tonū vari
atū/faciūt silētū. qd̄ tū s̄ cōtmgit v̄ male.
v̄ itez īmapūit. q̄ pot̄ d̄cedi s̄l diuinor̄ tur
batores q̄ cātōres. **V**erūcū vbi h̄ sine scādalo
fierēt. ut si p̄ls deesset: meli⁹ fit v̄petitio psal

v̄l erratū //

in q̄ obmissio: s̄m̄ Jo. an. c. doletes. Duodeci-
 mo q̄rit. an deſiderat ab ordine ſuſpenſo v̄ exto-
 municato: v̄ alijs communioſ teneat ad horas ca-
 nonicas. R̄ndeo q̄ ſic. q̄dum tolerat ab ecclia.
 p̄ q̄ nō d̄r̄ eē melioꝝ cōditioꝝ mal̄ q̄ bon̄.
 Si ſ̄ bon̄ obligat mlt̄o m̄gi mal̄. N̄n̄ liḡ ſi
 amifer̄ honores nō t̄n̄ on̄. al̄s ex malicia cōmo-
 dū reportat tales. t̄n̄ i horis nō dicē d̄ns vob̄c̄u. Debet
 Tredecimo q̄rit. utz q̄s h̄m̄s plura b̄nficia i pli-
 bi ecclis d̄r̄ p̄les dicē horas. R̄ndeo. nō. ſ̄ ſolū ſi
 p̄les. ſ̄ nec obſtat illud Grego. Cū creſcūt do-
 na rōnes et̄ creſcūt donoz. Illud eīz ſit p̄p̄ i
 poſſibilitate facti ad quod nemo obligat. vi-
 deat t̄nt̄les qui diuites ſc̄l̄ q̄ t̄les occupat et
 ſubtrahit alijs paup̄ibz necēria. ut i alijs bo-
 nis opibz i cōmp̄eſc̄t. Et d̄r̄ dicē ill̄ ecclie horas
 i qua maiorē h̄z gradū dignitat̄ l̄ officiū. ut
 ſi e decan̄ i vna v̄ i alia canonic̄: dicat ill̄
 ecclie horas vbi habes decanatu. v̄n̄ q̄ laudes
 dat ut v̄n̄ h̄o. iō ſimplas nō duplas horas te-
 net dicē. Si ecclie diuſe ſc̄l̄ euſdē dignitat̄. l̄ al̄
 q̄lia b̄nficia h̄z i diuſ. tūc ſi e ab vtraq̄ ecclia
 abſc̄s. eligat qd̄ officiū voluerit. Si t̄n̄ h̄z eccliaz
 parochiale i vna dyoceſi: v̄ i alia p̄bendā: dicat
 horas ſ̄m̄ ecclie parochial̄ cōſuetudine r̄. p̄ quo
 facit v̄ Amb̄. ad quācūq̄ eccliaz deueneis euſ
 de more ſua. xij. di. illa. Et quo m̄fect̄ ſ̄m̄ Wil-
 helmū laudmen. i. c. dignem̄. de cele. m̄ſ. m̄ de.
 q̄ aduene cōmedētes carnes l̄ alia q̄ta feria l̄
 ſabbato die i loco i quo nō eſt cōſuetudo peccare.
 liḡ m̄ patria ſua cōmedat de cōſuetudine. R̄o

qz debz se cōfōire hīs cū quibz cōuersat. rx. di. c.
i. v. de statu regularū. c. n. Quartodecimo q.
rit. vtz mōchz ex nō placz ecclie sc̄laris veget eā
i horis s̄m cōsuetudinē illz ecclie b̄ s̄m officū mo
nachale. Rūde s̄m Jo. an. m. de. de cele. m. s̄.
m. s̄. licite. q nō igit s̄m moāchale officū: sed
s̄m clericale. h̄ d̄i placz Joh. xvi. q. i. c. m. Hoffze.
de statu monachoz. i sūma. c. s̄ nūq̄d. v. Hosti.
i sūma eiusdē. c. n. Quidēcimo q̄rit. que sit cō
petēs hora p qualibz hora canonica r̄gulat̄
dicēda. Rūdeo q̄ septē s̄i hore canonice. s̄. ma
tutnū. p̄ma. t̄tia. sexta. nona: vespe & cōple
torū. vt m. c. i. de cele m. s̄. xc. di. p̄sbit. Et s̄i iste
est hore iustitute i memoriā passiōis ch̄risti. Nā
matutnū significat detētiōez ch̄risti q̄ fuit p̄
tenā i media nocte. vñ tali hora d̄i q̄libz dicere
matutnū: vt ei cōueniat illud **M**edia nocte
surgēbā ad cōfiteūdū tibi. Tho. tñ d̄i q̄ sufficit
matutnū dicē p̄ tres p̄tes nocti. i. an̄ aurora.
v̄ h̄ hodie approbat̄ q̄ p̄ oēs doctores. Et tñ
conē multos ē. qui cōsupta nocte i potatiōe
gula v̄ ebrietate nō n̄ clara die dicūt matu
tū. quos arguit illud p̄pheticū. **V**bi eās cū
me laudaret̄ ast̄ matutina. Conē quos ē de
ore. de cele. m. s̄. dolētes. vbi d̄i. q̄ tales cū cō
mesatoēs sup̄fluas v̄ cōfabulatoēs illicitas. vt
de alyz taceam fere mediētate nocti expēdūt.
v̄ s̄ono r̄siduū r̄līquētes vir ad diutnū cōcē
cū animū exatit̄ t̄nsurretes v̄ndiqz cōtinua
syncopa matutnū. **M**agna vō canē in au
zora orto sole i memoriā r̄surrectiōis ch̄risti

qz tūc dē rſurrexiſſe q̄tū ad noticiā mulier. q̄
 orto ſolo venerūt ad monumētū. **P**rima etl
 hora viſo ē i lutoze p̄ rſurrectoē. **P**rima ho
 ra cōducit p̄uatoz vnce oparios. **M**at. xx.
Et ſiḡt laudē hoīs quā deo i puericia i p̄ēdit.
Tercia canit̄ in memoriā ſue crucifixiois. qz
 tūc ē ore blaſphemātū v̄ accuſātū iudeoz
 crucifix. **T**ūc eti ſp̄m ſc̄m miſit aplis. **E**t ſiḡ
 nificant laudē hoīs i adoleſcētia. **S**exta canit̄
 i memoriale corpal paſſionis. tūc eiz teneb̄ fce
 ſet a ſexta hoā vſq̄ ad nonā. **E**adē hora diſcu
 buit tū diſaput in aſcēſione. **E**t ſiḡt laudē ho
 mō i iuuetute. **N**ona canit̄ qz tūc chryſt̄ emi
 ſit ſp̄m. v̄ lat̄ eſ fuit p̄foratū. **V**n̄ p̄fluxerūt ſa
 cr̄a. ſq̄ ſanguis i redeptōē. v̄ aq̄ in ablutoē. **E**t
 ſignat laudē hoīs in virilitate. **V**eſpe dicūt̄
 i memoriā depoſitōis chryſti de cruce. **E**t ſignifi
 cat laudē hoīs in ſenectute. **C**ōpletōriū at̄ canit̄
 ē i memoriā ſepultūe chryſti. **E**t ſiḡt laudē
 hoīs i decrepita. **V**n̄ vſq̄. **I**n matutino dānā
 tpe chryſt̄. **Q**n̄ ſurrexit **p**rimā canit̄ ordo fide
 liū. **T**ercia cū canit̄ tūc eſt cruciamina paſſiō.
Teneb̄ ſet ſexta p̄ mūdi d̄m̄ata fce. **E**miſſo no
 na diuino ſp̄o hora. **V**eſpe claudūt̄ chryſti mē
 bra ſepulchro. **Q**uāuis at̄ horis cōpetētibz et
 diſcreti hore canonicæ i eccyis cathedralibz v̄ col
 legiati ſūt cōplende. p̄t tū i horis canonicis di
 cōdis ex caū rōnabili. vt qz pleban̄ hz viſitac̄
 ſp̄mos v̄ eos p̄uare ſac̄mēt̄. l̄ hz audire cōfe
 ſſiones. v̄ cū hoc aſpice licitos labores corpales.
 oēs horas incluſiue dicē etiā an̄ diē. **S**ilic̄ q̄ hz
Chryſto biſſena cuſtodira ponit̄ hora.

regulati

De dicendis

pdicac t aliqd legē in facultate vtili scolariū. p̄t
eti sil an die oēs cōplē. **Q**ui vō hoc facit cau las
tunc. vt s̄ expediet horis an die in die liberi va
cet ocio v vauitatis s̄eli nō p̄t h̄ face sine pctō
s̄m̄ **Tho.** in q̄dā quodlibeto. **S**ūt etiā aliq̄ n̄ an
mediū nocti oēs horas euadūt. **E**t hi silz p̄cāt
cū adhuc nō sūt digesti. vt legit̄ in vitasp̄m̄
q̄ q̄dā p̄t q̄n̄ orabat valde mane angel⁹ sibi
portabat vuas nō maturatas. q̄n̄ vō nimis
tarde tūc portabat putridas. q̄n̄ vō cōpetēti
tpe: tūc portabat maturas v valētes. **S**z q̄re
ī q̄dragesima dicit̄ vespe an̄ p̄ndū feriali
bz diebz cū missa. **R**ūdeo s̄m̄ **Archid.** de cōse. di.
i. **S**olz ei ieiunū q̄dragesime magi celebrari
ad imitatioē d̄risti. **E**t qz d̄rist⁹ ieiunauit. xl.
diebz. v. xl. noctibz nihil cōmedēs deberem⁹ nos
toto illo tpe ieiunac nulla die v hora cōmedēs
sic ip̄e nō cōmedit. **E**t qz hoc face nō possum⁹ p̄t
defectū natie: saltē tota die ieiunādo volum⁹
eu imitari. v qz m̄stāte v v̄gēte famis nati
te nō possum⁹ expectac ut f̄mat̄ dies. expect
tam⁹ saltē qz hore diurnales f̄mat̄. hore s̄z q̄
ī die s̄l celebrāde q̄z vltima ē officū vesp̄tmū.
Completorū ei qd̄ seq̄t̄ h̄z deputet̄ hūc diei
q̄ cōplēs ip̄az. nō tū decātat̄ in hac die. s̄ p̄
f̄mē ip̄i in p̄ncipio sequēti die. qz s̄m̄ cōp̄ta
tioē canonicā a vesp̄tmo tpe ic̄pit sequēs dies.
Ar. lxx. di. q̄ a p̄tibz. **E**t iō statutū ē q̄ v̄ q̄drage
sima vespe p̄ missā nonalē statū celebrāt sine
ūuallo. qd̄ nō fit ī alijs ieiunijs que nō cū tāta
districtione seruant̄. hec archidiacon⁹. **S**

Quoniam de modo dicendi horas canonicas sequitur queritur de modo dicendi horas canonicas. Est autem modus dicendi horas secundum morem modum et fore et dispositioem ecclesie cathedralis si in ea habeatur specialis rubrica. alioquin recurritur ad metropolitana ecclesia. et rubrica ab omnibus est servanda. ut dicitur in consilio toletano. xx. di. de his. quia deficiente recurretur ad ratione ecclesie consuetudinem. Hoc est contra multos competas qui in presens nostris voluit dicere horas canonicas secundum morem ratione tunc: cum tamen habeat specialis modum et fore et rubricam in eorum cathedralibus a metropolitans ecclesie. Et huiusmodi pena dicti consilii suspensiois a communione per sex menses. Et licet ecclesia ratione sequenda est in sacris. non tamen in divinis officijs. ut notat Goli. an. de cele. ms. c. i. Monachi autem orantur secundum rubricam sui ordinis. ut ibidem dicitur. Item quod ubi hore canonicas sunt dicende. Rindco. in cathedra libz ecclesie dicende sel. imo et in parochialibus ecclesiis si fieri potest congrue. ut dicitur. In ecclesiis benedicite deo dno. Meritum quod curati in parochialibus debent occupari confessionibus et parochie sacerdotum. tamen etiam sanos quam infirmos. id sufficit eis orare private in ecclesiis et in domibus dum tamen in loco honesto sit et quieto. non sic quodam distoli consueverunt horas dicendo pellere scrophas et vaccas ad pascua. et in pellendo rumpere verba hora et per clamores et per minatores scropharum et vaccarum. Quidam etiam in lecto iacentes apodiat. et quod detero est dicere iacentes supponunt in dorso posito libro matiam super pectus murmurant horas. Alii vero de domo in domum discurrentes per villam et opidum clamitant in plateis sonorose ut more phariseorum orare videantur

no. 2

De dicendis

Ally vō an̄ fores ecclie stantes a m̄ cimiterijs caueūtes
salutates p̄sonas ad ecclias descēdētes. vñ sic aliqñ
vt dicat. dñs vobiscū. vñ deat. bonū mane dñā
gratiosa. q̄ potis errat q̄ orat̄ dicēdi sūt. **Nā** hore
cū maḡ r̄uentia ⁊ eti attentioe dicēde sūt. **Et** ue
at̄ r̄uentia em̄ talibz loci cū tāti strepitibz. **De**
q̄bz d̄t̄ **Isid** sū. bonū. **Quid** p̄dest strepit̄ labioz
vbi cor ē mutū. **Sic** eū vor sine modulatoe fit
vor porcor. sic orō sine deuotoe ē vor boū. **Et** qd̄
deteri⁹ ē nōnulli mē ista sordida ⁊ abhorreda et
abomināda opa vbi eti cū tantē loqui verēt̄ cū
deo i orōe loquūt̄. **Serte** mētor: si nō audiu quē
dā p̄bitēz voce alta vesp̄a dicit̄. b. v̄gū s̄cedo
i cloaca ⁊ purgādo aliu. **Id̄** neph̄as q̄ tū
pudoris heat̄ ⁊ culpe attēde p̄t̄ vni⁹ s̄t̄. **Id̄**
Id̄ deo corrigat̄ tū mēptā corruptela ne de vñ
placari debuit ac̄i⁹ p̄ocet̄. **Meritū** qd̄ dictū
ē de attentioe r̄pretatoez r̄apit̄ mētorē. **Quia**
d̄t̄ s̄c̄ **Tho.** n. n. q. i. q̄ liḡ m̄ orōibz p̄uati debeat
ēē maḡ deuotio ⁊ attentio orāt̄. qñ eū sentit̄
abēē deuotio. d̄mittēda ē. **Id̄** tū sic ē m̄ hōis
canonici i q̄bz nō r̄quirit̄ deuotio ex necessitate d̄bi
ti. p̄cepti eccl̄astica: s; ex cōsilio. vñ sine sic deuotio
sine nō nihilomin⁹ sūt hore dicēde a p̄bitēis.
alioqñ expectādo deuotoez q̄ nō est i p̄tate nr̄a
raro orare m̄. **Intentio** tū oīno r̄quirit̄ ⁊ ac
tual̄ ⁊ habitual̄. vt vix m̄tēdat deū orare p̄
salute p̄p̄a ⁊ alioz. **Et** p̄ hoc p̄t̄ eti q̄ sacerdos
orās i p̄ctō mortli q̄ius frust̄ deuotoe ⁊ gr̄a
dei. tū ip̄e hōis dicit̄ tenet̄. qui liḡ nō exaudit̄
p̄ se. tū ex quo orat̄ i p̄sona toti⁹ ecclie p̄ alys ex

audire. **U**n in hoc casu copat' facit accēse q' seipaz
 cōsumit v alyb luc. v canali qd' alyb aquā influit
 v i se putrefacit. v tmeri seu lurrno qd' alios mū
 dat v m se sordidat. **P**ro isto igit' fat' qd' scrip
 t' cle. **J**o. an. **S**i dnm. m glo. mag'. vbi qrit. an o
 rōes moloꝝ p'sunt hys p quibz orat. **E**t d' q' sic.
 n' facit malū eligerēt. **A**d hoc eti' fat' qd' scribit
Archy. m. q. vii. m q'uozibz. **F**acit ad hoc eti' exp's
 se glo. xlii. di. c. i. vbi d'. q' si ex certa scā malū eli
 git' at' p'lo. v sit cōformis eoz moribz: noc' sub
 dit. als sp's sanct' eā p malū sic p bonū opat'
 cōmissione p'cōꝝ. vt. i. q. i. **S**i fuerit. **A**rchy. ad h'
 vi. q. i. ex merito. vii. q. i. audact'. vñ d' dcm **Pre**.
 i' pastoral. q' d'. **C**ū is qui displic' mittit' iudic'
 anim' ad deteriora puocat'. xlii. di. c. i. sic itelli
 ge' h'm **A**rchy. ad deteriora puocat'. **J**. tōt' eū qui
 mittit'. nō tōt' eū qui mittit'. n' scient' mittit'
 dign'. **E**t sic hoc vidē intelligē **H**ugo **L**aurē
 t' v **J**ohānes. maxime qñ scient' ordnat' m
 dign' a p'ntat' ad ordines v bñficiū. **H**is eiz
 mod' aliq's mittit' ad m'cedēdū p' p'lo. **I**te
 qrit' an hore canonicē legende sit alta voce
 vt ab alyb audiāt. vt poti' sub missa vt a so
 lo deo audiāt. **R**ndeo h'm **J**o. an. i' dicta glosa
 mag'. q' luc' de' agnoscat cordis deuotōez. nō
 tñ frust' vox aduig'it'. vñ dicit' theolog' q'
 oro que fit p' m'istros eccl'ie. id ē p'sbiterōs q' h'is
 ē m horis canonicis. id fit volūt' v exp'sse. q' ta
 l' orat' i' p'sona tota' eccl'ie ac p'li. **v** vñ vt p'lo
 t'notescat q' p' eo orat' sacerdos merito fit exp's
 se v vocalit' oro. tñ nō est sic de illa q' puatē fit

p̄ alio. De neccitate adiūgit tñ vor ad exercitiū
 dñi interiorē deuotōez. vbiis eiz v̄ signis nosmet
 ipos interiorē exercitiū ad sanū desiderū augēdū.
 vt dē b̄s Auḡ. ad pb̄a. que fuit vxor adar̄ is̄
 p̄cōsul. vt dē H̄doro l. v. vxorū illustrū. Sed ad
 v̄ditōez debiti. vt. s. seruat deo oras̄ s̄m se to
 tū in corde v̄ corpe. de cōse. di. v. s̄. Rūq̄d. Tercio
 ex quadā cōdūctā ab aīa in corp̄ ex vehe
 mēti affectōe. vñ p̄. xv. letatū ē cor meū v̄ ex
 ultauit̄ līgua mea r̄. ¶ Et tūc̄ q̄rit̄ an acco
 lū tenet̄ dicē septē psalmos. R̄ndet̄ s̄m Pau
 lū aliuoz r̄atisspanēsē ep̄m in tractatu suo de he
 r̄isi q̄ sic. Cuius r̄ō papue mē ceteras̄ ē. qz ex quo
 dicūt̄ clerici a clerico qd̄ est foris qz in forte v̄ in
 p̄tē dñi sūt vocati. ratio^{le} videt̄ vt dicat̄ ali
 qd̄ r̄ōe sui officij. Hoc tñ depēd̄ ad cōsuetudinē
 an singul̄ diebz̄ aut tñ festiuis dicē debeat. Et
 tñ cōsonū r̄ōi q̄ q̄ nō studet̄ in schol̄ a studio.
 vt singul̄ diebz̄ orēt̄ septē psalmos. vix id̄ Alu
 b̄. qz semp̄ peccō debeo semp̄ h̄c̄ medicinā. de
 cōse. di. ij. in fine. ¶ Itē q̄rit̄ an sacerdos tenet̄
 ad horas b̄tē v̄ḡl̄ maie. R̄ndeo s̄m eūdē vbi
 sup̄. q̄ sic. licz̄ nō de uie tñ de optima cōsuetu
 dine q̄ iā p̄ lege putāda ē. vt dē Auḡ. ad cō
 sulariū p̄sbiter. rn. di. in his rebz̄. vñ i ho casu
 nō valz̄ illoz̄ excusatio q̄ dicūt̄. qz hore b̄tē v̄ḡl̄
 nō p̄cipiūt̄ p̄ aliquā cōstitutōez auctētā ec
 clesie v̄niūsal. n̄ p̄ sacra scriptūaz. ergo s̄l̄ in
 b̄n̄placito. Quibz̄ r̄spōdēdū ē qz m̄lta fuit̄ in
 eccl̄a dei q̄ nō s̄l̄ de institutōe eccl̄esie vel p̄cep
 to scripture s̄ ex solo cōsuetudinis vsu antiquo.
 q̄ p̄mitti nullo mō debet̄ sine picō salutē.

ut signatio cruci qua fideles signant. vba pro
 lra orois sup pane v sup calice. bñdictio fœd.
 trina unctio olei illoz quos baptizam. q oia
 ut dicit Aug. xi. di. ecclesiasticaz. obserua sunt re
 uerēt a p̄ribz n̄igl silētio q̄ publicā scripto. ut
 dicit Paulus de leazaris. **S**tephanus p̄ncipalis ge
 tm. in cle. ḡiu. de cele. ms. q̄ vbi ē cōsuetudo q̄
 plati v maiores ecciāz dicūt horas b̄tē v̄gīō
 obmittētes eas peccāt mortli n̄ subsit cāu rō
 nabit. **A**n at iste hoze debēt dici in festi b̄tē
 v̄gī. ex quo tūc totū officiū ē de b̄tā v̄gīe.
 Quādū ē q̄ vbi r̄aurēdū ē ad cōsuetudīe ca
 thedral ecciē. **N**ā in q̄busdā ecciis dicūt nō ob
 stāte officio solēnitat. i quibusdā nō. **E**t sic
 stat cōsuetudīe ecciē cathedral q̄ est m̄t om̄
 tferioz. a qua nō licz discedē. xi. di. nō dicit.
Ite querit an oēs sacerdotes tenēt ad v̄gī
 las mortuoꝝ. **R**ūde s̄m Willhelmū q̄ curati
 tenēt ad v̄gīlas mortuoꝝ ordinaras n̄r cō
 suetudīe ecciē cathedralis. vbi ē cōsue q̄ ma
 iores plati dicūt v̄gīlas singul diebz q̄drage
 sime i aduētū v i v̄gīlīs aploꝝ. debet et ip̄
 curati dicē vbiq̄q̄ s̄nt sive c̄ra ecciās p̄as sive
 i studys. **V**erūcū ad extraordinarias nō tenēt
 s̄m ip̄s curati in studys existētes a alio b̄nfiā
 ti. **E**xtraordmarie vocāt que dicūt speālī p
 aīa cuiuslibz defūcti. ad quas dicēdas solū illi
 astīgūt q̄ c̄ra ecciās sūt p̄ntes. fili q̄ m illi s̄t
 i annisays defūctoꝝ. **N**ū vltēri⁹ dicit an
 aliqs dicēdo horas de fact v de martiribz q̄ dicē
 de cent de feria peccet mortli. **R**ūdeo. licz s̄m

+ c
q̄n

Willhelmū nō refert p quos ps laudet' de: tñ de
 ematio ecclie maioris e sequeda. **Adā** fm cōsue
 tudinē ecclie maioris iustū ē vt vnusq; inde
 sumat eglas magisterij vñ honoris cōfectōez
 accepit. xii. di. hys. **Et** bts Bern. di. **Sp̄s** scō illas
 horas gtas nō caput q qm aliud q debes neg
 lecto eo qd debes obtuleis. **Vñ** yf' viciū r'pro
 bat' ex'pse de cōse. di. v. m. **Die** vbi d' Grego.
 septim9. q illi q m diebz quotidianis tres tm
 mō lectōes legūt nō ex r'gula scōze p'm s; ex
 fastidio v negligētia pbāt' hoc face. **Hec** ibi.
Itē qrit' de ill' q dicit' nouas hystorias nō ap
 probatas p ep̄m. **Rūdeo** q peccat' mōtlr' fm
 Bern. sup **Canti.** smone. xvi. vbi d'. q q'qd
 sine voluntate superioris fit vane glie deputa
 bit' nō mercedi. **Sp̄s** tñ pt inducē cōsuetudinē
 nouā t ecclia sua quo ad officia celebrāda. xii.
 di. nouit. v. **de cōse.** di. m. c. i. **Et** ex'pse m glo. xci.
 di. cleuteris. sup **ver. vigilis.** qd sic intelligit'
 fm **Archi.** ibidē q ep̄i m hys que ecclia solēmta
 te ecclie tm cōsistūt. q cōsuetudinē nō pcepto
 maior' s; i'ntroducta mutac' pnt' a' statuere.
 vt d' **Jacoby** de alberga. **Statutū** tñ ab ep̄is t
 scōs p'ribz nō pnt' imutac'. **Et** ibidē. **Itē** qrit' qd
 de ill' q obmittūt dicē suffragia scōz. **Rūdeo** q
 peccat' si h' faciūt tōt' cōsuetudinē ecclie cathe
 dral. vt sup d'c' ē. fm **paulū** aluoz. qz cōcepto
 res laudabil' cōsuetudinis s; v' legi p'mitt'. di.
 xi. **In hys.** **Et** hoc si faciūt ex negligētia affec
 tata qz qz nō curat. t vt ai9 pcurant horas
 v vacat' potibz p ocio rē. **Ad** quid de illo q p'ius

oraunt cōpletorū q̄ vespas rē. vtz teneat redicē
 vō nō. Rūdeo fm̄ paulū vbi sup: q̄ nō tenet: s̄
 tūte ip̄lebio vespas quas omisit t̄raute. v̄ pem
 tebit de negligentia. ¶ Itē q̄rit an dicē p̄ n̄
 cū horas v̄ post sit p̄ceptū. Rūdeo q̄ hoc p̄ ho
 ras exp̄sse p̄cipit m̄ cōsilio gerūdēsi. de cōse di.
 v. s. id sp̄. vbi sic d̄r. Illud sp̄ placuit obseruari:
 vt oibz diebz p̄ matutinas v̄ vespas orō d̄m̄ca
 a sacerdote p̄ferat. An vō horas dicē p̄ n̄. lz
 nō appareat nō ēē p̄ceptū sc̄ptū. apparz cū ha
 cū dignū v̄ iustū. ¶ Itē p̄us iuocād̄y ē om̄ rez
 p̄. quo p̄missio nullū vite bonū fūdat exoz
 dū. vt d̄r Hocca m̄ de cōsol. phie. li. iij. Rōna
 bile at̄ ē vt p̄us illa orō p̄cedat quā auctor
 salutē dictauit v̄ iustit. q̄ ille quas s̄a p̄es
 postea dictauerūt. Itē expedit p̄us p̄cedē ea q̄
 s̄i n̄ḡl n̄cāria v̄ vtilia ad salutē q̄ que s̄i m̄
 n̄ n̄cāria. ¶ Magi at̄ n̄cāria s̄i q̄ ponūt i
 d̄m̄ca orōē v̄ vtilia q̄ que ponūt m̄ alio. cū
 ibi sūma totiq̄ salutē v̄ p̄fectōis cōsistat. Peti
 m̄ eiz ibi s̄actificai nomē dei i nob v̄ adueniē
 ignū d̄ celoꝝ. qd̄ p̄mo ēē q̄rendū saluator do
 cuit. vt h̄r Matt. vi. Itē cōsiliū ē vt illa orō
 p̄mittat que disponit hoēz v̄ aptū reddit hu
 miliādo ad effectū orōis cōsequēdū. huiusmō
 at̄ ē orō d̄m̄ca. i qua petim̄ nob̄ dimitti de
 bita n̄ā: v̄ a malo liberari. quibz nodū expe
 dit orōis effectū frustē. nisi eiz nob̄ p̄s debita
 d̄mitterēt: v̄ a malo culpe liberarem̄ nulla
 tenz aliqd̄ impetrem̄. cū d̄r Joh. ix. De p̄s pec
 catores nō exaudit. v̄ p̄s. ¶ Peccatori dixit de?

que tu enarras iusticias meas. et assumis testamē-
tū meū pro os tuū. Adūgit et dicit maria in
p̄ncipio horarū. quod dignū ē ut illā salutem in
p̄ncipio nū op̄is pro quā salū nra exordiu sup̄sit
Dic̄ cū Henr. quod deus nō vult hęc salutē qd̄ per
manū marie nō trāferat. Aliq̄ vō mapuit ho-
ras pro illū v̄ficulū. Cū sp̄s assit nob̄ grā. S; n̄
ē vis. Ego mapio pro aue maria ista rōne. quia n̄
grā sp̄s s̄c̄a me posse obtinē puto sine marie
suffragio. iōq; ad eā p̄mo ecur̄o quod īpetre n̄ p̄
eā meli9 nō dubito. **Cautele in dicendis hoīs**

Sequit̄ cau **canonicis seruande**
tele r̄ca horas canonicas obseruā-
de. Et p̄mo septē īp̄dīm̄ta q̄bz fr̄uē-
t̄ effect9 orōnū. De quibz h̄c in d̄. ḡi. de ce-
le. m̄s. **Caueat q̄ quilibz ne legat cūf̄urre-**
do sine syncopādo sic aliā faciūt dicētes. Dū
dn̄s a dextris meis. a ext̄nea a p̄phana collo-
q̄a mēmiss̄do. quod d̄ fr̄āncisc9 v̄reley. fr̄uola
q̄ p̄fert dū fac̄ p̄sbit̄ offert. Lectio sacra dei nō
deputat̄ ei. T̄arde ad thoz v̄mēdo. an̄ fm̄c
officy sine cūū exēdo. aues in horis portādo.
seu venaticos canes. sine cōsura v̄veste cōpe-
tētā horis m̄tessendo. Et hoc ē cōt̄ cāpanato-
res. crispatos: comatos: manucatos m̄st̄cā-
tes celebrātibz p̄sbit̄is q̄ ḡiūt peccāt. ut p̄
vbi sup̄. Cōdo caueat horas canonicas cū-
tās ne lasciuos v̄ dissolutos cāt9 ibi p̄sonet.
sic qd̄a theat̄les. i. s̄cl̄arū choreaz cāt̄ilenas
cōfici modulatōibz sp̄iālū cōsonātiarū dis-
cantifāt. Cōt̄ quos ē apl̄s ad Ep̄l. v. dico.

Cantantes v psallentes i cordibz ut is dno. vbi
 die Hiero. v pomt. xxij. di. c. Cantantes. vbi di. **Audi**
 at hec adolescentuli. audiat hi qbz i ecclia psal
 lendi officiu. deo no voce s corde cantadu. n' ~~tra~~ i tra.
 grediaz modu guttur v fauces medicame lum
 ede sel. vt i ecclia theat' les moduli audiat v can
 ta. **Et Grego. dat h' voc' diceb. xxij. di. c. i facta.**
 vbi di. pleriqz fit vt i sacro mysteio du blada
 vor qrit' cogrua vita negligat. **Et cano' mist'**
 dai moribz stimulet. cu pplz vocibz delectat.
 Hoc eel phibet' de cele. mf. i de. i. vbi a gite
 lemo phibz abstine. p quo fat. xxviii. di. psbi
 tez. v de cose. di. v. no oz. **Et. xxviii. di. n. c. n. ho**
 die pusu est hoc optime p **Joh. xxii. i extrauaga**
 ti. q mapit. dicta scoz p'm decreuit auctoitas.
 i qua vprobat canu cantilenaz i triplic' iunctis
 vulgari'z ifra solemna missaz v horaz canom
 naz. **Et pcepit tales suspēdi ab officio p octo di**
 es. **Permetit tñ celebriz v festiuis i missa v**
 i diuins officiis aliquas fieri cōsolatoēs. v
 cōsonātiōs: que melodiā faciūt mf. p'tē v ^{octauā}
 ante v huiōi sup eccliaſticū officiu v canu si
 plūc. ita q ipi integritas alibata pmaneat.
 hec ibi. **Tercio caueat** ~~idē~~ ne icōgrue vba
 tñ in horis q' t aly diuins officiis. siue canū
 do siue dicēdo submisserat. hoc eiz m' tū
 scādalyat audiētes. **Et lig hoc oibz clericis**
 grialit' sit cauedū. tñ ab ipis canomel v plati
 eccliaz cathedralū maxime ē vitādū. Tales
 arguit **Cassio. sup illud ps. xlvj. psallite sapi**
 eter diceb. **Nemo sapiēt' fac qd no intelligit.**

De dicendis

Signum autem non intelligere est incongruitas. unde dicitur
Stephanus scribens super de. ne in agro. de statu
modorum. quod ignorantia grammaticae quam maxime
in incongruitate consistit repellit quem a canonica
ecclesie cathedrali. Ar. xxiii. di. qu. v. de etate. v.
qu. c. si. de consangu. v. affirm. c. i. v. de i. s. p. c. sta-
tutu. li. vi. v. c. i. v. c. si. si corpe. li. vi. vbi pbat
h' p' argu. Quarto caveat clericus orans non
horis resumz unum v. idem vbi plures. quod dicitur
di. vii. **De iteris vbi in oratione tua.** Sunt quod faciunt
quidam dicentes. p' n. p' n. quod est series a
septies. Et non dico septies tamen sed etiam septuagies
septies. que iterata prode ex iadutetia.
et idem oratione ac mentis distractio. quod dum alia cogitatur
in uno verbo lingua tandem figit donec cogitationes
pertransibit. v. hi potius irritant deum quam orant.
Na de Seneca. Perturbat mentem auditoris
quod se dicitur una v. eadem voce. imo quod amodo deus
blasphematur. dum propter videtur se non audire v. intelligere
non sepe ei resumatur. cum tamen dicat. **Sic est prope**
ve celesti quibus indiget. Mat. vi. Videat quibus
tam clericus quam laicus ut in oratione stet v. sedeat quietus
flectat devotus. manus levando. peccata tunc dedit. suspirando
v. sursum inspicendo. **Isti estis mei orandi**
in scripturis sanctis approbati. **Na de in ps.** **Statites**
erat pedes nri. Et Mat. xi. **Su stabit ad orandum**
dum dimittite etc. **Sic martha stetit v. ait ad**
christum. **Quid non est tibi curare etc.** Luc. x. **Sic leprosus**
genus flevit v. impetuit curatores. Mat. i. **Ido**
prope stas ante christum obtinuit sanitatem. Luc.
xi. **De sededo.** Mat. xxiii. di. vbi christus dixit

aplis. sedete hic. v. seqt. v. orate ne intret i teta
 toci. Idē. Mar. xij. De q̄ete dr. Matth. vi. Quz
orauis mē i cubitū tuū: v. clauso ostio ora
Subicūtu at ē locs q̄eti v. locs paci. De fletuā
dr de lepro. padēs adora. Luc. v. qd̄ utiq̄ flectē
ē natūru. sic paul̄ de se dr. Flecto genua ad maa
deū p̄ vob. Ep̄h. m. Et idē de sc̄o stephano q̄ po
si genuibz orabat. Act. vii. De eleuatoe ma
nuū h̄z Exod. xvij. vbi moyses eleuati manibz
ora. Et Dauid. Eleuatio manuū meaz sac
ficiū vesp̄tū. ps. cxl. De tūsiōe pectoris h̄z
Luc. xviij. vbi publican̄ p̄tūctō pect̄ orabat.
De suspiratoe Joh. xi. vbi christ̄ ifremuit spū
v. turbauit seip̄z volēs lazaz suscitāe. De su
sp̄iōe dr Joh. xi. vbi christ̄ suspirāes i ca
lū dixit. Pat̄ tibi grās ago qm̄ exaudisti me

I quibz eccle De exortatione
 siā nō audierit sit tibi sic ethim̄
 v publican̄. Matth. xviij. v. xxvij.
q. i. oibz. Dñi vt ait doctor subtil
m. m. sm̄az. di. xix. q. i. ar. v. In etiā ē diū for
onu secretissimū i quo idē est accusator v. res. v. ad
quid p̄tinet claus̄ etiā. Aliud ē for publicū. i quo
h̄z etiā auctoritatē corrigēdi publica debita. Et
tal̄ auctoritas cognoscēdi i cāū v. sentētiādi
publice qd̄amō p̄t et̄ dici claus̄. Verma dr̄ da
us ordims. Sedā claus̄ iurisditois. ad quā q̄
dē claus̄ iurisditois p̄tinet videt̄ dr̄ nri sal
uatoris sup̄ p̄missū. si q̄s etiāz nō audierit
sit tibi sic ethim̄. i. exōmunicat̄. v. gētil. v.
publican̄. s. vt public̄ p̄tōr vitet̄. Per etiāz

Handwritten signature or initials in red ink.

De sententia

at intelligit placet eccie. ut expone **Heda** & **Hylarij**. et s; placet lata e' sma. sic statim ibid' dicit saluator. **Amē dico vob. qd'cū ligauerit sup' terrā erit ligatū v' m' cel.** s; **Hylariū** tal' sma iudicio diuino approbat'. **Conformē** at ista iurisdicōe; tā dicit q; apli exercuerūt. **Nā dñs** mulierē dephēsa i adulterio p' smā absolut dices. **Nemo te cōdenauit mulier. q' ait. nemo dicit. v' ipē subiūrit. n' ego te cōdenabo.** **Joh.** **vm.** **Sic** at tūc absolut eā ita potuiss; cōdenāe eā. **De petro** q; legit' q' publice anamā v' saphirā ad mortē sentēciāuit. ut d; **Actu** **ii. vi.** **De paulo** etiā legit' q' chorinthū formicātē publice excomunicauit. ut d; **i. Chor.** **v.** **Itē. i. ad Tim.** **i. Hymeneū** & **Allerādū** tradidit sathane p' blasphemā. **Idē** etiā **phib;** notorjs peccatorib; **i. Chor.** **v. v. n.** **Thes.** **m. v. n.** **Tim.** **iii.** fac' vitāe alexādū & **erariū.** **Itē** ad **Thym.** **m.** hereticū p' alterā monitōe; fac' vitāe. **Idē** q; ad **Gal.** **i.** scribēs ait. **Si** āgelis vob' de celo ali' euāgelizauerit p' q; euāgelizauerit vob' anathema sit. sic s' anathema t; cōe' āgelū v' contra hoīe; **Demq;** **Joh.** **Chorinthū** hereticū publice excomunicat' v' vitāe p'cepit. q' oīa arguūt hereticorū modernorū v'sutias. q' etiā detrahētes dicit eā nō h'ē auctoritatē excomunicandi: **suspedēdi. medicādi. v' p' cōsequēs dogmatizat** nō eē curādas eccl'asticas cēsuras: cū tū dicit **Chryso.** **xi. q. m. c. nemo cōdenat.** vbi d; **Idē** cōdenat vīda eccl'ie. nō eū; hō est q' ligat. s; xp̄s q' hāc potatē dedit: v' dñs fecit hoīes eē tūc hō

noris. **Quia** igitur persecutores huius materie breuiter
 de tribus principalibus est considerandum. primo quod de exco-
 munitate. secundo de suspensione. tertio et ultimo de
 interdicto. **Est** autem excommunicatio a qualibet licita
 communione et legitimo actu separatio. ri. q. m.
fundet. Alibi etiam vocatur etne mortis damnatio. ri.
q. m. nemo episcopus. Alibi etiam dicitur anime et corporis detri-
 menti. ri. q. i. de manifesta. **Item** dicitur de ecclesia et
 ecclesie dialo. ri. q. m. audi. **Et** breuiter excommuni-
 catio que dicitur alio nomine anathema non est nisi a deo
 separatio. xxm. q. m. **Secundum** est. **Et** hoc est magna
 pena. **Unde** quando quis excommunicatur statim membris
 dei esse desinit et incipit esse membris diaboli. ri. q. m.
excellētissimus. **Porro** ut ab ecclesia repellitur rapi-
 do ore demonum deuorat. xi. q. m. absit. **Quia**
 autem due species excommunicationis. una que separat
 a sacris ecclesie et a participatioe fidelium et ab in-
 gressu ecclesie. **Et** hec dicitur maior seu anathema.
 Alia est que separat solum a sacris. ut est quilibet peccati
 mortale. **Et** hec dicitur minor. de utraque dicitur. m. q. m.
engeltruda. **Prima** non absoluit simplices
 sacerdotes. sed a secula in casibus tamen ipsis permittit
 a uie. **Unde** sacerdos qui quattuor signa exco-
 munitatorum. ut colligitur. ri. q. m. ad mensam. **Primo**
 quando quis peccat et de recedit ab eo. **Secundo** quando
 quis de consilio sacerdoti absens ab eucharistia.
Tercio quando quis est excommunicatus minori exco-
 munitate. ut qui communicauit excommunicato
 locutoe. et commisit sacrilegium. et symoniacus.
Quarto quando quis est excommunicatus excommuni-
 catione maiori. et tunc ipse dicitur excommunicatus et cel-

De sententia

vitāda fm Joh. de deo q̄ta nouit i p̄dco cano-
ne. ad mēsam. v archi. ibid p̄9 eū. Circa istā
mateiaz ē vidēdū de quattor. Primo q̄ sunt ca-
s̄ i q̄bz ip̄o facto incidit i smāz exōmunicatois a
iure. Secōdo q̄s sit effecty exōmunicatois. Tercio
i q̄bz casibz p̄cipas exōicaci incidit i eādē se-
tētia exōicatois. Et i q̄bz p̄mittit q̄s p̄cipare
licite exōmunicato. Quarto de for̄ ferēdi smāz
exōicatois. **De p̄mo** sciēd q̄ quāgita s̄ca
s̄ i q̄bz ip̄o facto q̄s smāz exōicatois iadit. q̄s
bñ enūmeat Joh. an. m. c. eos q̄. de sc. ex. l. vi.
i glo. m. v eodē ti. i de. i. i. glo. **Et** sciēd q̄ p̄m̄
ē q̄n q̄s madit hēsni dānata. vt. m. q. m. c. n.
v. m. a q̄ nouā heresni fmgit. de here. ad abo-
lenda. ē sic exōmunicat. v silr credēs hētū l
eos r̄ceptāb: a eis fauēs. de here. sic ait. **Secōdo**
cū q̄s asserit romanā ecclāz nō ēē cap̄ or̄. nec
ei tāq̄s capiti obediēdū. di. xix. nulli phas. vñ hō
diffinitū h̄r v dātū p̄ Bonifaciū octauū q̄ sub
ēē romano p̄tifica oī hūane creatiue ē de nātā
te saluē. vt p̄ i sua exōuagāti. q̄ incipit. vna
factā. Tercio cas̄ q̄n r̄dres ciuitati faciūt exō-
attoēs idēbitas i dei os: v admoniti nō desi-
sūt vt de emunitate ecclāz. nō min⁹. Quarto
cas̄ ē. cū q̄s nō electy a duabz p̄tibz cardinaliū
gerit se p̄ p̄. de elec. liq. Quinto cū q̄s m̄gr̄ so-
lariū tractat cū aliquo ciue bonome de r̄duc-
tōē hōpity irreq̄sūi inālmis ū tps fucit elapsu.
vt de locato v r̄ducto. ex r̄scripto. Sexto cū mo-
nachy: canonicy. r̄glares. archidiacony. p̄posity.
plebam. cātores. v aly clericy p̄sonaty h̄ntes

et impedende
absolutōis

et p̄p̄rii auct
mōdū. c. cū m
p̄tētiā ecclāz p
dātā i nōdū
p̄p̄riat cū
dātō ei cōsili
tōmme. Oct
ei cū tā cōsili
mōdū. v. c. p̄p̄ri
r̄p̄riat fact
lōi serere
v cardinali q
mōdū. vt de ele
tōē ecclāz v
ip̄o electōē n
de am̄ de h̄r
cū elige nol
de am̄ de r̄
dātū. v de fac
p̄p̄rii factā
mōdū de h̄r q̄ v
lōtū n̄ abp̄
v r̄p̄ria or̄
mōdū. Decim⁹
mōdū. v r̄tro
p̄p̄rii dele. statu
p̄p̄rii de
v cū suspēsiō
mōdū. p̄ dā h
v cū am̄tō
v. c. mōdū. l.

a ceteris quibus presbiteri audiunt leges et physica. ne
 clerici et monachi etc. cum magnopere. v. c. sup. specta.
 Item si hinc tunc ecclesiam parochialem et non sui presbi-
 tery. ne clerici et monachi etc. statutum. li. vi. Septi-
mo cum quibus precipue cum excoicatione et crimine. propter quod
 excoicantur dando ei consilium auxilium et favore. de
 se. ex. si concubine. Octavo statuente statuta con-
 sultate ecclesie. tam consules quam eorum scriptores. de
 sen. ex. nouerit. v. c. g. u. e. Nonus qui utitur ordina-
 tibus a fasmatici facti. de fasmatic. c. i. De
omnibus quibus loquitur secrete et mittit scripturas et mi-
 nisterium alicui cardinali quam sui reclusi occasione e-
 lectoris pape. ut de electo. ubi pich. li. vi. Et
idem de dominis rectoribus et officialibus ciuitatis qui
 imminere ipsam electo non fuerint ipsam constitu-
 tos. Undecimus de his qui gerunt alios qui cum pro
 no rogabatur eligere noluerit. de elec. saat. c. i.
li. vi. Duodecimus de rectoribus ad regnum urbis
 romane electi. et de fautoribus qui fecerunt totum con-
 stitutes sup. h. facta. ut de elec. funda. li. vi.
Tredecimus qui de his qui vocantur ad dirigendas mor-
 ales et electoibus non absint ab his pro que pos-
 sit eis discordia oriri et nuturi. ut de electi.
 demeritibus. Decimus quartus de his qui parant con-
 seruaciones dari. et icommittunt se de his qui non li-
 cet. de offi. dele. statutum. li. vi. Decimus quintus
de his qui absolutos de aliqua excoicatione et euocati-
 one eius a cel. suspensiois a miedicti extorquet pro
 vni a pro metu. Na hec absolu' non valz et iaur-
 ue' noua excoicatio. ut de his qui vi metu ve-
 ntu' frat. c. vmeo. li. vi. Decimus sextus qui figit

De sententia

fraudulēt aliquē casū p̄ quē aliq̄s uider
vadat ad aliquā mulierē p̄ testmomo. vt de
iudicys. mulieres. **Decim⁹ septim⁹** de his q̄ p̄ce
latos t̄ capitla t̄ alias p̄sonas eccl̄asticas
cōpellūt ad submittēdū laici bona imobi
lia eccl̄iaz. **Et** filii laici q̄ vsurpāt sibi hmoi
illite: n̄ admōiti destiterit. de rez aliena
toē. hac cōsultissima. lib. vi. **Decim⁹ octau⁹**
q̄cūz i p̄sonis eccl̄asticis t̄ eccl̄is p̄ se t̄ p̄ aliū
suo noie t̄ alieno p̄ p̄sonis t̄ rebz quas nō cai
negotiationis d̄ferūt v̄d̄ deferrī faciūt seu
tr̄smittūt erigūt aliq̄d pedagū. de cōsibz.
q̄q̄z. li. vi. **Decim⁹ non⁹** de his q̄ i p̄duūt iu
dicū delegati t̄ cuiuscūz iudici eccl̄asticū. de
iunuitate eccl̄iaz. q̄m. **Vicesim⁹** de his q̄ u
bet subdici suos ne p̄sonis eccl̄asticis vedat ali
q̄d bladū t̄ filia. de iun. eccl̄e. c. fi. li. vi. **Vi**
cesim⁹ p̄m⁹ de r̄ligios q̄ h̄itū sue r̄ligions diz
mittūt. t̄ q̄ accedūt ad studiū s̄n̄ licētia sui p̄
lati t̄ cōuēt⁹. t̄ q̄ corā cl̄ibz legit̄ sciēt̄ q̄ d̄m̄
serūt h̄itū. ne deici t̄ mōchi. c. n̄ p̄closo. li. vi
Et sic r̄tat̄ **Jo. an. i nouella sup̄ r̄gla. li. vi**
r̄ferēs. Chul. de lata petri disputasse de mo
nacha q̄ b̄n̄ defert h̄itū mōchalē s̄ optū h̄itū
deicali q̄ sit apostota. **Ad hodie videt̄ ap**
p̄batū de vita v̄ ho. cle. q̄m̄ i p̄ncipio t̄ de.
i v. a r̄ligios. q̄ oīa v̄a s̄n̄ s̄m̄ Jo. an. q̄m̄ me
nach⁹ iusta t̄uiz t̄r̄sfortois nō allegat. v̄
cesim⁹ sedes q̄ h̄eticos seu fautores. credētes.
ceptatoēs t̄ defensores eoz sciēt̄ tradiderū
eccl̄astice sepulture. de h̄eti. q̄cūz. li. vi. Ne

tales debent absolui nisi prius tale sepulchrum prius
 manibus extirpulet. Idem de illis laicis qui publice
et privati de fide catholica disputant: ut dicit ibi
de. Dicit tamen Jo. an. quod in istis casibus est canon ferende
et non late sume. et hoc est tenendum. Vicesimus sextus
quodam rector secularis et quicumque officium eius cognoscit
de crimine heresimae captiuos liberat et diocesano
tales officium impedit. de heresimae. v. l. vi. vi. Vice
simus quodam qui per assassinos vel assassinos aliquem
christianum interfecit. Dicitur autem assassinus et assas
simus quodam infideles qui ex abusa falsopromoti
et quibus fuerit enutriti facile mittebant ad oc
cidendum quemcumque christianum non curantes nisi ob hoc
ipsi occiderentur. de homicidio. per huiusmodi. l. vi.
Vicesimus septimus de clericis qui manifeste usurariis
ad ferendum erigendum domos locant. et alius titulus
tradit. de usuris. usurariis. l. vi. Vicesimus octavus
de his qui concedunt ipsas totas personas ecclesiasticas
et speciale siue generaliter. ut de iuribus et dano
dano. et si pignoratibus. l. vi. Dicitur autem ipsas
licet quod unus oriundo de una terra spoliatus ab alio
de alia terra oriundo. ita videtur si debitum non soluit
et tunc datur portio ipsi spoliato quod satisfaciatur si
bi tunc quilibet de terra illa unde est ille debitor vel
spoliator. Vicesimus nonus si dominus et rector terra
et non fecerit ea observare que statuitur tunc insecuto
res cardinalium seu aliorum de familia eorum et pa
pe. de penis. felici. l. vi. Vicesimus octavus quodam
dat licentiam occideri seu accipiedi et alias in p
sonis et bonis suis et suorum suorum eos qui tunc
reges barones nobiles et quoscumque tulit excoi

De sententia

causis suspensiois & interdici sumas. siue istos q̄
occasione rei plate. & eos q̄ eos q̄ obfuar. aut
eos q̄ talit̄ excoicaci coicare voluit n̄ licetia ip̄
sa remteglit̄ riuocet. v̄ si qua rei ablata r̄ta
tuat siue p̄ ill̄ satisfaciāt. Et fili q̄ dicta
licetia v̄si fuerit. & etiā sine licetia suo mo
tu hoc fecerit excoicatioez iauerit. In qua si
nō n̄ p̄ p̄māserit p̄ duos mēses // n̄ v̄z absoluūt.
de sen. exco. q̄cūq. li. vi. **Tricesimus nonus** q̄
q̄s ab excoicatioe fuit absoluti i morti ar
ticulo & alio impedimēto. si cessate articulo & alio
impedimēto nō p̄nt se q̄ntocati9 potēt illi q̄
quo absolu debueāt r̄madit ip̄o facto in
eādē sumas. de sen. exco. eos. li. vi. **Tricesimus**
q̄n aliā absoluūt a sede aplica & a legati.
v̄ iūgit eis q̄ se p̄ntent ordinaris & alys
susceptū p̄māz v̄ pass iūria seu eis q̄bz
obligati rei satisfaciāt. si h̄o nō faciat r̄m
adūt i eādē sumas. vt i dicto. c. eosq. li. vi.

cū p̄mo poterit

vt v̄arios mai
festos sciat sepe
lunt //

Tricesimus primus de ill̄ q̄ in cimiteris sepeliūt
corpa tpe interditi // a qua excoicatioe nō de
bet absolu n̄ p̄us ad arbitriū dyocesa
ni satisfecerit. q̄bz p̄missa fuit iūria r̄
rogata. de sepulchris eos. i. de. **Tricesimus**
scd̄s de r̄ligios̄ q̄ decimas eccl̄ie debitas si
bi appropat & vsurpat. siue q̄ nō p̄mittit
solui eccl̄ie decimas q̄bz tenet iur̄ tenore
clemētine de decimis. r̄ligiosi. **Tricesimus**
terci9 de mōchis siue canonicis r̄gularibz
q̄ nō h̄nt adm̄nstratioes & cōferūt se ad au
rias p̄ncipiūt sine licetia platorz. vt dā

nu iſerāt aliqꝫ placꝫ ſuis a moaſterio. vt de
 ſtatu mo. ne i agro. i clemētia. Triceſimus
 qꝫ de moꝛchis qꝫ iſerāt ſepta moſterꝫ arma
 tenēt. vt i dicto. c. ne i agro. Triceſimus qꝫ
 de his qꝫ iꝑediūt viſitatores monaſtꝫ i cano
 nicorꝫ n̄ a monaſtꝫ deſtiterūt. vt d̄ ſtatu mo.
 accedētes i de. Triceſimus ſextꝫ d̄ qꝫ buſdā
 mulieribꝫ qꝫ dicitꝫ beguine. ſilicet v̄ religioſi qꝫ
 eas i tali ſtatu fouēt. d̄ religioſꝫ domibꝫ. cu
 de qꝫ buſdā i de. Triceſimus ſeptimꝫ d̄ illꝫ qꝫ ſa
 cꝫ contrahūt m̄mōmū i gꝫ du cōſagium
 tꝫ i affirmatꝫ prohibiti. v̄ aī monaſtꝫ. v̄ cō
 ſagꝫ qꝫ ſcꝫ religioſi v̄ monaſtꝫ. ſine etiā clericꝫ
 i ſacris. vt d̄ cōſag. v̄ af. cob. i de. Triceſimus
 octauꝫ de cōſagoribꝫ hereticorꝫ qꝫ pꝫ tꝫ i cōſi
 ſtoꝛis officꝫ qꝫ buſ ſuis modis illicitꝫ pecuniā
 extorquet vel etiā bona ecclꝫaz ob delictū dei
 corꝫ applicatꝫ fiſco. d̄ hētid. volētēs. i de. Tr
iceſimus nonꝫ. pꝫ ab. capitanei. rētores. cōſules
 v̄ iudices. cōſiliariꝫ v̄ alꝫ officiales qꝫ ſtatuta
 ſcribūt. faciūt v̄ dictatꝫ pꝫ que qꝫ cōpellitꝫ
 ſoluē v̄ ſuras v̄ ſolutas nō rēpetē. v̄ qꝫ ſꝫ ca
 iudicatꝫ. v̄ qꝫ hūt ſup hoc pꝫ tꝫ n̄ ſtatuta ſpā
 deliquerūt ſcꝫ excoꝛcati. vt de v̄ſur. ex gꝫ. i de
 hē. Quadꝫgeſimus d̄ religioſꝫ medicatꝫ qꝫ do
 mos ad habitadū de nouo rēcipiūt. v̄ rēceptas
 mutāt ſeu alienāt. d̄ exteſ. pla. c. vno. li. vi.
 v̄ de pꝫ. c. cupiētēs. i clemē. Quadꝫgeſimus
 primꝫ d̄ religioſꝫ qꝫ ſ. dicitꝫ aliqꝫ v̄ba qꝫ v̄ ret
 hūt audiētēs a ſolutōe decimarꝫ. vt i dicto
 c. cupiētēs. Quadꝫgeſimus ſcꝫ d̄ cōſitētibꝫ

sibi nō faciūt cōsciāz d' decimis soluedis qui
suspeſi sūt a p'dicatoris officio don' si cōmo
de p'ue faciūt eos cōsciāz. Et si interū p'dicet
extōicati sūt: ut h' ibidē. **Quadragesimū d'ctū**
de c'ligioſ q'buscūq' q' nō faciūt inter d'cū qd' ser
uat mē eccl'ā. d' sen. ex. t. i. m. cle. **Quadrage**
simū q'ctū de fr'ibz minoribz q' t'pe interd'cti cō
p'nt ad officia diuina frēs t' sorores d' eccl'ie
ord'ne q' cōtinentes dicūt. de sen. ex. cū ex. co. **Q'**
dragesimū q'ntū opponēs seu ipugnās l'ras pa
pe nouit electi eccl'ie cū coronatores suā extōicā
tū ē. p' extranagātē. xi. **Indicti.** q' incipit.
q' nōnulli. **Quadragesimū sextū** verberās
clericū diabolo mystigātē: puta ex ira ā aīo
vidiādi t' vlcisēdi se i eo ipō facto ē extōicā
tū. xviii. q. iii. si quis suadēte diabolo. v. de se.
ex. cū illoz. Et nōnt d'r: iſtigātē diabolo t'
ex ira. sed si iocose aliq's clericū i ludo hone
sto offendet nō aīo iracūdo n' ex malo pro
posito. nō incidit extōicatioez. de sen. ex. cū
volūtate. **Dicit'** eccl' aīo vlcisēdi se i eo. q'
secū si de mādato sup'ioz q's capiat clericū
irragibile ut ad iudiciū eccl'ie p'trahat. Tal
cū nullā smāz t'currit. ut de sen. ex. ut fa
me. **Nā** tales p'nt eccl' ab eccl'ā extrah' eccl'ā
violēt. ut d' glo. ibidē. **Sup** hec dicta p'nt
excusari m'grū. plati cōsanguinei v'aly t' mē
exp'ſi. q'bz p'mittit' correctio clericoz. q' si eccl'
aīo iracūdo clericū vberat. v. de correctioe
actu nō cogitāt excusāt' s'm hostiē. **Nō** cū
p'nt dici ex ira corrigē clericos cū dol' nō

affit: v p̄sequēs nec violētia. sufficit eiz
 q̄ correctōez habeat ī h̄itu. **Quadragesi**
septim⁹ de istl laici q̄ collectas tallias
 p̄ onera īponit eccl̄iasticis p̄soms: ab ip̄is
 suoz p̄uētū t̄ bonoz d̄m̄diā decimā sen
 tenā uicesimā extorquētes. de immū. ec. dec.
 c. l. vi. **Quadragesimo octau⁹** de plac̄ v de
 ill p̄soms q̄ h̄mōi laicis elemosinas t̄ collec
 tas ass̄ū p̄soluit: vt h̄z ibidē. **Hodie vō so**
lū locū h̄z t̄ exigitibz laici q̄ soli iadūt excoꝛ
 catoez. nō t̄n h̄z locū ī soluetibz t̄ r̄apientibz a
 p̄p̄te soluetibz. vt de immū. ec. qm̄. i. de. **Qua**
dragesim⁹ non⁹. p̄uētēs aliquē q̄ nouit est
 el̄igione t̄gress. licz nōdū sit p̄fess̄ iadūt t̄ ex
 coꝛcatorē. de sen. ex. de el̄igiosa. l. vi. **Quinq̄**
gesim⁹ de illo q̄ licz nō mādaunt p̄uētē deiciā:
 aliq̄s t̄n noīe suo: puta familiarē eiz t̄ cōsag
 nūez p̄uissit deiciā. v ille ratū h̄uīt postea
 excoꝛcatorē t̄uīt ip̄o facto. de sen. ex. cū q̄b.
 l. vi. **Allos casz q̄re sup̄ t̄. de sac̄o p̄mē. Et**
q̄ d̄m̄ t̄. r̄. l. vi. casu q̄ nō oīs p̄uētēs deici
cū iadūt t̄ amonē late smē. Ideo vidēdū est
breuē q̄ q̄ttuordecā sut casz ī q̄bz p̄uētēs
deiciū nō iadūt t̄ excoꝛcatorē. Primo qm̄ q̄b
ignōabat an deiciū eēt puta qz comā nutrie
bat. de sen. ex. si vō. S̄do si nō defert habitū
t̄ cōsūā nec aliq̄ de deicatu ostēdit si t̄cio
āmonē nō se corrigat. de sen. ex. c. t̄cingit.
et. t̄audiētia. Tercio t̄ deiciū q̄ t̄cepto habi
tu fert arma. v t̄cio momēt nō corrigit. vt
t̄ p̄dicto. c. t̄audiētia. Et eti si nō momēt sit
q̄ se im̄streat tyrāndi. de sen. ex. cū nō ab

hoie. Quarto i deico exerceite negotia seclaria.
vt m. c. sacerdotib. ne deica t mody. v pus casu
t monicio. vt m. c. laudictia. de vita v hone.
cle. c. fi. Quinto i deico coniugato si no fert ha
bitu deicate. de clei. coniugato. li. vi. Sexto i de
vici buffombz: macellarijs. goliardis: q si p a
nu exercuerit arte sua. t si innozi tpe admo
niti no destiterit. de vi. v ho. cle. li. vi. c. fi. Sep
tims in ill q no ex ira s iocose se pcutiit. vt de
sen. ex. c. i. debz tñ attedi qntas ioc v ro fallē
di. de psup. c. i. Octauo i mgro q tñ h^o facit le
uit tñi dysapline. d sen. ex. cñ volutate. c. fi.
Nono i eo q vni vi ex iocmēti rpellit t pate.
de sen. ex. si vō. Decimo qñ qñ tuent cñ vxo
re deiciu turpi agē: vt cñ mre t sorore t filia.
vt in dicto. c. si vō. v. c. nec ille. Undecimo si
fiat d plato a madato ipi tñ correctois. vt
t dicto. c. cñ volutate. v. c. ex tenore. Et si no fi
at tñi correctois tñ vberas q papiēs taurt
excoicatioē. de sen. ex. vniuitatē. Et si tñi sō
est pē deiciu cape v tcarere et p laicitatē
qñ ambo taurtē excoicatioē. vt in dicto. c.
vniuitatē. n deico est adeo idē tñi taurtē
bit q alit capi et corrigi no pē. de sen. ex. vt fact.
Duodecimo i turbate diuina officia que ps
bit t ali9 ad que spectat pē eycē de ecclia. de
se. ex. vemes. Sicut cñ qñ roē officij qd t ecclia ob
tinz pcutit deiciu. a et cñ semoz tñi deuotois
hoc facit: a dñs v pē siue ppiuz familiarit
corrigit. Hec oia intellige cñ sit i innozi
ordimbz constituti. vt i dicto. c. cñ volutate. Cre

de suis excois Et laicy. li. vi. Et pmissio no v3 h3 p laicu

decimus si clericus sit depositus sine degradatio. ut de
 iudicis. cu no ab hoie. v de pens. degradatio. i
 fi. li. vi. Et hoc itellige si tal clericus depositus e
 corrigibilis v noluit vine sub v'gla clericali.
 ut not' m. c. cu contingit pmo. de sen. ex. et
 novellator sup v'gla delictu. li. vi. v Jo. an. ff
con. q. m. si q's democps. xxm. q. v. excoicatorz.
 Alias at si est corrigibilis n licet cu p'cite. licz
 est excoicatus. ut i iuribz p'dict'. Et zo. qz ad h'
 licz excoicatus sit dumo sit corrigibilis v nodu
 degradatus it'mz p'ullegiu canonis. si q's suade
 re. qd e' concessu i fauore ordims v no p'sonaz
 ut i d. t. contingit. Veru'tn jmo. v. credit q' v'
becas h'eticu clericu no incidit canone. v h' ip'e
noit. de sen. ex. si p'o. qd t'n itelliged' est de h'e
tato deposito p' smaz. Qd etl' sentuit. Hoffed'
Wic' v' Hen. Dic' t'n Archid. xxm. q. m. si
q's democps. q' laic' iudex pt' expelle' p'cite
expe v ocade clericu si oio est icorrigibilis v ali
corrigi no pt. i'cepta t'n licetia ab ecclia. als
no licz. xxm. q. l. si q's. xxm. q. v. vbi de liguribz.
c. circucelliones. Quart' decim' qn cleric' mis
fert actu p'p' ordm' cotruu. v'puta e'at i mi
moribz v fact' e' miles l' bigamus. lxxm. dis.

De effect' excoicationis Q'asq's zc.
 Quid' scz de effect' excoicationis sciedu
 e' q' excoicatus maiori excoicatione n
 pt' elige' nez elegi. nez b'nficiu' ecclia' stia' acq'
 ve nec de b'nficijs suis aliqd' p'ape. ut de appel
 latoibz. pastoral. m. fi. Et hoc qn est i mora
 petede absolutiois. de concessione p'bendarz. qz

diuinitate. **I**te nemo debz sibi p̄cipae in loquēdo. orādo. salutādo. bibēdo. comedēdo. xi. q. m. s̄ apli. **I**te nō p̄t cōstitui p̄ciator nez p̄ciatorē cōstitue ad agēdu nec ferre aliqua smāz. **I**te si ip̄erat aliud iſcriptū p̄tāz sup articulo excoīcatōis nō valz. de iſc̄p. ip̄o uie. li. vi. **I**te si cōfert aliqd sacm̄ cū solēmtate: a se iſgerat diuis uirglarū est. ut de de. ex m̄st̄ite. c. ap̄lit̄a. **P**ec̄ p̄t p̄ eū d̄iſſep̄tāe ū p̄ iſc̄p. de sen. v̄ re iudi. cū 20 m. li. vi. **I**te excoīcatō ē suspēſiō tā ex officio q̄ ex b̄nficio. ut i glo. vl. c. cū bone. de eta. v̄ q. li. xi. q. m. vbi d̄t archi. q̄ et̄ sol̄ laps̄ am̄ abſ ſmā canoīs a b̄nficijs ſufficit: v̄ vlt̄eī nō au diat̄ sup b̄nficijs. v̄ ita videt̄ loq̄ iſtud. a cur ſ̄. ſm̄. **I**mmo. q̄ h̄ nōt̄ i dicto. c. cū bone. **O**ibz eīz b̄nficijs tā habet̄ aū excoīcatōēz q̄ poſtea ac̄ſit̄ debz ſpoliari p̄ ſmāz. **S**i p̄ ānū i excoīcatōē l̄ iſc̄dicto p̄manſerit v̄ p̄ talē ſmāz la tā p̄ ānū ſup am̄ſſione b̄nficioz nō audia vlt̄eī ſup eis. ut d̄t. c. rursus. **D**uc at̄ dicit̄ i excoīcatōē eadē intellige i suspēſiōē ar. p̄dā. ca. **C**ū bone. vbi ſic nōiut̄ **I**mo. **E**t et̄ intellige de illo q̄ excoīcat̄ p̄ cōtumacia: v̄ qui citat̄ ſup annū nō cōparuit. **T**al̄ eīz h̄ p̄ cōducto l̄ cōſeſſo. **E**t p̄uat̄ b̄nficijs p̄ ānū: v̄ ut h̄etic̄z cōdenat̄. ut de h̄etic̄. **C**ū cōtumacia. li. vi. **I**te effect̄ excoīcatōis est q̄ ligz ſit̄ iuſta ex ord̄me l̄ cau. tū ligat. xi. q. m. c. i. v̄ de officio legati. cū cōtingat. de sen. ex. cū p̄ tuas. v̄ c. ſecrete. vbi d̄ hor. **S**i di. nōne iudiciū etiā debz ſe cōſor̄e iudicio

dei. xi. q. m. tuc vā. n. q. i. dei omps. de se. ex. a
 nob. s; dei nullū ligat iuste. de pens. di. m.
 si ex bone. g' etiā nullū deb; ligat iuste. **Itē**
 deficiet cū p̄t quā aliqd deb; fieri iuste d;
 fiat et effect. lxi. de hys oibz. de bigamis. de
 vitū. de appel. cū cessate. **S;** cū excoꝛcatoris
 d; eē p̄t̄ mortē. xi. q. m. nemo epōz. h' at
 cessat t' excoꝛcatorē iusta: g' nō d; ligat. **Q**
uædū ē ad h' q' licz nullū d; excoꝛcari iuste:
 n' si excoꝛcet tenz excoꝛcatio apud etiāz mi
 litatē: licz nō apud deū. **Et hoc fit iō vt etiāz**
 tica cessat eo pl; tmeat. **Et vt hō crescat p**
 obedie meritū iuste smē pares. **Vñ d; glo.**
 xi. q. m. m̄l. q' licz iusta smā sit tmeada v
 tmeada q' ad militatē ecclie iusticiā: nec imz
 q' apud deū nō tenz q' nō fallit. s; apud ecclie
 nā tenz q' fallit v q' fallit. de sen. ex. a nob.
Id est tū itēno ecclie aliquē iuste excoꝛcāc.
 imo punit acut iuste excoꝛcātes. vt p; xi.
 q. m. illud. v de sen. ex. cū medicinal. li. vi.
Qu' g' d; q' excoꝛcatio ē etne mortē dānatio.
 itelligit si cōtēnt. als nō. **Et ita solz cōcepty**
 tduat dānatoez. **xxm. q. m. notādū. v hz i**
glo. nemo epōz. xi. q. m. De participatōe

De sequēt de cū excoꝛcatis
Quæo s. de p̄ticipatōe cū excoꝛcatis
 ē scēdū q' quedā participatio ē il
 lata. s. cū quis p̄ticipat excoꝛcato i crimine
 p̄t qd excoꝛcatus est. s; dādo ei cōsilū auxili
 tū v fauorē. v tal' iurrit eādē smāz. de sen. ex.
 si cōtribue. v. c. nup. **Sedō qn p̄ticipat in**

crimine mortali: s; nō in illo p̄t qd̄ extōicant̄ ē.
 et tal̄ mortāl̄ peccat̄. s; nō inaurit eadē sm̄az
 extōicatiois. Tercio qm̄ p̄cipat̄ ei i diuinis.
 s; r̄cipiēdo eū ad diuina officia t̄ ad sac̄mē
 ta t̄ ad sepulturā. Et liḡ tal̄ nō sit uirglar̄
 p̄ma uice. tū p̄p̄iq̄ ē uirglar̄itate. Et si re
 lebraueit in tali p̄ctō eū uirglar̄is. de sen. ex.
 is qui. li. vi. Quarto qm̄ q̄s p̄cipat̄ nō in
 crimine s; i loquēdo orādo t̄ bibēdo secū. Et de
 tali p̄cipanti d̄t̄ Tho. p̄babil̄it̄ posse dia q̄
 peccat̄ mortāl̄ n̄ ex cōceptu t̄ cōt̄ p̄hibitoē su
 prioris. Vñ uirglare ē q̄ p̄cipas p̄tmaciter
 extōicant̄ peccat̄ mortāl̄: et p̄t extōicari maiori
 extōicatioē. Nō sic at̄ est de p̄cipatē quadā
 leuitate i uerba t̄ i abo a potu r̄. cū ualde ḡ
 ue eēt q̄ q̄s p̄ uno leui uerbo iadēt extōicatioē
 t̄ mortāl̄ p̄ct̄. Ver̄ hoc p̄t̄ solū illud dubiū qd̄
 cōt̄dentes multoz uolunt̄. utz. s; p̄cipas ex
 tōicatio ut iā dictū est peccat̄ mortāl̄: et an se
 tētia iaurit. Hostie. uidē tenē q̄ tūc peccat̄
 mortāl̄ qm̄ hoc faat̄ p̄tmacit̄ in cōceptū et
 cōt̄ p̄hibitoē sup̄ioris sp̄cialit̄ u gn̄alit̄ fact̄.
 nā i hoc casu ē extōicandū p̄cipas. alij s; m̄
 ipm̄. ut de delictō extōicatio n̄ iur̄te. si celebr̄.
 in fi. et de sen. ex. statuum. i. fi. et eod̄ a. cōsta
 tūtoz. li. vi. Ex q̄bz infert̄ hoc salubre docu
 mētū et salutariē cōsilū q̄ ex quo an̄ animo
 m̄toē fact̄ p̄cipas extōicari nō p̄t. ut d̄t archy.
 ubi sup̄. i. stat q̄ uemalit̄ peccat̄. Ex quo aut̄
 p̄ amonitoē fact̄ et sp̄zetū extōicari p̄t. pla
 nū tūc peccat̄ mortāl̄. nā eū extōicatiois p̄t̄

m̄t̄

p̄ p̄ctū n̄ p̄ mo
 p̄ctū p̄tmacit̄
 q̄ intelligit̄
 Et ex h̄
 n̄ alio crimine
 q̄ p̄hibito ḡm
 p̄ctū n̄ t̄ i loqu
 mortāl̄ uemalit̄
 p̄ctū: n̄ ad h̄
 q̄ archy. ubi
 n̄ p̄hibitoē ca
 n̄ m̄tis fact̄
 mortāl̄. Sic
 p̄ctū et ex. di. ca
 mortāl̄ peccat̄. V
 i lege q̄ tū m̄
 Hostie. i. c.
 peccat̄. Per adit̄
 cap̄a et statu
 alij extōicari
 si nouit̄ m̄s t̄
 p̄ctū ē h̄mo.
 extōicari. in ḡ
 p̄ctū. applica
 p̄ctū facit̄
 p̄ctū et h̄
 m̄tis fact̄
 extōicatio t̄
 p̄ctū. s; q̄
 p̄ctū. a i cōt̄
 p̄ctū tenet̄ p̄t̄

De sententia

in uie q̄ cōtāe exōicāto ē patz̄ mōtē. itelligit̄ cū hoc
ex studio fit v̄ i cōceptū. ita itelligit̄. c. excellētissim̄.
xi. q. m. ut Hugo ibidē nōuit. **S**ilē i diuinis cōtāre
ē mōtē. ut d̄t Hugo ibidē. q. m. 2090. silē i crimine ē
mōtē. ut de sen. ex. nup. **M**oreā sciedū q̄ non
dicor cōtāe exōicāto: licz̄ ego v̄ ip̄e sum̄ i eadē do
mo. ego p̄ meis negotijs: exōicāty at̄ p̄ suis. **S**ed
si ego v̄ ~~uener̄~~ exōicāty uener̄ ad p̄z̄ t̄ ad aliu
dñm ut p̄ eodē cognem̄ bñ mādēz̄ exōicātoz̄
z̄. **I**te si ego v̄ exōicāty hēm̄ unā camerā cōz̄
bñ licz̄ m̄ cū exōicāto eē i eadē camerā v̄ iacēz̄
cōmēdē s̄ nō i eadē mēsa t̄ i eodē lecto. qz̄ h̄ nō
p̄t eē s̄n̄ volūtāia cōione: s̄m archi. q̄ ita nōuit.
xi. q. m. apli. **H**ic d̄. tñ s̄c̄s ioh̄s ewāgelista exi
uit balneū p̄t̄ cherithū exōicātū. xxm. q. i. ois̄
q̄. **D**ic̄ q̄ illud fuit ex sup̄abūdātia iusticie v̄
cū h̄ qz̄ aliud ē d̄m̄tēte deliciās p̄t̄ p̄t̄iā exōi
cātū. qd̄ ē bonū: sic fecit b̄s ioh̄s: aliud ius fuit
d̄m̄tēte qd̄ nō est bonū. s̄m Imo. q̄ ita nōuit
de sen. ex. nup. **M**oreā sciedū q̄ si exōicāty in
trat etiāz̄ oēs exibit̄ etiāz̄. s̄m glo. xi. q. m. sic
apli. **S**acerdos tñ si incepit missā nō exibit̄. qz̄
nō im̄q̄t officiū m̄xpletū. vii. q. i. nihil. Hu
go at̄ nōuit. i. c. cū exōicāto. ibidē. xi. q. m. q̄
sacerdos r̄manebit̄ cū duobz̄. **H**osti. vō m̄ sūma.
de sen. ex. c. fi. dic̄. qz̄ si exōicāty eya nō p̄t̄ de ec
clesia: v̄ p̄sb̄t̄ nōd̄ incepit canone vestes eru
at v̄ r̄cedat. **S**i vō incepit p̄ficiat missā v̄ ab
ip̄o exōicāto oculos auertat. v̄ t̄t̄is ē ut st̄t̄m
sūpt̄a cōione facti vadat ad sacristiā v̄ ibi
missā cōpleat. de cōse. di. n. r̄latū. **C**oncordat

Hosti. v **Hoffre.** **D**icit tñ **Imo.** de sen. ex. nup.
 qd si tñ ecclia esset extoicatus nō tñ tñi oradi s; p ali
 o suo negotio nō vidz ipē **Imo.** qre m eade ecclia
 orac nō possem tñ nō p̄cipō sibi t orōe ex quo
 nō orat. licz aly contradicāt. **Q**ue et si extoica
 tū eccl' ext' eccliaz v audiat missa statī sacerdos
 debz cessāe. v aly orātes itādē. n forte incepiſſz
 canone misse. vt dcz ē. v hoc ne r̄lmq̄t officiū
 terpletū. **S**ciat et extoicatus q nō licz sibi m
 gredi eccliaz aliqua hora. **E**t ad h' fac. xxv. di. c.
 p̄ p̄ncipiū. xxm. q. m. deico. v. i. q. i. nō licet.
Si tñ audiedi vbu da. de sen. ex. r̄nsio. de
 r̄ose. di. i. ep̄s. xxv. q. m. de h'is. fm **Hosti.** q̄ta
 uouit de deico extoicatus. illud. **W**n dē **Agidius**
 radmal q si extoicatus sic puata p̄sona mult
 die horas canonicas d; h' fac ext' eccliaz. et
 nō m̄t ex tñi sup̄dicta. qz sepaty ē ab mgres
 su ecclie. **S**z ita p̄missa ē sciend q qz mlti ex
 leuitate v ex caus' b' signis leuibz vitat alios
 tñz extoicatos. iō expedit scire qñ q̄s ē vitad.
Pro quo scied fm **Hosti.** de sen. ex. tñ nō ab hoīe.
 a rōione illuz qui p̄ sacrilega manuū uectōe t
 deictū m edē seu canonic' extoicatus madit li
 cet dñiciatus nō sic debes abstine dū mō t u
 diao nō sit. t h' sciat. s. qz vidisti qñ deictū per
 ussit v publica sup̄ hoc laboat infamia do
 nec se purgauerit. p̄ quo allegat. c. tñ deside
 ras. de sen. ex. v hoc vult et glo. i. p̄dicta. c. tñ
 nō ab hoīe. que dē. q q̄tato scio vniū extoica
 tū deō ip̄ statī vitatē q̄uis nō sit denūciatus.
 n̄ soly hoc scā. **E**t hoc ē tōt **Joh.** fauētū fm

Hostia. v. glo. sup. dicti. c. q. dicit q. excoicatus no est
 vitandus quousq. dnuiciatus sit. qd. oio falsu est. De
 nunciatio at no fit n. ppe. ignorates. argu. de u
 ditys. ita quorunda. **E**t cu q. ety e certiorari no
 oz. de regit. iur. cu q. li. vi. des cu ligat i hac fama
 v no ho. xi. q. m. nemo. **U**n v. feci. trahit execu
 toez. n. amplis ligat. p. dnuiciatoez. d. appellato
 bz. pastoal. **D**ebz. q. vnusq. vitae excoicatu. v. si
 dnuiciatus no sit. dnuo. sciat hoc talit. q. ipz. tou
 ce possit. t. cu si famosu sit. vt. dan. e. secy. vbioc
 ctu. e. **E**t hoc e. vez. d. excoicatio. i. ppe. i. noiati.
 n. at. i. gne. **E**t. et. vbi. ti. costat. taqz. ho. t. si sit
 ifamatus. d. h. p. blice. **S**ecy. si. tibi. costat. taqz. deo.
 p. uita. i. confesioe. q. t. n. i. p. blico. n. i. puato. ipz.
 vitae. des. **I**te. si. audis. hoc. ab. aly. no. sis. fact.
 ad. creded. n. p. lats. h. tibi. n. uiaet. tuc. oio. creded.
 e. xi. q. m. cure. **S**ic. tu. des. q. aliqz. ppe. fama
 p. blica. vitat. ety. excoicatus. liz. excoicatus. n. sit.
 fm. **H**ostia. m. c. cu. d. s. deas. de. sen. ex. vt. et. dic.
 glo. **E**t. si. fama. e. aliq. ee. excoicatu. vitand. e.
Et. ita. fama. fit. p. batoez. **E**t. ita. oia. itellige. q.
 ad. p. blica. vitatoez. na. si. qz. soly. nouit. aliqne.
 excoicatu. v. hoc. p. bae. no. pt. d. facili. ipz. soly. cu.
 vitabit. alioqm. si. n. aliqne. p. bae. potest. n. ipz.
 cu. vitabit. p. blice. s. tm. occite. p. v. vbi. potest. fa
 ce. su. scandalo. **U**n. tene. p. v. gla. fm. **Raymud.**
 q. si. manifestu. e. ee. aliqne. excoicatu. aly. tene.
 erire. ety. t. p. uare. q. creat. **S**i. vo. no. est. ma
 festu. tuc. illi. q. scit. eribit. caute. v. secte. ita.
 tu. q. no. seqt. maifesta. e. et. alio. si. to. mode. pnt.
 als. si. tunc. maifesta. e. no. eribit. vi. q. n.

In tñ ep̄. **N**alte naq; excoꝛcator deb; oculte mo
 nerit creat. **C**oncordat **G**offredus. **H**odie per
 statutu cōstatien. bñ p̄uſu est q̄ nullus aliquē
 vitæ d; p̄ excoꝛcator h̄re n̄ dñiciat; ſic v̄ de
 dāt; **E**t hoc mtellige q̄ ad pblicā vitatoꝛ
 als ſi tibi cōſtat aliq; madiffe canone late ſine
 dōs eū vitæ nō expectādo aliquā dñiciatoꝛ
 p̄ uā ſup̄ dāt. **E**t tñ mō q̄ dēt ē ſup̄. **I**de d̄
 cōdū ē ſi fama pblica ē. t audio a fidedignis
 aliq; excoꝛcator ſm̄ **B**aymūd teneor eū vitæ
Et ut meli; iſta cōlligas ponit; q̄uz iſtle
 d̄ hoc. **Q**uaz p̄ma tal ē. excoꝛcator p̄cipās i
 crimē icurrit eadē ſmaz excoꝛcator. vt d̄ ſen. ex.
 c. ſi cōubme. v. c. nup. **E**t mtellige ſic ſi dat
 cōſiliū auxiliū t fauore ſm̄ q̄b; ille nō feaſſet.
Seda iſtla. **P**articipās excoꝛcator nō i crimē i
 cōceptū tñ clauū icurrit mōt̄le pctz. **T**ercia re
 iſtla. **P**articipās excoꝛcator i diuſ. ſ. admittēdo
 eū ad diuſa t ad eccl̄aſtica ſacrā t ad ſep̄tu
 rā peccat mōt̄le. **E**t lig p̄ma vitæ nō ſit uigū
 lais. vt de ſen. ex. 18 q̄. li. vi. tñ iſgreſſo eccl̄ie eſt
 a interdēt; vñ nigerēs ſe ſido ad diuſa ſit u
 iſtla. d̄ ſen. ex. 18 q̄. li. vi. **E**t ſi ſic d̄cedit nō
 dēt i crimē ſepeliri: vt d̄z ibidē. imo vt i vl
 timo tñ ſepelies excoꝛcator i cau nō cōceſſo
 excoꝛcator ē. vt d̄ ſepultuis. eob q̄. m̄. cle. **Q**uarta
 iſtla. **P**articipās excoꝛcator i cōceptū ſup̄ioꝛ
 peccat mort̄le. xi. q̄. m̄. neo. **Q**uinta iſtla. **P**ar
 ticipās excoꝛcator bibēdo: cōmedēdo. loquēdo ſel
 tñ t ex cau nātario. nō tñ i cōceptū peccat ve
 mah̄. ſ; p̄z qz veiale ſit mōt̄le dū placz. v̄ ſre

quæta dicitur facit cõceptu. ut dicitur **Aug.** de fide
 christiana. Tunc eis dicitur quod ex cõceptu facit qui vo-
 luntas eis ordinat ad obviandum legi. **¶** Sed tunc etiam
 pmissa quod tunc casibus p̄cipis in primo talis p̄cipas
 p̄t absolui a p̄po sacerdote. **¶** Sed in primo casu qui con-
 tinet in crimine non p̄t absolui nisi ab eo qui excoicauit
 p̄ncipale. **¶** Tunc si in cõitã comode non p̄t accedere il-
 li excoicatoe. p̄t absolui a p̄po sacerdote. ut dicitur in
 c. nup. d. sen. ex. **¶** In articulo tunc mortis p̄t ab omni ex-
 coicatoe maiori p̄ simplicem sacerdotem absolui.
 suã tunc for̄ de qua habes sup̄ cõtra factis p̄ncipaliter.
¶ Preterea sacerdos qui quicquid persone excusat a peccato p̄-
 ticipatois tunc excoicato. **¶** Primo si quis tunc uti-
 litat p̄cipat. ut si loquitur de his qui sibi salutem
 excoicati. tunc ad salutem p̄p̄a si alium non habet ut loquitur p̄-
 debuit qui tenet sibi excoicatus. **¶** Secundo excusatque vroz p̄-
 ticipas excoicato tunc excuso. tunc quicquid ad redditorum de-
 bitum non excusat. quod non tenet vroz excoicato reddere debet
 tunc. ille tunc excoicatus tenet vroz peccati reddere. r. i.
 q. m. qui multos. in glo. sup̄ vbo. vroz. finali.
¶ Tercio excusat serui acille filii iustia suictes et
 oes familiares qui non dederunt tunc dno p̄p̄t quia
 excusat. **¶** Et intellige de suis qui an excoicatoe dmi
 suie ceperit. **¶** Et de filiis non emãcipatis. i. non diui-
 sis a p̄re qui sibi adhuc in p̄na p̄tate. **¶** Rusticos in-
 tellige colonos agroꝝ suoz dnoꝝ et alios. qui tunc
 in his laboribus ad quos de uie tenet p̄nt p̄cipa-
 re dno. **¶** Preterea tunc non excusant p̄cipates cum fi-
 liis excoicati. nisi dmi cum suis sicut **Raynuid.** qui
 tenet suos coicge innoc. **¶** Tunc de Hosti. qui dmi
 suis mercenariis quos suo magno modo

vitae non potest: potest tamen sibi sibi hunc aliquid in
 co. Quarto excusantur illi qui ignorat coicant excoi
 cati. Quinto excusantur illi qui in necessitate eis coicant
 ut si quis coicant uet pertra excoicatorum et non hret
 alibi eme victualia. ut in tali necessitate ab excoi
 cati eme et cum illi est comedere. **N**emo scied q
 se epi t eoz officiales comittunt plebanis absol
 ue alijs excoicatoris. id de mo et for absoluedi ta
 lunt videt. **U**bi e nondum q i absolutoe maiori
 excoicatoris qtuor sel suada. **U**mmu ut excoi
 cati uiet stae madati eccie. liq hoc y no sit de
 substancia absolutois. **S**cdo si qd p manifesta of
 fesa excoicat no absoluat n pno satisfaciat.
Si at e occulta sufficit iuatozia cautio. **T**erci
 u e ut absoluat p cu q tulit smay cu psalms
 u orobz eta hoc coisucti. **U**mmo pmitte do. de
 misereat nri. psz ad smc. l sm aliquos. misere
 mei deus. deni. **V**rtueleso. **D**e nri. **S**aluu fac p
 ui tuu duc deus meo sperate in te. **M**itte ei auxi
 lio de sco. v d hro tuere eu. **E**sto ei turris fortis
 tudinis. a facie inimici. **D**uc exaudioroz mea.
Oremus **P**resta qd omnipotens deus huic faulo tuo
 dignu pme fecit. ut eccie tue a cui ueritate de
 uaucat peccando: admissoz reddat inozis re
 ma cosequendo. p xpi dny nri. **T**uc seqt for abso
 lutois. **D**e omnipotenti dei gra v nna cofis. auc
 toitate dny nri iesu theysti v btoz aploz **P**etri
 v pauli. necno auctoitate ordmaria mi i hac p
 te coiffa. a smā excoicatoris qua madisti p
 uectoz manuu i cleicu ordmatu: ego te absol
 uo: v restituo te i smū nris eccie v picipatoez

SP *SP*

facioꝝ ⁊ coione fidelium. In no. p. v. f. ⁊ ff. amē. Et
 idē modo suadē ē cōtra mortuū excoꝝicacōē absolue
 dū. n. addēdo v̄sclos ⁊ psalmos q̄ fuit cōtra cōmē
 datoꝝ mortuoꝝ. addēdo collatōz. Inclina dñe
 aurē tuā. cū illa. Da q̄b dñe aīe famuli tui
 frugery sedē. q̄cū b̄titudinē v̄ca lūm̄s clauitate
 ⁊ d̄yctū dñy n̄z. Quātū ē vt p̄cipiat illi sic
 absoluto. si eāt absolut⁹ a smā canonis vt
 nūq̄ cōt̄ illū canonē excedat. Itz vt nō p̄cipiat
 d̄icitū aliquē v̄ cōpile. **De suspēsiōis smā:**

Sicut suspēsiōis smāz ē sciēd⁹ q̄ sus
 pēsiō ē p̄hibitiō qua q̄s astrigit̄ abs
 tinē ab aliquo cōtq̄ actu legitimo.
 Et est mltiplex. na tot s̄t singlares
 suspēsiōnes q̄t s̄t act⁹ legitimi vn̄ pt quis sus
 pēdi a b̄n̄ficio ⁊ officio ⁊ iudicacōē. ab iḡssu
 eccle rē. H̄o quo sciēd⁹ q̄ Jo. an. m. de. cupiēs
 d̄ p̄m̄s. i. glo. maḡ em̄erat. xxv. suspēsiōis
 spēs. Est at̄ suspēsiō a coione f̄m̄ sm̄. xxm.
 di. si quis at̄. Alia d̄m̄m̄ta p̄ duos mēses.
 ead. di. c. fi. Est at̄ suspēsiō a coione euchaistie
 don̄ p̄m̄teat. de elec. ofiug. de h̄is q̄ fuit a ma
 iorē p̄te capituli. c. i. m. fi. Itē ad oblatōes alta
 ris. xxm. q. m. m̄oz. Itē a p̄ceptōe facioꝝ. xi. q.
 m. sic apli. v. c. sequi. de dei. exco. c. fi. Itē a d̄
 serracōe epōꝝ sm̄. d̄ t̄n̄slatōe. c. n. ⁊ d̄m̄m̄te
 ad aīū. de elec. p̄uda. li. vi. Itē a collatōe or
 dmū oīz ⁊ sm̄. de t̄p̄ibz ordmatōnū. v̄ nō est.
 v. c. dilect⁹. ⁊ cū d̄m̄m̄atōe aīū. eodē ti. cob. q.
 li. vi. ⁊ ad t̄riēnū. de symonia. c. pe. Q̄n̄z t̄c
 toꝝ ordmū t̄m̄ d̄ tem. or. c. litteas. q̄n̄z electi

l. totum tñ. cod. ti. null. l. vi. **I**te ab eoz exeatōe qñz
 simplici. cod. ti. null. l. vi. **Q**ñz eti ordms tñ st
 pliat. cod. ti. lras. l. ad tēp. cod. ti. lno ē. d. symo
 ma. r. pe. **Q**ñz a pōtificialibz tñ. d. trīsla. c. n.
Qñz ab officio sacerdotali. d. officio d. legati. sanc.
 n. v. cod. ti. c. n. l. vi. **Q**ñz nō a toto sacerdotali
 officio si solū a celebratōe missaz. qñz tñ p du
 os mēses. d. deico p. a. sso. p. terea. qñz p ānū. l. v.
 di. null. de cōse. di. n. v. l. atū. qñz p duos ānos.
 de deico p. a. sso. p. tūū. **I**te est suspētio ab īgres
 su ecclē. qñz sim. r. m. q. m. null. v. c. si qñs dem
 tēp. de pe. r. re. o. e. de offi. dele. c. n. l. vi. qñz d
 tēnāte ad mēse. de sen. ex. sacro. qñz quousqz
 satisfecerit. de cōsibz. exigit. l. vi. qñz suspēdit
 qñs ab īgressu ecclē q duos p mēsem. de sen.
 ex. c. i. l. vi. **E**t quid importat suspētio ab ī
 gressu ecclē hz d. sen. ex. is. au. l. vi. **I**te est sus
 pētio ab officio. qñz sim. de vsuis. qñz i oibz i fi.
 de. de rebz. ec. nō ali. c. i. qñz p ānū. de offi. dele.
 c. v. l. v. ut at. l. vi. de re iudi. cū etm. c. l. qñz p
 triēnū. de clā. de spō. c. fi. v. de here. c. fi. m. de. ad
 fi. **I**te est suspētio a vote capituli. don' qñs ordmē.
 sup eadē tēp. de etn. v. qñz. oz. ut l. q. s. dā r. spō
 sione. **I**te a bñficio simplici. de elec. nihil est.
Et dē tēnāte pūta ad sex mēses v. ānū. m. de.
 de m. v. ho. de. c. n. ad triēnū. de re. ec. nō alie.
 c. n. l. vi. de elec. cū m. tūct. co. ti. c. i. v. c. cupiē
 s. tēnū. l. vi. **A**d tēp mētū s. qñdū tauerit.
 de elec. gnali. l. vi. dē tēnāte etī quo ad pte dī
 tributionū. ut i p. dā deat. ut l. q. s. dā r. sioe.
Suspendit etī qñs a bñficio obtmēdo p sex mē

de m^gris. cū sit. Itē ab officio p^dicandi. ut i cle.
 cupietes. d' penis. Et at faali⁹ ista materia ca-
 piat. nōnde se rgle subscripte. **Prima rgle.**
Suspens⁹ ab officio a iudicōe siue ab hoie si-
 ue a canōe n^o excoicant n^o bñficia cōfert. de cō-
 ces. p^bc. qz diuisitate. Et quo e⁹ tal' cōcēnūsd⁹
 cōc. excoicac nō p^t. d' exco. pla. tāta. **Secunda r-**
gle. **Suspens⁹** ab mgressu ecclie tm tal' excoi-
 cat v^o absolut. **Itē** qz ad h^o et m⁹ iudicōez. ut
 t. sacro. d' sen. ex. uictor. ab excoicant. v^o d' r^o q^o
 h. ubi ad talē suspensū q^o m⁹ dicit suspensioez ab i-
 gressu ecclie. qz excoicant cōt nullū casū c. sac-
 fieri i^omissio p^o absolutōe. **Tercia rgle.** **Suspens⁹**
 a bñficio p^t bñ eligē. ut m. c. cū m⁹ tūcti. d'
 dec. **Quarta rgle.** **Suspens⁹** ab officio si tal'
 ē suspens⁹ quo ad se v^o quo ad alios. n^o eligit n^o eligit.
 ut m. c. cū diles. d' cōsuetudine. v^o d' elec. cū m⁹.
 Et hoc ē ver⁹ qū eligit rōe p^uati officij. **Si** at el-
 git rōe p^ulici officij p^t eligē dūmo sit occult⁹. fac'
 d' ee iudicā. approbād. **Quinta rgle.** **Suspens⁹** quo
 ad se tm. ut ille q^o est suspens⁹ p^o p^oicipatōez ex-
 coicant: tal' eligit s⁹ nō eligit. de deico q^o cā. m⁹
 mo. si celebret. **Sexta.** **Suspens⁹** ab mgressu ecclie i
 ca celebras uiglaris est. d' sen. ex. is au. li. vi. **Sept-**
tima. **Suspens⁹** ab officio tm a celebratōe misse q^o
 a collatōe sacioz v^o a quolibz actu sacerdotali. pu-
 ta a baptizado solēnt intelligit⁹ suspens⁹. v^o cont'
 facies fit uiglaris. **Octaua.** **Sacerdos suspens⁹**
 sacerdotilibz officijs m⁹stris m⁹ ferrou ordme nō
 ariglar. **Sū** nō ē suspens⁹ a collatōe sacioz cōse-
 ces aliqd sacm solēnt⁹ fit uiglar. **Nonā.** **Uic**

De forma ferende

suppēs nō pōt uia spūalia n' possessioez bñficij.
tñ frō sui bñficij pōt. s'm jmo. de appellatoibz.
pastoral. Et h' si ē suppēs ab officio v' ex g'u cā. pu
ca p't scandalu ppli v' infamia solā. s'm hosti. de q'
plene p' Jo. an. c. cupiētes. d' penē. t' glo. mag' ad fi.

Decima rēglā. **Suppēs** a canone p't **excoicatioez**
p'tiapatoez excoicanti p't eligē v' alia facē q' s'cl'u
iudicatiois. s'z si ab hoīe t'a uie t' alē ex alia cau
tūc nō p't s'm Jon. an. i' glosa m'g' ubi sup.

Restat. **forma ferende excoicatiois**
nūc vidē de q'eto. s'z de for' ferēde excoi
catiois. **Pro** quo scād' q' ad ferēdū s'e
tētia excoicatiois n' d'z festinat' uider' s' mature
p'cedē. n' p' quolibz delicto d'z eā ferre. uix illud
poctū. **Et** quoties peccat' hoīes sua fulmna
mittat Juppit' exiguō t'p'e null' cū. d' quo i' glo.
m'g'. xxxiii. q. di. valētmo. **Debz** igit' p'mitti e'
plex monitio t' vna p' tribz. alē i'n sta' ē excoicā.
v' uider' ē suppēs p' mēsem. q' si ngerat i' officio
suo. s'z i' diuis agēs sic p' r' r' glari effiat' v' p' solū
p'z absolued'. **Et** idē est d' smā suspēsiōis v' mē
dā. d' sen. ex. cū medicinal. li. vi. her' tñ pena n'
t'ngit epōs. cū de eis nō loq't' ex'isse. **Pretea**
ē scād' q' smā excoicatiois ferēda ē ex tribz caus.
Prima ē cōtumacia. qū d's fuerit admonez v'
citatz p' iudicē tribz vicibz sūe edicō. t' vno p'
tribz. v' ip'e fuit iobediēs v' cōtumax. **Seda** cau
qū p' aliquo t'ō dāno t' offensa aliq's nō milt
satisfacē. tūc eū p't licite excoicā. **Et** cō ē s'm
Tho. i. m. sen. di. iiii. q. tal peccat' i' p' milt' cu
facit iniuriā. v' iō meitō ē excoicand'. **Tercia**

cui qñ psona ignoat sic excoicat i gnali. vt qñqz
 fuerit fecit vstiat. t qui fat v no ruelat. d sen.
 ex. a nob. **R**emo at d; excoicat p pco alteri. r.
 m. q. m. si ab hys. lig bñ pt media. **P**ut at qñ
 cas; i qñ; sñā excoicatois nulla ē ipo iñe. **P**rimo
 ē si ille q tulit eā no hñerit ptatē ferēdo sñāz.
 vt qz no eāt e; iudex. t qz eāt excoicat. **S**ecūdo qz
 ē lata p; appellatoez legitima. i quo casu et; vt
 not archi. r. q. m. cure. dūdo q lig sit ordinaio
 rēdēd; dñiciatū aliqñ excoicatū. tñ si fas pro
 cō dñiciatū añ excoicatoez appellasse. secūe
 illi potes coicac. vt de appel. ad nraz. sñ **H**offz.
 q ita nōuit i p dō. r. dīcō. **I**stud vltimū intelli
 ge vt not d sen. ex. solz. l. vi. §. vi. **C**oncordat
 ad hoc glo. aīā. **B**ern. de appel. pastoal. dūcē q
 si q; excoicat p; appellatoez p babilē. lig excoicat;
 sit: nō tñ ē p excoicato hñd; qñ liceat ei coicac
 t oībz sacrd. **H**oc idē sentit. glo. final. i. c. dīcō
 ibidē dūcē. q lig p sñā sit psumēd; m dubio.
 mgl tñ stādū ē appellatoī q; dñiciatoī ex
 coicatoī. **T**ercio cas; ē qñ sñā cōmiz itoleabi
 le erroz. vt de sen. ex. p tuas. vt si excoicat; q; s
 iō qz no fuat. t qz no ducit epō aliquā mētrē
 t. v de alyz. put exēplificat glo. ibid. **Q**uāt;
 cas; qñ aliq; excoicat maiori excoicatoē illos
 q excoicato picipat. nō t crimē s; i locutoē.
Nā tal sñā nō t; n; pmissa terna monitoē t
 vna p trib; v cū hoc n; noiati expmāt picipā
 tes. d sen. ex. statum; v. c. cōstitutoez. v. c. statu
 tū. l. vi. **Q**uāt; cas; qñ platz mērd; suis sub
 dit; ne exponat suis supiorib; ab māsitorib;

De ecclesiastico

statutu ecclesie suaz sub pena excoicatiois. na
tal excoicatio nulla e. vt de of. or. pleriq. li. vi.

Ultimo scied q fm emeritū i summa sua vgu
laur' eps v qlibz isior parochial psbis pt absol
ue a smā excoicatiois et maioris lata a uie vbi
sibi supior absolutioez nō vsuat. Nec obstat dē
Jo. an. i glo. l. c. si eps. d. pe. v re. li. vi. vbi ype dē
q absolue excoicatos a maiori excoicatioe nō cō
petit simplia sacerdoti s epō. vt d sen. ex. nup.
Dz tu dic audact q vez ē q nō cōpetit simpli s
a sacerdoti fm. Et et vbi phibet speālit. serg
at vbi nō phibet. Sic et dicim d epō q nō cō
petit sibi absolue a smā excoicatiois maioris.
vbi. s. p speālit vsuauit. i certū nō phibet. Sili
di d epō v simplia sacerdote. istud tū indiger
meliorū declaratioe p pū pū simpliues. Sias et q
absens pt absolui ab excoicatioe p pūatioez. fm
Gul. nazione. tū solens rōsiliatio i mēductioe
t ecclesie nō pt fieri eo absente. Et ita itelligit dō
Imo. q plure d hoc scpsit. d sen. ex. cū desideras

De ecclesiastico interdicto quic sit obseruandū

In opusculi ponē cupietes. d eccles
tico iterdico aliqua subyiciam. Qu
ta qd scied q mēdē fm Inna nō ē
nī phibitio hoī habitatiū i loco a
sacris ibi accipiedis. v a sepultura. v ne clēci a
lebrēt diuā t mīstret sacra. Et ē diu. quoddā gnā
le. qdā speāle siue ptelāre. Quālit mēdi rē
nū siue pūctia. siue etī ciuitas v castz. Particu
larē vō mēdē ē qū de mltis eccly vna due v
tres iterdicūt. vt hī de. v. sig. cū i ptibz. Sic etī

speciale dicitur quod omnes ecclesie civitatis et parochie interdicitur. Et
 fit per executiones gratiarum. unde generale dicitur id quod ad illud lo-
 cum ubi nullus exiit. Unde secundum dominum alvarez. licet persona
 interdicitur. ut scilicet quodammodo in tali loco moratur. et ad quocumque
 pervenit quodammodo ibi fuerit fuerit interdicitur in hoc. licet propter
 personam speciale referatur interdicitur. tamen quo ad observantiam
 generaliter intelligitur interdicitur plerumque. unde omnia que fuerint tunc
 interdicitur generaliter etiam tunc observantia. Speciale autem est id quod
 aliquid ecclesie exiit. et ubi solum tunc coram quod interdicitur spe-
 cialiter. Et tamen potest interdicitur ex rationabili causa propter culpa-
 ritatem loci aliquid. sive capituli. sive civitatis. non tamen potest
 potest per ordinariatum et per delegatum per pecuniariorum dicitur
 to. et cuiusvis pecunie quantitate. non de auctoritate sedis
 apostolice specialiter et expressa. per extraneam bonifacii octo-
 timum. que capitulum. puidem attenditur. et hoc intelligitur dicitur inter-
 dictum generale. quod speciale bene potest potest dicitur dicitur pecuniariorum
 aritum. ut quod plebanus non solum aliquam collatam se-
 di apostolice et episcopi. potest interdicitur tamen in ecclesia illius plebanus.
 non autem alia in ulla civitate. Ita novum Jo. an. in no-
 vella. de sen. ex. li. vi. Et differt interdicitur ab exco-
 municatione et suspensioe. quod excoimunicat et suspendit personam. si
 interdicitur loco et ignem et puicam. castro. etiam. villa.
 civitas. civitas. clerico. et populo. Et etiam hoc interdicitur
 potest per episcopum. de casu episcopi potest capitulum interdicitur. ut
 an potest ex meo officio. alio autem sine casu capi-
 tulum potest interdicitur super notariis delicti. hoc idem potest facere
 clericus consuetus. licet nodum consuetus. quod hoc est iudicium
 magis et non ordinis. vacante vero sede potest hoc etiam facere ca-
 pitulum. De omnibus istis scilicet una que obmeto tamen bene-
 facti. hoc autem interdicitur est hec. et nos propter tale causam
 sed occasione sacerdoti in civitate facte ipsa civitate

De ecclesiastico

Supponimus interdico ecclesiastico. **I**his pmissis ponunt
alibi egle & obfuario interdici. **P**rima regula e.
Interdico clero ppeali nō ppe hoc ppls itelligit i
interdicta nec conuerso. vñ i tali casu laici pnt au
dire diuina. vt d' sen. ex. si sma. li. vi. **C**ū vō ali
cū ciuitatē l' tūe ppls e' interdici singulares p'fone
itelligūt eē interdite. **S**ecūda r'gla. Iq' g'uale ite
dā clera tenēt obfuarē. tñ cor' p'fone nō sūt ite
dic. **E**t id' alibi existeres pnt celebrac. **T**ercia r'gu
la. **I**nterdā t'ra p' d'ictū dñi. sub diti ipi' alibi
pnt audire diuina n' culpabiles existat. vñ ipi
fuerit interdici p' dñi i eis puniēdū. de sen. ex.
si ciuitas li. vi. **Q**uarta r'gla. **C**iuitate l' cast'
interdicto l' villa. suburbia illoz & cōtinentia edifi
cia itelligūt interdici. vt i dco. c. si ciuitas. **S**ub
urbia cū s'm Jo. de deo itelligūt loca ext' ciuita
tē. vt ipā edificia q' sūt ext' vltimā portā ciui
tati. siue sit porta clausa siue ap'ta. qd' alio no
mīe dicim' ingressū l' it'itū ciuitati p'ncipalē
l' finalē. d' quibz edificijs vōnt' oēs hoēs ad cau
tionē ciuitati. v' solunt coēs p'fones t'p'p'ti
buta. l' quafiz exactoēs cū ciuibz ciuitati. **Q**uī
ta r'gla. **I**nterdā etiā n' i ipā n' i es capella
pnt celebrari. n' i es amittio cōtiguos potuit sepe
liri. vt d' i d'ico. c. si ciuitas. li. vi. **S**exta r'gu
la. **I**nterdā ciuitate p' pctō ciuū. q'q' quēs
nō sūt p'p'is noibz exp'f'i. tñ quocūq' vadit ite
dici s'cl. n' debet admitti ad diuina. q' interdici
t'ra etiā interdici e' i alia etiā. m. q. v. q'q'q.
Si n' p' pctō p'ncipiū. tūc ppls nō e' interdici n'
i eadē ciuitate s'm Jo. d' deo. **S**icut' et' i t'ra r'gu

la supio dcm est. **T**pe interdici gnal. pnta cu lo
 ra e interdicta. vt ciuitas. castz. villa. singul
 dielz i mosteis v alyb ecclis pnt celebrari misse
 submissa voce. ianuis claus. excoicati v itez
 deis exclus. capams etl no pulsati. **T**pe etl pre
 do tanoma debet conuenie ad eccliaz. als amn
 nit distributores quotidianas q utereentibz tm
 dat si no eet interdict. **P**ossunt etl tuc solu i fes
 tuitatibz. natal. i surrectois dmi. petherostes.
 assuptois vt. vgl. pulsati capams. ianuis ap
 tis. alta voce diuina cantari. excoicati exclus. si
 itedias admissi tñ q illi pp quos latu e itediz
 altae no appropiuet. **A**d sic itelligit fm no
 uellatoz m. c. alma. d sen. ex. li. vi. q rha no cpa
 biles pnt orae ad altae. v oblatoez sup altae of
 fere. v silia face. **H**odie etl p certuagute **M**ar
 tm pape qnti modern extedu ista indulgentia
 ad festu corpis christi. ita q tpe itedici gnal lig
 etl celebrare. etia alta voce v pulsati capams
 vsi ad octauas. nullu tñ pmissoz pt fieri qñ
 etia ppealit e itedici. **O**ctaua vgl. **T**pe gnal
 itedici i solentatibz qtuoz. scz natal. pasce. pe
 therostes v assuptois maie. licu e cantne vespe
 ras pmas v sedas. s no copletoz. als cantet
 vrglaritate p erroze opmnom fulcitu. eo q doc
 tores i hoc discordat. **E**t quo no i coceptu clau
 ti fut ee dispesale p legatu. vt i demetma dñ.
 de cle. ex. mistente. cleici. h. **J**o. an. i nouella. i. c.
 alma. d sen. ex. li. vi. **S**abbato vo magno scz
 i surrectois dmi no pnt i hoc casu vespe pme ca
 tari. **R**o qz tinnat cu copleda misse. v ita qd

anno sibi per missa. **¶** In festo corporis christi tunc prime
 quod scilicet vesperis cum omnibus horis missarum et completorio usque
 ad octavam inclusive potest celebrari. potest tamen completorium
 cum ipso die octave. quod videtur ad diem sequente pertine-
 re. Nullum tamen predictorum potest fieri tempore spealiter interdicitur.
Nonna regla. In festiuitatibus quattuor predictas non
 potest sumi panis corporis christi. nisi etiam hoc motum
 sepeliri. secundum Jo. an. in nouella. in dicto. c. alma. Et
 ponitur hec de septem. eos qui in die. in glo. a hoc de.
Et idem hostie. i. c. v. c. platae. de privilegiis. super
 de defuctorum. quibus. Jo. cal. tenet contrarium. et dicit non
 pualiter tamen singulare. **Decima regla.** Tempore grua-
 l' interdicitur potest ista sacra conferri. baptismus per
 mulorum et adultorum. prima tamen sumis qui infirmis.
 viaticum seu corpus christi per infirmis tamen. confu-
 tio in fronte et consecratio crismati feria quinta mensis
 per episcopum. ut notatur in glo. mensis. super v. sacris. in dicto. c.
 alma. **Undecima regla.** licet quando antea ut de
 tunc de sumptibus et alij operantibus tempore grual' in-
 dicitur et ceteris modo super dicto non posse celebrari diuina.
 nisi a propriis clericis ecclesiarum. sed ut non sunt nisi in ecclesiis
 parochialibus plebanam cum vicariis deberet cele-
 brare diuina submissa. et ianuis clausis: et quod
 clericis extraneis non potest ibi celebrare nisi eis inter-
 ditum secundum Jo. an. in nouella. c. alma. potest extraneis
 clericis hoc omnia facere. quod minus dicitur esse quod beneficiatus
 unus ecclesie in alia celebrare non possit. et tunc secundum
 ipsum minus emittit et dicit sanguine. imo secundum Jo.
 cal. quod plures potest clericis diuisarum ecclesiarum secundum consue-
 tudinem quam habent conueniunt in festiuitatibus et diebus
 certis annisario tempore interdicitur suata fore decretali.

uocet

et ut submissa
 clausis. **¶**
 Undecima
 in die eade
 die dicitur interdicitur
 et ianuis clausis
 uocet celebrari
 interdicitur secundum
 Undecima regla
 non vero nisi extraneis
 et tamen
 interdicitur tamen et
 interdicitur interdicitur
 interdicitur ergo
 interdicitur quod lo-
 Undecima regla. **¶**
 interdicitur et ceteris
 clausis clausis
 interdicitur non tamen
 interdicitur interdicitur
 Undecima regla.
 interdicitur illi qui culpam
 interdicitur interdicitur
 interdicitur de dederit
 interdicitur interdicitur
 interdicitur interdicitur

alma s. vt submissa voce celebrēt: v sine pulsū.
 v ianuis claus. **Hec Jo. cal. i tractatu d' interdico**
lxix. Duodecima regula. **Quā** etiā ppealit ē
 interdico. tūc i eadē v his dieb; s; q̄ttuor festiuitatē
 v alyb durate interdico nō poterit celebrai. et bas
 sa voce v ianuis claus. s; erē cā i loco alio etiā
 poss; alta voce celebrae sub tētorio v i alia ecciā.
 s; i ibi nō interdico s; i Jo. an. i nouella. dicti. c. al
 ma. **Tredesima regula.** **Interdico** pplo v vniūsi
 tate v nō loco nō etiā: poterit cleia ianuis apert
 v pulsati capamō singlis dieb; alta voce ce
 lebrae. interdico tū v excoicaci expulsi. cū hō nō
 sit phibitū: s; interdico loco nō p̄t ibi celebrai nisi
 nō sup̄ exp̄sso. ergo v q̄ ibi dca p̄t itelligeda s; i
 d' locali interdico. qm̄ locy ē gnālit' interdico. **Quarta**
duodecima regula. **Existe** culpabil. v p̄puta cōsilii
 ang v p̄uator' v capitane' v auxilio latū ē inter
 dco. lig ab eo cautio rāpiat' d' satisfactoe: v ei pe
 nētia iūgat'. nō tū p̄t hoc clarabit' ite dco
 n̄ p̄napal satisfecerit. quo satisfactoe tollet in
 dco. p̄ glo. dca. c. alma. sup̄ v. claratio. **Quinta**
decima regula. **Et si** i p̄ulo moti aliq̄s interdico ac
 cipiāt p̄māz tpe interdico v uiet' stac mādati ec
 clēsie. nō tū admittit' ad ecciā sicuti septuāz:
 tū hoc sit cōtūū iuri. d' pe. v re q̄ i te. s; i Jo. d'
 deo. **Sedecima regula.** **Ape** interdico nō debēt audie
 cōfessionē illi q̄z culpa v dolo latū ē interdico. v q̄
 p̄buerit cōsilii. auxiliū v fauorē n̄ p̄ satisfecerit.
 v d' satisfactoe dederit idoneā cautionē. v si hoc
 nō p̄t saltē uabēt q̄ cū poterit satisfaciāt v
 ad satisfactoe faciendā p̄ illos q̄ tenēt dabit' cō

cōsilio^{ff}

in statu saluadoz. s^m dnm aluaz. **Dicit tñ**
Joan. i demetna. i. d sepul. q hoc itelligedū est
 d mortuarius q tpe mories eligt loco iterdco. l'et
 dill q postea data st tñ fuerit sepulta i cimiterio
 no p^r ilaratu iterdco. **De funealibz** vō q dāt
 tñ fune sepulto d fucto tpe iterdct no putat cle
 rcos licite rapre posse. qz videt^r p^ricipac de
 luto. **Idē dē Stephan9.** Et addit **Jo.** adree
 nouella t fine glose magne. q si rapuit^r n
 tenet^r solue q^rta. vt i. c. de dñ. d sepulcra. ubi
 dē. **Pro quo allegat Oldradū** iducēte lege
 ff. p socio. cū dudū. ubi soc9 om̄ bonoz nō co
 gatur cōferre ea q ex caus p^rhibiti acq^rsunt.
Decisimatia regula. Sepulti est cimiteriū
 t q^r apparuerit signa cōtritoib tpe iterdct.
 ilarato iterdco sepeliūt i cimiterijs. si at fue
 rit fuerit sepulti i cimiterio nō st ilarato it
 dō etumuladi s^m dnm aluaz. **Vicesimaq^rta.**
Qñ tra aliqua singlarit ē iterdca i pena v si ex
 eis mlti nō d^rixq^rit. l' forsita ymmissas l' m^r
 26. l' forte d^rigt dñs. v i hoc tuc p^rmiūt paro
 chian. nō p^rnt i aliena ecclā ea nō iterdca ali
 bi elige sepultura n forte et ex p^ruilegio. vt de
 p^ruilegijs. p^ruilegia. **Si** vō ē iterdca p^r d^rem
 cletoz tñ l' p^r hoc qz violata fuerit. tuc pa
 rochian p^rnt i alia nō iterdca elige sepulturas
 z audie diuā. **It^m Immo.** **Vicesimaq^rta.** Si ali
 cui p^rone cōcessū ē vt tpe iterdca possit celebre
 a audie diuā voce submissa. tuc es familiare
 ad audied cū iō z celebnd sibi admittit. i absē
 tia tñ tales familiare hoc face nō p^rnt s^m **Jo.**

an. in nouella. d. p̄uilegijs. l. q. li. vi. Nō sic at̄ d.
 familiaribz alicy collegy. qz n̄ p̄uilegiata fuerit nō
 admittat. Tali eiz cōessione gaude nō p̄t q̄ de
 die cūqz it̄edcō. p̄ cōsilio. culpa. fraude. dolo
 latū ē it̄edcō. ut d. p̄uilegijs. l. q. li. vi. familia
 res at̄ it̄ellige nō solū p̄petuos s̄ et̄ n̄cōarios.
 p̄m arch. Illi et̄ q̄ successerit alyb q̄ nō fuerit tpe
 dati p̄uilegy s̄er cū n̄cāria s̄el assumpti c̄sent
 familiares. p̄m Egidū d. cōmona. s̄ nō illi q̄ volū
 tate nuda s̄t̄ assumpti. **Vicesima sexta.** Tpe it̄edcō
 dā p̄nt ep̄i q̄cūqz ierit corā se face celebrāe diuina.
 s̄ t̄n̄ submissa voce v̄ osto clauso. ut d. p̄uilegijs.
 li. vi. i. ult. glo. n̄ p̄nt p̄ alios dyocesanos i cor̄ dy
 ocesi p̄hiberi. p̄m Jo. an. in nouella ibide. **Vicesima
 septima.** Religiosi exēpti i capell suis quas h̄nt
 i loci nō exēpti tpe it̄edcō nō p̄nt face n̄ p̄ se
 lebre diuina. ut d. p̄uilegijs. auctoritate. li. vi. **Hodie**
 at̄ religiosi violātes it̄edcōz positi p̄ sede ap̄licā
 v̄ ordinarū loci t̄ gnālē cessatōez diuinz facy
 p̄ p̄uiciale cōsiliū s̄t̄ excoicanti ip̄o f̄cō. nō obsta
 t̄ibz p̄uilegijs v̄ exēptōibz abuscūz. p̄ clemētina
 p̄ma. de sen. ex. **Vicesima octaua.** Tpe it̄edcō
 nō liḡ s̄claribz ex̄ et̄ et̄iaz d̄uscultāe seu audice
 diuina q̄ fuit i et̄ia. n̄ liḡ fenestras n̄ foram
 na face ad vidēdū i figura h̄mōi diuina v̄ cor
 p̄ d̄yrista. ut colligit̄ d. p̄. v. re. q̄ i. te. d. sen. ex.
 c. i. i. de. **Vicesimanona.** Scit̄ nō solū celeb̄s
 s̄ et̄ agēs aliqd̄ i suo officio p̄blite tpe it̄edcō
 violat it̄edcōz. Vñ nō solū c̄ctas missā ut sa
 cerdos. s̄ et̄ afferēs calice ut subdycon⁹ vio
 lat it̄edcōz. S̄t̄i celeb̄ndo p̄ncipaliter peccas

In matutinu. xi. q. m. si qd epb. **I**de Gulielm^{us} i
 speculo. xi. q. iij. ppositois. v. quid si. **S**i qd cu i
 est diuis ea catis cu alys. no tu ages i suo offi
 no no credit hosti. tale uti glaritate icurre t sus
 pectoz. n facer ex coceptu. **C**leico tu i minoribz
 ages i suo officio uti glari e fm ppz. d pnulegys.
 dicit. v. c. fi. p **I**mo. **T**ertissima vglia. **T**pe itredat
 ut mēsa bndia silr aq cu sale sub silctio. no tu
 sacerdos pplz debz appge pbluce. si tu appgat no
 t uti glaris. qz appio no e alicui ordme anera.
 no obstate dicto **I**nnocēty v **G**ulielm i speculo.
 qz loquit fm antiq tpa. **H**odie at ex quo pmetit
 missa sub silctio. qd marq e. ergo v bndictio aq
 qd unū e. **T**ertissima pma. **T**pe itredat deia bim
 v bim expssa voce horas dicetes abulado t sede
 do i ecclia t iur eccliaz t alibi vbi ab astatibz laici
 auduit credit violae itredat. fm Jo. caldarm.
Ex quo seqt q tuic cleico voles dice horas dz a
 se imoue faulia laicale. pt tu cu alio cleico di
 te haas i securo vbi a nemē audiret. **T**ertissima
 scda. **T**pe itredat pnt tu deia qz laici pbluce
 tne pntas orozes i ecclia n ipis ppealut cet pph
 bus igressu ecclie. fm monaldū. **N**delz tu fauit
 deia abstinetes ab orozē tū cu laici ppt suppu
 tione. **I**lli tu q pt ppt tpa itredat t excoicatu no pnt
 t ecclia orae. imo n eccliaz itre. fm **A**rchiid. xi. q.
 m. **S**i qd. **S**i tu excoicatu e i ecclia s no orat no
 vidi **I**mo. qre no possū eo pntē orae. tu no tū
 to sibi i orozē. **I**ta icitat archi. xi. q. m. sicut. qe
 i eadē domo p meo negotio v ille p suo no sibi tū
 to. **S**i i eodē negotio vtputa abo mū ad rge

De ecclesiastico

ad petedū p aliq̄ tūc dūcor cōtāc. **¶** Et sup̄ ibide
q̄ possū ai excoicaco i cadē carneā comedē: s̄ nō
i cadē mesa. sibi dormiē s̄ nō i eodē lecto. **¶** Tricesi-
matia. Iq̄ tpe itērdā laici pulsātes funeri t̄
p alia cāū nō fuit irglares: nō tñ habeat oroz
¶ An ex quo molat itērdā p hoc: ḡuit s̄l p̄mēdi.
s̄m **Imo. v. Hosti.** **¶** Alia tñ pulsātes tpe diuoz w
irglarē. **¶** Secy si ibi nō celebnt d̄ fco diuā. **¶** Trice-
simaq̄ta. **¶** Tpe itērdā p̄nt plati excoicacē v ab-
soluē. cū hoc sit uisditiois: s̄ nō cū solēntate
A. s̄mē stola psalmis v orozibz. n̄ p̄nt excoicacū
i ecclāz itroducē. qz hoc ē ordm̄s. vñ h̄o facies
ē irglaris s̄m **Jo. Imo. v. Hosti. v. Guillel.** **¶** Nec
et̄ p̄nt mulieres p̄ p̄tū itroducē i ecclāz s̄m
Heri. qd̄ itellige cū psalmis v orozibz. p̄nt tñ
itroducē p̄missa cōfessione nihil dīcedo. nec
stola v̄tēdo. **¶** Tricesimaq̄ta. **¶** Tpe itērdā sp̄cā
l̄ qñ ecclāz ē sp̄cialit̄ itērdā p̄t i ea bapti-
zari v̄ crismari. honesto tñ hoc fieri ext̄ p̄
suspitioez crismari. **¶** Tricesimasexta. **¶** Haccē-
dos celebns submissa voce ianuis clausē
itērdā p̄t h̄c̄ fecū vñū scholāre ad hoc d̄pu-
tātū ad m̄stndū sibi s̄m **Imo. d̄ sen. ex. nup.**
de quo et̄ p̄ archi. xi. q. m. sic apli. **¶** Caueat sac-
dos tñ ne votet aliq̄s litteātos laicos d̄ sua
parochia sibi ad m̄stndū. hodie istū cras
illūcē. qz hoc eet̄ i fraude itērdā. vñ solū
ingr̄m̄ scōle l̄ cāpanatore q̄ sibi cōsuevit m̄-
m̄stracē p̄ tūc tñ heat. v̄ h̄o s̄mē sit clēry s̄mē
m̄st̄. v̄ ip̄o cōdēte p̄t aliū substituē. dū tñ sit
d̄ loco nō itērdā. s̄m **Jo. calda.** **¶** An tñ laicos m̄-

tenendo e pstrado civitate t faciendo tora se
 celebre i urglar fm Jo. caldarm. q. xxv. **Q**
 dragesima quinta. Interdictio collegio seu vni-
 versitate. postea facta alijs d' vniuersitate interdictio te-
 set fm Jo. cald. q. xxv. **Q**uadragesima sexta.
 Clerici no suas interdictio. reputa celebris i loco
 interdictio facta vbiuz urglar effiat. v' e suspensus.
 d' cle. exco. m'stence. postulante. §. vlt. d' sen. ex.
 18 q. li. vi. Et hoc teneas fm archy. xi. q. m. si q's.
 et si nulla fma sup hoc sit lata. vt d' de. ex.
 m'st. aplicae. v' d' postulante. pla. c. n. **Q**ui e'z te-
 lebr' i loco interdictio no a canone s' a latore itelli-
 gitur e' suspens'. vñ ai sic urglar no p't dispe-
 sai ai eo. vt d' ibide archy. **T**al' et no p't eligi
 n' eligi. vt d' consuetudine. ai dicitur. §. qua nob.
 v' i d' d' c. 18 q. **N**ec postulat' d' postu. c. i. **N**ec bñ-
 ficia conferre. d' cofes. p'be. qz diuisitate. v' d' exco. s'
 pla. qz tanta. imo r'moued' e' a suo bñficio. de
 de. m'st. exco. postulasti. §. vlt. **Q**uadragesima
 septima. Celebris fact' i aliqua ecclia q' no p'pe d'z
 interdictio s' pot' violata a polluta semine t' saguic.
 no incurrit urglaritate. d' sen. ex. 18 q. li. vi. vñ ta-
 b' g'uit peccat. vt ibide d'z. **I**de **W**ilhelm' i speculo.
 ti. n. §. iij. p'posito'is. v. illud quoz. d' Bern. d' p'
 iii. tuaz. i glo. **I**de d' Wilhel. **S**i ep's p'p' patro-
 noz discordia clausit eccliaz celebris i ea no fit
 urglar. **Q**uadragesima octaua. Celebris i ec-
 clia no interdictio p'ntibz p'foms interdictio t' exco-
 tae' l'uz g'uit peccat celebrando tora eis. no tñ fit
 urglar. qz hoc no h'z i iur. **S**z tñ tal' fm archy.
 xi. q. m. sic apli. t'ferri debz sic ille q' co'icat exco'ica
 secus si dicitur. interdictio tal' ecclia qz tñ fit irregularis

don est i casu no cōcesso fit irreglari. S̄ sen. ex. 18
 q̄. li. m. tñ vlt̄ illa pena irreglariat̄ phibet s̄
 ingressus eccl̄ie. qd̄ no fit alyis irreglariybz. S̄ illi te
 lebiis corā excoicato t̄ iterd̄to publice. lig no
 fit irreglari p̄ma vice: tñ it̄dit excoicatoez m̄
 noze. vt d̄ de. ex. m̄. Si celebret. Vñ possi pe
 nitētia pacta p̄ h̄o m̄st̄re i eccl̄ia. si no ē peā
 na ist̄i capituli que tñ obstat eis. qz tales
 no p̄nt m̄st̄rae i eccl̄ia q̄tūcūqz peniteat. cū
 m̄hlonm̄y ē eis i q̄ss̄ eccl̄ie iterd̄is. don de t̄ny
 gressione h̄mōi peniteat ad arbitriū t̄y sm̄az
 cōcesserit satisfaciāt cōpetet. lig at̄ ista p̄te
 dāt q̄ ad exēptos. vt dicit̄ qd̄ā. tñ quo ad il
 lā p̄te. s̄ d̄ admissione diuioz Joh̄s. mōchi ar
 dyacony v̄ Jo. andree i nouella dicit̄ no ex
 ēptos no ligari ista pena. vñ ipi volūt q̄ no
 exēpti admittēs iterd̄qz ad diuina officia no i
 currat hac penā. s̄ vt no arceat̄ ab ingressu
 eccl̄ie. lig peccet giuit. vt d̄z ē. qd̄ pbat Jo. an.
 m nouella dā. c. epōz. cōcludēs p̄ multa q̄
 ex quo no p̄t exēpti suffragani ignoscat̄ sibi
 factēs q̄ ocl̄s ipōz neqz no erit. cū eel̄ habeat
 maiora i media p̄ minore sup̄ absolutōibz v̄
 disp̄tatoibz ip̄s ab apl̄ica sede cōcessa. v̄ t̄o
 p̄missioibz q̄ facile suis maioribz t̄ca talia
 fieri solet. **Hec ille De irregularitate:**

Habedā aliqua noticiā d̄ irregla
 ritate nōnde s̄t aliq̄ r̄glē pius p̄mis
 sa breui d̄sc̄ptōe irreglariat̄. **¶** Sa
 c̄d̄ igit̄ q̄ irreglariat̄ ē nota. i. t̄fa
 ma v̄ i p̄edimētū canonici ex vicio seu d̄f̄o

De irreglaritate

puentes. qua q̄s p̄hibet ad ecclesiasticos ordines p̄
moueri. v̄ i eisdē m̄s̄e. Ita diffinit **Wilhelmus** du
radi i p̄cedo. titulo d̄ dispensatoribz. §. iij. d̄ p̄posi
toibz. **Dicit** at̄ canonici impedimentū. q̄ ortū h̄
a iurē canonico. licz̄ iceptū a veteri testamēto q̄
ad aliq̄. q̄ d̄c̄m̄ ē d̄d̄. **Nō edificab̄ in tēplū.**
q̄ iurē saguūes. i. **Baral.** xxviii. c. v̄ i canone.
xlx. di. **Hinc** et̄q̄. vbi h̄ q̄ i leuitico et̄ mlti
a sacerdotio r̄pellebāt̄ p̄ defectū n̄ales. sic
p̄ scabiē v̄ gibbositate r̄. **Et d̄z̄** irreglaritas
ab m̄ qd̄ ē sine: v̄ r̄gla. q̄i cōt̄ r̄glaz̄ eccl̄e n̄at̄.
sive p̄ factū l̄ defectū est̄ eccl̄az̄ positū. **Sunt**
at̄ tripliciter. **Primo** p̄ defectibz̄ q̄ s̄t̄ i hōie sine
p̄ctō. puta qui ē bigamus l̄ maritus vidue. l̄ il
legittimus. v̄ h̄mōi. v̄ d̄ r̄nūciatōe. n̄ cū p̄d̄.
§. p̄sone. **Secūdo** d̄z̄ irreglaritas p̄sone. vbi gn̄a
l̄ p̄hibet̄ q̄libz̄ ordinarī l̄ celebrāe i ordme
iā suscepto sine dispensatōe d̄ni pape. ne pa
triat̄ defectū r̄. d̄ q̄bz̄ m̄fra patebit. **Tercio**
dicūt̄ irreglares oēs illi q̄ nō p̄nt̄ i manē i
suscepti ordm̄bz̄. n̄ ad maiores p̄moueri. et̄
p̄ actū p̄m̄az̄. sine dispensatōe d̄ni pape v̄
alioz̄ p̄latorz̄. de quo d̄at̄ r̄gl̄e. **Prima** r̄gl̄
la. **Dis** furiosos ebriosos illiteratos ipudicos pay
sosi licigiosos neophilos. v̄ gn̄aliter q̄libz̄ i membris
naturalibz̄ defectuosos irreglarū ē ad sacros or
dines suscipiendos. p̄ hoc i decre. late iapiedo
a. xxvi. dis. vsq̄. xlx. p̄ totū. vbi ista sigillatim
p̄bāt̄. **Secūda** r̄gl̄a. **Accusab̄** l̄ deferēs aliquē
de crimine corā iudice p̄ quo pena capiet̄ de
bet̄ l̄ trūctatio mēbri irreglarū est. v. q. vi. de

latoz. v. vi. q. i. i. sūma. de accusa. accusasti. Ter-
 na rēla. **Mercuries** aliquē siue i ppa psona
 siue p aliū e9 mādato si sequat inde homicidi-
 u t mēbrū mutulatio si hoc facit absz iēnta-
 bili nātate irēglar est. d' homm. p'biti. d. c.
Petr. 9. l. di. mroz. **Quarta rēla.** **Mercuries**
 absz mōt p'clo t' saguis effusioe t' tūcatōe: ha-
 bes ad hoc ptate nō ē irēglar. ut d' raptōibz.
 t' archiepātū. v. xxm. q. v. sepe. **Quinta rēla.**
Judex actor t' p'ciator notari9 siue dictatoz t'
pmulgatoz. si i mēbris secuta ē mutulatio
irēglar ē. l. di. si q's. ne d'ca t' mōchi. smāz. de
homm. postulasti. l. di. c. i. Et gnali purgatoe
 vulgare q' fit i toz neamēt t' alio mō. v' q'cūz
 vidē saguis auctōitate b'ndictōe seu patie-
 tiā sui exhibētes. irēglares sūt. d' exes. pla. ex
 l'is. **Sexta rēla.** **licz d'ca nō debeat iterē vi-**
dē saguis. si tū ex sola auositate t' leuitate i-
tfueit vbi latzo suspēdit t' vbi q's i duello oc-
cidit. licz peccet grauit. nō tū fit irēglar. si
uoc auxiliū t' cōsilū t' auctōitate p'sterit.
fm Wilhelmi i spedo. d' d' p'p'atōe. S. nūz
p'positois. **Septima rēla.** **Judex t' official seu**
aduocatoz q' tractauerit causā t' mō dātes
opaz ut saguis effudet. licz n' mōz t' n' sag-
uis effusio fuit subsecuta irēglares sūt. p't
tū i talibz p' epz d' p'p'atōe fm Wilhelmi. sili-
cū illo q' nō ex officio suo s' ex odio dedit opaz t'
fecit qd' potuit ut occidēt. nō tū occidit t' mut-
lat. idiqz cū tal' d' p'p'atōe fm Wil. Datana
rēla. **Frēces arte tyruzie si p't i p'ntiā t' ne**

dispēsat. **Quodecima rēgla.** Consulēs aliq̄d
 unde seq̄t̄ homicidiū irēglar̄ est. vt si suaserit
 iactū baliste. machine lapidis & q̄s irēt ad
 capiedū castre qd̄ capi nō p̄t sine hoīs mōte.
 vñ si seq̄t̄ mors ex illo cōsilio irēglar̄ ē p̄m̄
 Wilhelmi. **Idē** si facit & cōsilit furtiue & p̄
 ditionalit̄ capi castre. si mors in seq̄t̄ irēglar̄
 ē q̄r̄ debuit verſeli. p̄sumē hoc euenē posse.
In talibz eū p̄sumē q̄ imotā caūz homicidio de
 dit sic q̄ p̄iquā. vt nōt̄ d̄ homicidio. p̄biteri.
Tredēcma rēgla. Mādans aliquē verbeari. si
 vberās occidit vbeatū. irēglar̄ ē q̄ mādat. n̄
 exp̄ssiss̄ ne occidēt. d̄ homi. significasti hodie.
 d̄ homicidio. is q̄ mādat. li. vi. t̄ fi. vltimē gloſe.
Sec̄s tñ d̄ illo q̄ cōsilit aliquē capi. p̄puta
 malefēdō. q̄r̄ tūc nō fit cōsulēs irēglar̄. et
 si capies occidit illū. q̄r̄ hoc nō cōsilit. ar.
 d̄ homicidio. c. fi. Absit eū vt ea que p̄t bo
 nū facim̄. si p̄t n̄cāz volūtate q̄cqd̄ mali
 accideit nob̄ debeat imputari. rrm. q. v. d̄ occi
 dedis. p̄ tñ fit irēglar̄ dans directe cōsiliū
 & mortē alteri. vt ne deica v̄mōchi. sm̄t̄z.
Sec̄s iteret sine is cui datū ē cōsiliū p̄act̄ fe
 rit homicidiū. & et̄ diu post. n̄ p̄us cōsiliū re
 uocauit & cōtrariū suaserit. vt d̄ homi. **Re**
 t̄. imo n̄ firmē & p̄babiliter credat q̄ p̄t enō
 tiorē cōsily nō ruocet is cui datū ē cōsiliū a p̄
 posito occidēdi. natē ē vt d̄nūciat illi d̄ cō mō
 te cōtati ē q̄ caueat sibi. i eo at̄ q̄ mādat
 p̄ se fieri homicidiū. vñ sufficē si cōsiliū mā
 dat tñ. d̄ rēglis uis. oīs res. & si facite eo cui mā

datu e uult ad eu occidendo. xxij. q. i. **Q**uic qd l' pen
 telā t amicitia cū eo tōtrahat. lig ei hoc nō sig
 nificauit. qz qd e cōtrariū nō dī. d' elec. it' vni
 uersas. **Quarta decima.** **C**ōsules alicui vt occidat
 aliquē. si ipē au cōsultū e occidē occidat' ab il
 lo occidendo. s'm opimonē mītiore nō ille cōsules
 irreglarū iudicat'. **R**atio qz s'm cōsily excessit.
 ex quo egressū e ad occidēdū. n' sibi vñ cauit. n'
 exercitaret eū ad occidēdū aliū forte i tali loco vbi
 p'clm eē possz. tūc eēt irreglarū. et si is au cōsu
 luit occidat' s'm **W**ilhelmū vbi sup. s'm rigore
 tū uis hodie tal' cōsules irreglarū e p' Jo. and' i
 nouella. d' homm. is q' mada. li. vi. **Quinta de
 cima.** **S**i qd suadz alicui q' p' patria l' p' primo
 suo l' p' uic suo l' p' uic ecclie sue p'clo se expo
 nat. nō ob hoc fit irreglarū. et si ibi moriat'. xxij.
 q. m. p' mēbr. v. c. sequēt'. **S**i tū facit l' credet
 eū ibi moriturū. tūc videt' q' fiat irreglarū s'm
Wilhelmū. **S**i at' cōsulat q' i dubitā mote se
 exponat p' honoē d'risti l' fide l' statu ecclie. nō
 fit irreglarū. et si mors inde scāt'. xij. q. i. sūt q'
 da. xi. q. m. nō solū. **H**ac ratioe exarsant inq'
 sitoēs hēticē p'uitati. factes q' stati postq' ali
 quē p'uitauerūt hēticū eē ille morti tradet'. h'
 et alō m'ltaplicet' p'uidendo. **A**d hoc et' accedit.
 xxij. q. v. m. legi. v. q. v. **S**i audieis. **I**lli tū cleici
 q' p'ouert' ligna caui idulgētiaz ad hēticos
 cōburendos irreglares s't. n' ai eis dispēsāt nisi
 p' papā. **S**edecima r'gla. **D**ans opaz rei lia
 te. v'puta edificādo eccliaz l' domū. adhibita
 oī diligētia quā potuit hē. si occidat aliquē

casualit. nō effiat q' ir'glar'. Si tñ dat opaz
 et illicite. n' adhibuit oēs diligentia quā debuit
 fit ir'glar'. vt d' hominadio. lator. v. c. ex lris. v
 c. si signi. v. c. p'sbitez. v. c. cotmebat. v. c. ad au
 dietia. Hinc ē q' medico opanti fm r'glas arti
 sue nō iputat ei si q's sub eo morit'. si si negl
 gētia cōmisit cōsulit' sibi vt nō pmoueat ad
 ordines. d' q'li. oz. ad aures. **¶** Sed qd de illo me
 dico q' vertit ifirmū ad aliud lat' vt acti
 moriat'. Rñdeo q' ir'glar' ē tā ipē q' fecit q'
 ipē q' cōsuluit. si ex hoc fuit subsecuta. qz for' mori
 te via ahelet' pcludit'. v' apostema rūpit' ex
 violentia mot' b' suffocat. Si at' nō acti mo
 rit' ex hac cau. nō fit ir'glar'. s' pempte debz
 de facto. **Decimasextima.** Nō solū ē ir'glar'
 q's si ex passione ē mortu' aliq's. s' et si ex hac p
 autione ifirmitatē cōtraxit vñ mortu' ē. vt d'
 hominadio. p'sbitez. v. c. ad audietia. v. li. di. studeat.
Decimaoctaua. Defendēs se ī casu cuitabili
 occidēs aliquē ir'glar' ē. l. di. si q's viduā. v' tal'
 ad supiora nō ascendat. v' ī suscepti nō facile dis
 p'fat'. **¶** Si si naitas fuit ientabil' dat' cōsilū ei
 vt nō m'itret. l. di. d' hys d'icet. nō tñ p' h' de
 p'omē. imo ī suo ordme adm'istris tolerat' d' uic
 cōi abs' d'isp'fatōē fm Laurē. li. di. qz tua. Sic lo
 q' d' homi. c. n. put' p'scāt' ibi Host. Et q'da dicit
 q' posse ī tali casu d'isp'fat'. licz h' nō poss' fm
 Jo. d' deo. q' d' solū p' hoc posse. Hodie d'z sim'
 ir'glaritatē nullā iaurē a p'sona suā d'fendē
 do ī casu ientabili occidit. d' homi. si furios'. ī
 de. **Decimanona.** Infans furios' cōmittēs ho

De irregularitate

homicidium non est irregulariter, ut in de. si furiosus. d. homicidium. Idem est d. dominetate si aliquis occidat. quod tamen non habuit propositum occidendi eum. **Quintima regula.** Potest homines liberare a morte et non facies irregulariter. quod quod potest defendere et non defendit. occidit. d. homicidium. sic dignum. quod intelligitur secundum glo. c. in. d. sen. ex. d. illo ad quem ex potestate. ex officio et dignitate potest valere defendere. et non sunt d. quocumque. **Ubi dicitur ibidem glo.** quod si ego non habeo aliquam potestatem video quod aliquis vult ubi liberare deicium sine auxilio meo a consilio non credo quod sum excoicatus si non prohibeo illi. licet aliter forte peccat. quod non defendo cum posse. **Quintima prima.** Retrahetur a proposito liberandi homines a morte irregulariter est. quod quodammodo idcirco homicidium commisit. **l. di. si quis vidua. et d. pe. di. p. cl. se. Quintimasada** Percuties autem occidendi latrone si ex aliquo vulnere latro obijt. irregulariter est. ut colligitur d. homicidium. significasti. **ca. i.** Idem est si non potest si aliquid operis intendit in morte et puta quod latrone detinuit. et tunc cum clamat. aliter autem si clamasset tunc eum non in morte est si quod caperet et detinuit eum. et se leue excedit. irregulariter non dicitur morte est. et est sic in neglectu. aliter si malicia est propter homicidium. et idem si negligentia est committat. **l. di. h. q.** Et idem si clamat tunc latrone siue eum capiat si alio quocumque modo potuit intelligere ex clamore suo et alio actu homicidium sequi. irregulariter est. nisi forte faciat propter periculum corporis sui. ut si videt quod aliquis eum occidere vult. tunc eum potest bene invocare et clamare pro auxilio. quod non intendit in aliorum morte. si in sua liberatores. **Secundo** si hoc faciat propter periculum reus suarum si fuge perisidio euadere potest. de homicidio. suscipi

m. **Wicesmaetia.** Cleics ligas cū socio latrone
 si postea timēs ne occidat a latrone ipse potius
 occidit eū irreglar. d' homi. vbi sup. **Wicesma**
qita. Si cleics nō valet alit' recuperare res suas
 si furē ne cū rebz fugiat don' eū exhibeat iu-
 dia t'es auxiliū tuoz ad res suas recuperandas.
 nō ē irreglar. lq postea fur a iudice puniat.
 dū itencio ei' nō sit corrupta itendēdo ad fui-
 mōtē t' mutilatōez rē. Idē dīcēdū ē si cleics cre-
 dit t' tradit scilau ptāti latrone petes q' eū pu-
 mat t' sanguis effusioez t' petes tē subiecta si-
 bi r'atui si ptās t' latrē aīradūcat. idē pu-
 mat eū morte: nō p' hoc cleics est irreglaris:
 vt d' homi. Delatoris. li. vi. n' est nocet illi si
 ad cōuincēdū latrone tradidit mēsigma. Et
 idē si sim' d'pōnit qrelā d' iuriātibz sibi v' ecclē
 sue. quis tales vir absq' sanguis effusione va-
 leāt coartari. d' homi. tua nos. §. vlt. v. c. pos-
 tulasti. xxiii. q. iii. maxmian. v. q. v. c. v. c.
 viii. v. c. pena. Et h' oīa vā sūt qū nō itendit
 ad mōtē. n' hoc t' aīo gerit. si p' p'testat' pb-
 licē q' at' sanguis effusione castiget. nō ē ergo
 irreglar' curialr' agens cōt' furē. nō animalr'
 ad mōtē t' fugiēz. lq eū iudex cū p'babili sig-
 p'edz ab officio suo. vt d' homi. postulasti. Et q'
 vltē p' q' nullū notā irreglaritati taurit q'
 p' extortores siue exactores alicy curie tūcūit
 aliquē capi p' d'ictū tale qd' n' mori n' mū-
 tilari possz. licz iudex iuēmes eū alia cōmissis
 se p'p'tea sup'pedit eū. si tū n' ille credideit n'
 cogitauit illud cōtingē posse. **Wicesmaqita.**

trane? p'ussit deici? & tu audies q'tu habes &
 g'tulari? d' hoc. l'uz nō es exco'icat'. tū peccas ad
 m'm' venali. s'm Jo. an. i. novella. sup'dā. c. cū
 q's. li. vi. **Decima septima igla.** Si q's mā
 dat capi vni deici d' trib' s' i'cedētibz. & alios
 duos nō g'uai. s' mādatari' excedit fines mā
 dati alios duos capiēdo. iste mādas nō est
 exco'icat'. s'm Jo. d' deo. li. m. suay q'stionū. q. xxm.
 Et idē ē. q' captio cōt' volūtatē ei' ē facta.
 Pecc' tū d' saprana. als' samsona. putat q'd
 dāno tenet' q'd illi passi s't. d' iury. c. fi. xxm. q.
 vii. p'tea. Et hoc ifert' p' sile d' irregularitate q'
 irregularitas rōe homicidij nō cōtrahit' sola vo
 lūtatē. n' hō actu occidat'. d' hom. si' dignū. §.
 i. vbi d' hoc i' glo. ex corde. xv. q. i. si quis nō irat'.
 Si n' sit q's irregular' p' solū homicidij n' au
 pa v' volūtas p'cedat. v' als' seq't scandalū. vt
 nōt'. l. di. li. q' p'oris. d' hom. ex l'ris. d' deico ego
 to. tua. Et hoc dicto soluit' q'stio qua q'rit an
 deici' q' volebat i'terficē hoīez s' nō potuit. q' in
 uenit eū iā mōtūū. q' volēs m'holom' satisfā
 cē re sue āputat' caput mortui. Diced' q' l'uz
 volūtas occidēdi fuit. tū nō est irregular' s'm d' r'
 chi. xv. q. i. si q's. Ratio q' ad hoc q' homicidij cō
 mittat' i'quirit' q' hō ammat' occidat'. d' homi.
 si' dignū. xxxij. q. ij. **Moses.** vbi abozs' fecit
 i'ammaci nō i'putat' ad homicidij. sic et' nōt'
Aluarg' Jmo. **Decim.** d' hom. si aliq's. **Decimū**
octaua. Si q's i' r'ra mōtū' ē. nescit' tū q's illū
 i'terfecit. l'uz s'm q'sdā. s' **Jobez** oēs irregular'es s't
 quo ad p'motioē ad ordines p' i'teritūdic.

Simul

De irregularitate

vt. xxm. q. xl. c. fi. tñ pbabilis ē q̄ ī tali casu q̄
libz sue cōsue ē cōmquēd̄. s̄m̄ **Wilhel.** ī spectro.
v̄ **Hofst.** ī sūma d̄ hom̄. s̄. qua pena. **Tricesimū**
nona. Si anima mei occidit aliquē in iuuante
me iūto v̄ cōt̄ meā phibitōē in nō nocq. vt
d̄ hom̄. **Wetz.** m. q. m. q̄ a p̄sulaty. Idē ē si me
ignoāte. d̄ symonia. nob. v. c. d̄ reglaribz. **Sz**
si tributa sit. puta q̄ nō exp̄sse cōsensi. n̄ cōt̄
duri iputabit. ar. d̄ symonia. **Matthe.** imo et
qdā dicit q̄ sac̄s cōt̄tū d̄ mōte habitū nō re
uelau. nō sū irreglar. q̄ homicidiū nō cōmissi
facto mādato cōsilio. v̄ defensioē. l. di. si q̄s. m̄
duā. v̄ d̄ hom̄. **Wetz.** Alj dicit cōt̄. si credidi q̄
nō obstāte meā phibitōē mei iūtuū īteficiet. v̄
hoc ē tenēdū. **Nā** ī tali casu tenebar ruelac̄
illi cōt̄ quē cōt̄tū ē. **Tricesima** r̄gla. **Si** aliq̄
vadit ad īteficiēdū aliquē. v̄ tu ei facit cō
sētiās. nō tñ iūtas eū ad homicidiū p̄tēdū
n̄ cū eo sup̄ hoc aliq̄ v̄ba habuisti. t̄ si habui
sti p̄ ex aīo hoc ei dissuasisti. s̄ cū nollz tibi ac
q̄escē tunc d̄ ipō eū associas eo p̄posito. t̄ si fo
te eū q̄s īq̄ret d̄fendas. v̄ tūc homicidiū p̄tē.
v̄ irreglar. ē s̄m̄ **Hofst.** ad quod facit de hom̄.
sic dignū. s̄. illi q̄. **Tricesima** p̄ma. **Cleics** in
m̄stis aī p̄gnatibz si aliq̄s īteficiat irreglar
ē. ar. xxm. q. i. **Nisi** bella. c. fi. noīc at̄ armoz
īteelligūt fustes lapides ligna zc. **Tricesimū**
scda. **Juder** eccl̄asticz p̄t̄ hōtāc̄ v̄dū selare cōt̄
violatōs v̄ hēticos t̄ paganos. nō vt occidet
t̄ mutilet. s̄ vt d̄ tris fidelū expellat. n̄ et
ē irreglar si aliq̄ h̄m̄c̄nde sunt occisi. xxm. q.

S *S* *S*

De
occidit. v. p.
d̄ hom̄. p̄t̄
p̄t̄t̄. si tñ
hor irreglar. Id
p̄t̄t̄t̄
ana aliq̄s v̄bi
adīfacys nō
lata neglig
cōsuetud̄. **Sz**
ar. m. p̄o. xxm.
cōsuetud̄. **Sz**
v̄ defendētibz
nō ē irreglar. v̄
qdā q̄ aduicab
occedi hab
ar. v. q. i. si q̄s
bello iusto qd
q̄t̄ m̄stis f
d̄fensioē. si ill
q̄s d̄cis nō ū
si q̄ illos det̄
p̄t̄t̄t̄ nō ē irreg
bello iusto
q̄t̄t̄t̄ v̄ cōt̄
t̄ cū laccas t̄ sa
cōt̄t̄t̄ t̄ ad cōstō
m̄t̄t̄t̄ p̄p̄ h̄
m̄t̄t̄t̄t̄. v̄ tūc

v. d' occidendi. v. xxm. q. m. maxmann. imo fm
 Juno. d' hom. pctio. licz aliqs i bello iusto ali
 qs p'uisseit. si tu inde nulls e motuu no fit
 et hoc ir'glau. Idē si qs accedit ad bellu iustu
 cau pacificadi t' ex alia iusta cau. licz ex eius
 pntia aliqd robur accrescat suis. t' timor cau
 tiat' adisarys no e sibi i'putadu diuino dolo
 v' cet lata negligētia. absit oio fm Willhel.
Tricesimata. Trety q' m'fest iusto t' iusto
bello i' armis t' sine armis si alia sel hinc inde
iterfa ir'glar e. licz ipe no occidat. li. di. si qs.
xxm. q. m. porio. xxm. q. vl. q' au. i. q. i. o. finali.
Tricesimaq'ra. Trety defendes se t' suos licz
tuc ex defendētibz aliqs iterfecty e ex aliq' p'
te no e ir'glau. vt illi q' no iterfecerit n' int'
frōres q' adiuuabat sut ir'glares: licz volu'
tate occidēdi habuissent. qz lex p'motois fr'
v'q'it. r. q. i. si qs no uat. Tricesimaq'ra. Tre
ty i bello iusto qd no ad occidēdu s' ad d'fende'
dū gerit mystris sagitta balistario suo ad
sui d'fensioez. si ille balistariy aliq'ue iterfe
cit. s' i' trety no itēdebat q' ipe aliq'ue it'
ficet. s' q' illos detinuiss' v' sua d'fendiss' aut
v'cupass' no e ir'glari fm Willhel. Idē d' de
illo q' i bello iusto p'posity fuit exercitū v' s'
sup'ty facit v' aucta dispoit. si forte totm'
gat eu lateas t' sagittas emē v' mystre v' ad
exercitū t' ad custodia castru mitte. t' si hōta'
ad currendū p' hostes vt eis p'da hoiz vau'
lū aufeat. v' tuc forte aliqs iterficet. dū

f *f*

mo solū intendit ad rāpatores prede. nō ad vī
 dictā. tal eū cū vīdō nō noc. **Tricesmasex-**
ta. Qui milici facit ne coape t gnare t co
 ceptū pavē pt. v q pgnate milicē pautit.
 ita q facit abortiuū si fetū iā fuit vivifica
 tū irreglarē ē. s; si nodū fuit vivificatū. solū
 motū peccat. d' hom. **Si aliq; n. q. v. con-**
suluit. Vel si pbabilis dubitat t credit an
 sit motū t vivū fetū ex illa passioe. t ut
 coceptū fuit aiatū t nō. i tali dubio d; a p
 motoe v a misteio abstmē. n' p'clo se comit
 tē. **Si vō leue t temeraria h; opinioe dpo-**
nat eā si pt. v sic poteit pmouei v admittē
re al; nō. argu. d' sen. ex. iāsitio. v d' symo-
ma. p tuas. n. **Tricesmasseptima.** Lic; deic;
 aliquē occides p d'fensioe rez suaz irreglar
 ē. d' hom. suscepim; vbi d; p; tunca rlin
 quedū ē palliū v meli; ē rez iactiūz pati
 q; p suadis milib; r; ac tnsitorib; acrit i
 alios exardescē. **Meic; tū psonā d'fendēdo ne-**
cessitate ievitabili vpelles vīn vī. cū modera-
mine icpate tutele pcuties aliquē si inde mōs
seqt nō iputat ei. vt not' d' hom. significasti.
n. v. m. c. m'fecasti. **Vñ d' Archi. xxm. q. m. c.**
v. q deic; est itersicē pt vt nō itersiciat. ar. d'
fur. c. m. dū tale tū h' faciat p psona p'a.
Hodie exp'sse i demē. si furios; d' hom. v dico
psonā p'a. nā sec; ē s'm Jo. andree. i nouella
sup demē. si furios; d' hom. si nō valēs eu-
tare mutilatoe; lic; motē poss; ciuitatē mutilā

dicit aliquē in
 hanc res suas ē
 p' m glo. dic
 ad illū q' ordō
 p' m d' iuctā
 p'uat Jo. an
 p'uat ievitabil
 abul s'm Jo. an
 irregular; eā.
 n' clamorē iuu
 n' icpate tute
 m'illo. v cū d' f
 p'uat sic m'fec
 i gladio p'uat. t
 m'ulo a ferreo
 p'uat ad
 hudo a quo nō t
 t' m'it. v ip' i
 tū irreglarē q'
 m'le d'buē eū m
 v' volētiā sibi
 d' m'p'se. n' v'le
 p'uat v occid
 i iusticē ex q' nō
 p' i modicā mē.
 d' h' or oia col
 hom. Tricesima
 iusticē epale
 d' p' i fucto t ma
 p'uat p' m' m' u

ut ad motu irregulari e consules qz fuit i dpa m
casu q d facto no eat videndy. vt d' excof. p
la. ex lris. si tn no e casy d facto. s; uider q
ut smt qly smt tales pumedi. v deico rudy
q ad motu b ad saguiez. si rudes rudy sm ve
ra uis smaz vt expt9 uiscosult9 no e irregla
el. v maxime si ext iudiciu. vt di glo. i dicto
c. ex lris. **S**i at erras i uie dixit. cu tn alit
ma dyponat. irreglar est. vt colligit p **W**ilhel
mu i speclo. ti. n. s. nu ppositoib. **S**i at q no
iputat uiscosult9 itrogati rudy no vt uis
cosult9. s; simpliciter di qd d talibz sentiat. nec
psumat q uider eis seqt rnsioez no e irregla
el. ex quo no rudy ad casu qd sit d facto. **I**da
si cosulet ad casu d facto irreglar eet fm **K**ay
mudu. **S**uadragesima r gla. **S**uspens9 ab of
ficio celebudo fit irreglar. vt. r. q. m. si qo da
nary. r. c. si qo eps i cosilio. **E**t liz illi canones
loquut d excoicatio faent v i coteptu clauu
celebute. hodie tn ide irreglar e i suspesione a
uuis. vt d' re. uidi. cu etm. v d' sen. ex. cu me
uamal. li. vi. r i hoc casu soly ip dypesat. vt
nouit **W**ilhelm9 i speclo. ti. n. s. nuc d' epoz. v.
e m9. **S**uspens9 at bnficio tm no fit celebri
do irreglar. qz hoc nullo uie tauet fm **I**nno.
d' elec. cu i autl. s. deia. r. c. statuum9. d' coes.
pben. qz diuinitate. **I**demoz qz excoicatioe pp
partipatoez excoicati i locutoe b filibz ligatus.
liz celebudo giut peccet. no tn effiat irregla
el. qz hoc nullo uie tauet fm **I**nno. imo si me
dio tpe postqz coicari excoicatio celebueit. bu

pt pma pcta sine pape dypesatoe celebre. vt
d' de. erro. mif. c. fi. xl. q. m. si qd pbr. Imo. tñ
 v' Host. dicit q' tales nō pnt suspēdies a uie a
 lebre phibēt. cū nō sint suspēsi a uie n' suspē
 dēdi. s; solū pnt pctz phibēt cū fuerit suspēsi q'
 ad deū a sacris v' a p'motōe. si eū a uie suspēsi
 eent celebrādo fierēt irregulares. p. c. cū etm. de re.
iudi. li. m. v' d' sen. ex. cū medicinal. eodē li. vi.
 Ex qbz oibz hoc colligit s'm abbate i' d'istinctō
 bz suis. v. c. si celebrē rē. d' de. ex. mif. q' celebris i'
 mortali pctō nō mōit irregl'aritatē. p' p'māz
 v' r'coaliatoez obiectam sup' pctō mōtali t' excoica
 toē mīnoi ex qbz celebris potēit sine aliq' dypē
 satōe sup'ioris celebre. n' obstat noua uia. s; c.
 cū etm. d' re iudic. v. c. cū medicinal. d' sen. erro.
 li. vi. q' loquūt q' p' i'gressu eccl'ie p'uati. v' a di
 uis suspēsi. qd nō ē m' istā. cū ista nec i'gressu ec
 cl'ie s' p'uati. n' et a tollatōe sacroz s; solū a
 p'ceptōe s' suspēsi. Quadragesimapima reglā.
 Notorius fornicator a uie suspēs9 celebris nō
 fit irregl'ar' s'm Willhelmū i' speculo. ti. n. d.
 uir' p'positoibz. n' obstat q' qda dicit qdlibz
 pctz notozū facit hoiez irregl'arē. vt d' tep. or.
 c. q'sitū. hoc eū v'ez ē s' ibi nō itelligit irregl'
 ritas tal' q' r'qrit pape dypesatoez. Vñ d' ab
 bas vbi sup' q' i' illa irregl'aritate quā qd it'
 rit ex notoria fornicatōe v' i' tali celebrē p' q' b'
 dypesatē p' p'māz. p. c. ac si. d' luf' cōtesta. Et
 ita hodie sua. Et q'ius qda mīnis rigidi vt
 Host. v' Imo. dicit cōt'riū tñ nō s' audiedi.
 qz q' mīnis emūgit elicit sāguēs. m. di. demz.

De ill'

p'p
 adit' p' d'et
 h' hūane sap
 p' p' p' d' d' d'
 p' p' p' p' p' p'
 i' s' p' p' v'
 p' p' p' d' d' g' r'
 p' p' p' p' p' p'
 s' m' p' r' c' v' d' r'
 p' r' c' v' a' m' g' r' i'
 i' a' u' r' a' p' p' r' o' b' a'
 v' p' a' a' p' l' e' r' a' d'
 s' p' q' m' i' n' g' b' u'
 i' u' a' p' a' t' o' i' p' o'
 cū. Et s' eū d' e'
 d' v' e' n' i' e' n' t' s' u' b'
 m' i' n' i' t' a' d' u' p' p' t'
 p' a' d' u' r' i' s' s' i' m'
 l' a' t' o' a' m' l' a' c'
 s' i' d' e' a' l' l' a' i' m'
 p' r' o' t' e' s' a' l' u' t' a' t' i' o'
 t' e' p' o' s' t' r' e' m' o'
 p' r' o' t' e' s' r' e' c' o' r' d' e' r'
 i' n' d' i' s' t' r' u' c' t' o' s' o' l'
 t' h' o' r' e' v' o' l' u' n' t'
 p' a' f' i' d' e' l' i' b' u' s' p'
 p' e' r' i' a' m' o' m' n' i'
 v' e' n' i' e' n' t' i' b' u' s' p' r' o'
 p' o' r' e' o' p' o' r' t' u' n' e'
 q' o' p' e' c' o' m' p' l' e' t' i' l' a'
 u' s' c' o' d' i' s' l' e' t' i' v'

Appr

Rec aditibus qd et stili eiusde no i docti a psuasi
 libz huane sapie vbi s; i doctna pps excurrit.
 co q uix. **I**sidor d sumo bono. li. m. **H**orret sac
 scriptua spumeu sapie abitu. **I**gnoscat igit doc
 toes sup stili v materie ruditate: q no ipis s
 simplicibz dirigit. **G**raci sint simplices qz
 pfectu pns opusculu destnat. **S**; v ipi rucn
 diffim pres v dm archiepi. epi. ceteriqz plati
 doctoeb v ingri si qua bu septa i pnti titatu
 iuciant approbae dignet grose. q vo dubiosa.
 vidosa a plera dclaret. deluget v itpretet.
Iusup q min9 bu posita fuerit corrigat v eme
 det occupato potis q ignoantie ascribetes
 erroze. **T**est eiz de e v angeli e9 me gmbz v ar
 dms. **veritē submittē** no solu dms. **veret**
submittē adus ptu occupatu fuisse negotis.
 v ni pia duriss manu sedulitas. n dme gre
 mscatio aim lacesu cofortass. neqz nauif
 gosa ibeall aim tūba pps tonatibz sub ahe
 lo pectoe salutaz euetta fuisse ad portum.
Hortor postremo vt quisquis ista legeris. mei
 peccatoris recorderis. exorans dominū vt no p
 tam industrioso labore q pie mentis deuotio
 ne v bone voluntatis affectu quo amictis
 chryti fidelibus proficere tonabar mercede
 perpetuam omnibus fideliter in vmea sua
 laborantibus promissam largiri dignetur
 tempore oportuno.

Suscipe cōpleti laudes o chryste laboris
 Quas cordis leti vox subdita reddit amoris

De irregulartate

Sit merces operis oratio sc̄a legentis
Que uigat superis nos toto roboze meti.

Fuit tractatus putit d̄ administratoe sa-
cramentoz. d̄ expositioe officij misse. de dicen-
dis horis canonicis. deq̄ censuris ecclesiasticis
canonice obseruandis.

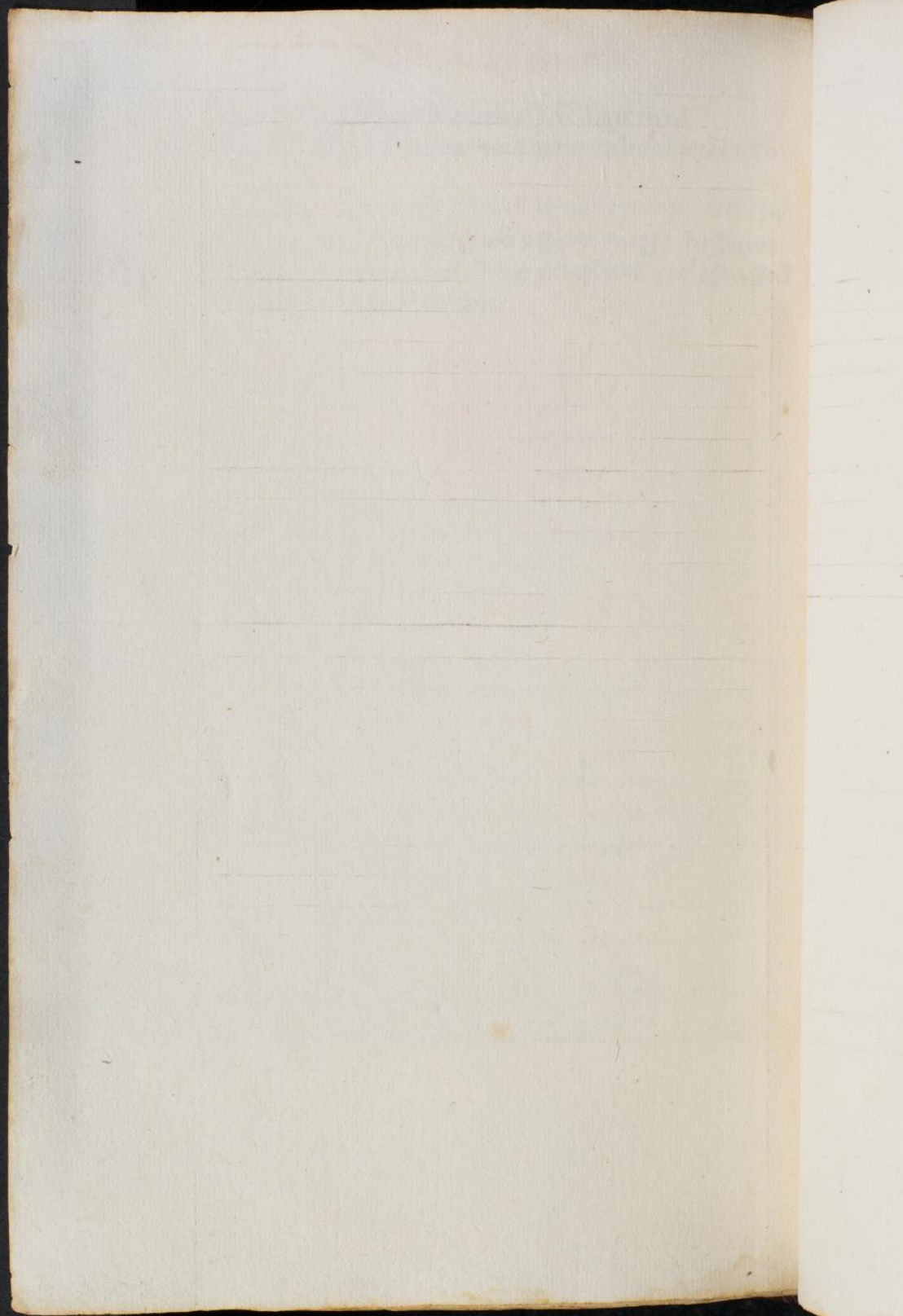
regulacione

causa per lapsum
et non per ad hoc

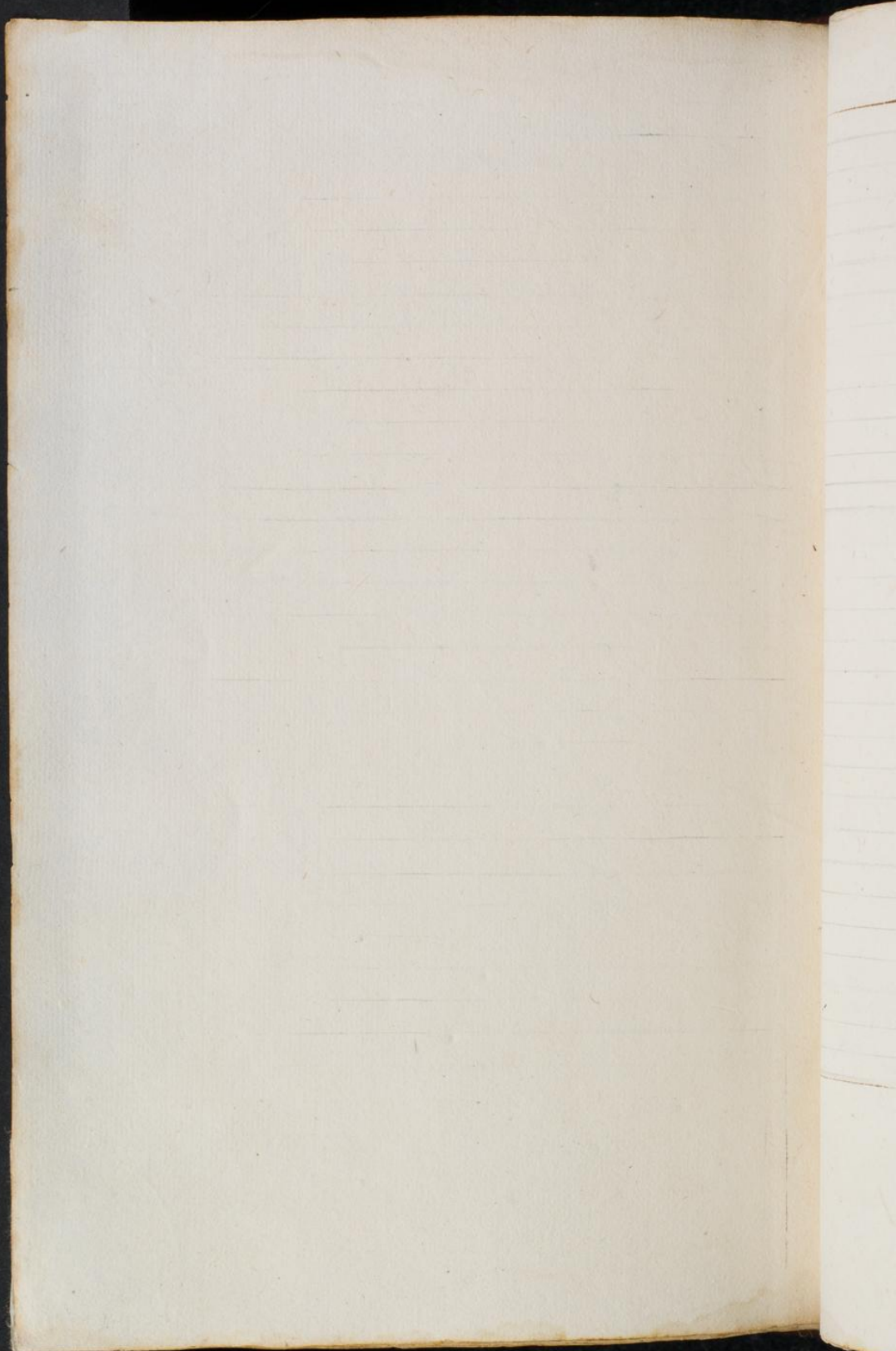
causa de administratione
causa officii in fine
causa de officio et de officio
causa de officio et de officio

1513
1514
1515
1516

294

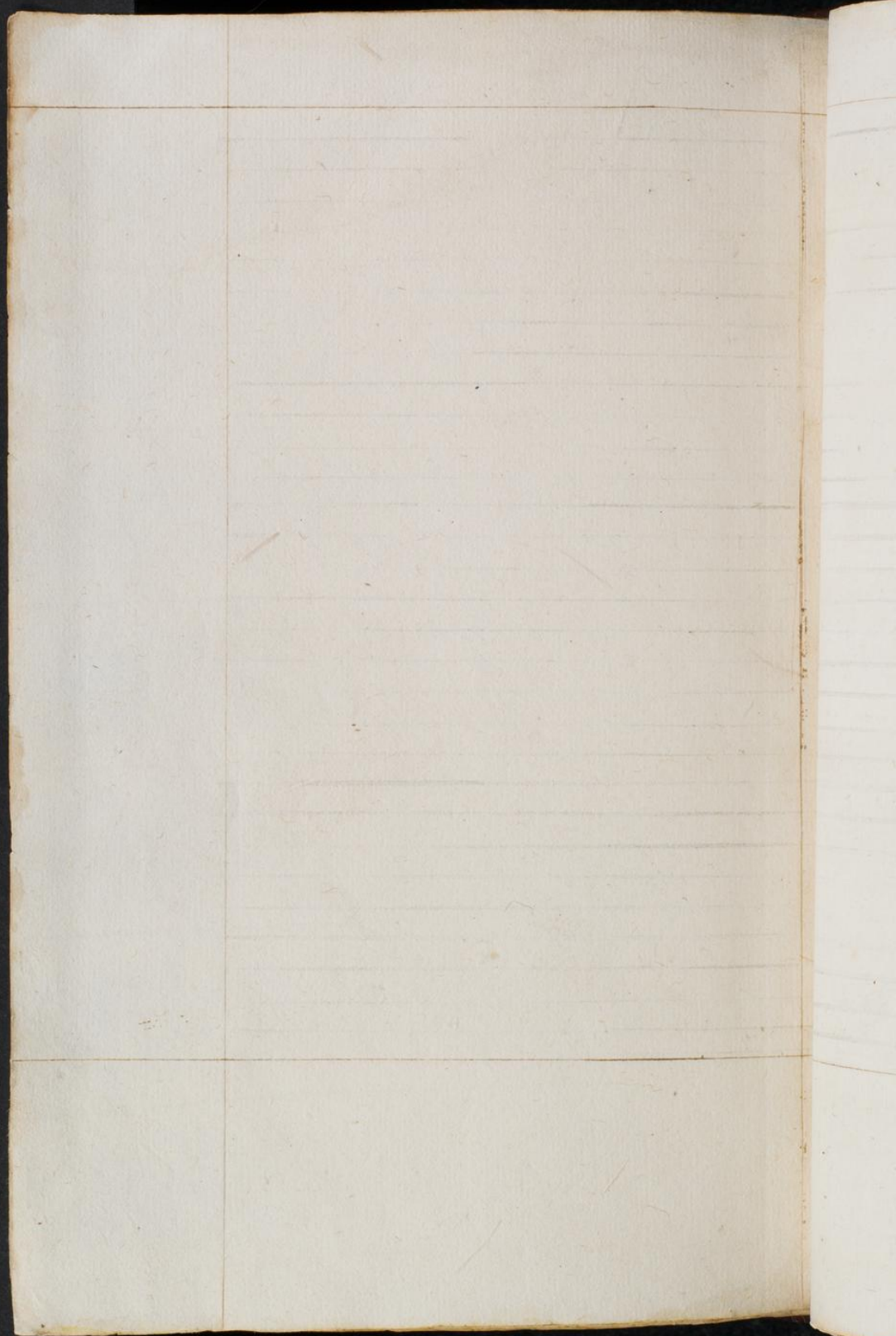

295

296

297

